

ทิศทางความหมายของวาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่นำเสนอ
ในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช

นายตุลย์ รักเรือง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DIRECTION OF MEANING AND RHETORIC AS APPEARED IN THE TEMPLE
OF PREAH VIHEAR DISPUTE PRESENTED IN THAI NEWSPAPERS
DURING THE SAMAK SUNDARAVEJ ADMINISTRATION

Mister Tul Ruckruang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Journalism and Information

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ทิศทางความหมายของวาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาท
ปราสาทพระวิหารที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยช่วง
รัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช

โดย

นายศุภย์ รักเรือง

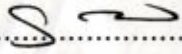
สาขาวิชา

วารสารสนเทศ

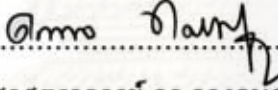
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

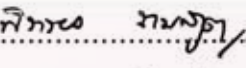
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรงรอง รามสูต

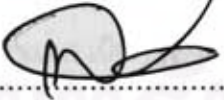
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารคดี

.... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมลชาติประเสริฐ)

.... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรงรอง รามสูต)

.... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ)

ศูนย์วิทยุกระจายเสียง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศุลย์ รักเรือง : ทิศทางความหมายของวาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร
 ที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช.
 (DIRECTION OF MEANING AND RHETORIC AS APPEARED IN THE TEMPLE
 OF PREAH VIHEAR DISPUTE PRESENTED IN THAI NEWSPAPERS DURING
 THE SAMAK SUNDARAVEJ ADMINISTRATION) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :
 ผศ. ดร.พิรงรอง รามสูต, 338 หน้า.

งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาการวางกรอบความหมายของวาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาท
 ปราสาทพระวิหารที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช
 ที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยประเภทประชานิยมและประเภทคุณภาพที่ไม่แสดงจุดยืน
 ที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ ไทยรัฐ และมติชน และหนังสือพิมพ์
 ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ โลกวันนี้ และ
 ผู้จัดการรายวัน ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2551 โดยวิเคราะห์
 ทุกฉบับ ทุกวัน และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีอำนาจตัดสินใจในการคัดเลือกนำเสนอข่าวหน้าหนึ่ง
 ของหนังสือพิมพ์ไทย ทั้ง 4 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่า วาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาทปราสาท
 พระวิหารฯ สามารถแบ่งวาทะได้เป็น 4 วาทะหลัก ได้แก่ วาทะการรักษาผลประโยชน์ของชาติ
 และอธิปไตยเหนือดินแดน วาทะชาตินิยม วาทะการอ้างอำนาจอศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญ
 และวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งในแต่ละวาทะหลักจะปรากฏวาทะย่อย
 ที่มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป โดยหนังสือพิมพ์ไทย ได้แก่ ไทยรัฐ มติชน และผู้จัดการ
 รายวัน และแหล่งข่าว ได้แก่ ฝ่ายค้าน นักการเมือง นักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล
 และกลุ่มพันธมิตรฯ วางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารไปใน
 ทิศทางลบ โดยมองว่าการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นการดำเนินงานที่ผิดพลาดจนทำให้ประเทศไทย
 เสี่ยงต่อการเสียอธิปไตยเหนือดินแดน ตลอดจนมีเรื่องผลประโยชน์แอบแฝงเข้ามา
 เกี่ยวข้อง ในขณะที่หนังสือพิมพ์ไทย ได้แก่ โลกวันนี้ และแหล่งข่าว ได้แก่ ฝ่ายรัฐบาลและ
 ฝ่ายทหาร วางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารไปในทิศทางบวก
 โดยมองว่าเป็นการทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์และอธิปไตยของชาติอย่างถูกต้อง
 และชอบธรรม

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อ..... *yuafuy*

สาขาวิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก *พิรงรอง รามสูต*

ปีการศึกษา 2552

5084866428 : MAJOR JOURNALISM AND INFORMATION

KEYWORDS : FRAMING / RHETORIC / THE TEMPLE OF PREAH VIHEAR

TUL RUCKRUANG : DIRECTION OF MEANING AND RHETORIC AS APPEARED IN THE TEMPLE OF PREAH VIHEAR DISPUTE PRESENTED IN THAI NEWSPAPERS DURING THE SAMAK SUNDARAVEJ ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.PIRONGRONG RAMASOOTA, Ph.D., 338 pp.

The purposes of this research are to study meaning frames and definitions of rhetorics as appeared in the Temple of Preah Vihear dispute presented in Thai newspapers content from headlines, sub-headlines and news stories have been thoroughly examined and analyzed. Non-partisan newspapers (Thairath and Matichon) and partisan newspapers (Daily World Today and Manager Daily) published during 1 February 2008 to 30 September 2008, are main data sources. Interviews with the editors from four newspapers were conducted to compliment the above data. The study categorizes the rhetorics into 4 groups : (1) rhetoric on the preservation of sovereign rights over the area, (2) rhetoric on the boosting of nationalism sentiment, (3) rhetoric on court ruling according to constitutional law and (4) rhetoric on international relations, particularly bilateral relations with Cambodia. Findings illustrate that each rhetoric used with different meanings by different sources. For instance, Thairath, Matichon and Manager Daily as well as opposition party, anti-government academia and People's Alliance for Democracy group view the signing of the joint declaration between Thailand and Cambodia was to register their terms on the listing of Preah Vihear temple as UNESCO's World Heritage site as failure to secure sovereign rights and as a tool in pursuing their hidden agenda. Other sources, including editors of Daily World Today as well as government and military administrators positively view the case as legitimately right and according to their duty in protecting national interest and sovereignty.

Department : Journalism.....

Field of Study : Journalism and Information

Academic Year : 2009.....

Student's Signature

Advisor's Signature

Tul Ruckruang

Pirongrong Ramasoota

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาของ ผศ. ดร.พิรงรอง รามสูต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ. ดร.ดวงกมล ขาติประเสริฐ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และ รศ. ดร.พีระ จิรโสภณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะ และความช่วยเหลือในหลายสิ่งหลายอย่างจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาวารสารสนเทศทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจตลอดการศึกษาที่ผ่านมา

ขอบคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และน้องสาว เพื่อนสวนกุหลาบ เพื่อนกระทรวง การต่างประเทศ ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นภาควิชาวารสารสนเทศทุกคนที่คอยถามไถ่ด้วยความห่วงใย รวมถึงผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร.....	9
แนวคิดการวางกรอบข่าวสาร.....	13
แนวคิดการเฝ้าประตู.....	20
แนวคิดข่าวและการกำหนดวาระสาธารณะ.....	24
แนวคิดภาษาในข่าวการเมือง.....	25
แนวคิดภาษาในการเมืองระหว่างประเทศ.....	29
แนวคิดสัญญาวิทยาและกระบวนการสร้างความหมาย.....	33
แนวคิดอุดมการณ์ บทบาท และกระบวนการสร้างความหมายของอุดมการณ์.....	40
แนวคิดกรอบวิเคราะห์วาทกรรมกับการเมือง.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
นิยามศัพท์.....	51
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	53
ขอบเขตประชากร แหล่งที่มา และตัวอย่างที่ศึกษา.....	53
วิธีการวิจัย.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
การนำเสนอข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	60
4.1 เหตุการณ์สังเขปกรณีข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร.....	60
4.2 ประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร.....	65
- ประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา.....	65
- ประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครอง ห้ามมิให้ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไต่สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา 190 หรือไม่.....	88
- ประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก ประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก.....	100
4.3 วาทะที่ปรากฏในข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร.....	132
- วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดน.....	132
- วาทะชาตินิยม.....	147
- วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญ.....	152
- วาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ.....	165
4.4 การวางกรอบความหมายของวาทะที่ปรากฏในข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร.....	172
- การวางกรอบความหมายของวาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดน.....	172

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
- การวางกรอบความหมายของวาทะชาตินิยม.....	203
- การวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาล และกฎหมายรัฐธรรมนูญ.....	213
- การวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ.....	237
4.5 กรอบความคิดของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร.....	254
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	261
สรุปผลการวิจัย.....	261
ส่วนที่ 1 หนังสือพิมพ์ไทยมีการกำหนดประเด็นข่าวสารกรณีพิพาทปราสาท พระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ในประเด็นใดบ้าง และนำเสนอประเด็นดังกล่าวอย่างไร.....	262
ส่วนที่ 2 วาทะใดบ้างที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยกรณีพิพาท ปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช นำเสนอโดยฝ่ายใด และมีการใช้กลยุทธ์ในวางกรอบความหมาย อย่างไร.....	283
ส่วนที่ 3 แหล่งข่าวและสื่อมีบทบาทในการนำเสนอวาทะและวางกรอบ ความหมายให้ปรากฏในหนังสือพิมพ์กรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร.....	313
อภิปรายผล.....	322
- กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะกับการเมือง.....	322
- ปัจจัยอิทธิพลในการวางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาท ปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ของแหล่งผู้ผลิตวาทะ.....	327
- ภาษาทางการเมืองกับการวางกรอบความหมายของวาทะ กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนาย สมัคร สุนทรเวช.....	330

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- ความสัมพันธ์ของอุดมการณ์กับการวางกรอบความหมายของวาทะ ในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมักร สุนทรเวช.....	333
ข้อเสนอแนะ.....	335
รายการอ้างอิง.....	336
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	338

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	สรุปกรอบวิธีการวิจัย.....57
ตารางที่ 2	สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดง ความรับผิดชอบของฝ่ายรัฐบาลกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา.....70
ตารางที่ 3	สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารการต่อต้านของฝ่ายค้านและนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ.....75
ตารางที่ 4	สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณี การลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ.....80
ตารางที่ 5	สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดง ความรับผิดชอบของฝ่ายทหารในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร.....83
ตารางที่ 6	สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารผลกระทบต่อคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบ ปราสาทพระวิหารและในประเทศไทยกัมพูชา.....87
ตารางที่ 7	สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารปฏิกิริยาของฝ่ายรัฐบาลต่อกรณีคำตัดสิน ของศาลปกครองฯ.....95
ตารางที่ 8	สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารปฏิกิริยาของฝ่ายค้านและนักการเมือง ที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ต่อกรณีคำตัดสิน ของศาลปกครองฯ.....99
ตารางที่ 9	สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลหลังจาก มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็น มรดกโลก.....104
ตารางที่ 10	สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและ นักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาท พระวิหารเป็นมรดกโลก.....109
ตารางที่ 11	สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารการตั้งกำลังของทหารไทย-กัมพูชาบริเวณ พื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร.....116
ตารางที่ 12	สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และ ประชาชนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร.....120

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 13 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารทำที่ของกัมพูชาในเวทีโลกกรณี การขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก.....	125
ตารางที่ 14 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารทำที่ของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณี การประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณ พื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร.....	131

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แบบจำลองกระบวนการการวางกรอบในระบบการสื่อสารมวลชน.....	16
ภาพที่ 2 แบบจำลองการเฝ้าประตูแบบใหม่ (A New Gatekeeping Model) แบบจำลองที่ 1...21	21
ภาพที่ 3 แบบจำลองการเฝ้าประตูแบบใหม่ (A New Gatekeeping Model) แบบจำลองที่ 2...22	22
ภาพที่ 4 แบบจำลองการเฝ้าประตูแบบใหม่ (A New Gatekeeping Model) แบบจำลองที่ 3...22	22
ภาพที่ 5 แผนภาพแสดงขั้นตอนของกระบวนการสร้างความหมาย.....	39
ภาพที่ 6 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551.....	190
ภาพที่ 7 ภาพข่าวหน้าต่อเนือง หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551.....	192
ภาพที่ 8 ภาพข่าวหน้าต่อเนือง หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551.....	195
ภาพที่ 9 ภาพข่าวหน้าต่อเนือง หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551.....	197
ภาพที่ 10 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551.....	200
ภาพที่ 11 ภาพข่าวหน้าต่อเนือง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551.....	202
ภาพที่ 12 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551.....	210
ภาพที่ 13 ภาพข่าวหน้าต่อเนือง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551.....	212
ภาพที่ 14 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551.....	225
ภาพที่ 15 ภาพข่าวหน้าต่อเนือง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 30 มิถุนายน 2551.....	227
ภาพที่ 16 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551.....	230
ภาพที่ 17 ภาพข่าวหน้าต่อเนือง หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551.....	231
ภาพที่ 18 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551.....	234
ภาพที่ 19 ภาพข่าวหน้าต่อเนือง หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551.....	236
ภาพที่ 20 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551.....	242
ภาพที่ 21 ภาพข่าวหน้าต่อเนือง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551.....	244
ภาพที่ 22 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2551.....	247
ภาพที่ 23 ภาพข่าวหน้าต่อเนือง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2551.....	248
ภาพที่ 24 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19-20 กรกฎาคม 2551.....	251
ภาพที่ 25 ภาพข่าวหน้าต่อเนือง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19-20 กรกฎาคม 2551.....	253

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“มีอุปพันธมิตรบุกต.ไล่ ‘นพดล’”

...บรรดาแกนนำที่อยู่บนรถปราศรัยเคลื่อนที่ ตัวรถติดป้ายผ้าสีเหลืองขนาดใหญ่ ที่มีข้อความว่า “THAILAND NOT FOR SALE” ได้ผลัดกันกล่าวโจมตีนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ว่าสมคบคิดกับฝ่ายกัมพูชาจนทำให้เสียดินแดน และยังเอื้อประโยชน์ให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี รวมถึงเรียกร้องให้นายนพดล ลาออกจากตำแหน่ง และขอให้กระทรวงการต่างประเทศเปิดเผยแผนที่เขาพระวิหารฉบับใหม่ที่กัมพูชาเสนอให้ไทยพิจารณา พร้อมนำผู้ร่วมชุมนุมที่สามารถพูดภาษาต่างประเทศมาปราศรัย โจมตีและขับไล่ นายนพดล ด้วยภาษาต่างๆ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น จีน มาเลเซีย และกัมพูชา (มติชน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

“วุฒิชัย ร้องมรดกโลก นิذاءจวกขายอธิปไตย”

...ด้านคณาจารย์ ข้าราชการ และนักศึกษานิذاء สุดทน ออกแถลงการณ์คัดค้าน การกระทำของรัฐบาล จวกปิดกั้นการรับรู้ของส่วนรวม เสี่ยงต่อการสูญเสียดินแดน-อธิปไตย ของชาติ ชี้ “นพดล” และรัฐบาลไทยไม่โปร่งใส จงใจหมก ประกาศเคลื่อนพลังนักศึกษาและ คณาจารย์บุกทำเนียบฯ สมทบพันธมิตรฯ วันนี้ (ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน 2551)

“นพดลโบาย”

...รวมว.ต่างประเทศโบายทำตามรัฐบาลสุรุ่ยสุร่ายที่เคยลงนามให้การสนับสนุน กัมพูชาไว้แล้วก่อนหน้านี้ จากนั้นเปิดแถลงถึงเรื่องไปชี้แจงต่อศาล... ..นายนพดลให้สัมภาษณ์ว่า ได้เล่าความเป็นมาของเรื่องดังกล่าว ตั้งแต่มีคำพิพากษาของศาลโลกและการขอขึ้นทะเบียน ปราสาทพระวิหารรวมถึงเจตนาของกระทรวงการต่างประเทศที่ไม่ต้องการผูกนิติสัมพันธ์ใน เอกสารต่างๆที่เซ็นไป และการลงนามในครั้งนี้อย่างไรไม่เข้าองค์ประกอบตามรัฐธรรมนูญ แต่อย่างไร (ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551)

จากตัวอย่างข่าวส่วนหนึ่งในหน้าหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงกลางปี 2551 สะท้อนให้เห็นว่ากระแสข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารเป็นประเด็นที่คนไทยทั่วประเทศให้ความสนใจและหยิบยกมาพูดถึงจนก่อให้เกิดวาระสาธารณะจากหลายฝ่าย เนื่องจากเป็นประเด็นสำคัญที่เป็นข้อถกเถียงและมีความซับซ้อนในหลายๆด้าน มีผลกระทบเกี่ยวพันกับบุคคลและองค์กรหลายฝ่าย ตลอดจนคนไทยทุกระดับชั้นในสังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดน การเมืองและความมั่นคงภายในชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เศรษฐกิจการลงทุน หรือแม้แต่ผลประโยชน์อันชอบธรรมและไม่ชอบธรรมของบุคคลหรือกลุ่มคนบางกลุ่มก็ตาม

ในขณะเดียวกันการเมืองภายในประเทศไทย ซึ่งอยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลงและถ่ายโอนอำนาจจากรัฐบาลคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ มาเป็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชน จากการเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายสมัคร สุนทรเวช รวมถึงการจัดสรรบุคลากรเข้ามาบริหารประเทศในรัฐบาลใหม่ ในครั้งนั้น ก่อให้เกิดข้อถกเถียงทั้งกลุ่มที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย พรรคการเมือง กลุ่มอุดมการณ์ทางการเมือง ตลอดจนสื่อมวลชนที่ไม่เห็นด้วยบางกลุ่ม ต่างออกมาต่อต้านและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นการทำงาน และเป็นช่วงที่มีการจัดสรรรัฐมนตรีเข้ากระทรวงต่างๆ ทำให้การทำงานของรัฐบาลในขณะนั้นเป็นที่จับตามองอย่างมาก ซึ่งประเด็นที่ถูกพูดถึงมากที่สุดในช่วงนั้นคงไม่มีประเด็นใดได้รับความสนใจไปกว่าประเด็นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ซึ่งเป็นความท้าทายของรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช ในการแก้ปัญหาข้อพิพาทฯ ดังกล่าว อย่างมีอาชีพและโปร่งใส

กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารกลับมาเป็นประเด็นโต้แย้งทั้งในระดับประเทศและภายในประเทศ หลังจากที่กัมพูชายื่นขอจดทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกต่อองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก (UNESCO) ในปี 2548 โดยมีภูมิหลัง ดังนี้

ปราสาทพระวิหารเป็นโบราณสถานตามแบบศิลปะขอมตั้งอยู่บนภูเขาในเทือกเขาพนมดงรักบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ตรงข้ามบ้านภูมิซรอล ตำบล บึงมะลู อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัด ศรีสะเกษ ปริณทลของปราสาทและแหล่งโบราณคดีซึ่งเป็นส่วนควบและส่วนประกอบสำคัญของปราสาท ตั้งอยู่เป็นบริเวณกว้างครอบคลุมพื้นที่ในดินแดนของไทยและกัมพูชาปราสาทแห่งนี้มีความสำคัญในบริบททาง ประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชา เนื่องจากเคยเกิดกรณีพิพาทในเรื่องกรรมสิทธิ์เหนือปราสาท ซึ่งศาลยุติธรรมระหว่าง

ประเทศ (ศาลโลก) ได้มีคำตัดสินเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2505 ว่า ปราสาทพระวิหารตั้งอยู่ในอาณาเขตภายใต้อธิปไตยของกัมพูชา

แต่ถึงอย่างไรก็ตามคำตัดสินของศาลโลกนั้น ตัดสินเฉพาะประเด็นเรื่องกรรมสิทธิ์ในตัวปราสาทไม่ได้ชี้ขาดเกี่ยวกับแนวเส้นเขตแดนในพื้นที่ ดังกล่าว ฉะนั้นจึงยังมีความเห็นต่างกันระหว่างไทย-กัมพูชาในเรื่องแนวเส้นเขตแดนในบริเวณ ดังกล่าว ที่นอกเหนือตัวปราสาทซึ่งทำให้เกิดพื้นที่ทับซ้อน (คือพื้นที่ที่ทั้งฝ่ายไทยและกัมพูชาต่างก็อ้างสิทธิ์ทับซ้อนกัน) ทางทิศตะวันตกและทิศเหนือของตัวปราสาทเป็นพื้นที่ 4.6 ตารางกิโลเมตรและยังเป็นเรื่องที่สองฝ่ายยังคงต้องหาข้อยุติต่อไป

จนกระทั่งในปี 2548 กัมพูชาได้ดำเนินการฝ่ายเดียวในการยื่นขอจดทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกต่อองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก (UNESCO) โดยไม่ได้หารือใดๆ กับไทย นอกจากนั้นเอกสารประกอบคำร้องยื่นขอจดทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชาได้แนบแผนที่ที่กำหนดเขตต่างๆ ในอาณาบริเวณปราสาทพระวิหารแสดงขอบเขตตามเส้นที่พระราชกฤษฎีกาของกัมพูชาลงวันที่ 13 เมษายน 2549 และแผนที่แนบระบุว่าเส้นเขตแดนระหว่างประเทศล้ำเข้ามาในดินแดนที่ไทยอ้างสิทธิ์

กระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยเมื่อได้ทราบเกี่ยวกับเอกสารของกัมพูชาก็ได้ดำเนินการทางการทูตต่างๆ เพื่อชี้แจงข้อกังวลของไทยและหาทางแก้ไขปัญหาทั้งต่อกัมพูชาเองต่อยูเนสโกและต่อประเทศสมาชิกคณะกรรมาการมรดกโลก 21 ประเทศเกี่ยวกับการดำเนินการของไทยต่อกัมพูชา รวมไปถึงการโน้มน้าวเพื่อขอให้ไทยและกัมพูชานำปราสาทพระวิหารและโบราณสถานอื่นๆ ที่เป็นส่วนประกอบในฝั่งไทยไปขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกร่วมกันเพื่อความสมบูรณ์ของสถานะมรดกโลกของปราสาทพระวิหารด้วย โดยไทยได้เสนอข้อเสนอเรื่อง ดังกล่าว เมื่อปี 2548 และ ปี 2550 แต่กัมพูชาไม่เห็นชอบด้วย และยืนยันที่จะดำเนินการฝ่ายเดียวเพื่อนำปราสาทพระวิหาร ซึ่งกัมพูชาถือว่าเป็นของตนอย่างชัดเจนไปขอขึ้นทะเบียนและเห็นว่าหากฝ่ายไทยประสงค์ก็อาจนำโบราณสถานที่อยู่ในเขตไทยไปขอขึ้นทะเบียนเองต่อไป

จากการที่กัมพูชาขึ้นขอจดทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกดังกล่าว และผลกระทบที่ตามมามากมายจากการขอจดทะเบียนในครั้งนี้ ทำให้ประเด็นข้อพิพาทปราสาท

พระวิหารกลายเป็นประเด็นสำคัญระดับชาติที่คนไทยทั้งประเทศให้ความสนใจและติดตามการดำเนินงานแก้ไขปัญหาดังกล่าว จนกระทั่งในปี 2551 การดำเนินงานกรณีข้อพิพาทปราสาทพระวิหารมาถึงรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ซึ่งอยู่ในช่วงเวลาที่การเมืองภายในประเทศไม่มีเสถียรภาพและแบ่งออกเป็นหลายฝ่าย จากการที่รัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช ถูกมองว่าเป็นรัฐบาลนอมนินี ซึ่งในขณะนั้น “วาทกรรมรัฐบาลหุ่นเชิด” ถูกผลิตขึ้นจากวาทะของฝ่ายต่างๆ ในสังคม จนก่อให้เกิดเป็นวาระสาธารณะจากทุกสื่อ ทำให้การทำงานของรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวชถูกจับตามองเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแต่งตั้งนายพดล ปัทมะเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ และเข้ามาแก้ไขปัญหาคอนกรีตปราสาทพระวิหารในครั้งนั้น ทำให้ประเด็นข้อพิพาทปราสาทพระวิหารจึงถูกหยิบยกมาพูดถึงและนำมาเป็นวาระสาธารณะก่อให้เกิดการผลิตซ้ำทางความคิดที่สร้างอุดมการณ์ทางสังคมและการเมืองตามมามากมาย โดยความมุ่งหมายของวาทะเหล่านั้น ถูกกำหนดขึ้นจากบุคคล กลุ่มคน หรือองค์กรที่มีอุดมการณ์ทางสังคมและการเมืองที่แตกต่างกัน โดยใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดความหมายนั้นๆ ไปยังประชาชน สื่อจึงเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการวางกรอบอุดมการณ์ทางการเมืองและสังคมผ่านการนำเสนอข่าวสารให้กับประชาชนในสังคม ตลอดจนผลประโยชน์ของกลุ่มคนบางกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อหนังสือพิมพ์นับว่าเป็นสื่อที่นำเสนอเนื้อหาข่าวสารที่มีศักยภาพ เนื่องจากเป็นสื่อกระแสหลักที่มุ่งเน้นการนำเสนอข่าวสารประจำวัน มีความน่าเชื่อถือ ตลอดจนเข้าถึงกลุ่มผู้รับสารได้ทุกระดับในสังคม และมีการผลิตและจำหน่ายทุกวันในปริมาณที่สูง

วาทะที่ปรากฏในสื่อหนังสือพิมพ์ไทยกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารนั้น ก่อให้เกิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม เนื่องจากมีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ตลอดจนสื่อมวลชนได้มีการผลิตและเผยแพร่ ตอกย้ำความจริงอยู่ตลอดเวลา ผ่านการวางกรอบข่าวสาร (framing) ของแหล่งข่าวหรือสื่อมวลชนเอง โดยเลือกที่จะนำเสนอและชี้้นำให้ปัจเจกบุคคลในสังคมมวลชนว่าควรคิดในเรื่องอะไรควรรู้ในเรื่องอะไร และควรมีความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ อย่างไร เพื่อกำหนดความหมายของสิ่งที่พูด และให้ความหมายนั้นๆ กลายเป็นความจริงและตรึงอยู่ในสังคมอย่างชอบธรรม หากแต่เป็นความจริงที่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ชุดหนึ่ง ที่กล่าวเช่นนั้น เพราะสอดคล้องกับที่ Michel Foucault (อ้างถึงในไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2545) เห็นว่า เราถูกบังคับให้ผลิตความจริงของอำนาจ (the truth of power) ซึ่งช่วยสนับสนุนส่งเสริมอำนาจนั้นๆ ให้แข็งแกร่งขึ้น ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่สื่อมวลชนจะทำงานโดยผ่านวาทกรรมที่สนับสนุนอำนาจต่างๆ จากความสัมพันธ์อันโยงใยดังกล่าว ทำให้มีความน่าสนใจเป็นอย่างมากในการศึกษาทิศทางความหมายของวาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่นำเสนอ

ในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช โดยนำแนวคิดการวางกรอบข่าวสาร (framing) มาใช้ในการวิจัยดังกล่าว

McCombs และ Estrada (1977) ได้ศึกษาพบว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไม่เพียงแต่ได้รู้ว่า มีประเด็นอะไรบ้างในหนังสือพิมพ์ แต่ยังรับรู้ถึงความสำคัญมากน้อยของแต่ละประเด็นที่นำเสนอด้วย โดยรับรู้ได้จากจำนวนหรือปริมาณข่าวสารในประเด็นนั้น ๆ รวมทั้งตำแหน่งที่ข่าวสารปรากฏในสื่อว่าโดดเด่นสำคัญแค่ไหน ซึ่งกระบวนการเลือกสรร ตกแต่ง ของสื่อดังกล่าวนี้คือการกำหนดวาระข่าวสาร (agenda setting) ให้กับผู้รับสารในสังคม โดยในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยอ้างอิงแนวคิดการกำหนดวาระข่าวสารมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ประเด็นข่าวสารกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช

McCombs และ Estrada ได้เสนอวิธีวิจัยการกำหนดวาระข่าวสาร โดยในการศึกษาได้จำแนกวาระข่าวสารเป็น 2 ระดับ ในระดับแรกหรือระดับปฐมภูมิ (first-level-of-agenda) เป็นหัวข้อหรือประเด็นหลักของข่าวสาร เช่น เรื่องเศรษฐกิจ นโยบายต่างประเทศ การจัดระเบียบสังคม สุขภาพประชาชน เป็นต้น ประเด็นหลักเหล่านี้มีลักษณะเป็นนามธรรม บางครั้งก็กว้างเกินไปที่จะเห็นประเด็นปัญหาจริง ๆ เช่น เรื่องเศรษฐกิจ อาจไม่เป็นประเด็นปัญหาทุก ๆ เรื่อง ประเด็นปัญหาที่สนใจและมีความสำคัญขณะนี้ อาจเป็นเรื่อง ปัญหาหนี้สาธารณะ ปัญหาเงินเฟ้อ ปัญหาความไม่สมดุลทางการค้า ฯลฯ การจำแนกประเด็นที่เฉพาะเจาะจงลงไปทำให้เห็นวาระข่าวสารที่ชัดเจน วาระข่าวสารที่จำแนกแยกย่อยลงมาจึงเรียกว่าการกำหนดวาระข่าวสารระดับที่ 2 หรือระดับทุติยภูมิ (second-level-of-agenda setting) ยกตัวอย่าง ในกรณีวาระข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งผู้นำประเทศ วาระข่าวสารระดับที่หนึ่งก็คือ ผู้นำที่เหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบัน หากสื่อมวลชนต้องการกำหนดวาระข่าวสารในระดับที่ 2 ของประเด็นนี้ก็อาจจะกำหนดคุณสมบัติที่สำคัญ เช่น ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ผู้นำที่ตัดสินใจเด็ดขาดรวดเร็ว ผู้นำที่เป็นสากล ฯลฯ ประเด็นเหล่านี้สามารถเป็นหรือวาระในระดับเจาะจงมากขึ้น

Dennis McQuail (1994) กล่าวถึงการวางกรอบข่าวสาร (framing) ในการศึกษาอิทธิพลของสื่อในยุคปัจจุบัน ซึ่งก็คือยุคแห่งการสร้างความเป็นจริงทางสังคม (Social Construction) โดยอธิบายว่า สื่อมวลชนมีผลกระทบที่สำคัญในการสร้างความเป็นจริงทางสังคม โดยการ “วางกรอบของความเป็นจริงในทิศทางที่เป็นรูปแบบตายตัวจนสามารถคาดหมายได้” หรือ “สื่อมวลชนได้สร้างกรอบ ซึ่งผู้อ่านหรือผู้ชมใช้ในการตีความ พุดคุย ถกเถียง อภิปรายกันเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม”

แต่อย่างไรก็ตามการวางกรอบข่าวสาร (framing) ไม่จำเป็นที่สื่อมวลชนจะเป็นผู้สร้างเท่านั้น การวางกรอบข่าวสารอาจถูกสร้างจากแหล่งข่าว โดยใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ เช่น นักการเมือง นักประชาสัมพันธ์มักจะเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ ส่วนผู้เฝ้าประตูข่าวสารในสื่อมวลชนโดยทั่วไปก็ทำหน้าที่สร้างกรอบการรับรู้ข่าวที่รายงานต่อสาธารณะผ่านกระบวนการเลือกสรร ตบแต่ง เขียนพาดหัวข่าว เขียนความนำ ส่วนในบทความก็ใช้การดึงข้อความหรือคำพูดมาเน้นเพื่อนำความสนใจสู่ประเด็นนั้นๆ เป็นต้น

แนวคิดเรื่องการวางกรอบข่าวสาร (framing) ได้ถูกนำไปเกี่ยวข้องอย่างมากในการศึกษาเกี่ยวกับการจัดวาระของข่าวสาร (agenda setting) โดยมีการระบุว่า การวางกรอบข่าวสารถือเป็นการจัดวาระลำดับที่สอง (ทุติยภูมิ) (second-level agenda setting) กล่าวคือบทบาทในการกำหนดวาระข่าวสารไม่ได้บอกเราว่าให้คิดอะไร (what to think) แต่ประสบความสำเร็จในการบอกเราให้คิดเรื่องอะไร (what to think about) การจัดวาระลำดับที่สองก็คือการมาบอกว่า เราควรจะคิดกับเรื่อง (บางอย่าง) นั้นอย่างไร (how to think about some objects)

จากที่ได้กล่าวมานั้น การศึกษาการวางกรอบความหมายของวาทะที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์จึงเป็นการศึกษาเรื่องของกลยุทธ์การกำหนดความหมายของแหล่งข่าวว่าใครจะมีกลวิธีอย่างไรในการกำหนดประเด็นข่าวสารและวางกรอบให้กับเรื่องต่างๆ และทำอย่างไรให้ความหมายนั้นๆ เป็นที่ยอมรับของคนอื่น การศึกษาเรื่องการวางกรอบความหมายผ่านสื่อหนังสือพิมพ์จึงช่วยให้เรามองเห็นและตระหนักว่าเรื่องต่างๆ มีหลายด้าน ความเป็นจริงในเรื่องเดียวกันนั้นมีหลากหลาย

Price, Tewksbury และ Powers (1997) ได้สรุปอิทธิพลการวางกรอบข่าวสารของแหล่งข่าวว่า การวางกรอบมีผลต่อเรื่องราวที่ถูกเน้น และได้สร้างแนวทางของการประเมินค่าบางอย่างขึ้นมา โดยกรอบที่สร้างขึ้นมีผลต่อการตัดสินใจของผู้รับสารเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

จากความสำคัญของการวางกรอบข่าวสาร และบทบาทสื่อหนังสือพิมพ์ในการเป็นเครื่องมือของผู้กำหนดกรอบความหมายในการนำเสนอวาทะนั้นๆ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ใช้การศึกษา “ทิศทางความหมายของวาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช” เพื่อให้ทราบถึงการวางกรอบความหมายของวาทะจากหนังสือพิมพ์และแหล่งข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงเวลาที่สถานการณ์บ้านเมืองขาดเสถียรภาพ มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกเกิดขึ้นในสังคม ซึ่งในช่วงนั้น

การกำหนดความหมายทางสังคมถูกผลิตขึ้นมามากมาย ตลอดจนศึกษากลยุทธ์ในการวางกรอบความหมายของวาทะนั้นๆ จากผู้วางกรอบความหมาย โดยศึกษาปัจจัยในการคัดเลือกเนื้อหาข่าว การกำหนดประเด็นข่าวสาร และการวางกรอบข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในสาขาวิชานิเทศศาสตร์ ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ต่อไป

ปัญหานำวิจัย

1. หนังสือพิมพ์ไทยมีการกำหนดประเด็นข่าวสารกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ในประเด็นใดบ้าง และนำเสนอประเด็นดังกล่าวอย่างไร
2. วาทะใดบ้างที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช นำเสนอโดยฝ่ายใด และมีการใช้กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมายอย่างไร
3. แหล่งข่าวและสื่อมีบทบาทในการนำเสนอวาทะและวางกรอบความหมายให้ปรากฏในหนังสือพิมพ์กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ขยายองค์ความรู้เรื่อง “ประตู่ข่าวสาร” และ “การวางกรอบข่าวสาร” เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการอ้างอิงและศึกษาวิจัยในศาสตร์แขนงต่างๆ ต่อไป
2. รับผิดชอบต่อความคิด อุดมการณ์ และเป้าหมายของผู้สร้างวาทะต่อสภาพสังคมและการเมืองในช่วงเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในขณะนั้น ตลอดจนกระบวนการสร้างความชอบธรรมกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ของฝ่ายต่างๆ ในสังคม โดยใช้สื่อมวลชนเป็นเวทีสาธารณะ
3. นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทิศทางความหมายของวาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมศักดิ์ สุนทรเวช” ได้ใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร
2. แนวคิดการวางกรอบข่าวสาร
3. แนวคิดการเฝ้าประตู
4. แนวคิดข่าวและการกำหนดวาระสาธารณะ
5. แนวคิดภาษาในข่าวการเมือง
6. แนวคิดภาษาในการเมืองระหว่างประเทศ
7. แนวคิดสัญญาวิทยาและกระบวนการสร้างความหมาย
8. แนวคิดอุดมการณ์ บทบาท และกระบวนการสร้างความหมายของอุดมการณ์
9. แนวคิดกรอบวิเคราะห์วาทกรรมกับการเมือง

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร แนวคิดการวางกรอบข่าวสาร แนวคิดการเฝ้าประตู และแนวคิดเรื่องข่าว นำมาใช้วิเคราะห์การวางกรอบความหมายและปัจจัยในการเลือกนำเสนอวาทะของหนังสือพิมพ์ไทยและแหล่งข่าว และใช้แนวคิดสัญญาวิทยาและกระบวนการสร้างความหมายสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการเลือกหน่วยในการวิเคราะห์วาทะและสัญญา ตลอดจนใช้แนวคิดเกี่ยวกับภาษาในสาขาวิชาทางด้านรัฐศาสตร์ ได้แก่ แนวคิดภาษาในข่าวการเมืองและแนวคิดภาษาของการศึกษาการเมืองระหว่างประเทศ มาประกอบใช้ในการวิเคราะห์ความหมายของวาทะสำหรับการวิจัยครั้งนี้อีกด้วย

แนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda - Setting)

การกำหนดวาระข่าวสาร หมายถึง การที่สื่อสามารถกำหนดให้สาธารณชนให้ความสำคัญต่อประเด็นหนึ่งประเด็นใดผ่านการนำเสนอข่าวนั้นแบบถี่ยิ่งสื่อมีการนำเสนอหรือให้ความสำคัญข่าวหรือประเด็นใดมาก ผู้บริโภคข่าวจะมีแนวโน้มให้ความสำคัญต่อข่าวหรือประเด็นนั้นมากด้วยเช่นกัน

ต่อมา McCombs และ Shaw (1972) ได้ศึกษาแนวคิดนี้ด้วยวิธีวิจัยเชิงประจักษ์ และพบว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไม่เพียงแต่ได้รับรู้ว่ามีประเด็นอะไรบ้างในหนังสือพิมพ์ แต่ยังรับรู้ถึงความสำคัญมากน้อยของแต่ละประเด็นที่นำเสนอด้วย โดยรับรู้ได้จากจำนวนหรือปริมาณข่าวสารในประเด็นนั้น ๆ รวมทั้งตำแหน่งที่ข่าวสารปรากฏในสื่อว่าโดดเด่นสำคัญแค่ไหน ซึ่งกระบวนการเลือกสรร ตกแต่ง ของสื่อดังกล่าวนี้คือการกำหนดวาระข่าวสาร (agenda setting) ให้กับผู้รับสารในสังคม

กล่าวโดยสรุป สื่อมวลชนมักกระตุ้นให้ประชาชนสนใจในบางเรื่อง บางประเด็นเป็นพิเศษสร้างภาพลักษณ์ในสาธารณะให้กับนักการเมืองบางคน สื่อมวลชนนำเสนอเรื่องราวสิ่งต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ชี้นำให้ปัจเจกบุคคลในสังคมมวลชนว่าควรคิดในเรื่องอะไรควรรู้ในเรื่องอะไร และควรมีความรู้เกี่ยวกับอะไร

อย่างไรก็ดี กระบวนการกำหนดวาระข่าวสารในสังคมไม่สามารถมองง่ายๆ ตามกระบวนการที่คนดั้งเดิมที่เชื่อว่าสื่อมวลชนเป็นตัวกำหนดได้เสมอไป เพราะยังมีประเด็นที่ซับซ้อนที่เป็นข้อพิจารณาเพิ่มเติมอีกหลายประการ ดังนี้

1. แหล่งที่มาของการกำหนดวาระข่าวสาร
McQuail (1987) ชี้ว่ากระบวนการกำหนดวาระข่าวสารนั้นเกี่ยวข้องกับวาระที่มาจาก 3 แหล่งด้วยกัน คือ
 - (1) วาระเชิงนโยบายจากนักการเมืองหรือกลุ่มที่มีบทบาทในสังคม
 - (2) วาระจากสื่อมวลชนในกระบวนการของการรักษาประตูที่คัดเลือกข่าวสาร เหตุการณ์หรือประเด็นที่มีมูลค่าข่าว (news values) และเป็นที่สนใจของกลุ่มผู้อ่าน
 - (3) วาระจากสาธารณชน ผู้สนใจและรับรู้เรื่องราวใดสำคัญซึ่งอาจจะมาจากประสบการณ์ตรงจากปัญหาในสังคมหรือการรับรู้ผ่านสื่อมวลชน

Rogers และ Dearing (1988) สร้างแบบจำลองแสดงความสัมพันธ์ของวาระข่าวสาร 3 แหล่ง คือ วาระข่าวสารของสื่อ (media agenda) วาระข่าวสารสาธารณะ (public agenda) และวาระข่าวสารนโยบาย (policy agenda) โดยทั้ง 3 แหล่งที่มาของวาระข่าวสารในสังคมนี้ต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกันในการกำหนดวาระข่าวสาร

นอกจากนี้ กระบวนการกำหนดวาระข่าวสารนี้ยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น

- (1) จากกระบวนการของผู้รักษาประตูในองค์กรสื่อมวลชนเองที่คัดเลือกประเด็นข่าวสารตามนโยบายและมูลค่าข่าว
- (2) จากการติดต่อสื่อสาร อภิปราย ถกเถียง หรือมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในระดับต่าง ๆ ในสังคม
- (3) สภาพที่แท้จริงของสังคมว่าขณะนั้นมีเรื่องอะไรที่เป็นวาระสำคัญจำเป็นจริงๆ เช่น เป็นช่วงวิกฤตเศรษฐกิจหรืออยู่ระหว่างการผลิตเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หรือมีปรากฏการณ์ที่เป็นภัยต่อสวัสดิภาพในสังคม เป็นต้น

2. ผู้กำกับวาระข่าวสาร

นักวิจัยสื่อมักถกเถียงกันว่าตัวเชื่อมมหาชนหรือสาธารณชนกันแน่ที่เป็นกำหนดวาระข่าวสารเนื่องจากมีผู้ตั้งข้อสังเกตว่า แท้ที่จริงแล้วสื่อมวลชนมีกระบวนการคัดเลือกข่าวสารโดยดูที่ความสนใจของสาธารณะ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลของการทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของสังคม หรือเพื่อตอบสนองตลาดผู้บริโภคก็ตาม

McCombs และ Shaw (1977) ได้วิจัยทดสอบเพื่อพยายามหาข้อสรุปว่าสื่อมวลชนเป็นผู้กำหนดวาระข่าวสารจริงหรือ ซึ่งเลือกออกแบบการศึกษาสำรวจแบบข้ามช่วงเวลา (Cross-lagged Design) แบ่งเป็น 2 ช่วงเวลาของการศึกษาสำรวจซึ่งห่างกัน 4 เดือน โดยแต่ละช่วงเวลาจะศึกษาทั้งการสำรวจวาระข่าวสารที่หนังสือพิมพ์นำเสนอโดยวิธีวิเคราะห์ประเด็นเนื้อหาที่นำเสนอ กับการสำรวจผู้อ่านในการรับรู้ความสำคัญของประเด็นสาธารณะในขณะนั้น จากนั้นจึงมีการหาค่าสหสัมพันธ์ของอันดับความสำคัญที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาและจากการรับรู้ของผู้อ่านระหว่าง 2 ช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล ทั้งนี้เพื่อหาค่าสัมพันธ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นไปได้ของความเป็นสาเหตุและผลต่อกัน ระหว่างวาระข่าวสารในสื่อกับวาระข่าวสารที่รับรู้ของผู้อ่าน

ผลการศึกษาพบว่า การเสนอวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์ในช่วงสำรวจครั้งแรก จะมีความสัมพันธ์หรือสอดคล้องกับการรับรู้วาระข่าวสารของผู้อ่านใน 4 เดือนต่อมา ซึ่งแสดงถึง แนวโน้มของความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผลตามทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารจากสื่อมวลชน ก็ตาม แต่ปรากฏว่ายังมีข้อมูลที่ขัดแย้งกันอยู่บ้าง ทำให้การสรุปผลที่ชัดเจนยังไม่มีข้อยุติ เช่น ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ไม่ปรากฏว่าเป็นจริงในการศึกษากับสื่อโทรทัศน์

3. ระดับของวาระข่าวสาร

McCombs และ Estrada (1977) ได้เสนอวิธีวิจัยการกำหนดวาระข่าวสาร โดยในการศึกษาได้จำแนกวาระข่าวสารเป็น 2 ระดับ ในระดับแรกหรือระดับปฐมภูมิ (first-level-of-agenda) เป็นหัวข้อหรือประเด็นหลักของข่าวสาร เช่น เรื่องเศรษฐกิจ นโยบายต่างประเทศ การจัดระเบียบสังคม สุขภาพประชาชน เป็นต้น ประเด็นหลักเหล่านี้มีลักษณะเป็นนามธรรม บางครั้งก็กว้างเกินไปที่จะเห็นประเด็นปัญหาจริงๆ เช่น เรื่องเศรษฐกิจ อาจไม่เป็นประเด็นปัญหา ทุกๆ เรื่อง ประเด็นปัญหาที่สนใจและมีความสำคัญขณะนี้ อาจเป็นเรื่อง ปัญหาหนี้สาธารณะ ปัญหาเงินเฟ้อ ปัญหาความไม่สมดุลทางการค้า ฯลฯ

การจำแนกประเด็นที่เฉพาะเจาะจงลงไปทำให้เห็นวาระข่าวสารที่ชัดเจน วาระข่าวสารที่จำแนกแยกย่อยลงมาจึงเรียกว่าการกำหนดวาระข่าวสารระดับที่ 2 หรือระดับทุติยภูมิ (second-level-of-agenda setting) ยกตัวอย่าง ในกรณีวาระข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ผู้นำประเทศ

วาระข่าวสารระดับที่หนึ่งก็คือ ผู้นำที่เหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบัน หากสื่อมวลชนต้องการกำหนดวาระข่าวสารในระดับที่ 2 ของประเด็นนี้ ก็อาจจะกำหนดคุณสมบัติที่สำคัญ เช่น ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ผู้นำที่ตัดสินใจเด็ดขาดรวดเร็ว ผู้นำที่เป็นสากล ฯลฯ ประเด็นเหล่านี้สามารถเป็นหรือวาระในระดับเจาะจงมากขึ้น

4. บทบาทผู้รับสาร

แนวคิดการกำหนดวาระข่าวสารซึ่งเป็นกระบวนการที่คนตั้งเดิมมองว่าสื่อมวลชน มีบทบาทเป็นผู้กำหนดวาระข่าวสารให้เกิดขึ้นในความคิดของปัจเจกบุคคล ในกลุ่มสาธารณะ ต่างๆ มักถูกวิจารณ์ว่าละเลยบทบาทของผู้รับสาร ทั้งนี้เพราะผู้รับสารก็มีความกระตือรือร้น (active) ไม่ใช่เฉยชา (passive) เสมอไป การกำหนดวาระข่าวสารอาจเกิดขึ้นไม่เท่ากัน ในลักษณะเดียวกันกับทุกคน

Weaver (1977) ชี้ว่าปัจเจกบุคคลแต่ละคนมีความต้องการข้อมูลข่าวสารต่างกัน ซึ่งน่าจะเป็นตัวแปรกำหนดการรับรู้ของปัจเจกบุคคลว่าอะไรควรสนใจหรือให้ความสำคัญ ซึ่งแต่ละคนไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ ระดับความต้องการข่าวสารของแต่ละคนยังขึ้นอยู่กับปัจจัย ความเกี่ยวข้องโดยตรง (relevance) และความไม่รู้ไม่แน่ใจแต่ละคนมีต่อประเด็นต่าง ๆ หากประเด็นนั้นเกี่ยวข้องหรือตรงตามต้องการมาก ก็ยิ่งรับรู้ว่าเป็นข่าวสารสำคัญ หากไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ด้วยก็ยิ่งมีความต้องการข้อมูลข่าวสารสูง และนำไปสู่การรับรู้ว่าเป็นวาระข่าวสารของตน เช่น นักธุรกิจที่กำลังจะตัดสินใจลงทุนมีความไม่แน่ใจสูง มีความต้องการข่าวสารด้านนี้มาจึงย่อมมองเห็นว่า ข่าวสารธุรกิจการลงทุนเป็นวาระข่าวที่สำคัญของตนเอง ในขณะที่ตามไปด้วย

5. วาระข่าวสารกับความเป็นจริง

Funkhouser (1973) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสนอวาระข่าวในสื่อมวลชนกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสังคม (media agenda and reality) โดยวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นเหตุการณ์ข่าวต่าง ๆ ในนิตยสารของสหรัฐอเมริกา กับเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในสังคมอเมริกัน โดยดูจากดัชนีชี้วัดต่าง ๆ ผลการศึกษาดังกล่าวพบว่าสื่อมวลชนยังไม่ได้ให้ภาพที่ถูกต้องแม่นยำนักต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมอเมริกัน ช่วงปี ค.ศ. 1960 เช่น ในเรื่องสงครามเวียดนาม การประท้วงก่อความวุ่นวายในมหาวิทยาลัย และการก่อจลาจลในแถบเมืองใหญ่ ๆ เป็นต้น

การศึกษากำหนดวาระข่าว ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ประเด็นข่าวสาร ตลอดจนวิธีการหรือกลยุทธ์ของสื่อมวลชนในการนำเสนอเรื่องราวสิ่งต่างๆ ในขณะนั้น ซึ่งการกำหนดวาระในระดับที่สองหรือระดับทุติยภูมิ (second-level-of-agenda setting) จะจำแนกประเด็นที่เฉพาะเจาะจงลงไปทำให้เห็นวาระข่าวสารที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้เราทราบถึงการวางกรอบทางความคิดของแหล่งข่าวและสื่อที่ชี้ให้เห็นปัจเจกบุคคลในสังคมมวลชนว่าควรคิดในเรื่องอะไร ควรรู้ในเรื่องอะไร และควรมีความรู้เกี่ยวกับอะไร ผู้วิจัยจึงเลือกใช้นิเวศการวางกรอบวาระ (framing) ซึ่งเป็นการกำหนดวาระข่าวสารในระดับที่สอง ในการศึกษา “ทิศทางความหมายของวาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช” เพื่อให้ทราบความคิด อุดมการณ์ และเป้าหมายของผู้สร้างวาทะต่อสภาพสังคมและการเมืองในช่วงเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในขณะนั้น

แนวคิดการวางกรอบข่าวสาร (Framing)

กรอบ (frame) และการวางกรอบ (framing) มีรากฐานมาจากการศึกษาทางด้านสังคมวิทยา (Sociology) และจิตวิทยา (Psychology) เป็นแนวคิดที่ได้รับมาจากการอธิบายปรากฏการณ์บางอย่างที่นักวิชาการทั้งสองสาขาสามารถสังเกต หรือวัดได้

ผู้ที่ได้รับเครดิตกับการใช้กรอบ (Frame) มาอธิบายเรื่องราวทางการสื่อสารเป็นคนแรก ได้แก่ Gregory Bateson (1972) โดยในเบื้องต้นนี้ กรอบ ถูกนำเข้ามาอธิบายปรากฏการณ์ในสาขาการสื่อสารระหว่างบุคคล (human communication)

กรอบของสื่อ (media frame) และกรอบของผู้รับสาร (audience frame)

การศึกษาเกี่ยวกับกรอบในทางการสื่อสารมวลชน จะถูกมองใน 2 ลักษณะ โดยกรอบจะถูกพิจารณาทั้งในฐานะที่เป็นตัวสร้างข่าว (presenting news) และในฐานะที่เป็นตัวทำความเข้าใจกับข่าว (comprehending news) แนวคิดทั้ง 2 ลักษณะดังกล่าว จึงถูกแบ่งออกเป็นกรอบของสื่อ หรือกรอบของข่าว (media of news frame) กับกรอบของผู้รับสาร หรือกรอบของปัจเจกบุคคล (audience or individual frame) ดังที่นักวิชาการหลายคนได้แสดงทัศนะไว้

Todd Gitlin (1980) ชี้ว่า “กรอบจัดการกับโลกใบนี้ ทั้งกับนักข่าวที่รายงานมัน และในอีกระดับหนึ่งก็กับพวกเรา (ผู้รับสาร) ที่ให้ความเชื่อถือในรายงานข่าวนั้นด้วย”

Kinder กับ Sander (1990) ระบุว่า กรอบเป็นทั้ง “เครื่องมือในการถ่ายทอดวาทกรรมทางการเมือง” ซึ่งก็ตรงกับแนวคิดเรื่องกรอบของสื่อ ในขณะที่เดียวกันก็เป็น “โครงสร้างภายในของความคิด” ซึ่งก็เท่ากับเป็นกรอบของผู้รับสาร

และ Robert Entman (1991) ได้อธิบายว่า กรอบของสื่อคือ “คุณสมบัติในตัวเองของข่าวนั้น ๆ (attributes of the news itself) และกรอบของผู้รับสารคือ “โครงสร้างของกระบวนการจัดการกับข่าวสาร (information – processing schemata)

กรอบของสื่อ

Robert Entman (1993) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของกรอบของสื่อไว้ว่า ได้แก่ “การเลือก (Selection) และการทำให้โดดเด่น (Salience)... การวางกรอบคือการเลือกบางแง่มุมหรือบางมุมมองของความเป็นจริง และทำให้มันโดดเด่น โดยอาศัยบริบทของการสื่อสารต่างๆ ในอันที่จะเสนอปัญหา, ตีความสาเหตุ, ประเมินค่าทางศีลธรรม และ/หรือ แนะนำแนวทางแก้ไขต่อประเด็นนั้นๆ”

สำหรับ Entman แล้ว กระบวนการเกี่ยวกับกรอบจะประกอบด้วย 4 ส่วนหลักๆ อันได้แก่ ผู้ส่งสาร (the communicator), ผู้รับสาร (the receiver), ตัวบท (the text) และตัววัฒนธรรม (the culture)

เขาอธิบายว่า “ผู้ส่งสาร” จะวางกรอบ (โดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม) ด้วยการตัดสินใจว่าจะถ่ายทอดเรื่องใด โดยที่การตัดสินใจนั้น จะถูกชี้นำโดยประสบการณ์ และระบบความเชื่อของเขา กรอบจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของ “ตัวบท” ซึ่งจะทำหน้าที่นำกรอบที่ถูกขยายหรือถูกย่อบางแง่มุมโดยอาศัยวิธีการทางการสื่อสารต่าง ๆ แล้วนั้น ไปสู่ผู้รับสาร

เมื่อกรอบดังกล่าวถูกถ่ายทอดไปยังผู้รับสาร จะมีผลในการชี้นำความคิด และการรับรู้ประเด็นนั้น ๆ ของผู้รับสาร อย่างไรก็ตาม ข้อสรุปของผู้รับสารอาจจะไม่สะท้อน หรือเป็นไปตามกรอบที่ผู้ส่งสารวางไว้ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ “ตัววัฒนธรรม” ซึ่งก็คือชุดของความคิดทั่วไป ที่ผู้รับสารแต่ละกลุ่ม รวมถึงแต่ละคนใช้ในการติดต่อเรื่องนั้น ๆ นั้นเอง

ทั้ง 4 ส่วนจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือการเลือก และการทำให้เด่นทั้งสิ้น สุดท้ายแล้ว สิ่งที่ถูกทำให้เด่นนั้น จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ทั้งที่มาที่ไปของปัญหา ประเมินลักษณะของปัญหาและทางออกของปัญหา

สำหรับการทำงานของกรอบที่ Entman ชี้ว่ากรอบจะเน้น (highlight) บางส่วนของข้อมูลที่จะใช้ในการสื่อสาร และจะจัดการมันให้โดดเด่น (salience) นั้น คำว่าโดดเด่นในที่นี้ก็คือการทำให้ส่วนนั้น ๆ ของข้อมูล สามารถสังเกตเห็นได้ง่ายขึ้น มีความสำคัญมากขึ้น และน่าจดจำมากขึ้น (more noticeable, meaningful or memorable) ในสายตาของผู้รับสาร

โดยตัวบทนั้น จะสามารถถูกทำให้โดดเด่นได้ ด้วยรูปแบบของการจัดวาง (placement) การทำซ้ำ (repetition) หรือการใช้สัญลักษณ์ที่คุ้นเคย (familiar symbols)

อย่างไรก็ตาม Entman ย้ำว่า แม้ว่าเนื้อหาบางส่วนที่นำเสนอไป จะไม่ได้เป็นส่วนที่ถูกทำให้โดดเด่น แต่ก็อาจจะมีโดดเด่นขึ้นมาได้ในตัวของมันเอง หากสามารถเข้ากับระบบความเชื่อของผู้รับสารได้ดี ในทางกลับกัน ความคิดที่ถูกเน้นนั้น ก็อาจจะยากที่ผู้รับสารจะรับรู้ ตีความ และจดจำได้เช่นกัน ถ้าไปหักล้างความเชื่อที่ผู้รับสารมีอยู่ สรุปก็คือ ขึ้นอยู่กับ พื้นฐานความคิดของผู้รับสารด้วย

กล่าวโดยสรุป เนื่องจากความโดดเด่นนี้ เป็นกระบวนการที่กระทำร่วมกันระหว่างผู้รับสารกับตัวบท การมีอยู่ของกรอบในตัวบทนั้น จึงไม่ได้รับประกันความมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้รับสารอย่างเต็มที่ อาจกล่าวได้ว่า Entman กำลังประนีประนอมอิทธิพลของกรอบของสื่อ โดยใช้กรอบของผู้รับสารมาอธิบายนั่นเอง

กรอบของผู้รับสาร (หรือกรอบของปัจเจกบุคคล)

ผู้ที่นิยามกรอบในเชิงของปัจเจกบุคคล อันนำไปสู่การศึกษา การวางกรอบ (framing) ต่อมาอย่างกว้างขวางในทางการสื่อสารมวลชน ก็คือ Erving Goffman (1974)

Goffman ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยา ใช้คำว่า กรอบ (frame) ในการอธิบาย ชุดของความคาดหวัง (expectations) ที่คนเราใช้ในการทำความเข้าใจกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยเขาอธิบายว่า กรอบก็คือ “การจัดการกับประสบการณ์” หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เราพบเจออยู่ตลอดเวลา ในชีวิตประจำวัน เป็นกระบวนการในการสำรวจ และทำความเข้าใจกับเหตุการณ์ ทั้งนี้ คนเราทุกคนจะทำการประเมินคุณค่า (values) และสร้างแง่มุมที่ใช้ในการมอง (perspectives) โลกใบนี้ ซึ่งแน่นอนว่า แต่ละคนก็จะมีมุมมองที่แตกต่างกันออกไป หรืออาจกล่าวได้ว่า เรามี “กรอบอ้างอิง” (frame of reference) ที่แตกต่างกันนั่นเอง

Gamson กับ Modigliani มองว่า “กรอบคือความคิดหลัก ที่คนเราใช้ในการทำความเข้าใจต่อเหตุการณ์รอบข้าง และตอบตนเองว่า เรื่องดังกล่าวคืออะไร”

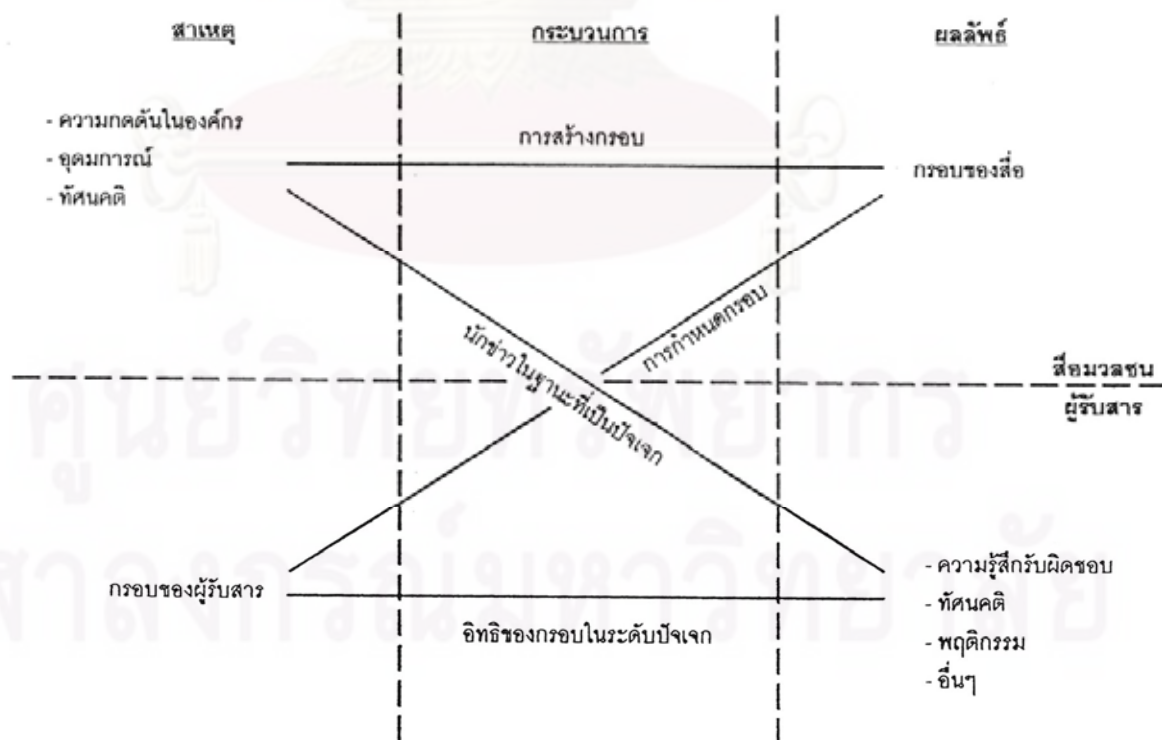
เช่นเดียวกันกับนิยามของ Robert Entman (1993) ที่ระบุว่า กรอบคือ “กลุ่มก้อนของความคิดที่ถูกเก็บไว้ในจิตใจของคนทุกคน เพื่อใช้ในการจัดการกับข้อมูลต่าง ๆ

ดังนั้น เนื่องจากผู้สื่อข่าว ในฐานะที่เป็นบุคคลหนึ่ง จึงย่อมจะมีกรอบของปัจเจกบุคคลอยู่ด้วยเช่นกัน และกรอบของบุคคลที่มีสถานภาพเป็นผู้สื่อข่าวในสังคมนี้เอง ที่เป็นที่มาสำคัญในอันที่จะสร้าง “กรอบของสื่อ” ให้แก่สังคมนั้น ๆ ต่อไป

ทั้งนี้ ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกรอบในทางการสื่อสารมวลชนนั้น มีทั้งการศึกษาเพราะกรอบของสื่อ (ดั่งงานวิจัยชิ้นนี้), ศึกษาเฉพาะกรอบของผู้รับสาร และศึกษาในลักษณะเชื่อมโยงทั้งสองแนวคิดเข้าด้วยกัน

แบบจำลองกระบวนการการวางกรอบ ในระบบการสื่อสารมวลชน

Dietram Scheufele (1999) ได้เสนอ “แบบจำลองกระบวนการการวางกรอบ” (a process model of framing) ขึ้น โดยอาศัยองค์ความรู้จากงานวิจัยในทางสื่อสารมวลชนที่ผ่านมาทั้งหลายทั้งปวง อันเกี่ยวกับกรอบ และการวางกรอบ โดย Scheufele แบ่งลักษณะการเชื่อมโยงออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ อันได้แก่ ส่วนที่เป็นที่มาจาก (inputs) ส่วนที่เป็นกระบวนการ (processes) และส่วนที่เป็นผลผลิต (outcome) เขาชี้ว่า นี่คือการบวนการที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา (continuous process) โดยส่วนที่เป็นผลผลิตนั้น ก็จะมีสภาพกลายเป็นที่มาอันจะนำไปสู่การสร้างกระบวนการอื่นต่อไป

ภาพที่ 1 แบบจำลองกระบวนการการวางกรอบในระบบการสื่อสารมวลชนของ Scheufele

ตามแบบจำลอง Scheufele ได้แยก กระบวนการหลัก ๆ ออกเป็น 4 กระบวนการอันประกอบไปด้วย

1. การสร้างกรอบ (frame building)
2. การกำหนดกรอบ (frame setting)
3. อิทธิพลของการวางกรอบในระดับปัจเจก (individual-level effects of framing)
4. นักข่าวในฐานะที่เป็นปัจเจก (journalists as audiences)

สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของที่มา และผลลัพธ์ของแต่ละกระบวนการได้ดังต่อไปนี้

1. การสร้างกรอบ (frame building) เป็นกระบวนการที่ตัวนักข่าวเป็นที่มา (หรือเป็นผู้สร้าง) และผลลัพธ์ที่ได้จากกระบวนการดังกล่าว ก็คือสิ่งที่เรียกว่า “กรอบของสื่อ” (media frames)

ทั้งนี้ อ้างอิงจากแบบจำลองกระบวนการคัดเลือกข่าวของ Gans (1979) และงานศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลที่มีต่อเนื้อหาของสื่อ โดย Shoemaker กับ Reeses (1996) Scheufele ระบุว่า มีอย่างน้อย 3 ปัจจัย ที่ส่งผลต่อการกระบวนการการสร้างกรอบของนักข่าว

- ปัจจัยแรก ได้แก่ อิทธิพลจากตัวนักข่าวเอง (journalist-centered influences) โดยนักข่าวแต่ละคนจะสร้างกรอบของตนขึ้น โดยมีจุดประสงค์อย่างน้อยก็เพื่อที่จะวางโครงร่าง (structure) และทำความเข้าใจ (make sense) กับข้อมูลที่ได้รับเข้ามา แน่นอนว่า ในขั้นตอนนี้ก็ จะถูกจัดการโดยปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่มีอยู่ในตัวของเขา เช่น อุดมการณ์ (ideology) ทศนคติ (attitudes) ปทัสถานทางวิชาชีพ (professional norms) และมันก็จะสะท้อนออกไปในที่สุด

- ปัจจัยที่สอง ได้แก่ แรงกดดันจากองค์กร (Organizational pressures) เป็นอิทธิพลอันสืบเนื่องมาจากการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ส่งผลให้ ประเภท แนวทาง ทิศทาง ตลอดจนลักษณะการทำงานของสื่อที่นักข่าวนั้น ๆ สังเกต มีผลต่อการวางกรอบของนักข่าว ลักษณะตามปัจจัยที่สองนี้ จะใกล้เคียงกับที่ Gans เรียกว่า organization routines

- ปัจจัยที่สาม ได้แก่ ปัจจัยภายนอก (external sources of influence) หมายถึง กลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ เช่น นักการเมือง ผู้มีอำนาจ หรือกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ โดยกรอบที่ถูกเสนอ โดยกลุ่มเหล่านี้ จะถูกรับเข้ามาในตัวนักข่าวด้วย และจะส่งผลต่อการมอง ประเด็นนั้น ๆ ของสื่อ และปัจจัยภายนอกเหล่านี้เอง ที่จะมีผลมากขึ้น ในกรณีที่กรอบในเรื่องนั้น ๆ ยังไม่ถูกสร้างขึ้นมาในตัวของนักข่าว

2. การกำหนดกรอบ (frame setting) เป็นกระบวนการที่มีกรอบของสื่อ (media frames) เป็นที่มา และมีกรอบของผู้รับสาร (audiences frames) เป็นผลลัพธ์

งานวิจัยหลายชิ้นเกี่ยวกับการกำหนดวาระข่าวสาร (agenda setting) เองก็ได้เสนอว่า การกำหนดวาระและการกำหนดกรอบนั้น สืบเนื่องมาจากกระบวนการเดียวกัน แต่ในขณะที่ การกำหนดวาระเกี่ยวข้องกับความเด่นของหัวข้อ (the salience of issue) การกำหนดกรอบจะเกี่ยวข้องกับความเด่นของเรื่องราวที่เป็นส่วนประกอบของหัวข้อนั้น ๆ (the salience of issue attributes) ผู้ที่เป็นเจ้าของทฤษฎีการจัดวาระอย่าง McCombs และคณะ ยังเรียกการกำหนดกรอบว่าเป็นการกำหนดวาระของข่าวสาร ในระดับที่สอง (the second level of agenda setting)

3. อิทธิพลของการวางกรอบในระดับปัจเจก (individual-level effects of framing) คือ กระบวนการอันมีที่มาจากกรอบของผู้รับสาร (audience frames) และมีผลลัพธ์ที่ได้เป็นพฤติกรรม ทักษะคิด และการรับรู้ของปัจเจกในเรื่องราวต่าง ๆ

กรอบของผู้รับสาร อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากกรอบของสื่อ จะมีอิทธิพล หรือส่งผลต่อการรับรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลในการมองเรื่องราวต่าง ๆ ต่อไปในอนาคต

4. นักข่าวในฐานะที่เป็นปัจเจก (journalists as audiences) กระบวนการสุดท้ายของแบบจำลองนี้ ก็คือการมองว่า นักข่าวเองก็เหมือนผู้รับสารของเขา คือถือเป็นปัจเจกบุคคลในที่สุดแล้ว พวกเขาก็จะได้รับอิทธิพลจากกรอบที่ใช้ในการอธิบายเหตุการณ์หรือประเด็นต่างๆ เหมือนกัน แต่ในกระบวนการผลิตข่าวนั้น นักข่าวจะใช้คำว่าแก่นของเรื่อง (theme) มากกว่าจะเรียกมันว่ากรอบ (frame)

Fishman (1980) เสนอว่า นักข่าวก็เหมือนกับผู้รับสารทุกๆ ไป ที่มีโอกาสจะได้รับอิทธิพลจากกรอบของข่าว โดยเขาได้ทำการศึกษา และอธิบายถึงข่าวอาชญากรรมกรณีหนึ่ง ซึ่งในเบื้องต้นได้ถูกเรียกโดยสื่อท้องถิ่นจำนวนไม่มากนัก ว่าเป็น “อาชญากรรมต่อผู้สูงอายุ” (crimes against the elderly) แต่ต่อมารอบดังกล่าว ได้ถูกเลือกไปใช้นำเสนอโดยสื่ออื่น ๆ ในระดับประเทศด้วย Fishman เรียกปรากฏการณ์นี้ว่าเป็น คลื่นของข่าว (news wave)

สื่อมวลชนที่ทำหน้าที่รายงานข่าว มีแนวโน้มที่จะวางกรอบของข่าวไปในทิศทางต่างๆ กรอบของข่าว คือความคิดหลังของเนื้อหาข่าว ซึ่งจะช่วยเราในการทำความเข้าใจเรื่องดังกล่าว โดยผ่านการเลือก การเน้น และการคัดออกของนักข่าว

นักวิชาการทางการสื่อสารมวลชน พบว่า แนวคิดเกี่ยวกับ การวางกรอบ (framing) นั้น มีประโยชน์อย่างมากในการศึกษาเกี่ยวกับการรายงานข่าว (coverage of news) ของสื่อมวลชน โดยสามารถจะสร้างกระบวนทัศน์ (paradigm) ใหม่ ที่จะมาแทนกระบวนทัศน์เก่าเกี่ยวกับการศึกษาในเรื่องของความเป็นกลาง และอคติ (objectivity and bias) ของสื่อ

กล่าวคือ ในขณะที่การศึกษาเกี่ยวกับอคติ มุ่งจะพิจารณาว่า ข่าวที่นำเสนอ นั้นมี ความเป็นบวก (positive) เป็นกลาง (neutral) หรือเป็นลบ (negative) อย่างไรบ้าง เมื่อเราหันมา มองในแง่ของกรอบ การศึกษาเรื่องอคติก็กลายเป็นเรื่องที่แคบ และง่ายเกินไปในทันที

นอกเหนือจากนั้น ในเรื่องอิทธิพลต่อผู้รับสารแล้ว การวางกรอบของข่าว ยังแยบยล และมีพลังมากกว่าเสียอีก ผู้รับสารอาจจะรับรู้ได้ว่า พวกเขาได้อ่านข่าวที่มีอคติ แต่จะไม่สามารถสังเกตได้ง่าย ๆ เลยว่า เรื่องราวที่เขาอ่านนั้น ถูกจัดการให้อยู่ในรูปแบบบางอย่าง

Gaye Tuchman (1978) กล่าวว่า “กรอบของข่าวจะจัดการกับความจริงที่เกิดขึ้น ในทุกๆ วัน ถือเป็นส่วนหนึ่งของความจริง และนั่นเองคือลักษณะสำคัญของข่าว

Todd Gitlin (1980) ชี้ว่า “การวางกรอบเสมือนเป็นงานประจำของนักข่าว โดยทำให้นักข่าวสามารถที่จะแยกแยะ (identify) และจัดแบ่ง (classify) ข้อมูลที่ได้มา นั่นเองที่ทำให้เขาสามารถบรรลุมันอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะส่งต่อไปยังผู้รับสาร

“การวางกรอบ คือกิจกรรมของสื่อในอันที่จะเลือก เน้น และนำเสนอความจริง บางประการ ในขณะที่ละเว้นบางประการ ซึ่งในบางครั้งก็จะสะท้อนออกมาผ่านกลไกต่างๆ ของการเขียน เช่น พาดหัว (headlines) ความนำ (leads) การยกบางคำพูดมาเน้น (pull quotes) หรือการใช้ย่อหน้าสำคัญ (nut graphs)

นอกจากนี้ “กรอบของสื่ออาจจะเป็นแก่นเรื่อง (theme) หรือรูปแบบ (style) ที่ถูกใช้เพื่อทำให้เรื่องนั้นดึงดูดใจผู้อ่าน และจะมีผลต่อการตัดสินใจประเด็นต่าง ๆ ของผู้อ่านไม่ว่าจะโดยตรงหรือทางอ้อมก็ตาม อาจกล่าวได้ว่ากรอบคือเค้าโครงบางอย่างที่ใช้โดยสื่อมวลชน เพื่อที่จะแสดงมุมมองเฉพาะด้าน เปรียบได้กับมุมมอง หรือการเคลื่อนไหวกล้อง ของภาพยนตร์นั่นเอง

ผู้กำหนดวาระข่าวสารหรือวางกรอบข่าวสารในองค์กรสื่อมวลชน ก็คือ ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (gatekeeper) ซึ่งมีบทบาทในการควบคุมการไหลเวียนของข่าวสาร ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดการเฝ้าประตู (gatekeeping) เพื่อใช้ศึกษาปัจจัยการกำหนดข่าวสารและการวางกรอบข่าวสารดังกล่าว

แนวคิดการเฝ้าประตู (Gatekeeping)

แนวคิดเรื่องการเฝ้าประตูนี้มาจากงานเขียนของเคิร์ท ลูวิน (Kurt Lewin) (2540, อ้างถึงใน รสนันท์ สรรสะอาด : 37) ซึ่งให้ข้อสังเกตว่า ข่าวสารมักจะไหลผ่านช่องทางต่างๆ อันประกอบไปด้วยบริเวณประตู ซึ่งมีการปล่อยหรือกักข่าวสารใดๆ ตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หรือโดยวินิจัยของผู้เฝ้าประตูว่ายอมให้ข่าวสารใดไหลผ่านไปได้หรือไม่ หรือกักข่าวสารใดๆ ตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หรือโดยวินิจัยของผู้เฝ้าประตูว่าจะยอมให้ข่าวสารใดไหลผ่านไปได้หรือไม่

ผู้เฝ้าประตูข่าวสารของหนังสือพิมพ์มักจะได้แก่ บรรณาธิการ หัวหน้าข่าว และผู้สื่อข่าว ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการปล่อยข่าวสารนั้นผ่านไปถึงผู้รับสาร หรือประชาชนทั่วไป ผู้เฝ้าประตูข่าวสารจะคอยควบคุมการไหลของข่าวสาร โดยจะเป็นผู้ตัดสินใจว่า ควรจะส่งข่าวสารอะไรออกไป และควรจะตัดข่าวสารอะไรออกไป

ต่อมา D.M.White (2540, อ้างถึงใน รสนันท์ สรรสะอาด, อ้างแล้ว : 37) ได้ศึกษาบทบาทของบรรณาธิการข่าวโทรพิมพ์ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอเมริกาฉบับหนึ่ง ซึ่งการตัดสินใจเลือกข่าวเพื่อตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ของบรรณาธิการผู้นี้ส่วนคล้ายกับผู้เฝ้าประตู เนื่องจากมีข่าวจำนวนมากมายที่ส่งมาทางโทรพิมพ์บรรณาธิการข่าวจะต้องเลือกข่าวเพียงบางชิ้นที่มีความเหมาะสมมาลงตีพิมพ์

ไวท์ยังพบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวของผู้เฝ้าประตู ซึ่งได้แก่

1. ทักษะคติของบรรณาธิการที่มีต่อข่าว
2. ความเร่งรีบของเวลาที่มีต่อข่าว
3. คุณค่าของข่าว
4. คุณภาพของการเขียนข่าวและวิธีการเขียนข่าว
5. หลักที่ยึดถือในการบริหาร

6. การมองความต้องการของผู้อ่าน

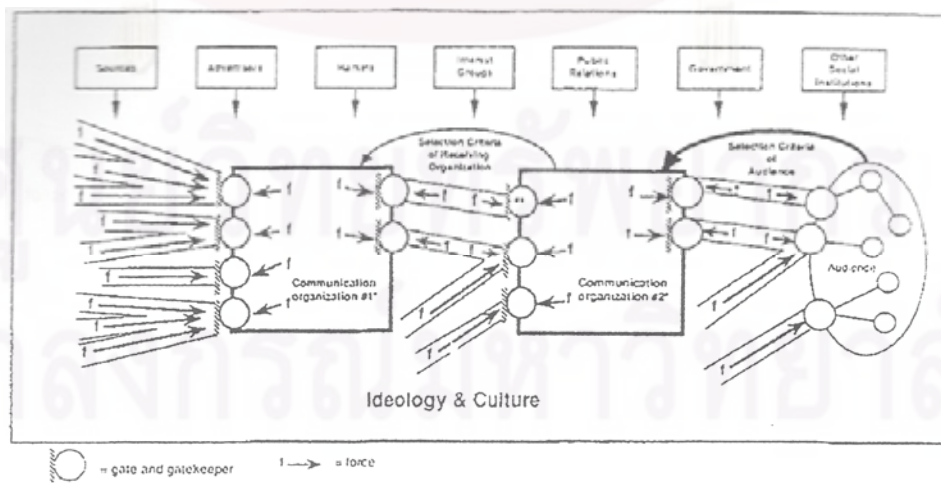
7. การแข่งขันของสื่อ

Wilbur Schramm (2540, อ้างถึงใน รสนันท์ สรรเสอาด, อ้างแล้ว : 38) กล่าวว่า “ผู้กรองสาร” คือ ผู้มีสิทธิที่จะเปิดหรือปิดประตูเพื่อกั้นหรือปล่อยให้ข่าวสารผ่านออกไป ทำหน้าที่เสมือนเป็นนายด่านในการกั้นกรองข่าวสารให้กับประชาชน ดังนั้นเนื้อหาข่าวสารต่างๆที่นำมาลงเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์จึงมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของบุคคลในกองบรรณาธิการ

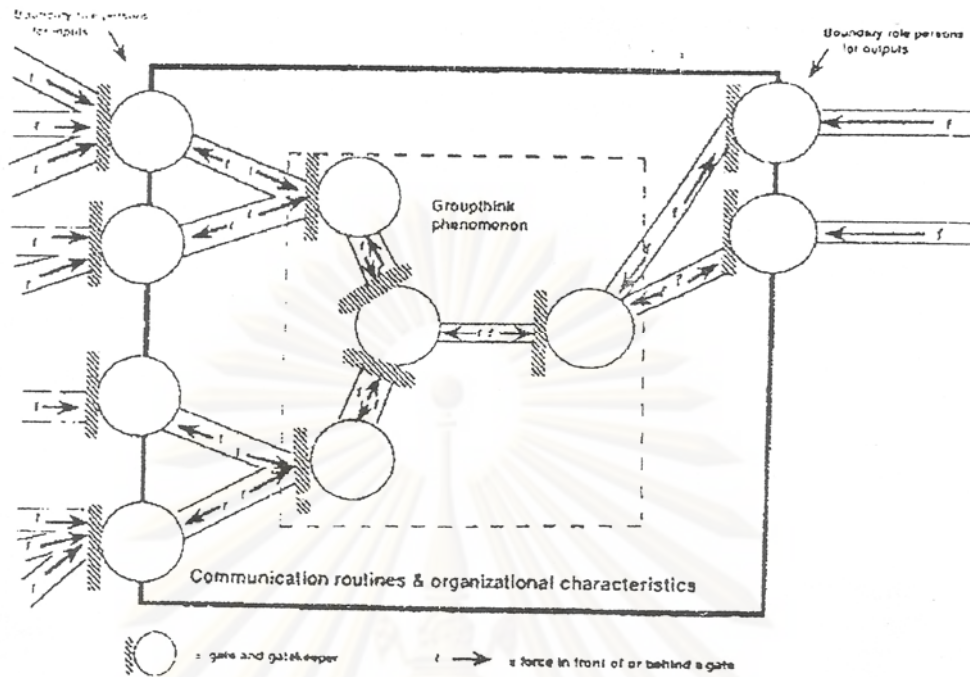
John R. Bittner (2540, อ้างถึงใน รสนันท์ สรรเสอาด, อ้างแล้ว : 38) กล่าวถึงหน้าที่ของผู้กรองสารหรือผู้เฝ้าประตูไว้ 3 ประการ คือ

1. ตัดทอนข่าวสาร เป็นการจำกัดข่าวสารที่ผู้รับสารจะได้รับ โดยการตัดต่อข่าวสารก่อนที่จะส่งถึงผู้รับสาร เช่น ผู้รายงานข่าวอาจจะตัดข่าวบางส่วนที่ว่าเป็นเรื่องนอกประเด็นทิ้งไป
2. ขยายหรือเพิ่มเติมข่าวสาร ผู้กรองสารอาจจะเพิ่มเติมข่าวสารที่ส่งถึงผู้รับสาร โดยการแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และอาจแสดงความคิดเห็นในข่าวสารนั้น
3. รวบรวม หรือตกแต่งข่าวสารใหม่ ในบางกรณีผู้กรองสารอาจจะต้องทำหน้าที่จัดแต่งข่าวสารขึ้นใหม่ได้

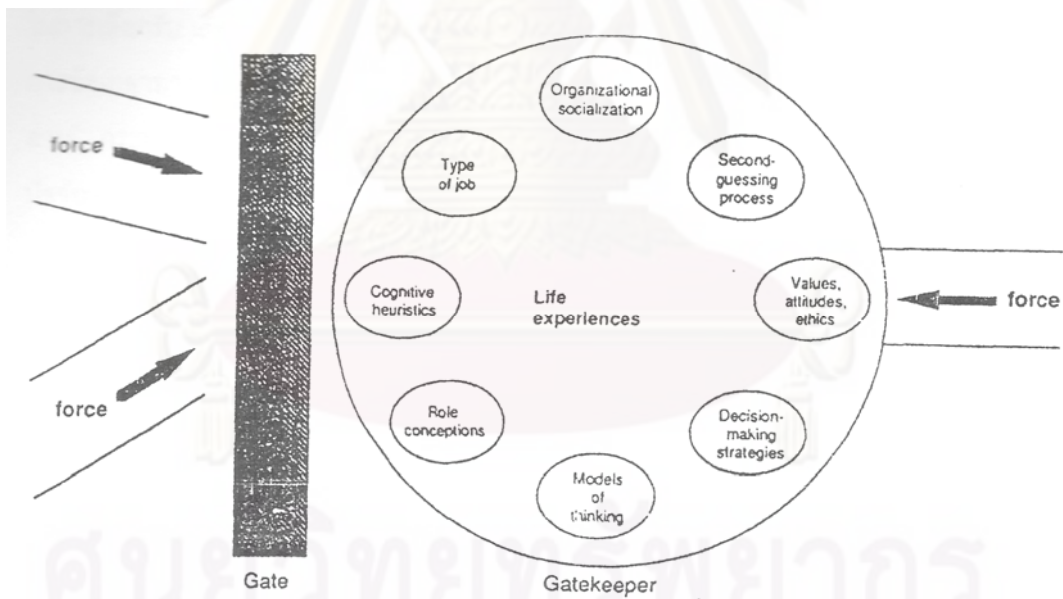
Pamela J. Shoemaker (1999, Great Britain: Oxford University Press : 73) ได้เสนอแบบจำลองการเฝ้าประตูแบบใหม่ (A New Gatekeeping Model) ขึ้น ดังรูป

ภาพที่ 2 การเฝ้าประตูระหว่างองค์กรอิงกับอุดมการณ์ของระบบสังคมและวัฒนธรรม และได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคมและตัวสถาบัน

ภาพที่ 3 การเฝ้าประตูภายในองค์กรอิงกับลักษณะทางการสื่อสารขององค์กร

ภาพที่ 4 กระบวนการเฝ้าประตูภายในตัวบุคคล

จากรูปภาพประกอบ ภาพที่ 2 แสดงให้เห็นถึงกระบวนการเฝ้าประตูทั้งหมดที่เกิดขึ้น ภาพที่ 3 แสดงถึงกระบวนการเฝ้าประตูภายในองค์กรการสื่อสาร และรูปสุดท้ายแสดงกระบวนการทางจิตวิทยาที่เกิดขึ้นภายในบุคคลซึ่งเป็นผู้เฝ้าประตู หรือผู้กรองสาร

กระบวนการเฝ้าประตูเริ่มด้วยสารจะถูกส่งผ่านช่องทางต่างๆไปยังองค์กรสื่อ เช่น สำนักข่าว องค์กรด้านประชาสัมพันธ์ หนังสือพิมพ์ หรือเครือข่ายโทรทัศน์ ซึ่งองค์กรแต่ละองค์กร ก็จะมีผู้ทำหน้าที่เฝ้าประตูคอยตอบรับและคัดเลือกสาร ผู้เฝ้าประตูจะเลือกรับสารบางสารแล้ว ส่งต่อไปยังผู้เฝ้าประตูคนต่อไปภายในองค์กร ซึ่งก็จะทำหน้าที่เลือกรับหรือไม่รับสารบางอย่าง รวมไปถึงอาจจะมีการดัดแปลงสารนั้นๆด้วย หลังจากนั้นสารที่ถูกคัดเลือกกลั่นกรองแล้วก็จะถูกส่งผ่านไปยังผู้รับสาร หรือองค์กรด้านสื่ออื่นๆต่อไป (ดูภาพที่ 3 ประกอบ)

สำหรับการคัดเลือกที่จะส่งสารหรือไม่ส่งสารบางสารนั้น ผู้ส่งสารหรือผู้เฝ้าประตู จะได้รับอิทธิพลจากสารด้วย ว่าสารแบบใดที่ผู้รับสารให้ความสนใจ และสารแบบใดที่ผู้รับสาร ไม่สนใจ นอกจากนี้อิทธิพลจากผู้รับสารแล้ว ลักษณะขององค์กรสื่อที่เฝ้าประตูทำงานอยู่ก็มีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจคัดเลือกสารของผู้เฝ้าประตูเช่นเดียวกัน

ส่วนในภาพที่ 4 นั้น เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาที่เกิดขึ้นภายในและบุคคลิก ลักษณะของผู้เฝ้าประตู ซึ่งแต่ละคนจะมีแตกต่างกันออกไป และจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการเฝ้าประตู ในการเลือกรับ เลือกลง หรือไม่เลือกรับ-ส่งสารด้วย ได้แก่ ความสนใจรับรู้ รูปแบบการคิด กระบวนการขัดเกลาทางสังคม ค่านิยม ทัศนคติ กลยุทธ์การตัดสินใจ รูปแบบของงานที่ทำ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม กระบวนการทางจิตวิทยาไม่ใช่ปัจจัยในการรับ-ส่งสารเพียงอย่างเดียวของผู้เฝ้า ประตู ยังมีปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรอีกด้วย

จากแนวคิดที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร แนวคิด การวางกรอบข่าวสาร และแนวคิดการเฝ้าประตู (gatekeeping) มาเป็นกรอบในการศึกษา การกำหนดความหมายของวาทะที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยของ “ผู้กระทำ” (subject) ซึ่งในงานวิจัยนี้จะนำไปสู่การอภิปรายผลได้ว่า ผู้กระทำหรือผู้สร้างวาทะหรือแหล่งข่าวนั้นๆ คือใคร และมีวิธีการนำเสนอปฏิบัติการแห่งอำนาจอย่างไรบ้าง โดยในการวิเคราะห์ “ทิศทางความหมายของ วาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาล นายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช” ผู้วิจัยนำแนวคิดผู้เฝ้าประตูข่าวสารมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ปัจจัยในการนำเสนอวาทะของหนังสือพิมพ์และแหล่งข่าว มาใช้ในการสรุป ผลการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้อิทธิพลของข่าวที่ผู้เฝ้าประตูข่าวสารเลือกนำมาเสนอนั้นได้ก่อให้เกิดวาระสาธารณะ จากกลยุทธ์การกำหนดวาระข่าวสาร (agenda setting) และการวางกรอบข่าวสาร (framing) โดยมีผลต่อเรื่องราวที่ถูกเน้น และได้สร้างแนวทางของการประเมินค่าบางอย่างขึ้นมา โดยกรอบที่สร้างขึ้นมีผลต่อการตัดสินใจของผู้รับสารเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

แนวคิดข่าวและการกำหนดวาระสาธารณะ (Public Agenda)

บทบาทในการกำหนดวาระของสื่อมวลชนก็คือ การส่งสัญญาณของข่าว (the signal function of the news) เรื่องราวในข่าวส่งสัญญาณให้ประชาชนทราบว่ากำลังมีพฤติกรรมผิดปกติเกิดขึ้นและพฤติกรรมผิดปกตินั้นมักเกี่ยวข้องกับรัฐบาล เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือสถาบันสาธารณะ แต่การที่เรื่องราวหรือเหตุการณ์จะถูกสื่อมวลชนรายงานเป็นข่าว เรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นต้องมีความน่าสนใจในตัวของมันเอง หรือมิฉะนั้นก็เป็นที่สนใจของประชาชนจำนวนมากพอที่จะทำให้มันมีความสำคัญทางสังคม

ข่าว

เหตุการณ์หรือเรื่องราวที่มีความสำคัญและเป็นที่สนใจของประชาชน มีผู้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ข่าว” ไว้มากมาย ซึ่งแตกต่างกันออกไปดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

Campbell และ Wolseley (1969 : 25) ให้คำจำกัดความของข่าวว่าเป็นเรื่องราวของความคิดปัจจุบัน เหตุการณ์หรือปัญหาที่ประชาชนสนใจ

Becker (1987 : 405) กล่าวว่าข่าวคือเหตุการณ์ไม่ปกติที่สร้างระลอกคลื่นในกระแสปกติ

Fedler (1984 : 142) ข่าวคือสิ่งที่คนเราไม่ทราบเมื่อวานนี้ สิ่งที่ผู้คนกล่าวถึงสิ่งที่ผู้อ่านต้องการทราบ สิ่งที่บรรณาธิการผู้ช่ำชองในงานตัดสินใจที่จะนำลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ของตน สิ่งใดก็ตามที่มีความทันห่วงที่ ก็รายงานเหตุการณ์และประวัติศาสตร์ของวันพຸ່ງนี้

จากข้างต้นสรุปว่าข่าวก็คือเหตุการณ์ที่มีความสำคัญและน่าสนใจจนกระทั่งได้รับการพิจารณาให้รายงานหรือนำเสนอทางสื่อมวลชน ซึ่งการจะเป็นข่าว ต้องประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้ คือ จะต้องเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จะต้องได้รับการพิจารณาก่อนกรองและนำเสนอผ่านสื่อมวลชน ดังนั้นการรายงานข่าวของสื่อมวลชนจำเป็นต้องหามาตรการหรือ

กระบวนการในการพิจารณาคุณค่าของข่าวให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความสนใจของประชาชนให้มากที่สุด

การรายงานข่าวของสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่องอาจทำให้ประชาชนคิดว่าปัญหาที่รายงานเป็นปัญหาสาธารณะที่มีความสำคัญ ซึ่งส่งผลให้เกิดการก่อตัวของมติมหาชน และมติมหาชนที่เกิดขึ้นจะผลักดันให้สื่อมวลชนรายงานข่าวเกี่ยวกับปัญหาเรื่องนั้นมากยิ่งขึ้นได้

มีข้อสงสัยเกี่ยวกับบทบาทในการกำหนดวาระของสื่อมวลชนว่า สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อความสำคัญของปัญหา (the salience of an issue) มากกว่าต่อทิศทางของปัญหา การรายงานข่าวเกี่ยวกับปัญหาทำให้ปัญหานั้นโดดเด่นซึ่งส่งผลให้ประชาชนคิดว่า ปัญหานั้นมีความสำคัญ แต่ไม่จำเป็นต้องมีอิทธิพลต่อทิศทางของความเห็นเกี่ยวกับปัญหานั้นของประชาชน หรืออาจมีก็ได้ เช่น การรายงานข่าวหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งในลักษณะแง่เดียวมุมเดียวอย่างเข้มข้น และต่อเนื่องของหนังสือพิมพ์จะทำให้เรื่องนั้นกลายเป็นวาระของสาธารณะ แต่ประชาชนไม่จำเป็นต้องคล้อยตามความเห็นนั้นของหนังสือพิมพ์ หรืออาจมีความเห็นตรงกันข้ามก็ได้ เมื่อพิจารณาตามมุมมองนี้ จะเห็นว่า หนังสือพิมพ์มีลักษณะคล้ายเป็นผู้นำของมติสาธารณะที่เกี่ยวกับปัญหาสาธารณะต่างๆ หนังสือพิมพ์ทำให้ปัญหานั้นปรากฏและมีอิทธิพลต่อทิศทางของปัญหานั้นอยู่บ้างแต่ปัญหานั้นก็ต้องมีการเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยต่างๆ ต่อไปด้วยเหมือนกัน

ดังนั้นการที่เราจะทำความเข้าใจในความคิดของฝ่ายต่างๆ ที่ปรากฏบนพื้นที่ช่วงชิงทางความคิดในข่าวพาดหัว ข่าวต่อเนื่อง บทความพิเศษ และบทบรรณาธิการประจำฉบับของหนังสือพิมพ์ไทยเกี่ยวกับกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุนทรเวช เกิดความชัดเจนและมีการเข้าใจความหมายหรือนัยยะแฝงที่ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดภาษาในข่าวการเมือง และแนวคิดภาษาของการศึกษาการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นแนวคิดด้านภาษาในวงการวิชาการด้านรัฐศาสตร์มาประกอบในการวิเคราะห์เนื้อหาและกระบวนการสร้างความหมายได้ดีมากยิ่งขึ้น

แนวคิดภาษาในข่าวการเมือง (Political News)

Edelman (อ้างถึงไนไชยรัตน์ เจริญสินโอฟาร์, 2551) กล่าวว่า ข่าวการเมือง (political news) มีฐานะไม่แตกต่างไปจากภาษาการเมืองอื่นๆ การรายงานข่าวไม่ว่าจะเป็นข่าว

หนังสือพิมพ์ ชาววิทยุ หรือชาวโทรทัศน์ ต่างมีบทบาทสำคัญในการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชน ผ่านการสร้างความน่าตื่นตาตื่นใจให้กับสิ่งที่รายงาน เช่น การพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ เป็นต้น หากพูดในภาษาของเดอเลซกับกัตตารี (Deleuze and Guattari) แล้ว การรายงานข่าวของสื่อต่างๆ ก็คือการทำให้อปรากฏการณ์หรือการกระทำนั้นๆ กลายเป็น “เหตุการณ์” ขึ้นมา ในกรณีของข่าวการเมือง นอกจากเรียกร้องความสนใจจากประชาชนแล้ว ยังสร้างการรับรู้ทางการเมืองชุดหนึ่งให้กับประชาชนด้วย ฉะนั้น “ข่าว” จึงไม่ใช่การรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างเที่ยงตรงและชัดเจน เดกเช่นการทำหน้าที่ของกระจกเงา แต่สิ่งที่เรียกว่า “ข่าว” คือการบรรยายข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นที่ประกอบไปด้วย (1) เรื่องเล่าหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้น, (2) วิธีการเล่าเรื่องหรือรายงาน, (3) ผู้เล่าเรื่อง, (4) ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง และ (5) ผู้ฟังหรือผู้รับสาร “ข่าว” คือเรื่องเล่าแบบหนึ่ง ไม่ได้มีความเป็นวิทยาศาสตร์หรือความเป็นวัตถุวิสัยแต่อย่างใด ในการรายงานข่าวแต่ละครั้งไม่ใช่จะมีเพียงรายละเอียดของข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่ยังมีวิธีการเล่าเรื่องและความรู้สึกนึกคิดของคนเล่าและคนฟัง/คนชมรวมอยู่ด้วยความเป็นการเมืองของข่าวอยู่ที่การใช้ภาษาที่บิดเบือนหรือเบี่ยงเบนในการเรียกตัวเอง นั่นคือแทนที่จะเรียกว่า “เรื่องเล่าของข่าว” (news story) กลับเรียกว่า “การรายงานข่าว” (news reporting) ที่สื่อเน้นถึงความใหม่และความสด ไม่มีการเคลือบหรือฉาบด้วยความรู้สึกนึกคิดของคนรายงานข่าวแต่ประการใด

ข่าวจึงไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นล้วนๆ แต่ข่าวคือสิ่งที่สื่อพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความคุ้มค่าควรแก่การรายงาน (Smith อ้างถึงในไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551) และที่สำคัญต้องเป็นคุณค่าที่ไม่ขัดกับกฎหมาย ไม่ขัดกับมาตรฐานทางศีลธรรม จารีตปฏิบัติในสังคม รวมตลอดถึงเป็นสิ่งที่อยู่ในความสนใจของประชาชนในขณะนั้น ในนัยนี้สิ่งที่เรียกว่า “ข่าว” ก็คือสิ่งที่สอดคล้องกับค่านิยมหลักในสังคม ตัวอย่างเช่น กิจกรรมของนักการเมือง ข้าราชการระดับสูง ผู้นำประเทศเป็นข่าวเสมอไม่ว่ากิจกรรมดังกล่าวจะสำคัญหรือไม่ มีประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือไม่ก็ตาม ข่าวกับสถานภาพและคุณค่าทางสังคมจึงแยกกันไม่ออก ในระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน การเลือกตั้งผู้แทนถือเป็นข่าวสำคัญเสมอ ไม่ว่าจะการเลือกตั้งนั้นจะมีผล กระทบต่อสังคมในวงกว้างหรือไม่ก็ตาม ในสังคมทุนนิยมที่ถือคุณค่าการแข่งขัน การแพ้ชนะเป็นสรณะ ความสนใจในข่าวการเลือกตั้งจะกระจุกตัวอยู่ที่ผลการเลือกตั้งว่าใครแพ้มากกว่าผลกระทบต่างๆ ที่จะเกิดจากการเลือกตั้งในรูปของนโยบายสาธารณะในทางกลับกันการกระทำหรือกิจกรรมเชิงเทคนิคของระบบราชการที่มีผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในวงกว้างกลับไม่เป็นข่าวสำคัญ เช่น รายละเอียดข้อตกลงในการทำสนธิสัญญากับต่างประเทศ หรือการเจรจาเปิดเขตการค้าเสรีกับต่างประเทศ เป็นต้น ความสำคัญของเหตุการณ์ไม่ใช่เงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้เหตุการณ์นั้นกลายเป็นข่าว แต่การเป็นข่าวต่างหากที่ทำให้เหตุการณ์นั้นมีความสำคัญขึ้นใน

สังคม สื่อจึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดความสำคัญของเหตุการณ์ เป็นผู้คัดสรรและคัดกรอง สิ่งที่จะ “รายงาน” ต่อประชาชน

ข่าวก็คล้ายกับคำในภาษา จะมีความหมายก็ในความสัมพันธ์กับข่าวอื่นๆ ที่เกิดขึ้น ประชาชนเองก็ใช้ข่าวต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นฐานในการทำความเข้าใจข่าวที่ได้รับชมหรือรับฟัง ตัวอย่างเช่นเรื่องของความอดอยาก ปัญหาคนไร้บ้าน จะมีความหมายต่างกันในสภาวะเศรษฐกิจ ถดถอยกับสภาวะเศรษฐกิจที่ขยายตัว ลำพังความสำคัญของเหตุการณ์ไม่สามารถทำให้เป็นข่าวได้ แต่ต้องขึ้นกับปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ประกอบด้วยในทำนองเดียวกัน “ข่าวการเมือง” ก็ไม่ใช่การรายงานเรื่องราวหรือข้อเท็จจริงทางการเมืองที่เกิดขึ้น แต่ข่าวการเมืองคือพื้นที่ของการเมืองที่แหลมคมแบบหนึ่ง ในระบบการเมืองแบบเลือกตั้ง ข่าวการเมืองมีผลโดยตรงต่อคะแนนนิยมของนักการเมืองและพรรคการเมือง มายาคติของวงการข่าวประการหนึ่งอยู่ที่ความเชื่อที่ว่าสามารถแยกข่าวออกจากตัวผู้รายงานข่าวได้ ไม่แตกต่างไปจากมายาคติของนักวิทยาศาสตร์สังคม แนวปฏิฐานนิยมและแนวประจักษ์นิยม ที่เชื่อว่าสามารถแยกตัวผู้ศึกษาออกจากสิ่งที่ศึกษาจนทำให้สามารถศึกษาปรากฏการณ์นั้นอย่างเป็นวัตถุวิสัย

ความเข้าใจข่าวเป็นเรื่องของการตีความมากกว่าเป็นเรื่องของวัตถุวิสัย “ความเป็นการเมือง” ของข่าวอยู่ที่ความพร่ามัวไม่ชัดเจนในความหมายของสิ่งที่เรียกว่า “ข่าว” ทำให้เกิดการถกเถียงไปได้ต่างๆ มากมายถ้าหากข่าวเป็นเพียงการรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น คำถามก็คือว่าทำไมจึงมีการกระทำต่างๆ ตามมาหลังจากมีการรายงานข่าว เช่น ข่าวการขาดแคลนสินค้า นำไปสู่การกักตุนและการขึ้นราคาสินค้า เป็นต้นข่าวจึงเป็นภาษาแบบหนึ่ง ไม่ใช่ภาษาของการสื่อสารแต่เป็นภาษาของการกระทำหรือสร้างการกระทำที่เกิดขึ้นในรูปของภาษา หรือที่เรียกว่า speech act คำบางคำที่พบเห็นบ่อยๆ ในข่าวการเมือง แม้จะไม่ได้อ้างอิงถึงสิ่งใดเป็นการเฉพาะ แต่ก็มีอำนาจที่สามารถทำให้ประชาชนคนฟังต้องนั่งเงิบและสยบยอม เช่น คำว่า “สาธารณะ” “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” “กระบวนการยุติธรรม” “ความสมานฉันท์” “ผลประโยชน์ของชาติ” หรือ “ประชาคมโลก” เป็นต้น คำเหล่านี้ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างการยอมรับในการกระทำของรัฐบาล นักการเมือง หรือข้าราชการประจำให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนทั่วไป ยิ่งไปกว่านั้นเรายังมีคำต่างๆ ที่ทำหน้าที่จัดการกับประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับทางราชการ เช่น “ดูหมิ่นเจ้าพนักงาน” “ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน” “เหตุผลของรัฐ” หรือ “การดูหมิ่นศาล” เป็นต้น คำศัพท์เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าข่าวการเมืองไม่ได้ไร้เดียงสา แต่เป็นภาษาในการจัดระเบียบและควบคุมประชาชนแบบหนึ่ง แม้แต่ข่าวภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติต่างๆ เป็น “ข่าวการเมือง” เพราะข่าวเหล่านี้ทำให้เราต้องหยุดคิดและถามคำถามทางการเมืองว่าใครควรจะเป็นผู้รับผิดชอบในโศกนาฏกรรมเหล่านี้

ในทางกลับกันในสังคมบริโภคนิยม ชาวความทุกข์ยากของประชาชน ชาวภัยพิบัติต่างๆ กลายเป็นสินค้าประเภทหนึ่งที่บริโภคกันในท้องตลาดในรูปของ “ภาพข่าว” ไม่แตกต่างไปจาก ภาพถ่ายของดาราดาราภาพยนตร์ (Benjamin อ้างถึงในไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551) รายการโทรทัศน์อย่าง “ฝันที่เป็นจริง” “คนเก่งหัวใจแกร่ง” หรือ “คนค้นคน” ต่างก็มีลักษณะของการขายความทุกข์ยากของประชาชนในรูปของ “ข่าว” เช่นกัน และสุดท้ายการรายงานข่าว ดึงคนดูหรือคนฟัง ออกจากชีวิตประจำวันที่ซ้ำซากและจำเจและหันมาให้ความสนใจกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นก่อนที่จะกลับไปสู่ชีวิตประจำวันของตัวเองอีกครั้ง

แม้แต่คำว่า “ประชาธิปไตย” ในความเห็นของ Edelman ก็เป็นภาษาการเมืองแบบหนึ่ง เพราะเป็นคำที่สามารถสร้างภาพลวงตา (illusion) ให้กับสาธารณชนว่าเป็นระบอบการปกครองที่มีเหตุผลและเหมาะสมที่สุดของมนุษย์ ทั้งๆ ที่ในความเป็นจริงแล้วระบอบประชาธิปไตยนำไปสู่ความอยุติธรรมเชิงโครงสร้างและลดทอนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนลงจากการเป็นผู้แสดงหรือผู้กระทำทางการเมืองสู่การเป็นผู้ชมหรือผู้เสพทางการเมืองเท่านั้น (Edelman อ้างถึงในไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551) สำหรับ Edelman แล้ว สิ่งทีระบอบประชาธิปไตยทำได้อีกคือการเปลี่ยนแปลงที่ผิวเผินและฉายฉายมาสู่สังคมเท่านั้น ในสังคมอเมริกัน “ประชาธิปไตย” สร้างภาพลวงตาให้กับประชาชนชาวมอริกันว่าตนอยู่ในประเทศที่เจตนาธรรมและความต้องการของประชาชนได้รับการตอบสนองจากรัฐบาลหรือรัฐบาลฟังเสียงของประชาชนทั้งๆ ที่ในความเป็นจริงแล้วสิ่งเหล่านี้เป็นผลมาจากกระบวนการกล่อมเกลாத่างสังคมผ่านภาษาการเมืองแบบต่างๆ ในระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น มิได้มีประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวันของประชาชนมารองรับแต่ประการใด ความอัปยศของระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบันจะเห็นได้จากความพยายามที่จะนำคำคุณศัพท์ต่างๆ มาขยายค่านามที่เกี่ยวข้องหรือผูกโยงกับระบอบประชาธิปไตย เช่น deliberative democracy, representative democracy, true justice, true equality เป็นต้น หากพิจารณาจากมุมมองเรื่องการทำให้กลายเป็น-เสียงส่วนน้อย (becoming-minoritarian) ของเดอเลซกับกัตตารี มโนทัศน์เรื่องประชาธิปไตยกำลังถูกทำลายจากสำนวนประชาธิปไตยแบบอื่นๆ จนทำให้ประชาธิปไตยในแบบ “มาตรฐาน” ของสังคมตะวันตกเกิดอาการสะดุด ไม่ต่างไปจากภาษาอังกฤษสำนวนต่างๆ ในปัจจุบันที่ทำให้ภาษาอังกฤษ “มาตรฐาน” กำลังกลายเป็นเสียงส่วนน้อยดังที่จะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

กล่าวโดยสรุป ประเด็นหลักของ Edelman ที่เกี่ยวกับภาษาโดยทั่วๆ ไป และภาษาการเมืองเป็นการเฉพาะนั้นประกอบไปด้วย (1) Edelman เชื้อและใช้ทฤษฎีภาษาที่เรียกว่า Constitutive Theory กล่าวคือ มองภาษาว่าไม่ใช่เครื่องมือสื่อสารที่ไร้เดียงสา แต่ภาษาสร้าง

ความรู้สึกปลุกเร้าอารมณ์ สิ่งที่ภาษากระทำคือสร้างการรับรู้โลกรอบตัวให้กับเรา, (2) ภาษาการเมืองสร้างความเป็นจริงทางการเมืองชุดหนึ่งขึ้นมาผ่านการเชื่อมโยงและต่อยอดคุณธรรมหลักในสังคม และผ่านการบิดเบือนเบี่ยงเบนเพื่อสร้างความมายาคติ ภาพลวงตาและความเชื่อทางการเมืองชุดหนึ่งขึ้นมาด้วยการสร้างความหมายหรือการตีความเฉพาะแบบหนึ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์การกระทำ ปัญหาและปรากฏการณ์ต่างๆ, (3) เป้าหมายหลักของภาษาการเมืองคือการเรียกร้องการกระทำหรือไม่กระทำบางอย่างจากประชาชน เช่น เรียกร้องความเสียสละในกรณีของ “วิกฤติการณ์” ภาษาการเมืองสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำต่างๆ ของรัฐบาล และนักการเมืองพร้อมหว่านล้อมคนฟังให้คล้อยตามจนสามารถนำไปสู่การกระทำหรืองดเว้นการกระทำบางอย่าง ในนัยนี้ภาษาการเมืองก็คือภาษาของอำนาจ เป็นการกระทำในรูปของภาษาแบบหนึ่ง

ในการเมืองแบบสัจนิยมลักษณะนั้น ความขัดแย้งทางการเมืองเป็นความขัดแย้งในเรื่องของคุณค่าและความหมาย ส่วนความหมายก็เป็นสิ่งที่สลับซับซ้อนไม่สามารถมองเห็นได้ง่ายๆ แต่ประกอบไปด้วยเจตนาของผู้กระทำ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นและบริบทแวดล้อม ความขัดแย้งในระดับของความหมายนี้ไม่อาจยุติได้ด้วยเหตุผล เพราะทุกฝ่ายในความขัดแย้งต่างก็มีเหตุผลของตนด้วยกันทั้งสิ้น ฉะนั้นการเมืองสำหรับ Edelman จึงไม่ใช่เรื่องของเหตุผล แต่เป็นเรื่องของการให้เหตุผลหรือการอ้างเหตุผล (rationalization) ภาษาการเมืองเป็นวิธีการหนึ่งในการให้เหตุผล/อ้างเหตุผลของรัฐบาลและนักการเมืองเพื่อสร้างการรับรู้เฉพาะชุดหนึ่งให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนหรือที่ร็องซีแยร์ เรียกว่า “ระบบการแบ่งแยกการรับรู้ของคนในสังคม” นั่นเอง สิ่งที่ภาษาการเมืองทำการระบุที่ชัดเจนและเด็ดขาดระหว่างมิตร/ศัตรู, ความดี/ความชั่ว, ทำได้/ทำไม่ได้ จึงเป็นภาษาของการแบ่งแยก การกระทำจุดตัวและจับข้อ เป็นภาษาที่อัดแน่นไปด้วยคุณค่า ความเชื่อและอุดมการณ์

แนวคิดภาษาในการเมืองระหว่างประเทศ (The Language of International Politics)

Shapiro (Shapiro อ้างถึงในไชยรัตน์ เจริญสินโอฟาร์, 2551) ภาษาในการเมืองระหว่างประเทศเป็นภาษาที่มีรัฐชาติเป็นศูนย์กลางของการสร้างองค์ความรู้และการมองปัญหา ภาษาในการเมืองระหว่างประเทศยังเป็นภาษาของการกระทำไม่แตกต่างไปจากภาษาของวงการสังคมศาสตร์ โดยเป็นภาษาของการสร้างเอกลักษณ์/ตัวตนให้กับสิ่งที่นโยบายต่างประเทศนั้นพูดถึง

ภาษาในการเมืองระหว่างประเทศและภาษาในนโยบายต่างประเทศ เป็นภาษาในแบบของการนำเสนอ/การเป็นตัวแทนในรูปของการสร้างตัวตนและความเป็นอื่นขึ้นมาพร้อมๆ กัน เป็นภาษาของอำนาจชนิดหนึ่งที่ต้องการสร้างการสยบยอม สร้างความภักดีต่อรัฐและต่อผู้นำประเทศในช่วงเวลาหนึ่ง

สิ่งที่เรียกว่า “นโยบายต่างประเทศ” ของรัฐ-ชาติเป็นเพียงภาคปฏิบัติของการนำเสนอ/การผลิต/สร้างความเป็นอื่นในระดับโลกแบบหนึ่ง เช่น ศัพท์คำว่า “ลาตินอเมริกา” ในภาษานโยบายต่างประเทศไม่ได้หมายถึงพื้นที่เฉพาะแห่งหนึ่งบนโลกแต่ศัพท์คำนี้ยังช่วยตอกย้ำและผลิตซ้ำความเหนือกว่าเชิงอำนาจและเชิงสถาบันที่ดำรงอยู่ในภูมิภาคนี้ด้วย

Shapiro ได้ตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมอีกว่าในการพูดถึงประเทศใดก็ตามมักจะนิยมนำภาพแผนที่ของประเทศนั้นมาประกอบนำเสนอ/การพูดถึงเสมอ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าแผนที่ช่วยตอกย้ำการเป็นส่วนหนึ่งของระบบรัฐ-ชาติของประเทศนั้นได้อย่างคมชัดจนการมีแผนที่ในหนังสือหรือในเอกสารที่พูดถึงประเทศต่างๆ กลายเป็นธรรมชาติ ไม่ใช่เป็นภาคปฏิบัติของการสร้างตัวแบบหนึ่ง ฉะนั้นแผนที่ประเทศจึงไม่ได้เพียงนำเสนออาณาเขตของประเทศนั้น แต่แผนที่ยังเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของภาคปฏิบัติของการสร้างตัวแบบที่ก้าวร้าวรุนแรงด้วยการตอกย้ำและผลิตซ้ำเส้นแบ่งอาณาเขตของรัฐ-ชาติจนดูเป็นธรรมชาติ แผนที่จึงเป็นทั้งเทคโนโลยีของพื้นที่และเทคโนโลยีของภาษาไปพร้อมๆ กัน (Shapiro อ้างถึงไนไซเวิร์ธ เจริญสินโอฬาร, 2551) ภาษาของการศึกษาการเมืองระหว่างประเทศในนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาจึงไม่ได้เป็นธรรมชาติหรือเป็นวิทยาศาสตร์แต่อย่างใด แต่เป็นภาคปฏิบัติของการสร้างตัวแบบในรูปของการนำเสนอหรือการพูดถึงสิ่งนั้น ดังนั้นจึงไม่มีการนำเสนอใดที่เป็นกลางหรือเป็นธรรมชาติ

นอกจากเรื่องของอาณาเขตตามความคิดแบบรัฐ-ชาติแล้ว ภาษาของการศึกษาการเมืองระหว่างประเทศยังเป็นภาษาที่เน้นเรื่องของความมั่นคง (security) เพราะความมั่นคงถือเป็นอีกส่วนที่สำคัญยิ่งของระบบรัฐ-ชาติ เช่น การพูดถึงประเทศอิรักของสหรัฐอเมริกาในโลกยุคหลังสงครามเย็นก็เป็นการพูดในฐานะที่เป็นจุดยุทธศาสตร์ เป็นปรากฏการณ์สำคัญในการต่อสู้กับการก่อการร้ายสากล อิรักกลายเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาที่เน้นความมั่นคงของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นสำคัญ เป็นต้น

ในภาษาของความมั่นคงนี้จะมีการสร้างความเป็นอื่น มองประเทศอื่นที่เป็นภัยคุกคามความมั่นคงของประเทศตนว่าเป็นวัตถุต่างชาติชนิดหนึ่งที่ต้องได้รับการบริหารจัดการในรูปแบบของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ฉะนั้นหากพูดในแบบของเดอเลซกับกัตตารี ภาษาของการศึกษาการเมืองระหว่างประเทศอย่างนโยบายความมั่นคงก็คือภาษาของการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (an incorporeal transformation) ในกรณีนี้ก็คือการเปลี่ยนจาก “การป้องกันประเทศ” ในอดีตสู่เรื่องของ “ความมั่นคง” ในปัจจุบัน เมื่อเป็นความมั่นคงก็ไม่มีเรื่องใดที่จะถูกมองข้ามไปทุกอย่างจะถูกควบคุม ตรวจสอบ สอดส่องภายใต้ต้นนโยบายความมั่นคงของชาติหรือของโลก ภายใต้ต้นนโยบายความมั่นคงนี้ ทั้งภูมิทัศน์และประชาชนจะถูกจ้องมองและแทรกแซงตลอดเวลา

ศัพท์คำว่า “ความมั่นคง” จึงมีฐานะไม่ต่างไปจาก speech act หรือภาษาในฐานะที่เป็นการกระทำ กล่าวคือเมื่อนำศัพท์คำนี้ไปใช้กับเรื่องใดก็จะยกระดับความสำคัญของเรื่องนั้นขึ้นมาทันทีและอนุญาตให้รัฐใช้มาตรการต่างๆ เข้าจัดการเพื่อรักษา “ความมั่นคง” ของชาติไว้ไม่ต่างจากศัพท์คำว่า “วิกฤติการณ์” ในฐานะที่เป็นวาทกรรมชุดหนึ่ง “ความมั่นคง” สร้างภัยคุกคามเฉพาะชนิดหนึ่งขึ้นมาพร้อมอนุญาตให้ผู้นำใช้เป็นเหตุผลในการกำหนดมาตรการต่างๆ ซึ่งในสภาวะปกติธรรมดาจะทำได้แค่เช่นการประกาศภาวะฉุกเฉินใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่ผ่านมา เป็นต้น นโยบายความมั่นคงเป็นเครื่องมือสำคัญที่รัฐ-ชาติใช้ในการสร้างความเป็นอื่น ประเทศต่างๆ ในโลกจะถูกลดทอนลงเป็นเพียงรหัสทางภูมิรัฐศาสตร์

เมื่อพูดถึง “การเมือง” คำว่า “การเมือง” กับ “ความเป็นการเมือง” มีนัยยะที่ต่างกัน การเมืองเป็นเรื่องที่ยุติลงตัวคล้าย “งานประจำ” ที่เราคุ่นชิน เป็นเรื่องปกติธรรมดาอย่างการเลือกตั้ง พรรคการเมือง กฎหมาย และนโยบายสาธารณะ ส่วนความเป็นการเมืองคือปริณทลที่ยังหาข้อยุติลงตัวไม่ได้เปิดให้มีการโต้แย้งถกเถียง ความเป็นการเมืองเป็นเรื่องของการวางกรอบ กติกา กฎเกณฑ์ในสังคมที่ทำให้เรื่องนั้นๆ เป็นไปได้ ถ้าหากเปรียบเทียบกับความคิดเรื่องภาษาของ Ferdinand de Saussure เรื่องสัญวิทยาแล้วความเป็นการเมืองก็คือระบบภาษา (langue) ส่วนการเมืองก็คือการพูด/การใช้ภาษา (parole) สงคราม การปฏิวัติ การยึดอำนาจการปกครองเพื่อวางระบบหรือเปลี่ยนระบอบคือความเป็นการเมือง ในขณะที่เทคนิคการบริหารจัดการราชการแผ่นดินอย่างเช่นระบบราชการคือการเมือง การถกเถียงกันในการร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญในประเด็นต่างๆ อย่างเช่น รูปแบบของรัฐควรเป็นอย่างไร ใครควรมีสิทธิเข้ามามีบทบาทในการปกครองและด้วยวิธีการใด วิธีการดำรงตำแหน่งของผู้นำประเทศควรเป็นอย่างไรคือปริณทลของความเป็นการเมือง ส่วนกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ผ่านความเห็นชอบ

ของสภานิติบัญญัติแล้วถือเป็นปริวิตกของการเมือง ถ้าหากการเมืองเป็นเรื่องของเหตุผล การคิดคำนวณ การตัดสินใจและการวางแผนแล้ว ความเป็นการเมืองก็คือการตั้งคำถามกับสิ่งเหล่านี้เพื่อนำไปสู่ทางเลือกแบบอื่น มุมมองแบบอื่น

ภาษาในการเมืองระหว่างประเทศ/ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างคำว่า “ความไร้ระเบียบ/ไร้การปกครอง” (anarchy) ก็ดี หรือคำว่า “การก่อการร้าย” (terror) ก็ดี ต่างเป็นคำที่ถูกประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อใช้เก็บกวดการทำลายแบบต่างๆ ศัพท์สองคำนี้ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างพื้นที่หรือตีกรอบให้กับสิ่งที่ไม่มีศูนย์กลาง สิ่งที่กำหนดตัดสินไม่ได้ พร้อมใช้เป็นข้ออ้างเข้าไปจัดระเบียบสิ่งเหล่านี้ 108 ศัพท์ทั้งสองคำเป็นเทคนิควิทยาการของอำนาจที่มาในรูปของภาษาเพื่อจัดการกับสิ่งที่อยู่นอกแถวสิ่งที่เบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานหลัก ขณะเดียวกันก็เป็นการตอกย้ำลักษณะแบบฉบับของสิ่งที่เรียกว่า “ภายใน” และ “ภายนอก” นั่นคือพื้นที่ภายนอกที่อันตรายและไร้ระเบียบกับพื้นที่สงบสุขภายใต้การบริหารจัดการของมนุษย์ที่มีเหตุผล สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นไปได้ก็เพราะความคิดเรื่องอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของรัฐ ความไร้ระเบียบ / ไร้การปกครองจึงเป็นอาณาเขตที่การศึกษาการเมืองระหว่างประเทศ / ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสร้างขึ้นมาเป็นพื้นที่ที่ปราศจากศูนย์กลางของอำนาจที่จะกำหนดระเบียบในนามของเหตุผล กล่าวคือเป็นพื้นที่ที่ไม่มีอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจอธิปไตยเข้าไปไม่ถึงนั่นเอง (Beck อ้างถึงไนไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551)

สิ่งที่เรียกว่า “การเมืองระหว่างประเทศ” (international politics) (Ashley อ้างถึงไนไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551) คือ การดำเนินกิจกรรมของรัฐแบบหนึ่งที่ตั้งอยู่กับสิ่งที่เรียกว่า “สังคมภายใน” (domestic society) การดำรงอยู่ที่เรียกว่า “การเมืองระหว่างประเทศ” ขึ้นกับความแข็งแกร่งของสังคมภายในรัฐ ส่วนการดำรงอยู่ของวาทกรรมแบบสมัยใหม่ นิยมให้ความสำคัญกับมนุษย์ในฐานะที่เป็นองค์ประธาน (a sovereign man) ที่มีอำนาจเด็ดขาด (a sovereign voice) ในรูปของอำนาจอธิปไตยของรัฐ (sovereignty) นั่นคือคู่ตรงข้ามของสิ่งที่เรียกว่า “การเมืองระหว่างประเทศ” คือสังคมภายในประเทศหรือชาตินั่นเอง

ผู้วิจัยใช้แนวคิดเรื่องภาษาในแวดวงวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์มาอ้างอิงประกอบการพิจารณาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้ผลการวิจัย “ทิศทางความหมายของวาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช” เกิดความถูกต้องและเชื่อถือได้มากที่สุด โดยการวิเคราะห์เนื้อหาที่ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทางสัญวิทยา (Semiotics) มาเป็นแนวทางในการศึกษากระบวนการกำหนดกรอบความหมาย

ในการผลิตซ้ำ หรือช่วยต่อยอดเพื่ออ้างไว้ซึ่งอุดมการณ์ครอบงำอันชอบธรรมของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยมีรายละเอียดของแนวคิดดังกล่าว ดังต่อไปนี้

แนวคิดสัญวิทยาและกระบวนการสร้างความหมาย (Semiology and Signification)

สัญวิทยา (Semiology) เป็นสาขาวิชาที่ได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังในช่วงศตวรรษที่ 20 โดยนักภาษาศาสตร์ชาวสวิส ชื่อ Ferdinand de Saussure (1857 – 1913) ก่อนที่ศาสตร์นี้จะถูกพัฒนาต่อโดยนักวิชาการรุ่นหลังอีกหลายคน Saussure เป็นนักคิดในกลุ่มโครงสร้างนิยม (Structuralism) โดยแนวคิดดังกล่าวปรากฏอยู่ในหนังสือ “Cours de Linguistique Generale (1915) ที่รวบรวมข้อเขียนจากคำสอนของเขาที่มหาวิทยาลัยเจนีวา

คำว่า “sign” ในภาษาอังกฤษนั้น มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกว่า “to semion” ซึ่งในภาษาไทยแปลว่า “สัญญาณ” เราสามารถพบสัญญาณในชีวิตประจำวันได้อยู่ทั่วไป เช่น ป้ายจราจรต่างๆ สัญญาณไฟจราจร เป็นต้น

กาญจนา แก้วเทพ (2543) ได้กำหนดขอบเขตคุณสมบัติของสิ่งที่เป็น “สัญญาณ” ไว้ดังนี้

1. สัญญาณจะต้องมีลักษณะทางกายภาพหรือเป็นรูปธรรม สามารถจับต้องรับรู้ได้ด้วยอวัยวะรับสัมผัส เช่น ตัวอักษร ภาพวาด เสียงเพลง อาการที่แสดงออกมาทางสีหน้า
2. มีความตั้งใจที่จะส่งข่าวสาร
3. มีความหมายมากไปกว่าตัวมันเอง

จากคุณสมบัติของสิ่งที่เป็น “สัญญาณ” ดังกล่าวข้างต้น เราสามารถนำมาอธิบายเปรียบเทียบได้ดังต่อไปนี้

สัญญาณจะต้องมีลักษณะทางกายภาพหรือเป็นรูปธรรม สามารถจับต้องรับรู้ได้ด้วยอวัยวะรับสัมผัส เช่น เวลาภาพยนตร์เหยื่อผู้ถูกกระทำการข่มขืนจะแสดงความเจ็บปวดทั้งจากความเจ็บที่ถูกกระทำทั้งทางกายและจิตใจให้ผู้ชมได้เห็นว่ามี ความปวดร้าวเพียงใด เป็นต้น

มีความตั้งใจที่จะส่งข่าวสาร เช่น กรณีการโบกผ้าขาวของผู้ที่ติดอยู่บนตึกเวิร์ดเทรดเซ็นเตอร์ซึ่งกำลังถูกเผาไหม้และจะถล่มตามลงมาจากการก่อวินาศกรรมของผู้ก่อการร้ายเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 การกระทำการโบกผ้าขาวนั้นมีความตั้งใจจะขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นต้น

มีความหมายมากไปกว่าตัวมันเอง จากกรณีตัวอย่างเดียวกันผ้าขาวนั้นไม่ใช่มีแค่เพียงความหมายแค่ “ผ้าขาว” เฉยๆ หากทว่าผ้าขาวดังกล่าวได้หมายความว่าเลยไปถึงว่าผู้กระทำการโบกกำลังประสบกับความเจ็บปวด ต้องการได้รับความช่วยเหลือโดยด่วน

อย่างไรก็ตาม ในชีวิตประจำวัน มีสัญญาณอยู่หลายชนิดที่ใช้โดยอัตโนมัติเป็นสามัญสำนึก (common sense) เหมือนกับไม่ได้ตั้งใจ เช่น เมื่อเข้าไปยังโบราณสถาน ผู้เข้าชมมักอยู่ในกริยาสำรวม ซึ่งการกระทำนี้ทำไปโดยไม่ได้ตั้งใจ แต่ทว่าในโลกของการสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะในกระบวนการผลิตสื่อ ส่วนใหญ่แล้วในฝ่ายของผู้ผลิตสื่อ การสร้าง และการใช้สัญญาณนั้นมักจะต้องเป็นไปอย่างตั้งใจ และมีความซับซ้อนมากกว่าลักษณะการใช้สัญญาณในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป เช่น ในกรณีโบราณสถาน เมื่อหนังสือพิมพ์ต้องการจะถ่ายทอดให้เห็นความศักดิ์สิทธิ์ ความสำคัญ หรือความน่าเคารพในสถานที่นี้ให้ชัดเจน ก็จะต้องมีการคัดเลือกบทความหรือตำนานเรื่องเล่าต่างๆ มาสนับสนุนความน่าเคารพหรือความน่าเกรงขามให้โบราณสถาน และนี่เป็นข้อแตกต่างประการหนึ่งระหว่างการใช้สัญญาณในชีวิตประจำวันกับการใช้สัญญาณวิทยาในวงการสื่อสารมวลชน จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าเรื่องของ “สัญญาณ” ไม่ใช่เป็นเรื่องที่จำกัดอยู่ที่ตัวองค์ประกอบ (elements/material) กล่าวคือ ตัววัตถุนั้นจะเป็นอะไรก็ได้ แต่คุณสมบัติที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ (relation) โดยเฉพาะตัวบุคคล (subject) กับวัตถุ (object) เช่น ผ้าจิวานั้นมีความหมายมากไปกว่าตัวเองในสายตาของใคร ซึ่งคำว่า “ใคร” ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงปัจเจกบุคคล แต่หมายถึง กลุ่มสังคม/วัฒนธรรม

Saussure ได้ให้คำนิยาม “สัญญาณวิทยา” ไว้ว่า เป็นศาสตร์ที่ศึกษาวิถีชีวิตของสัญญาณภายในสังคมที่สัญญาณนั้นถือกำเนิดขึ้นมา รวมทั้งแสวงหากฎที่ควบคุมอยู่เบื้องหลังซึ่ง “วิถีชีวิต” ของสัญญาณ (the life of signs) ในที่นี้หมายถึงการศึกษา การกำเนิด การเจริญ การแปรเปลี่ยนและการสูญสลายของสัญญาณตัวหนึ่งๆ รวมทั้งวิเคราะห์กฎที่อยู่เบื้องหลังวิถีชีวิตดังกล่าว ตัวอย่างด้าน “ภาษา” เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด

ในฐานะนักภาษาศาสตร์ Saussureให้ความสนใจในขั้นต้นกับปรากฏการณ์ของภาษาใน 2 มิติ คือ langue (language) และ parole (speech) Language คือ ภาษาในลักษณะเป็นผลผลิตและข้อตกลงร่วมกันของสังคม ส่วน parole คือ ลักษณะที่ปัจเจกบุคคลแต่ละคนนำภาษาที่เป็นส่วนรวมนั้นไปใช้เฉพาะตัว อย่างไรก็ตาม ทุกครั้งที่มีการใช้ภาษารวมทั้งผลผลิตของสื่อมวลชนทุกๆ อย่าง จะปรากฏทั้งมิติ Language และ parole ไปพร้อมๆ กันอยู่เสมอ

Saussure ริเริ่มการวิเคราะห์ภาษาในแนวโครงสร้างนิยม โดยมีข้อเสนอดังต่อไปนี้

1. ให้มีการพิจารณาหน่วย (Units) ของภาษาว่าประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย (Parts/Elements) เช่น ถ้านับประโยคเป็นหนึ่งหน่วย คำแต่ละคำในประโยคนั้นก็เป็นองค์ประกอบย่อย ในกรณีของการสื่อสารมวลชนก็เช่นเดียวกัน ถ้าเราถือเอาคำนิยามของ Mob ที่ปรากฏบนสื่อเป็น 1 หน่วย องค์ประกอบย่อยก็อาจจะได้แก่คุณสมบัติ “กลุ่มคน ผุ่จน การเรียกร้อง จลาจล ประท้วง การต่อต้าน หัวรุนแรง สิทธิเสรีภาพ” เป็นต้น

สำหรับการพิจารณาสัมพันธ์ภายใน (Internal Relationship) ของแต่ละหน่วยนั้น จะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยๆ ด้วยกัน และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยกับหน่วยที่ถือว่าเป็นส่วนทั้งหมด (Whole)

2. ลำดับที่ของ Parts นั้นมีความสำคัญมากในการเปลี่ยนความหมายของ Whole ทั้งหมด รวมทั้งการเปลี่ยนความหมายของตัว Parts นั้นเอง ซึ่งSaussureเรียกหลักการนี้ว่า “Spatial Arrangement of Elements” เช่น การใช้คำว่า “หรือ” ในลำดับที่ต่างกันของภาษาไทย ดังนี้

ประโยค

ประชาชนทั่วประเทศไม่ว่ากลุ่มหรือเครือข่ายอะไรก็ตาม
ไม่จำเป็นต้องกลุ่มพันธมิตรฯ จะต้องรุกออกมาปกป้อง
เอกราชและอธิปไตยของไทยไว้ให้ได้

ความหมาย

อย่างไรอย่างหนึ่ง

การปลุกกระดมและโฆษณาชวนเชื่อบิดเบือนต่างๆ นานา
ของกลุ่มก๊วนการเมืองนอกสภา เป็นการกระทำที่ถูกต้องแล้วหรือ?

ไม่ถูก

ภาษาของแต่ละชาติ แต่ละสังคม จะต้องมีการกำหนดโครงสร้างลำดับที่ของ Parts ต่างๆ เอาไว้อย่างแน่นอนตายตัว หากมีการเปลี่ยนแปลงลำดับที่ ความหมายจะต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

3. วิธีการนำเอา Parts แต่ละส่วนไปวางไว้ ณ ที่ใด และก่อให้เกิดความหมายอย่างไรนั้น Saussure เรียกว่า รหัส (Code) ซึ่งประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ ตอนใส่รหัส (Encoding) และตอนถอดรหัส (Decoding) ดังเช่นคำว่า “หรือ” ดังประโยคตัวอย่างข้างต้น และจะต้องมีคู่มือรหัสกำกับ “ความเป็นตัวเอกตัวร้าย” ของบทความในหนังสือพิมพ์เอาไว้อย่างชัดเจน และในการถอดรหัส ถ้าเราไม่ทราบระบบความหมายของรหัสนั้นเราก็จะอ่านความหมายของหน่วยรวมนั้นไม่ออก

4. ให้ความสนใจกับเรื่องความหมาย (Meaning) และได้พัฒนาแนวคิดเรื่องความหมายให้แตกแขนงออกไปอีกเป็นความหมายโดยอรรถ (Denotation) และความหมายทางสังคม (Connotation) ในการปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชนนั้น นักปฏิบัติการรู้จักการใช้ความหมาย และการวางลำดับที่ขององค์ประกอบย่อยเหล่านี้ดี เช่น ในหน่วยเรื่องกรณีข้อพิพาทระหว่างประเทศ เนื่องจากมีองค์ประกอบ ปัจจัย และผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย องค์ประกอบย่อยที่ขาดไม่ได้ในเรื่องนี้ ได้แก่ กรณีพิพาท คู่กรณี ผู้ตัดสิน ผู้ที่เกี่ยวข้อง สื่อมวลชน ผลกระทบ ฯลฯ

5. ให้ความสนใจกับเรื่อง “สัญลักษณ์” (Sign) ไม่ใช่เรื่องภาษา (Verbal) โดย Saussure ได้แยกความแตกต่างระหว่างสิ่ง 2 สิ่ง คือ “ตัวสื่อ” (Signifier) ซึ่งได้แก่ เครื่องหมายที่เราสร้างขึ้นมา เช่น อักษรที่เราเขียนคำว่า “เสื้อเหลือง” และ “ตัวความหมาย” (Signified) อันอาจจะหมายถึง เสื้อที่มีสีเหลือง หรือกลุ่มคนที่เรียกตัวเองว่า “พันธมิตร” กระบวนการเกี่ยวโยงระหว่างตัวหมายและตัวหมายถึงนี้เรียกว่า “การสร้างความหมาย” (Signification)

การศึกษาแนวคิดสัญลักษณ์วิทยา สาระสำคัญมิได้อยู่ที่การพยายามจะค้นหาความหมายในสรรพสิ่งอย่างที่วิธีการหาความรู้แบบศาสตร์แห่งการตีความพยายามกระทำ แต่กลับอยู่ที่การค้นหาถึงรูปแบบและกระบวนการของการผ่า/แบ่ง/แยกของภาษาที่กระทำต่อสรรพสิ่งจนก่อให้เกิดความหมายขึ้นมามากกว่า กล่าวอีกนัยหนึ่ง สำหรับนักสัญลักษณ์วิทยา “ความหมายเป็นเรื่องของความแตกต่าง/ตรงข้าม มิใช่เกิดจากเนื้อหาของสิ่งนั้น คู่ตรงข้ามของสรรพสิ่งต่างก็ร่วมกำหนดความหมายซึ่งกันและกัน เช่นสงครามกับสันติภาพ, ผู้ชายกับผู้หญิง, ศูนย์กลางกับชายขอบ, เมืองกับชนบท, หรือคนดีกับคนร้าย เป็นต้น เมื่อเป็นเช่นนี้ ความหมายในทฤษฎีของนักสัญลักษณ์วิทยา จึงมีลักษณะเป็นพลวัต ไม่หยุดนิ่งตายตัว แต่เป็นเรื่องของการประกอบกันขึ้น หรือการปะทะประสานของสัญลักษณ์ต่างๆ ภายใต้ระบบระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ

กระบวนการสร้างความหมาย (Signification)

ในทัศนะของ Saussure กระบวนการสร้างความหมายคือ ความสัมพันธ์ของสัญลักษณ์หรือระบบสัญลักษณ์ที่มีต่อระบบอ้างอิงทางสภาวีสัย Roland Barthes (1915–1980) ได้ขยายความคิดดังกล่าวออกไปและชี้ให้เห็นว่ากระบวนการสร้างความหมายจะมีอยู่สองขั้นตอนคือ ความหมายทางปรนัย (denotation) ซึ่ง Barthes เรียกว่า เป็นเพียงกระบวนการสร้างความหมายในขั้นแรก (primary signification) เท่านั้น กับความหมายทางสังคม (connotation) ซึ่งเกิดในระบบเดียวกับมายาคติ (myth) ที่เขากำหนดให้เป็นกระบวนการสร้างความหมายในขั้นที่สอง (secondary signification)

กระบวนการสร้างความหมายขั้นต้นแรก หรือความหมายทางปรนัย (denotation) ความหมายในขั้นนี้จะมีลักษณะเป็นสากล (universality) คือ มีความหมายเดียวกันสำหรับทุกคน และเป็นสภาวีสัย (objectivity) คือ อ้างอิงขึ้นมาโดยไม่มีการประเมินคุณค่า เช่น คำว่า “ศาลรัฐธรรมนูญ” มีความหมายเป็นสากลว่า องค์การสูงสุดที่มีอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดว่า บทกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือการกระทำใดๆ ทั้งของรัฐและของบุคคล ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่รวมทั้งอำนาจการวินิจฉัยชี้ขาดว่า ร่างรัฐพระราชบัญญัติร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างข้อบังคับการประชุมสภา มีข้อความชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญเป็นทั้งองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และเป็นทั้งศาลที่จะต้องพิจารณาพิพากษาคดีหรือดำเนินการต่างๆ ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ดังนั้นความหมายทางปรนัยจึงเป็นความหมายของการใช้ภาษา เพื่อให้ความหมายกับสิ่งที่มันกล่าวถึง (to mean what it says) (Hawkes, 1977 : 133) อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงแล้ว ไม่มีระบบความหมายใดที่จะมีสภาวีสัยหรือเป็นกลางจริงๆ ยกเว้นภาษาที่เฉพาะเจาะจง เช่น ภาษาคณิตศาสตร์

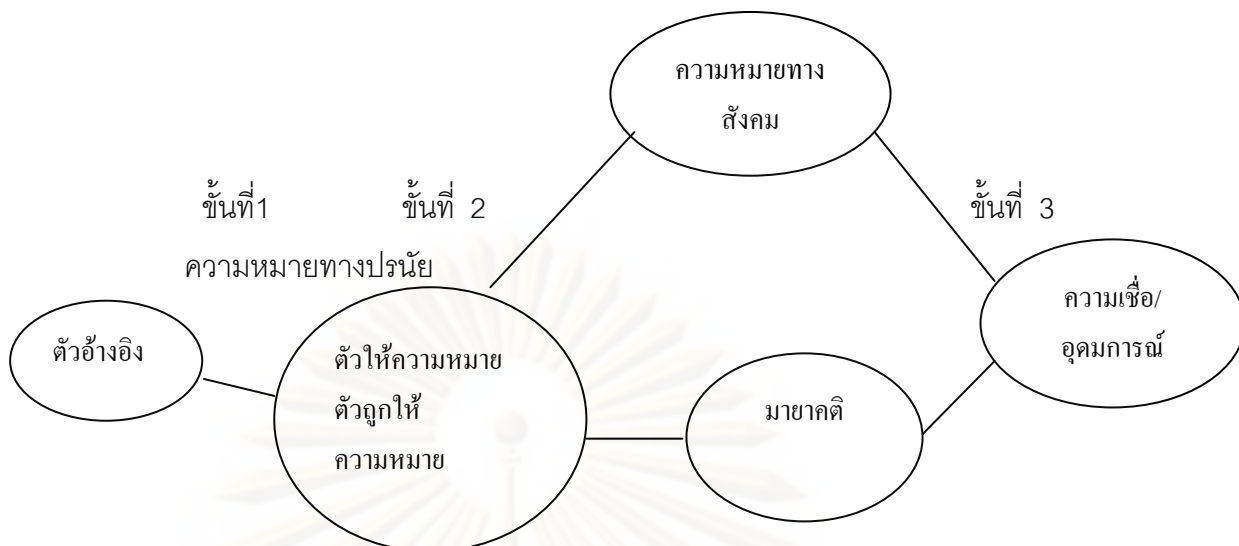
กระบวนการสร้างความหมายขั้นที่สอง หรือความหมายทางสังคม (connotation) ความหมายในขั้นนี้จะมีการแปรเปลี่ยนไปตามวัฒนธรรมในการรับสาร บาร์ธส์เห็นว่า ความหมายทางสังคมจะให้ความหมายต่อจากความหมายเชิงปรนัย และจะเกิดขึ้นเมื่อสัญลักษณ์ซึ่งเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวให้ความหมายและตัวถูกให้ความหมายชุดหนึ่งได้กลายเป็นตัวให้ความหมาย (signifier) ในอีกขั้นตอนหนึ่ง (Hawkes, 1977 : 133) เช่น “หุ่นเชิด” มิใช่ความหมายว่า หุ่นกระบอกที่มีคันชักบังคับส่วนหัว แขน และขาของตัวหุ่น เพื่อให้หุ่นทำกริยาต่างๆตามที่ผู้บังคับต้องการ แต่มันได้กลายเป็นตัวให้ความหมายในอีกระดับ ในฐานะเป็นตัวแทนของ

นักการเมืองที่มีผู้ชักใยและสั่งการให้ดำเนินการแทนตนอยู่เบื้องหลัง เป็นต้น ดังนั้นความหมายทางสังคมจึงหมายถึง การใช้ภาษาให้ความหมายแก่สิ่งหนึ่งออกไปจากสิ่งที่มันกล่าวถึง (to means something other than what is said) (Hawkes, 1977 : 133)

นอกจากนี้กระบวนการสร้างความหมายขั้นที่สอง ยังสามารถปรากฏได้ในลักษณะของมายาคติ (myth) หรือความเชื่อที่ยึดต่อกันมาจนเป็นตำนานหรือประสพการณ์บางอย่างของสังคม เช่น ความหมายของคำว่า “เสียดินแดน” ถูกสร้างขึ้นด้วยมายาคติหรือภาพที่มีมาในอดีต นอกเหนือไปจาก การเสียพื้นที่อันเป็นอาณาเขตของรัฐ อันประกอบด้วย พื้นดิน พื้นน้ำ และท้องฟ้า รวมถึงอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่นั้นๆแล้ว ยังมีความหมายรวมถึง “ความพ่ายแพ้ การถูกเอาเปรียบ การถูกข่มเหงรังแก ความไม่ยุติธรรม” ด้วย เป็นต้น มายาคติจึงมีลักษณะเป็นนามธรรม และเกี่ยวข้องกับตัวถูกให้ความหมาย ซึ่งไม่แตกต่างจากความหมายทางสังคม (connotation) อันเป็นการประเมินคุณค่าเกี่ยวข้องกับความรู้สึก และเป็นตัวให้ความหมายกับสิ่งที่เป็นนามธรรม

ในขณะเดียวกัน Fiske and Hartley (1987 : 45-47) ได้นำกระบวนการสร้างความหมายทั้งสองขั้นตอนมาพัฒนา และเสนอความเห็นว่าการสร้างความหมายในขั้นที่สองคือ ความหมายทางสังคม และมายาคตินั้น หากมีการต่อยอดความหมายบ่อยครั้ง ก็อาจนำไปสู่กระบวนการสร้างความหมายในขั้นที่สาม ซึ่งมีลักษณะเป็นความหมายเชิงอุดมการณ์ (ideology) หรือความคิด/ความเชื่อของสังคมนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้ว นำสัญญวิทยาจะให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความหมายทางสังคม (connotation) มากกว่าจะสนใจความหมายทางปรนัย (denotation) และจะเน้นว่าตัวบท (text) คือ หน่วยที่เป็นหัวใจในการศึกษาระบบการสร้างความหมาย

ภาพที่ 5 แผนภาพแสดงขั้นตอนของกระบวนการสร้างความหมาย

ที่มา : O'sullivan, T. et al, *Key Concepts in Communication*. London : Methuen, 1983, p. 217.

ผลผลิตของสื่อมวลชนทุกอย่างจะปรากฏทั้งในมิติของ Language และ Parole ไปพร้อมๆ กันอยู่เสมอ โดยตัวบท (Text) หรืองานซึ่งเป็นผลผลิตของสื่อมวลชนเปรียบเสมือน Language ที่มีกฎเกณฑ์ และระเบียบแบบแผน (Convention) ที่เป็นระบบซึ่งจะทำให้เกิด Parole ขึ้น (Berger, 1991 : 11) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ Language เป็นตัวกำหนด Parole ดังนั้น การวิเคราะห์ จะไม่ดูแต่เฉพาะ Parole เท่านั้น แต่จะพยายามหาลักษณะที่เป็น Language ของภาษานั้นด้วย (กาญจนา แก้วเทพ, 2530 – 2531 : 6 – 7)

ถ้าจะกล่าวโดยสรุปแล้ว การวิเคราะห์สัญลักษณ์วิทยา เป็นวิธีการที่จะพยายาม ค้นหาโครงสร้างที่อยู่ภายในตัวบท (Text) และความสัมพันธ์ภายในระหว่างองค์ประกอบย่อยๆ (Context) ซึ่งต้องการเปิดเผยหรือแสดงลักษณะบางอย่างไม่ว่าจะเป็นรูปแบบ หรือความหมายที่แฝงเร้น (Latent Meaning) อยู่ภายใน “ตัวบท” (Text) ให้ปรากฏออกมา

จากแนวคิด ดังกล่าว เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการวิเคราะห์สัญลักษณ์ทางด้านการเมืองในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร จะทำให้เราเข้าใจถึงนัยยะหรือความหมายที่แท้จริงในรูปแบบของอุดมการณ์ต่างๆ ของผู้กระทำในการสร้างวาทะเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจที่จะตรึงความหมายและนิยามของตนให้เป็นที่ยอมรับ ถูกต้อง และชอบธรรมในสังคม ซึ่งเปรียบเสมือนการให้ความหมายแก่อุดมการณ์ของตนสู่สังคม

แนวคิดอุดมการณ์ บทบาท และกระบวนการสร้างความหมายของอุดมการณ์

ในการที่จะเข้าใจความหมายของอุดมการณ์ก่อนอื่นเราควรเข้าใจว่า อุดมการณ์เป็นส่วนประกอบระหว่างหลายๆ สิ่ง หลายๆ อย่าง ทั้งความรู้ ความเชื่อ วัฒนธรรม ทฤษฎี บรรทัดฐานของสังคม ซึ่งปัญหาจริงๆ ของการให้ความหมายกับอุดมการณ์ก็คือ นักทฤษฎีแต่ละคน แต่ละกลุ่ม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาอุดมการณ์ตรงกัน แต่กลับใช้ ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ (social theory) ที่ต่างกันมาจับประเด็นและให้ความหมายกับอุดมการณ์ ดังนั้นในขณะที่ไม่มีคำจำกัดความที่ตายตัว กลับมีหลากหลายทฤษฎีที่กล่าวพาดพิงถึงอุดมการณ์ (Thompson, 1986 : 22)

คำว่าอุดมการณ์ (Ideology) ใช้ครั้งแรกเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม ค.ศ.1797 โดยนักวิชาการชาวฝรั่งเศสชื่อ Antoine Louis Claude Destruitt de Tracy (อ้างถึงใน ปรีชา ช้างขวัญยืน 2538) เขาใช้คำนี้เรียกการศึกษาอย่างมีระบบของกลุ่มคนที่เชื่อในความรู้และปัญญาว่าแก้ไขปัญหาได้ (Enlightenment) ซึ่งเป็นวิหาคำรู้ที่นิยมกันในช่วงศตวรรษที่ 18 ต่อ 19 พวกนี้เชื่อว่าความรู้ที่แท้จริงหรือ ideas สามารถหาได้โดยอาศัยประสบการณ์ นอกจากนี้ยังเชื่อว่าความรู้ทางวิทยาศาสตร์นำมาใช้ปรับปรุงสังคมและสภาวะทางการเมืองได้คำว่า “Ideology” ในความหมายนี้จึงเป็นความจริงทางกายภาพที่สัมผัสได้

Althusser (1971, อ้างถึงใน Thompson, 1986) นักวิชาการด้านอุดมการณ์มองว่าอุดมการณ์หมายถึงกระบวนการที่ทำให้การใช้ชีวิตของมนุษย์เป็นปกติ สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีสติควบคุม สะท้อนถึงการแสดงออกอย่างตั้งใจ มีระบบ อุดมการณ์คือสิ่งที่ใช้อธิบายสิ่งที่มนุษย์ไม่เข้าใจได้อย่างง่ายๆ เป็นกระบวนการที่นำจินตนาการมาสู่ความรู้สึกนึกคิด ซึ่งต่างกันไปตามสังคม เช่น กรรมเก่า บัญชาพระเจ้าซึ่งอุดมการณ์จะแทรกอยู่ในทุกๆ สิ่งทั้งนิสัย วัฒนธรรม บทสนทนา และมากมายจนเข้ามาแทนที่ตัวตนที่แท้ของคนนั้นได้

ในขณะที่ Marx (อ้างถึงใน Inglis 1990) เห็นว่าอุดมการณ์คือความคิดที่ถูกชักนำ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ชนชั้นหนึ่งพยายามที่จะรวบรวมผลประโยชน์จากชนอีกชั้นหนึ่ง จึงสร้างสิ่งที่เรียกว่าอุดมการณ์ขึ้นมาเพื่อควบคุมระบบทางความคิดซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องไปยังการควบคุมระบบชนชั้นเอาไว้ต่อไปเพื่อดำรงไว้ซึ่งการเอาเปรียบนั้น

โดยสรุปแล้ว อุดมการณ์ ที่ได้ประมวลมาทั้งหมดก็หมายถึง กรอบในการมองโลกของมนุษย์ โดยพยายามอธิบายความเป็นไปในโลกว่า ทำไมจึงเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ แล้วนำมา

มาเป็นสิ่งที่ชี้นำการกระทำต่อสังคม ส่วนใครแต่ละคนจะมีอุดมการณ์ที่ต่างกันอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับว่าในสังคมนั้นใช้อะไรมาเป็นสิ่งที่สร้างอุดมการณ์

อุดมการณ์มีพื้นฐานมาจากความจริงแต่ถูกนำมาทำให้เพี้ยนไปตามแต่สังคมนั้นที่ต่างกัน ส่วนของความจริงในอุดมการณ์จึงไม่ได้ถูกนำมาแยกให้เห็น ซึ่งหากมองตามแนวคิดทางสังคมศาสตร์จะพบว่าคนเราเองคือผู้ที่ใช้และควบคุมอุดมการณ์ในแรกเริ่ม และใช้ไปจนเราไม่อยากจะคิดไม่อยากจะใช้สมองให้แตกต่างหรือขัดแย้งกับสังคม สุดท้ายก็เกิดความซาชินกับสิ่งนั้น

บทบาทของอุดมการณ์

แนวคิดในเรื่องกระบวนการทำงานของอุดมการณ์ เกิดขึ้นมาตามแนวทางการให้ความหมายกับอุดมการณ์ ที่นักวิชาการแต่ละกลุ่มได้ให้ไว้ในเบื้องต้น ซึ่งก็ต่างกันไปตามมุมมองของการใช้งานอุดมการณ์แต่พื้นฐานเบื้องต้นที่คล้ายคลึงกันของการนำอุดมการณ์มาใช้ก็คือการนำมาครอบงำความคิดเห็นของมนุษย์ในสังคมให้มีความคิดและการกระทำไปในทางหนึ่งทางใดที่ผู้ครอบงำต้องการ ในส่วนที่ต่างกันก็คือขึ้นอยู่กับว่านักคิดกลุ่มนั้นเอาอุดมการณ์ไปผูกติดไว้กับแนวคิดใดเป็นพิเศษ กลุ่มแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์สามารถแบ่งได้เป็นกลุ่มใหญ่ๆ สองกลุ่ม กลุ่มแรกมีแนวความคิดที่ว่าในแต่ละสังคมจะมีอุดมการณ์เพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากอุดมการณ์เป็นเครื่องมือในการครอบงำทางชนชั้น ในขณะที่กลุ่มหลังมีแนวความคิดที่ว่าในสังคมมีการต่อสู้ของหลากหลายอุดมการณ์เพื่อที่จะขึ้นมาเป็นเจ้าแห่งอุดมการณ์ในเวลาที่แตกต่างกันซึ่งทั้งสองกลุ่มมีรายละเอียดในบทบาทและการทำงานของอุดมการณ์ ดังนี้

กลุ่มอุดมการณ์เดียว

ในกลุ่มนี้มองว่าอุดมการณ์เกิดขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือของชนชั้นหนึ่งในการครอบงำความคิดชนอีกชั้นหนึ่ง ในแต่ละสังคมจึงน่าที่จะมีกระแสของอุดมการณ์เพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งกลุ่มเดียว ในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองของ Marx มองว่าในสังคมนั้นมีทรัพยากรวัตถุหรือสิ่งที่เป็นต้นทุนทางการผลิต เช่น ที่ดิน เงิน แรงงานที่จำกัด ในขณะที่ในสังคมมีคนจำนวนมากที่ต้องการประโยชน์จากปัจจัยเหล่านี้ ดังนั้นเพื่อเป็นการง่ายสำหรับกลุ่มคนในชนชั้นผู้นำหรือกลุ่มคนที่เป็นเจ้าของปัจจัยในการครอบครองและรักษาปัจจัยเหล่านี้ไว้จากการเรียกร้องของชนอีกชั้นหนึ่ง ชนชั้นผู้นำจึงจำเป็นต้องหาทางในการควบคุมคนชนชั้นอื่นเอาไว้ไม่ให้เกิดการปฏิวัติทางชนชั้น ซึ่งเป็นการยากที่จะใช้เพียงการปราบปรามด้วยกำลังแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นอุดมการณ์จึงได้เข้ามาามีบทบาทในการควบคุมชนชั้น

ดังนั้นเมื่อทรัพยากรวัตถุดิบเป็นตัวกำหนดโครงสร้างทางชนชั้น และความสัมพันธ์ทางสังคม ชนชั้นที่เป็นเจ้าของทรัพยากรก็จะเป็นชนชั้นผู้ปกครอง ชนชั้นที่ขายแรงงานจะเป็นผู้ถูกปกครอง ชนชั้นผู้ปกครองก็จะออกกฎหมาย สร้างทฤษฎี ศาสนา หรือสิ่งที่ Marx เรียกว่า “โครงสร้างส่วนบน” ขึ้นมาเพื่อที่จะสร้างความชอบธรรมในการรักษาสถานะภาพของชนชั้นตนเอง ซึ่ง Ralph Millband (1969, อ้างถึงใน ชัยชนะ อิงควัด, 2530 : 183) ได้ทำการศึกษารัฐบาล และระบบตัวแทนในยุโรปพบว่า บุคคลต่างๆ ที่ทำหน้าที่บริหารนโยบายรัฐล้วนเป็นผู้ที่มาจากชนชั้นเดียวกันหรือใกล้เคียงกันเกือบทั้งสิ้น บุคคลเหล่านี้มาจากโรงเรียนเดียวกัน มีการแต่งงานภายในชนชั้นเดียวกัน มีฐานะทางเศรษฐกิจที่คล้ายกัน และเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดกฎหมายนโยบายของรัฐหรือสังคมนั้น

คำว่า “อุดมการณ์ตามความหมาย” ของ Marx (1947, อ้างถึงใน ยศ สันตสมบัติ, 2538 : 27) จึงหมายถึง กระบวนการแห่งการกดขี่ หรือการครอบงำของคนกลุ่มหนึ่ง ที่ตีกดวงผลประโยชน์และคุณค่าส่วนเกินจากแรงงานของคนอีกกลุ่มหนึ่ง ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นในสังคมนายทุนนั้นเป็นตัวอย่งที่ดี กระบวนการแห่งการกดขี่นั้นก็นำไปสู่การรวมตัวของความคิด ค่านิยม ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อเอื้ออำนวยต่อการกดขี่เอาวัดเอาเปรียบ และในขณะเดียวกันก็ซ่อนเร้นธรรมชาติที่แท้จริงของการกดขี่นั้นไว้

ด้วยความต้องการในการคงสภาพการเอาเปรียบทางชนชั้นนี้ไว้ จึงทำให้เกิดกลไกทางสังคม 2 ชนิด เพื่อควบคุมความเป็นไปในสังคมไว้ กลไกแรกเป็นกลไกด้านการปราบปราม (repressive apparatus) รูปธรรมของกลไกนี้ก็คือ ตำรวจ ทหาร กฎหมาย ซึ่งทำงานอยู่ในหน่วยงานของรัฐ กลไกนี้ใช้มาตรการที่รุนแรง ใช้กำลังปราบปราม ตัวอย่างเมื่อตำรวจเข้าทำลายกลุ่มผู้ชุมนุม อีกกลไกหนึ่งเป็นกลไกด้านการครอบงำทางความคิด (ideological apparatus) รูปธรรมของกลไกนี้ก็คือ ครอบครัว โรงเรียน สื่อมวลชน ที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานเอกชน กลไกนี้จะใช้วิธีการอบรมบ่มเพาะ ปลูกฝังความคิด ค่านิยม อุดมการณ์ ที่ละน้อยอยู่ในชีวิตประจำวันทุกวัน เพื่อให้คนในสังคมยอมรับความคิดหลักหรือเห็นดีเห็นงามกับอุดมการณ์ของสังคมอย่างสมัครใจ สำหรับในสังคมข่าวสารเช่นสังคมปัจจุบันสถาบันสื่อมวลชนจะเป็นกลไกที่สำคัญกลไกหนึ่ง

บทบาทของอุดมการณ์ในการครอบงำสังคมที่คล้ายคลึงกันนี้ยังปรากฏในงานของ Althusser ที่เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับกลไกทางอุดมการณ์ของรัฐ Althusser ได้เสนอว่าบทบาท

หลักของรัฐอยู่ที่การสืบทอดความสัมพันธ์ทางการผลิต เขาแบ่งองค์กรของรัฐออกเป็นสองส่วนคือ องค์กรปราบปรามกับองค์กรอุดมการณ์ Althusser ได้ให้ความหมายไว้ว่า (กาญจนา แก้วเทพ, ผู้แปล, 2529)

“กลไกด้านการปราบปรามของรัฐ คำว่าปราบปรามนี้มีนัยยะว่า กลไกรัฐส่วนนี้ทำหน้าที่โดยใช้ความรุนแรง ไม่ว่าจะเป็ความรุนแรงที่มีรูปแบบจำกัดเพียงใดก็ตาม (ตัวอย่างเช่นในรูปแบบของการบริหาร แม้ว่าการกดขี่นี้อาจถูกมองว่าไม่มี ความรุนแรงทางกายภาพก็ตาม”)

“กลไกด้านอุดมการณ์ของรัฐ ซึ่งเราจะสามารถสังเกตเห็นความแตกต่างได้ทันทีว่ากลไกทางอุดมการณ์ของรัฐนี้มีรูปแบบของสถาบันที่ต่างไปจากอันแรก หรือแยกอยู่ในสถาบันพิเศษ เช่น สถาบันศาสนา สถาบันโรงเรียน สถาบันครอบครัว สื่อมวลชน สถาบันทางวัฒนธรรม”

สรุปได้ว่าในกลุ่มแรกนี้มองว่าอุดมการณ์ในสังคมนั้นมีเพียงกลุ่มเดียวที่เป็นประโยชน์กับชนชั้นหนึ่งในสังคมเท่านั้นและยังคงมีความสามารถในการคงสภาพความเป็นอุดมการณ์นี้อยู่ต่อไปเพื่อที่จะให้ชนชั้นที่ได้รับผลประโยชน์ยังคงเป็นชนชั้นผู้สร้างกฎในสังคมต่อไป

ความคิดที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ในกลุ่มแรกนี้เองเป็นที่มาของทฤษฎีเศรษฐกิจศาสตร์การเมือง ซึ่ง Marx (อ้างถึงใน Inglis 1990) ได้กล่าวถึงความเกี่ยวเนื่องกันของอุดมการณ์และแนวคิดทางเศรษฐกิจศาสตร์การเมืองไว้ว่า อุดมการณ์เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นโดยคนในชนชั้นนายทุน ซึ่งต้องการตัดวงผลประโยชน์จากแรงงานของคนในชนชั้นแรงงาน วิธีที่ดีที่สุดก็ด้วยการสร้างภาพลวงตาในการทำงาน เพื่อให้คนในชนชั้นแรงงานไม่คิดที่จะเรียกร้องสิทธิของตนจากแรงงานส่วนเกินที่ตนทำได้ และเมื่อชนชั้นแรงงานได้รับอุดมการณ์ไว้ในกรอบแนวคิดในการมองโลกของตนแล้ว ชนชั้นนายทุนซึ่งเป็นเจ้าของธุรกิจและเป็นเจ้าของอำนาจทางรัฐในทางอ้อมก็จะใช้อำนาจทางธุรกิจในมือตน เช่น สื่อมวลชน หรือใช้อำนาจรัฐ เช่น การเข้าไปเป็นสมาชิกสภา เพื่อคงไว้ซึ่งกรอบการมองโลกที่คล้อยตามอุดมการณ์อยู่เช่นนี้ นำเสนอเข้าไปไม่มีที่สิ้นสุด และครอบงำทางชนชั้นต่อไปไม่มีจุดจบเช่นกัน

กลุ่มเวทีแห่งอุดมการณ์

ในขณะที่ Gramsci ซึ่งเป็นนักวิชาการในรุ่นต่อมาของทฤษฎีอุดมการณ์ มีมุมมองที่แตกต่างไป โดยการปฏิเสธแนวคิดที่ว่า หากคนกลุ่มใดชนชั้นใดได้เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตก็จะ

ได้ควบคุมปัจจัยในการผลิตความคิด และวัฒนธรรมไปโดยปริยาย ดังนั้นอุดมการณ์ของ Gramsci จึงถือว่าไม่ใช่แต่เป็นเพียงเรื่องนามธรรม (ความเชื่อ) ที่ผิดเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงรูปธรรมที่อยู่ในสถาบันต่างๆ อันเนื่องมาจากความเชื่อเหล่านั้น เช่น วัด โรงเรียน ครอบครัว ฯลฯ อุดมการณ์จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของสังคมทุกสังคม สิ่งใดที่เกิดจากสถาบันเหล่านี้ เช่น พฤติกรรม หรือนิสัยก็นับรวมเป็นอุดมการณ์ได้ (ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2538)

ยิ่งไปกว่านั้น Gramsci ก็ยังพยายามตัดความคิดเรื่องที่ว่าปัจจัยทางด้านการผลิตมีผลเกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ออกไป Gramsci เห็นว่า ในสังคมจะมีกลุ่มพื้นฐานต่างๆ ที่มีผลประโยชน์ขัดกัน เช่น กรรมกรกับนายทุน ชาวนากับเจ้าของที่ดิน เป็นต้น (กาญจนา แก้วเทพ, 2540) เพื่อให้การจัดการกับผลประโยชน์เป็นไปเพื่อกลุ่มของตน กลุ่มต่างๆ ก็จะพยายามที่จะส่งตัวแทนของกลุ่มตนเข้าไปอยู่ในรัฐ ด้วยระบบการปกครอง (เช่นลงเลือกตั้ง) Gramsci กล่าวว่า กลุ่มคนพื้นฐานที่ทำงานเกี่ยวข้องอยู่กับการผลิตโดยตรง เช่น กรรมกร นายทุน ชาวนา เจ้าของที่ดิน จะพยายามส่งตัวแทนเข้าไปยึดอำนาจรัฐหรือต่อรองกับอำนาจรัฐ ดังนั้นเมื่อคนกลุ่มใดสามารถเข้าครอบครองอำนาจรัฐได้ ก็จะใช้กลไกรัฐดังกล่าวให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง

ภาพสังคมที่ Gramsci ได้ร่างขึ้นมา จะมีลักษณะของการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา คือไม่มีคนกลุ่มใดที่จะสามารถยึดครองอำนาจรัฐอย่างผูกขาดอยู่ได้ตลอดเวลา แม้แต่ในสถาบันสังคมและกลไกรัฐแต่ละอย่างก็จะมีตัวแทนจากกลุ่มต่างๆ เข้าไปช่วงชิงพื้นที่อยู่ตลอดเวลาเช่นกัน ดังนั้นถึงแม้ในด้านกลไกการทำงานของอุดมการณ์โดย Gramsci จะคล้ายคลึงกับของ Marx แต่ในส่วนของผู้สร้างอุดมการณ์และใช้อุดมการณ์ในแนวคิดของ Gramsci คือคนทุกส่วนที่วนเวียนอยู่ในกลไกการผลิต ไม่มีใครกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง กลุ่มเดียว ที่จะใช้อุดมการณ์เพื่อการครอบงำชนอีกชั้นหนึ่งไว้ตลอดได้

กระบวนการให้ความหมายของอุดมการณ์

กลุ่มอุดมการณ์เดี่ยว

สำหรับส่วนเพิ่มเติมของแนวคิดที่เกี่ยวกับกลไกทางอุดมการณ์ของ Althusser คือเรื่องของการผลิตซ้ำทางอุดมการณ์ (Reproduction of Ideology) โดย Althusser ชี้ให้เห็นว่าการที่อุดมการณ์หนึ่งๆ จะกลายเป็นอุดมการณ์ที่ยั่งยืน ทนทานได้นั้นต้องผ่านกระบวนการในการผลิตซ้ำ โดยอาศัยการถ่ายทอดผ่านสถาบันและกลไกต่างๆ ของสังคมให้เป็นที่รับรู้ของสมาชิกในสังคมอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเมื่ออุดมการณ์เป็นเรื่องนามธรรม ก็ยิ่งจำเป็นต้องมี

กระบวนการผลิตซ้ำที่เป็นรูปธรรมมารองรับ ตัวอย่างง่ายๆ เช่น สีของธรรมชาติ แดงคือชาติขาวคือศาสนา น้ำเงินคือพระมหากษัตริย์ และจากการวิเคราะห์กลไกทางอุดมการณ์ไม่ว่าจะเป็นอันใดก็ตามได้ให้ข้อพิสูจน์แล้วว่า สถาบันเอกชนจะทำหน้าที่นี้ได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด

เพื่อการคงอยู่ต่อไปของอุดมการณ์หลักนอกจากการผลิตซ้ำทางอุดมการณ์แล้ว จึงยังต้องมีการสอดส่องดูแลด้วยว่าในสังคมขณะนั้นมีผู้ที่ต้องการลบล้างระบบชนชั้นหรือไม่ ซึ่งเราเรียกว่าการสอดส่องนี้ว่าการกล่าวหา การใช้วิธีการกล่าวหาผู้ที่ไม่ยอมอยู่ใต้อุดมการณ์หลัก (กาญจนา แก้วเทพ, 2529-2530 : 311-313) เรียกวิธีการดังกล่าวนี้ว่า “excommunication” อันเป็นวิธีการที่กลุ่มผู้มีอำนาจจะทำการกล่าวหาเหยื่อ ซึ่งมีการกระทำต่อต้านอุดมการณ์หลักในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวิกฤติของสังคม เช่น สภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำ อุดมการณ์หลักเริ่มสั่นคลอน ในเวลาดังกล่าวกลุ่มผู้มีอำนาจจะต้องการเบี่ยงเบนความโกรธ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นไปยังเหยื่อ กระบวนการนี้เรียกว่า “displacement” โดยระบุให้เหยื่อเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดความแตกแยกหรือความผิดปกติ อันเป็นสิ่งที่ทำให้อุดมการณ์หลักต้องกระทบกระเทือน

สำหรับกิจกรรมและการปฏิบัติอันจะเข้าข่ายของการตกเป็นเหยื่อของการกล่าวหาฯ ยังไม่มีขอบเขตที่แน่นอนเพราะครอบคลุมพฤติกรรมที่หลากหลายกว้างขวาง แค่เพียงเป็นการกระทำที่แปลกหรือแยกไปจากการยอมรับของอุดมการณ์หลักก็คือว่าสามารถตกเป็นเหยื่อได้ อาทิเช่น แนวความคิดในการดำรงชีวิตที่ต่างจากคนอื่น ๆ ในสังคม แนวทางในการนับถือศาสนาที่ผิดแผกไปจากหลักปฏิบัติเดิม การรวมกลุ่มกันเพื่อคิดค้นหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่อันขัดต่อบรรทัดฐานเดิมของสังคม เหล่านี้สามารถถูกจำแนกให้เป็นกลุ่มของคนขวางโลกไปจนถึงคอมมิวนิสต์ไปโดยปริยาย

สำหรับวิธีการในการกล่าวหาเหยื่อนั้นมีอยู่มากมาย ทั้งวิธีการโดยทางตรงและทางอ้อม วิธีการทางตรงก็คือการใช้กฎหมายป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ หรือใช้อำนาจทางการทหาร อย่างไรก็ตามวิธีการโดยทางตรงนั้นมีขีดจำกัดอยู่มาก เนื่องจากต้องมีการพิสูจน์หลักฐานตามขั้นตอนและกระบวนการ ดังนั้นการใช้กฎหมายจึงเป็นการจัดการซึ่งทำงานไม่ได้มากนัก โดยส่วนใหญ่จึงนิยมกล่าวหาทางอ้อมมาใช้มากกว่า กล่าวคือการใช้อำนาจขององค์กรเอกชนหรือกึ่งราชการ ที่เป็นการรวมตัวกันและมีอิทธิพลต่อชุมชนหรือพื้นที่นั้น ทำการกล่าวหาด้วยวิธีการ อาทิ การปล่อยโจมตี ใบปลิว การลงข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ และเมื่อกล่าวหาทางอ้อมได้ผลการจัดการทางตรงก็จะดูไม่รุนแรงและสมเหตุสมผลไปด้วยในที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่า

จากวิธีการทางอ้อมนี้ สถาบันเอกชนโดยเฉพาะสื่อมวลชนมีบทบาทอย่างยิ่งในการทำหน้าที่
นำเสนอ สานต่อ และป้องกันอุดมการณ์หลักในสังคม

กลุ่มเวทีแห่งอุดมการณ์

ดังที่ได้กล่าวไปในข้างต้นแล้วเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องการต่อสู้ทางอุดมการณ์ของ
Gramsci ระหว่างอุดมการณ์หลัก (dominant ideology) กับอุดมการณ์ทำชิงอื่นๆ ดังนั้นหน้าที่
ของอุดมการณ์นอกเหนือจากการหล่อหลอมความคิด ความเข้าใจ ของคนในสังคมให้เป็นไป
ในทางเดียวกันแล้ว ระบบการทำงานของอุดมการณ์ยังได้สร้างแนวทางการป้องกันตนเองให้อยู่
รอดจากการคุกคามของอุดมการณ์อื่นๆ ที่เกิดขึ้นมาใหม่ในสังคมด้วย ระบบที่ว่านี้ก็คือ
การสอดส่องและกล่าวหาในสังคมเช่นกัน แต่จะเห็นได้ว่าจากแนวความคิดดั้งเดิมอุดมการณ์ใน
กลุ่มนี้เป็นอุดมการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอ ดังนั้นระดับความเข้มข้นของการสอดส่อง
และกล่าวหาจึงมีน้อยกว่าในกลุ่มแรก เห็นเหตุให้อุดมการณ์หลากหลายกลุ่มสามารถเข้ามาเป็น
เจ้าอุดมการณ์ได้ในเวลาที่ต่างกัน

ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดอุดมการณ์ บทบาท และกระบวนการให้ความหมาย มาใช้
ประกอบการศึกษาการกำหนดความหมายของวาทะที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย เพื่อทำให้เห็นถึง
การกำหนดความหมายทางอุดมการณ์ที่ผู้สร้างวาทะต้องการจะส่งไปยังสังคมผ่านสื่อมวลชน จาก
ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าว อุดมการณ์ และสื่อมวลชน จึงทำให้เราเห็นถึงวาทกรรมที่ถูกสร้าง
ขึ้นจากวาทะของกลุ่มอุดมการณ์ทางการเมืองที่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยใช้แนวคิดกรอบวิเคราะห์วาท
กรรมกับการเมืองมาใช้ในการวิเคราะห์กลยุทธการใช้วาทะเพื่อสร้างวาทกรรมในกรณีพิพาท
ปราสาทพระวิหาร

แนวคิดกรอบวิเคราะห์วาทกรรมกับการเมือง

อรรถพร ปิณฑนโนโวาท ได้ให้คำนิยามของคำว่า “การเมือง” ในงานวิจัยเรื่อง
“กรอบวาทกรรมวิเคราะห์กับกรณีศึกษาไทย : มุมมองหนึ่งจากนิเทศศาสตร์” ว่าเมื่อเราเอ่ย
วาทกรรมกับการเมืองในงานวิจัยชิ้นนี้ เราจะนิยาม “การเมือง” ว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ
ใช้อำนาจและการต่อต้านของบุคคลผู้ใดที่ถือว่าเกี่ยวข้องกับการเมือง และวาทกรรมกับการเมืองนี้
จะมองดูหน้าที่ด้านกลยุทธของวาทกรรม (strategic functions) ซึ่งกำหนดไว้เป็นกว้างๆ 4 อย่าง
ซึ่งจะใช้เป็นกรอบในการวิจัย คือ

1. การข่มขู่ (coercion) วาทกรรมที่ชัดเจนที่จัดอยู่ในประเภทของการข่มขู่คือการข่มขู่/ยุติการกระทำ “sanctions” โดยการใช้อำนาจ กฎหมาย บทบัญญัติ การข่มขู่ในรูปแบบที่มองไม่ค่อยชัดเจน คนไม่สังเกต ได้แก่ การต้องตอบคำถาม การต้องตอบต่อการขอร้อง ทั้งหลายทั้งปวง วาทกรรมอื่นๆ ที่แสดงการข่มขู่ ได้แก่ การจัดระเบียบวาระของนักการเมือง การเลือกหัวข้อในการสนทนา การวางจุดยืนของตนเองและคนอื่นในประเด็นความสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ สร้าง “ความจริง” ขึ้นมาบางอย่างและทำให้คนฟังต้องยอมรับเพื่อจะดำเนินการพูดหรือเขียนต่อไปได้ นอกจากนี้ยังมีการใช้อำนาจโดยผ่านทางการใช้ภาษาอีกหลายอย่าง เช่น การเซ็นเซอร์ การควบคุมในรูปแบบต่างๆ

2. การต่อต้าน (resistance/opposition and protest) เมื่อมีฝ่ายอำนาจก็มีฝ่ายต่อต้านการใช้อำนาจ วาทกรรมในรูปแบบนี้อาทิ การพ่นสีกำแพง ที่เรียกว่า “graffiti” ของพวกคนชายขอบ การใช้โครงสร้าง/รูปแบบของภาษาชนิดต่างๆ เช่น คำขวัญ เพลง การยื่นฎีกา การปลุกกระดม

3. การปิดบังซ่อนเร้นข้อมูล (dissimulation) ซึ่งโดยนิยามแล้วก็คือ การควบคุมวาทกรรมนั่นเอง การทำให้เป็นความลับ (secrecy) เป็นการปกปิดผู้คนไม่ให้ได้รับข้อมูล ซึ่งเป็นกลยุทธ์ตรงข้ามกับการเซ็นเซอร์ (censorship) ซึ่งเป็นวิธีการกันไม่ให้ผู้คนให้ข้อมูล ในอีกวิธีการหนึ่งของ dissimulation คือการอนุญาตให้ผู้คนให้ข้อมูลได้ แต่มีปริมาณไม่มากพอที่จะเป็นประโยชน์แก่คนฟัง ที่นักการเมืองชาวอังกฤษเรียกสั้นๆ ว่า “ประหยัดความจริง” (being economical with the truth) ถ้าเป็นการซ่อนเร้นข้อมูลในเชิงคุณภาพ มันก็คือการโกหกนี้เอง แต่มาในรูปแบบต่างๆ อาทิ พูดหลีกเลียง พูดปฏิเสธ หรือการพูดโดยไม่บอกแหล่งที่มา การพูดด้วยคำหวาน (euphemism) เป็นการพูดที่คลุมเครือเวลาพูดถึงการกระทำหรือสิ่งของ

4. การทำให้ชอบธรรมและการทำให้ไม่ชอบธรรม (legitimization and delegitimization) หน้าที่เชิงกลยุทธ์นี้คล้ายคลึงกับการขู่ขั้ว เพราะการทำให้ชอบธรรมสร้างสิทธิให้แก่ผู้มีอำนาจว่าจะต้องมีผู้คนเชื่อฟังเขา คำถามถามว่าทำไมผู้คนถึงเชื่อฟังรัฐบาลแล้วรัฐบาลเล่าที่มีนโยบายแตกต่างกัน คำตอบคือ รัฐบาลเหล่านี้ได้ใช้ภาษาในการโน้มน้าวใจ เช่น โน้มน้าวใจเกี่ยวกับความต้องการของประชาชน หลักการทั่วไปเกี่ยวกับอุดมการณ์ บารมีและวิสัยทัศน์ของผู้นำ การใช้อวดเกี่ยวกับผลประโยชน์ และการสร้างภาพทางบวกของบรรดานักการเมือง การสร้างความไม่ชอบธรรม มีการเสนอภาพ “คนอื่น” ในทางลบ “คนอื่น” ได้แก่ คนในพรรคและคน

นอกพรรคที่เป็นปฏิปักษ์ ฝ่ายตรงข้ามจากสถาบันต่างๆ ชาวต่างประเทศ วาทกรรมที่ใช้จะเป็นการตำหนิ การกล่าวหาการดูถูก ฯลฯ

หน้าที่เชิงกลยุทธ์ทั้งสิ้นนี้สามารถมองได้ทั้งในเชิงการตีความ (interpretive) และในแง่การผลิต (productive) ในแง่การตีความคือการวิเคราะห์ว่าผู้ฟังมีกลยุทธ์ (ที่ไม่ตระหนัก) ใดๆในการตีความ และในแง่การผลิตคือการศึกษาคูว่า ผู้พูดได้ใช้กลยุทธ์อะไรบ้างในการผลิตวาทกรรมที่ใช้ในสังคม

วาทกรรมทางการเมืองอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท (Chilton and Schaffner, 1997) ประเภทแรก คือ สาร/ตัวบทที่อธิบายเรื่องแนวคิด ความเชื่อ และหลักการปฏิบัติในสังคมหนึ่งๆ ซึ่งผู้ผลิตสารเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเป็นนักการเมือง และประเภทที่สองคือ สารที่ก่อให้เกิดชุมชนทางการเมือง กลุ่มหรือพรรคการเมือง ตัวบทเหล่านี้มีหน้าที่อ้างสถาบัน กลุ่ม พรรคการเมืองหรือแม้แต่ปัจเจก ในประเภทที่สองนี้ยังมีการแบ่งออกเป็นประเภทย่อยๆ คือ (ก) วาทกรรมภายในท้องถิ่นหรือภายในประเทศที่เรียกว่า innerstate (domestic) discourse เปรียบเทียบกับวาทกรรมระหว่างท้องถิ่นหรือระหว่างประเทศที่เรียกว่า inner state (foreign policy and diplomacy) discourse (ข) วาทกรรมภายในของแต่ละพรรคคือนักการเมืองพูดคุย วางแผนตัดสินใจในหมู่พวกพ้องของตนเอง เรียกว่า internal-political discourse และวาทกรรมนอกพรรค (external political discourse) นั่นคือ นักการเมืองสื่อสารกับสาธารณชน วาทกรรมชนิดต่างๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดสารที่เป็นสิ่งพิมพ์และวาทกรรมต่างๆ กัน

ในการจะวิเคราะห์หน้าที่เชิงกลยุทธ์ ผู้วิเคราะห์จำเป็นต้องใช้กรอบวิเคราะห์ของระดับภาษา ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง (pragmatics) ความหมายโครงสร้างของคำ (semantics) และการจัดเรียงเรียงภายในประโยค (syntax) หน้าที่ของนักวิเคราะห์คือ โยงระดับของภาษาเหล่านี้เข้ากับการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ทั้ง 4 อย่างที่ได้กล่าวข้างต้น มาใช้ในการวิเคราะห์วาทกรรม

เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยศึกษาการวางกรอบความหมายของวาทะในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีสัมมาคร สุรนทรวช จึงมีความเกี่ยวข้องกับการเมืองและการเมืองระหว่างประเทศค่อนข้างมาก ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดกรอบวิเคราะห์วาทกรรมกับการเมืองมาเป็นแนวทางในการอธิบายผลกลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะกับการเมือง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กระสุน สกุลโพน (2544) : ได้ทำการวิจัยเรื่อง “กรอบในเนื้อหาเชิงลบของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับรัฐบาล ช่วงปลายสมัยรัฐบาลบรรหาร ชวลิต และชวน” ศึกษาถึงการวางกรอบของหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอเนื้อหาเชิงลบเกี่ยวกับรัฐบาลบรรหาร ชวลิต และชวน ในช่วงปลายรัฐบาล โดยจะศึกษาถึงจำนวนของเนื้อหาเชิงลบที่ปรากฏ และการวางกรอบในการนำเสนอเนื้อหาเชิงลบเหล่านั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาในส่วนของข่าวและบทความแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐบาลทั้งสามชุด ในช่วง 90 วันสุดท้ายของการบริหารประเทศ จากหนังสือพิมพ์ 3 ชื่อฉบับ ได้แก่หนังสือพิมพ์มติชน ไทยรัฐ และเดลินิวส์ ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงปลายของรัฐบาลหนังสือพิมพ์จะนำเสนอเนื้อหาเชิงลบเกี่ยวกับรัฐบาลมากกว่าเนื้อหาอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ปัญหาของทั้งสามรัฐบาลจะถูกวางกรอบแตกต่างกันไป ดังต่อไปนี้: -รัฐบาลบรรหาร จะถูกวางกรอบเกี่ยวกับความขัดแย้งภายในรัฐบาลเป็นหลัก ตามมาด้วยความไม่เชื่อถือ ไม่เชื่อมั่นในรัฐบาล - รัฐบาลชวลิต จะถูกวางกรอบเกี่ยวกับความไม่เชื่อถือ ไม่เชื่อมั่นเป็นหลัก ตามมาด้วยผลงานที่ล้มเหลวหรือการบริหารงานที่ผิดพลาด - รัฐบาลชวน จะถูกวางกรอบเกี่ยวกับนโยบาย หรือแนวทางที่ไม่เหมาะสมเป็นหลักตามมาด้วยความไม่เชื่อถือ ไม่เชื่อมั่นในรัฐบาล โดยที่สาเหตุของความแตกต่างกันในกรอบของแต่ละรัฐบาล มาจากปัจจัยหลายด้าน ทั้งลักษณะเฉพาะของรัฐบาลเอง บริบทของสังคมในเวลานั้น และปัจจัยเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์

เบญจวรรณ สมลิน (2548) : ได้ทำการวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การกำหนดวาระข่าวสารของนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์” ศึกษาศึกษากลยุทธ์การกำหนดวาระข่าวสารของนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นช่วงที่เขาสามารถพลิกภาพลักษณ์จากผู้ต้องหาคดีรีอบาร์เปียร์และค้าประเวณีเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี มาเป็นผู้กล้าของสังคมในกรณีเปิดโปงการรับส่วยของตำรวจและสถาปนาตนเองขึ้นเป็นดาราทางหน้าหนังสือพิมพ์ ตลอดจนศึกษาว่าหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ เดลินิวส์ คม ชัด ลึกและมติชนรู้เท่าทันกลยุทธ์ของนายชูวิทย์หรือไม่ ทั้งนี้การวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับ นายชูวิทย์ จากหนังสือพิมพ์สี่ชื่อฉบับข้างต้นและใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนายชูวิทย์ เพื่อเก็บข้อมูลการใช้กลยุทธ์รวมทั้งใช้วิธีสัมภาษณ์แบบ เจาะลึกนายชูวิทย์ เพื่อเก็บข้อมูลการใช้กลยุทธ์รวมทั้งวิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึกบรรณาธิการจากหนังสือพิมพ์สี่ชื่อฉบับด้วย เพื่อศึกษาการรู้เท่าทันต่อกลยุทธ์ดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ ผลการวิจัยพบว่านายชูวิทย์วางแผนเพื่อการใช้สื่อจริงและกลยุทธ์ของเขาสะท้อนความเข้าใจในสื่ออย่างยิ่ง ขณะที่หนังสือพิมพ์ตระหนักเช่นกันว่า

นายชูวิทย์ต้องการใช้สื่อ แต่เลือกนำเสนอข่าวของนายชูวิทย์ เพราะการกระทำของนายชูวิทย์ มีคุณค่าความเป็นข่าวสูง

วิไลวรรณ ซึ่งปริดา (2551) : ศึกษาสงครามอิรักผ่านการวิเคราะห์วาทกรรม เพื่อจะเผยแพร่ความเป็นจริงเกี่ยวกับวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ไทย (หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันและมติชนรายวัน) ในสงครามอิรัก พร้อมทั้งเสนอทางออกในการที่จะช่วยให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลข่าวสารที่รอบด้าน ได้รับความจริงที่ครอบคลุมแง่มุมต่างๆ ให้มากที่สุด เสริมสร้างความรู้ และสนับสนุนให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ในยุคเทคโนโลยีแห่งข้อมูลข่าวสาร

งานวิจัยฉบับนี้วิเคราะห์วาทกรรมในแนวทางของ Fairclough ซึ่งเขากล่าวว่า มนุษย์เป็นทั้งผู้สร้างวาทกรรม และเป็นผู้ถูกกระทำจากวาทกรรมด้วย วาทกรรมสร้างขึ้นโดยมีผู้อ่านจกระทำไปก็เพื่ออำนาจ โดยการอาศัยอุดมการณ์เป็นสิ่งที่ชี้นำอำนาจ การสร้างเอกลักษณ์ และการกำหนดเอกลักษณ์ของกลุ่มชน และการสร้างความจริง พร้อมทั้งศึกษาและวิเคราะห์ในแนวทฤษฎีวิพากษ์ ผลการศึกษาพบว่าภาคปฏิบัติของวาทกรรมของมติชนรายวันและผู้จัดการรายวันมีดังนี้

1. จากการศึกษาวาทกรรมในสงครามอิรักพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยสร้างวาทกรรมซ้อนเพราะหนังสือพิมพ์ไทยสร้างพาดหัวข่าวขึ้นเอง แต่เนื้อหาข่าวแปลจากสำนักข่าวต่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตามเนื้อหาข่าวเป็นสิ่งที่กำหนดกรอบของพาดหัวข่าว แต่หนังสือพิมพ์ใช้ภาษาบางคำเป็นสัญลักษณ์ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกับเนื้อหาข่าวหรือต่อต้านได้ ซึ่งต่างกับสื่อวิทยุโทรทัศน์ที่มักจะสรุปข่าวตามเนื้อหาข่าวก่อนที่จะอ่านข่าว

2. หนังสือพิมพ์ไทยสร้างวาทกรรมซ้อนที่พยายามรักษาความเป็นกลาง แต่แฝงนัยยะต่อต้านวาทกรรมของฝ่ายสนับสนุนสงคราม

3. หนังสือพิมพ์ไทยสร้างวาทกรรมซ้อนที่มีนัยยะสนับสนุนฝ่ายต่อต้านสงคราม

4. วาทกรรมบางชุดไม่ได้คงอยู่เฉพาะบางช่วงเวลาเท่านั้น เช่น วาทกรรมสนับสนุนสงครามและต่อต้านสงครามไม่ได้เกิดขึ้นและคงอยู่เฉพาะช่วงก่อนเกิดสงคราม แต่ระหว่างที่เกิดสงครามวาทกรรมทั้งสองชุดยังต่อสู้กันอยู่ในพื้นที่สงครามอิรัก

5. วาทกรรมในสงครามอิรักมีลักษณะพิเศษที่มีวาทกรรมหลักเป็นแกนกลาง แล้วเกิดวาทกรรมอื่นตามมาคล้ายเป็นวาทกรรมที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน

นันทพร ผลอนันต์ (2547) : ศึกษาเปรียบเทียบวาทกรรมข่าวระหว่างหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์กับสำนักข่าวประชาธรรมต่อกรณีความขัดแย้งเรื่องที่ดิน จังหวัดลำพูน โดยใช้การวิเคราะห์วาทกรรมรวมถึงวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการเลือกสรร กำหนดเนื้อหาใน

การนำเสนอข่าวของทั้งสองสื่อ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์และสำนักข่าวประชาธรรม ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2545 – 31 ธันวาคม 2545 และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ผลิตเนื้อหาข่าว ผู้อยู่ในเหตุการณ์ความขัดแย้ง นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ และนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน

ผลการวิจัยพบว่า 1.วาทกรรมของทั้งสองสื่อมีความหมายแตกต่างกันโดยวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์มีรัฐและนายทุนเป็นผู้สร้าง มองรัฐในแง่บวก และมองชาวบ้านในแง่ลบ ส่วนวาทกรรมของสำนักข่าวประชาธรรมส่วนใหญ่สร้างโดยชาวบ้าน นักวิชาการ และองค์กรประชาชน ให้ภาพรัฐในแง่ลบ และชาวบ้านในแง่บวก 2.ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการเลือกสรร กำหนดเนื้อหาข่าว ได้แก่ นโยบาย จุดยืนขององค์กร นโยบายในการนำเสนอข่าวปัญหาที่ดิน จังหวัดลำพูน และการเข้าถึงแหล่งข้อมูล

นิยามศัพท์

ทิศทางความหมายของวาทะ หมายถึง การศึกษาวิธีการหรือกลยุทธ์ใดๆ ของหนังสือพิมพ์ไทย ตลอดจนบุคคล หรือฝ่ายต่างๆ ในสังคม เพื่อกำหนดความหมายของชุดความจริงของตนเกี่ยวกับกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช และตรึงความหมายของตนให้เป็นที่ยอมรับ ถูกต้องและชอบธรรมในสังคม โดยในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Robert Entman ในการวิเคราะห์การวางกรอบความหมายของวาทะ ตลอดจนกลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะ ทั้งจากแหล่งข่าวและหนังสือพิมพ์ไทย ผ่านการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในหนังสือพิมพ์ไทย และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากผู้ผลิตเนื้อหาข่าว

วาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร หมายถึง ชุดความจริงที่ถูกผลิตขึ้นในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ผ่านวาทะและสัญญาณจากหนังสือพิมพ์ไทยและแหล่งข่าว ซึ่งในที่นี้หมายถึง ลีลาการเขียนข่าว การจัดวางรูปแบบการนำเสนอ วาทะของแหล่งข่าว หรือการแสดงออกของแหล่งข่าว เช่น แถลงการณ์ การเดินขบวน การใช้อุปกรณ์เพื่อสื่อความหมาย ฯลฯ ที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวต่อเนื่อง

กรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร หมายถึง กรณีความขัดแย้งระหว่างไทยกับ กัมพูชาเกี่ยวกับอธิปไตยเหนือดินแดนบริเวณพื้นที่ทับซ้อนโดยรอบปราสาทพระวิหาร และอาณาบริเวณใกล้เคียง การนำปราสาทพระวิหารไปจดทะเบียนเป็นมรดกโลกต่อองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก(UNESCO) ของกัมพูชา ตลอดจนวาระ สาธารณะที่เกี่ยวข้อง โดยงานวิจัยชิ้นนี้จะศึกษากรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาล นายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2551

สื่อหนังสือพิมพ์ไทย หมายถึง หนังสือพิมพ์ภาษาไทย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยชิ้นนี้ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทย ในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ระหว่าง วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2551 จำนวน 4 ฉบับ ประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ ไทยรัฐ และมติชน และหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ โลกวันนี้ และผู้จัดการรายวัน

ช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช หมายถึง ระยะเวลาการดำรง ตำแหน่งของนายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุนทรเวช ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2551

ประเด็นข่าวสาร หมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่สื่อให้ความสำคัญ และ นำเสนอเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นๆ ไปยังสาธารณชนผ่านการตอกย้ำและการทำให้โดดเด่น เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความสนใจในประเด็นนั้นๆ โดยในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิด การกำหนดวาระข่าวสารเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ประเด็นข่าวสาร ตลอดจนกลยุทธ์การกำหนด ประเด็นข่าวสาร ผ่านการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในหนังสือพิมพ์ไทย และ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากผู้ผลิตเนื้อหาข่าว

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ทิศทางการหมายของวาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช” นี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

ขอบเขตประชากร แหล่งที่มา และตัวอย่างที่ศึกษา

ขอบเขตประชากรและตัวอย่างที่ศึกษาในการวิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวต่อเนื่อง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย จำนวน 4 ฉบับ ประกอบด้วยหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ ไทยรัฐ และมติชน และหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ โลกวันนี้ และผู้จัดการรายวัน ในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2551 รวม 8 เดือน จำนวนทั้งสิ้น 863 ฉบับ โดยทำการวิเคราะห์ทุกฉบับ ทุกวัน

ขอบเขตประชากรและตัวอย่างที่ศึกษาในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง หรือผู้ที่ส่วนในการคัดเลือกนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทย จำนวน 4 ฉบับ ประกอบด้วยหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ ไทยรัฐ และมติชน และหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ โลกวันนี้ และผู้จัดการรายวัน โดยมีบุคคลดังต่อไปนี้

1. นายการุญย์ มีถม ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
2. นางสาวเสาวรส รณเกียรติ หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์มติชน
3. นายนิค ศุภรัตน์ หัวหน้าหน่วยข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์โลกวันนี้
4. นายสุวิชชา เพียงราษฎร์ หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

วิธีการวิจัย

วิธีการวิจัยประกอบด้วยเครื่องมือการวิจัย 2 แบบ คือ

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวต่อเนื่อง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมคิด สุนทรเวช ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย โดยใช้แนวคิดเรื่องการวางกรอบข่าวสาร (framing) และแนวคิดการเฝ้าประตู (Gatekeeping) มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์หาความคิดอุดมการณ์ และเป้าหมายของผู้สร้างวาทะนั้นๆ

การเลือกเนื้อหาในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยเลือกเนื้อหาทำการวิเคราะห์โดยเลือกศึกษาจากข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวต่อเนื่อง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมคิด สุนทรเวช ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ ไทยรัฐ และมติชน และหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ โลกวันนี้ และผู้จัดการรายวัน ในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมคิด สุนทรเวช ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2551 รวม 8 เดือน จำนวนทั้งสิ้น 863 ฉบับ โดยวิเคราะห์ทุกฉบับ ทุกวัน ผู้วิจัยพิจารณาเลือกหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ ข้างต้น จากเกณฑ์ยอดจำหน่าย ประกอบกับมีตัวแปรทางด้านประเภทของหนังสือพิมพ์ และทิศทางทางการเมืองที่ปรากฏในการนำเสนอเนื้อหาและความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

การเลือกหน่วยในการวิเคราะห์

หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์การวางกรอบความหมายของวาทะ ได้แก่ สาระหลัก (Theme) ที่ปรากฏอยู่ในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวต่อเนื่องในหนังสือพิมพ์ภาษาไทยที่มีการบอกเล่าวาทะหรือแผ่ขยายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมคิด สุนทรเวช โดยนับความถี่ของสาระหลักจากการวางกรอบความหมายของวาทะที่ปรากฏในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวต่อเนื่องของหนังสือพิมพ์นั้นๆ หนึ่งสาระหลักที่มีการวางกรอบความหมายก็นับเป็นหนึ่งความถี่ โดยในหนึ่งเนื้อหาข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์อาจมีการวางกรอบความหมายในหลายแง่มุมได้

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

สัมภาษณ์ผู้ผลิตเนื้อหาข่าวหนังสือพิมพ์ คือ หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง หรือหัวหน้าข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ มติชน โลกวันนี้ และผู้จัดการรายวัน เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่เป็นเหตุในการคัดเลือกนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร รวมทั้งความคิดเห็นที่มีต่อการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารของสื่อมวลชน ผู้วิจัยเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้าและเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Question) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถให้รายละเอียดและแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวต่อเนื่อง ที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมด ตลอดจนการสัมภาษณ์เชิงลึก มาวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาของข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวต่อเนื่อง (Content Analysis)

1.1 วิเคราะห์เหตุการณ์สังเขปกรณีข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช

1.2 วิเคราะห์การกำหนดประเด็นข่าวสาร - โดยวิเคราะห์การนำเสนอประเด็นข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทยทั้ง 4 ฉบับ แบ่งวิเคราะห์ตามช่วงเหตุการณ์สำคัญทั้งหมด 3 ช่วงเวลา ได้แก่

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ กรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ชัดรัฐธรรมนูญ มาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

โดยวิเคราะห์และเชื่อมโยงเหตุการณ์การกำหนดประเด็นข่าวสารในเนื้อหาข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยทั้ง 4 ฉบับ ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2551

1.3 วิเคราะห์การจำแนกวาทะ – โดยประมวลตามมิติทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยทั้ง 4 ฉบับ

1.4 วิเคราะห์แหล่งข่าวหรือผู้เสนอข่าว – พิจารณาแหล่งผู้นำเสนอวาทะจากแหล่งข่าวกลุ่มต่างๆ และจากวาทะที่เกิดจากการบรรณาธิกรณของนักข่าว ผู้เรียบเรียง หรือบรรณาธิการ (Gatekeeper) ตามวาทะที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยทั้ง 4 ฉบับ

1.5 วิเคราะห์การวางกรอบข่าวสาร (Framing) - ผ่านการวางกรอบความหมายของวาทะจากแหล่งข่าวกลุ่มต่างๆ และจากวาทะที่เกิดจากการบรรณาธิกรณของนักข่าว ผู้เรียบเรียง หรือบรรณาธิการ (Gatekeeper) ตามวาทะที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยทั้ง 4 ฉบับ และการวิเคราะห์การกำหนดความหมายตามแนวทางสัญญาะ

2. วิเคราะห์โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

2.1 การคัดเลือกประเด็นและการกำหนดรูปแบบการนำเสนอตั้งแต่พาดหัวข่าว ภาษา สำนวน ลีลาในการเขียน ฯลฯ

2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลกำหนดเนื้อหา และวิธีการนำเสนอ

2.3 การกำหนดประเด็นข่าวสารและการวางกรอบข่าวสารต่อสาธารณะ

การนำเสนอข้อมูล

นำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. เหตุการณ์สังเขปกรณีข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช

2. ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

- ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการจำแนกประเด็นข่าวสาร และกลยุทธ์ในการนำเสนอประเด็นข่าวสาร

นำเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการจำแนกประเด็นข่าวสารกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช และอธิบายว่าประเด็นข่าวสารดังกล่าวมีกลยุทธ์การนำเสนอประเด็นข่าวสารนั้นๆ อย่างไร

- ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการจำแนกวาทะ ผู้สร้างวาทะ และกลยุทธ์การวางกรอบความหมาย

นำเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการจำแนกวาทะ และผู้สร้างวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช และอธิบายว่าวาทะดังกล่าว มีการนำเสนอกลยุทธ์การวางกรอบความหมายอย่างไร

- ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการนำเสนอประเด็นข่าวสาร วาทะ และการวางกรอบข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทย

นำเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาและการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยวิเคราะห์ปัจจัยในการนำเสนอประเด็นข่าวสาร วาทะ และการวางกรอบความหมายของวาทะจากหนังสือพิมพ์ไทยและแหล่งข่าวว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ตารางที่ 1 สรุปกรอบวิธีการวิจัย

ปัญหาคำวิจัย	แหล่งข้อมูล	วิธีการวิจัย	การวิเคราะห์และการนำเสนอ
1. หนังสือพิมพ์ไทยมีการกำหนดวาระข่าวสารกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ในประเด็นใดบ้าง และนำเสนอวาระดังกล่าวอย่างไร	การวิเคราะห์เนื้อหาใน - ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง - ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง - ข่าวต่อเนื่อง ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน โลกวันนี้ และ ผู้จัดการ ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2551 การสัมภาษณ์เชิงลึกจาก ผู้รายงานข่าว ผู้เขียนข่าว หรือหัวหน้าข่าวการเมือง ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน โลกวันนี้ และ ผู้จัดการ	การวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) การสัมภาษณ์ เชิงลึก (In-Depth Interview)	- วิเคราะห์แหล่งข่าวหรือ ผู้เสนอข่าว - วิเคราะห์การกำหนด ประเด็นข่าวสาร - วิเคราะห์การสร้าง ความหมายตามแนวทาง สัญลักษณ์ (Symbol) - การคัดเลือกประเด็น และการกำหนดรูปแบบ การนำเสนอตั้งแต่ พาดหัวข่าว ภาษา สำนวน ลีลาในการเขียน ฯลฯ - ปัจจัยที่มีอิทธิพลกำหนด เนื้อหา และวิธีการนำเสนอ

			- การกำหนดประเด็น ข่าวสารต่อสาธารณะ และการวางกรอบข่าวสาร ต่อสาธารณะ
2. วาหะใดบ้างที่ถูก นำเสนอในหนังสือพิมพ์ ไทยกรณีพิพาทปราสาท พระวิหารในช่วงรัฐบาล นายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช นำเสนอโดย ฝ่ายใด และมีการใช้ กลยุทธ์ในการวางกรอบ ความหมายอย่างไร	การวิเคราะห์เนื้อหาใน - ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง - ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง - ข่าวต่อเนื่อง ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน โลกวันนี้ และ ผู้จัดการ ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2551 การสัมภาษณ์เชิงลึกจาก ผู้รายงานข่าว ผู้เขียนข่าว หรือหัวหน้าข่าวการเมือง ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน โลกวันนี้ และ ผู้จัดการ	การวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) การสัมภาษณ์ เชิงลึก (In-Depth Interview)	- วิเคราะห์แหล่งข่าวหรือ ผู้เสนอข่าว - วิเคราะห์การวางกรอบ ข่าวสาร - วิเคราะห์การกำหนด ความหมาย - วิเคราะห์การสร้าง ความหมายตามแนวทาง สัญลักษณ์ (Symbol) - การคัดเลือกประเด็น และการกำหนดรูปแบบ การนำเสนอตั้งแต่ พาดหัวข่าว ภาษา สำนวน ลีลาในการเขียน ฯลฯ - ปัจจัยที่มีอิทธิพลกำหนด เนื้อหา และวิธีการนำเสนอ - การวางกรอบข่าวสารต่อ สาธารณะ
3. แหล่งข่าวและสื่อมี บทบาทในการนำเสนอ วาหะและวางกรอบ ความหมายให้ปรากฏใน หนังสือพิมพ์กรณีพิพาท ปราสาทพระวิหารในช่วง	การวิเคราะห์เนื้อหาใน - ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง - ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง - ข่าวต่อเนื่อง ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน โลกวันนี้ และ	การวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)	- วิเคราะห์แหล่งข่าวหรือ ผู้เสนอข่าว - วิเคราะห์การวางกรอบ ข่าวสาร - วิเคราะห์การกำหนด ความหมาย

<p>รัฐบาลนายกรัฐมนตรีนาย สมัคร สุนทรเวช แตกต่าง กันหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>ผู้จัดการ ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2551</p> <p>การสัมภาษณ์เชิงลึกจาก ผู้รายงานข่าว ผู้เขียนข่าว หรือหัวหน้าข่าวการเมือง ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน โลกวันนี้ และ ผู้จัดการ</p>	<p>การสัมภาษณ์ เชิงลึก (In-Depth Interview)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์การสร้าง ความหมายตามแนวทาง สัญลักษณ์ (Symbol) - การคัดเลือกประเด็น และการกำหนดรูปแบบ การนำเสนอตั้งแต่ พาดหัวข่าว ภาษา สำนวน ลีลาในการเขียน ฯลฯ - ปัจจัยที่มีอิทธิพลกำหนด เนื้อหา และวิธีการนำเสนอ - การวางกรอบข่าวสารต่อ สาธารณะ
--	--	---	--

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ทิศทางความหมายของวาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช” ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในการศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ในบทนี้ได้นำเสนอผลวิจัยตามลำดับ ดังนี้ (1) เหตุการณ์สังเขปกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร (2) ประเด็นข้อพิพาทจากการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร (3) วาทะที่ปรากฏในข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร (4) การวางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร และ (5) การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการกำหนดประเด็นข้อพิพาทและการวางกรอบความหมายกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารของหนังสือพิมพ์ไทย โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 เหตุการณ์สังเขปกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

การลงนามในแถลงการณ์ร่วมของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถือเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้กระแสกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร เริ่มมีการพูดถึงเป็นอย่างมากในสังคมขณะนั้น จากการที่นายชิง เซียน เอกอัครราชทูตกัมพูชาประจำประเทศไทย ในฐานะผู้แทนฝ่ายกัมพูชาได้นำคำแถลงการณ์ที่นายสก อาน รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีกัมพูชาลงนามแถลงการณ์ร่วมต่อกรณีกัมพูชาเสนอปราสาทพระวิหารขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกต่อองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) พร้อมทั้งลงนามเห็นชอบแผนที่ฉบับใหม่ของกัมพูชาที่นำเสนอแนบท้ายด้วย มามอบให้นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ลงนามรับรอง ณ ทำเนียบรัฐบาล

จากเหตุการณ์ ดังกล่าว ได้มีกลุ่มอุดมการณ์ทางสังคม และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ออกมาเคลื่อนไหว และแสดงจุดยืนในเรื่องนี้ โดยกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

กว่า 2,000 คน นำโดยนายสมศักดิ์ โกศัยสุข และนายพิภพ ธงไชย แกนนำกลุ่มทยอยเดินทาง มาชุมนุมที่หน้ากระทรวงการต่างประเทศ โดยมีการปราศรัยและติดป้ายโจมตีนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ว่าสมคบคิดกับฝ่ายกัมพูชาจนทำให้ไทยเสีย ดินแดน และยังเอื้อประโยชน์ให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี รวมถึงเรียกร้องให้ นายนพดล ลาออกจากตำแหน่ง พร้อมกันนั้นตัวแทนกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย นำโดยนายสุวัตร อภัยภักดิ์ ทนายความเครือข่ายผู้จัดการ และนายสุริยะใส กตะศิลา ผู้ประสานงาน พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย พร้อมคณะ ร่วมกันยื่นฟ้องนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรีต่อศาลปกครองกลาง เรื่องกระทำการโดยมิชอบ กรณีที่นายนพดล ลงนามในแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา การขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร

ในขณะที่กลุ่มสมาชิกวุฒิสภา นำโดย ม.ร.ว.ปรียานันทนา รังสิต เข้ายื่นหนังสือ ถึงประธานคณะกรรมการมรดกโลก ผ่านนายเชลดอน เซฟเฟอร์ ผู้อำนวยการยูเนสโก ประจำประเทศไทยเพื่อขอให้ชะลอการขึ้นทะเบียนปราสาทเขาพระวิหารเป็นมรดกโลก โดยกัมพูชาฝ่ายเดียว ส่วนทางด้านนายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ นำจดหมาย เปิดผนึกถึงคณะกรรมการมรดกโลก พร้อมรายชื่อนักวิชาการ และผู้มีชื่อเสียงในด้านต่างๆ 300 คน เพื่อขอให้การขึ้นทะเบียนปราสาทเขาพระวิหารเป็นการเสนอร่วมกันระหว่างไทยและกัมพูชา โดยยื่นทำนายนายเชลดอน เช่นกัน

หลังจากที่มีกระแสสังคมออกมาพูดถึงในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ทางกระทรวง การต่างประเทศเองจึงได้จัดทำสมุดปกขาว “กรณีการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็น มรดกโลก” เพื่อให้ความรู้แก่สาธารณชน เกี่ยวกับการดำเนินการของกระทรวงการต่างประเทศ

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อน การพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้อง พรรคประชาธิปัตย์ ได้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

จากการที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ร่วมกันยื่นฟ้องต่อ ศาลปกครองกลางกรณีนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ลงนามใน

แถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชา ในวันที่ 28 มิถุนายน 2551 ศาลปกครองกลางจึงมีคำสั่งกำหนด มาตรการ หรือคํั่งคุมครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราว ก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี (ครม.) ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือ ใช้ประโยชน์จากมติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 ที่เห็นชอบในแถลงการณ์ร่วมรัฐบาลไทย และรัฐบาลกัมพูชา กรณีการขอขึ้นทะเบียนปราสาทเขาพระวิหารเป็นมรดกโลก พร้อมแผนที่ แนบท้าย และการดำเนินการดังกล่าว จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

โดยในวันเดียวกันพรรคประชาธิปัตย์ นำโดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้นำทีม ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ เข้ายื่นหนังสือต่อนายชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อยื่นให้ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเอกสารแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชาต่อการขึ้นทะเบียนปราสาท พระวิหารเป็นมรดกโลก มีลักษณะเป็นสัญญาตามมาตรา 190 ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ (มาตรา 190 บัญญัติว่าด้วยการต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อน)

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

วันที่ 8 กรกฎาคม 2552 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยที่ 32 ที่เมือง คิวเบก ประเทศแคนาดา ประกาศรับปราสาทเขาพระวิหารขึ้นเป็นมรดกโลก เฉพาะแต่เพียง ตัวปราสาท นอกจากนี้ นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมสังเกตการณ์ในที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก ที่เมืองคิวเบก ประเทศแคนาดา เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม ที่ผ่านมา โดยพยายามเสนอถอนแถลงการณ์ร่วมกับกัมพูชา ที่เสนอให้ปราสาท พระวิหารเป็นมรดกโลกออกจากวาระแต่ไม่เป็นผลสำเร็จ

ในวันเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า แถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2551 กรณีการสนับสนุนให้กัมพูชาขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก เข้าข่ายรัฐธรรมนูญมาตรา 190 วรรคสอง โดยมีลักษณะครบองค์ประกอบของความเป็น สนธิสัญญาและต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนลงนามในหนังสือสัญญาดังกล่าว ดังนั้นการลงนามแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศ ถือเป็นการขัดรัฐธรรมนูญ

หลังจากที่นายพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ กลับจากการประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยที่ 32 นายพดล ได้แถลงประกาศลาออกจากตำแหน่ง ๓ กระทรวงการต่างประเทศ โดยนายเดช บุญนาค เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในเวลาต่อมา โดยมีภารกิจหลัก เพื่อแก้ไขปัญหาข้อพิพาทกับกัมพูชา อันเกี่ยวเนื่องกับกรณีปราสาทพระวิหาร

โดยในช่วงนั้นเองได้เกิดการเผชิญหน้าทั้งระหว่างกลุ่มที่มีความคิดเห็นต่างกัน ในสังคมไทย และระหว่างทหารไทย กับทหารกัมพูชา ที่ตั้งกำลังอยู่ในพื้นที่ทับซ้อน โดยรอบปราสาทพระวิหาร บริเวณเขตรอยต่อสองประเทศในพื้นที่ อ.กันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ ตลอดจนเกิดเหตุการณ์ 3 คนไทยถูกทหารกัมพูชาจับตัวไปบริเวณตลาดชุมชนทางขึ้นปราสาทพระวิหาร

จากการที่มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยที่ 32 ที่เมืองควิเบก ประเทศแคนาดา ประกาศรับปราสาทเขาพระวิหารขึ้นเป็นมรดกโลก เฉพาะแต่เพียงตัวปราสาท ทำให้เกิดการประทุหมักหมม กระทบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทย - กัมพูชา กรณีปัญหาปราสาทพระวิหาร ที่เมืองเสียมราฐ ประเทศกัมพูชา การประชุมฯ มีข้อสรุปในเรื่องการปักปันเขตแดน และการลดการเผชิญหน้าด้วยกำลังทหารเพื่อให้ปัญหาได้รับการแก้ไข โดยสันติวิธี อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีบางประเด็นที่ยังไม่สามารถตกลงกันได้ ทำให้เกิดมีการประชุมทวิภาคีระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทย-กัมพูชา ครั้งที่ 2 กรณีปราสาทพระวิหาร ที่อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ประเทศไทย ผลการประชุมสรุปได้ว่าทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะเสนอต่อรัฐบาลของตนให้ตามเห็นชอบจัดประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย - กัมพูชา (เจบีซี) เพื่อหารือประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องภายใต้ข้อกำหนดอำนาจหน้าที่และแผนแม่บทของคณะกรรมการเขตแดนร่วมฯ (เขาสัตตะโสม - หลักเขตแดนที่ 1) จากการประชุมฯ ในครั้งนี้ นาย ฮอ บัม ยัง รัฐมนตรีต่างประเทศกัมพูชา ได้ประสานรัฐบาลกัมพูชาให้ได้ก่อนกำลังทหารออกจากพื้นที่ทั้งหมด เหลือแต่ตำรวจกับสารวัตรทหารเท่านั้น

11 กันยายน 2551 ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามศาลปกครองชั้นต้น ให้คุ้มครองชั่วคราว คดีปราสาทพระวิหาร ห้ามไม่ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี (ครม.) ดำเนินการใด ๆ ที่เป็นประโยชน์จากมติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 ที่เห็นชอบแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา สนับสนุนประเทศกัมพูชาขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก โดยกรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ เผยแพร่เอกสารแถลงข่าว

ระบุว่าไทยได้แจ้งต่อกัมพูชาให้แถลงการณ์ร่วมไทย – กัมพูชา วันที่ 18 มิถุนายน 2551 ซึ่งลงนามโดยนายพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น กับนายฮอ นัม ฮง รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีต่างประเทศกัมพูชาสิ้นผลแล้ว

เหตุการณ์กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงทำรัฐบาลนายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุนทรเวช สมเด็จพระอัครมหาเสนาบดีเดโช ฮุน เซน นายกรัฐมนตรีกัมพูชาได้มีหนังสือลงวันที่ 19 กันยายน 2551 ถึงนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี แสดงความยินดีในโอกาสรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนใหม่ พร้อมทั้งแสดงความเชื่อมั่นว่ากัมพูชาและไทยจะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตามแนวชายแดนระหว่างกันได้โดยสันติวิธี และเป็นไปตามกฎหมายบนพื้นฐานของมิตรภาพ และความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีต่อกัน รวมทั้งยืนยันความพร้อมที่จะทำงานร่วมกับนายกรัฐมนตรีของไทย ในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดีระหว่างกัมพูชาไทย เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของประชาชนทั้งสองประเทศและเพื่ออาเซียนที่แข็งแกร่งต่อไป

จากการประมวลเหตุการณ์สังเขปกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช จะเห็นได้ว่า กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารมีความสลับซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ตลอดจนเป็นประเด็นที่สังคมให้ความสำคัญและจับตามองในขณะนั้น ทำให้หนังสือพิมพ์ต่างๆ มีการกำหนดประเด็นข่าวสารในหลากหลายประเด็น ในขณะเดียวกันหนังสือพิมพ์และแหล่งข่าวเองก็ได้สร้างวาทะจากเหตุการณ์ดังกล่าว เพื่อวางกรอบความคิดในประเด็นต่างๆ ไปยังสังคมในขณะนั้น แต่เนื่องจากเหตุการณ์กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช มีช่วงเวลาที่ยาวนาน และมีเหตุการณ์ทางสังคมเกิดขึ้นมากมาย ประกอบกับมีแหล่งข่าวและผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทำให้ผู้วิจัยแบ่งผลการวิจัยเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 4.1 ประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร 4.2 วาทะและการวางกรอบทิศทางความหมาย และ 4.3 กรอบความคิดของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร โดยจะกล่าวต่อไปในบทต่อเนื่องจากนี้

4.2 ประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร

ในส่วนที่ผ่านมามีการประมวลเหตุการณ์สังเขปกรณีข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ทำให้ทราบถึงเหตุการณ์สำคัญและผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงเวลานั้น ในบทนี้ผู้วิจัยได้สำรวจประเด็นข่าวสารสำคัญในช่วงเหตุการณ์ดังกล่าว ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยจำนวน 4 ฉบับ ประกอบด้วยหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ ไทยรัฐ และมติชน และหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ โลกวันนี้ และผู้จัดการรายวัน ได้กล่าวถึงซึ่งพอจะประมวลประเด็นข่าวสารต่างๆ แบ่งตามช่วงเหตุการณ์ได้ ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ในช่วงนี้มีประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในสื่อหนังสือพิมพ์ ดังนี้

1.1 ประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายรัฐบาลกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา

1.1.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายรัฐบาล กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาอย่างต่อเนื่อง แต่ปรากฏเฉพาะในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ประชานิยมที่เน้นการนำเสนอข่าวเบาที่หลากหลายน และเป็นข่าวที่กองบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งสามารถประเมินได้ว่าเป็นประเด็นที่อยู่ในกระแสสังคมและประชาชนให้ความสนใจอยู่ในขณะนั้น อีกทั้งประเด็นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารเป็นประเด็นใหม่ เกี่ยวพันกับหลายฝ่าย และเป็นประเด็นที่คลุมเครือซับซ้อน ยังไม่สามารถจับทิศทางของเหตุการณ์ และกระแสสังคมได้ชัดเจน ทำให้ยังไม่มีการสร้างประเด็นข่าวสารจากการพาดหัวข่าวในประเด็นนี้ แต่มีการรายงานข่าวอย่างต่อเนื่อง โดยปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 21 หัวข่าว ซึ่งมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอ

ประเด็นในหัวข้อตอนในหน้าข่าวต่อเนื่องเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข้อตอนทั้งหมดในเนื้อหาข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข้อตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“นพดล”ยันไทยไม่เสียดินแดน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2551)

“นพดลล้มไม่ใช่ญาติเขมร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2551)

“กต.แจงข้อเท็จจริงปราสาทพระวิหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

“กรมสนธิฯแจงข้อเท็จจริง”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

“ยืนยันชัดไทยไม่ได้เสียดินแดน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

1.1.2 หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายรัฐบาล กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกัน แต่มีเนื้อหาข่าวที่ค่อนข้างหนักและอ้างอิงข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับข้อมูลทางด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และกฎหมาย โดยปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่งจำนวน 3 หัวข่าว และหัวข้อตอนในหน้าข่าวต่อเนื่องจำนวน 17 หัวข่าว ซึ่งมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอ หัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข้อตอนทั้งหมดในเนื้อหาข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในการนำเสนอข่าว ในลักษณะเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“นพดล’เซ็นแล้ว’พระวิหาร’มรดกโลก หนูนุชเมร-ย่าไม่เสียดินแดน”

(มติชน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

“บัวแก้วเซ็น’ปกขาว’แจง”

(มติชน ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2551)

“อธิบดีกรมสนธิสัญญาไทยไม่เสียดินแดน”

(มติชน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“นพดล’แถลงได้ย่าไม่เสียดินแดน”

(มติชน ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน 2551)

“สมัคร’ขอรับผิดชอบปมพระวิหาร”

(มติชน ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน 2551)

“นพดล’แจงไม่เข้าข่ายม.190”

(มติชน ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2551)

“บัวแก้ว’ออกสมุดปกขาวแจง”

(มติชน ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2551)

“บัวแก้ว’ชี้แค่บันทึกไม่เข้าม.190”

(มติชน ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน 2551)

“สมัคร’ป้อง’แม่ว-นพดล’ไม่ได้ประโยชน์”

(มติชน ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน 2551)

1.1.3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายรัฐบาล กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากหนังสือพิมพ์โลกวันนี้เน้นการนำเสนอประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับประเด็นการดำเนินงานของรัฐบาลภายในรัฐสภา และการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาลในประเด็นที่ถูกกล่าวหาจากฝ่ายต่างๆ โดยปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง จำนวน

3 หัวข่าว และหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่องจำนวน 23 หัวข่าว ซึ่งมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในการนำเสนอข่าว ในลักษณะเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“ไม่เสียดินแดน”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

“เขมรปิดเขาพระวิหาร” นพดล” ลั่นพร้อมลาออก”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

“ทำปกขาวแจง” พระวิหาร”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 27 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ไทยไม่เสียดินแดนให้เขมร คุยวัดพิกัดด้วยจีพีอาร์เอส”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

“แถลงการณ์ร่วมไม่ใช่สนธิสัญญา”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน 2551)

“” นพดล” ลั่นถ้าปกพร่องพร้อมลาออก”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

“” สู้ศักดิ์” ย้ำไม่เข้ามาตรา 109 ธรน.”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

“ทำปกขาวแจง” หนูน” พระวิหาร”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 27 มิถุนายน 2551)

1.1.4 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันไม่มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายรัฐบาล กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา โดยเป็นการอ้างอิงคำพูดหรือการกระทำของฝ่ายรัฐบาลเกี่ยวกับการสร้างความชอบธรรม ในลักษณะเปรียบเทียบ หรือมีนัยยะแอบแฝงเพื่อสร้างประเด็นหักล้างคำพูดหรือการกระทำ ดังกล่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีจุดยืนทางการเมืองที่ชัดเจน โดยมุ่งเน้นการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง และเข้มข้น ประกอบกับหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันให้ความสำคัญประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในประเด็นเกี่ยวกับการทุจริต และผลประโยชน์แอบแฝงของรัฐบาลที่มาจากรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนพิตินันต์ ทักษิณ ชินวัตร ก่อนที่จะเกิดกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-เขมร ทำให้ทิศทางการกำหนดประเด็นข่าวสารเลือกที่จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับเรื่องการตรวจสอบรัฐบาลอย่างชัดเจน โดยเลือกนำเสนอข่าวในบางแง่มุม และตัดทอนเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับการสร้างความชอบธรรมของรัฐบาลฯ ออกไป ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ทวงบุญคุณถ้าไม่มีพดลเสียดินแดน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 18 มิถุนายน 2551)

“ควรได้ดอกไม้มาก่อนหิน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

“หมักไม่ยอมรับเป็นคนเนรคุณ”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายรัฐบาลกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา

การนำเสนอ รูปแบบ หนังสือพิมพ์	ข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง	หัวข่าวรอง หน้าหนึ่ง	หัวข่าวตอน หน้าต่อเนื้อ
ไทยรัฐ	-	-	21
มติชน	-	3	17
โลกวันนี้	-	3	23
ผู้จัดการรายวัน	-	-	-
รวม	-	6	61

1.1.5 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการสร้างประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบต่อฝ่ายรัฐบาลกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ในลักษณะเดียวกัน โดยมีความถี่ในการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่ชัดเจน เนื่องจากไม่มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารในหน้าหนึ่ง ยกเว้นหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ที่มีการนำเสนอข่าวพาดหัวย่อย แต่ทั้งสามฉบับมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ ในขณะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันไม่มีการสร้างประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

1.2 ประเด็นข่าวสารการต่อต้านของฝ่ายค้านและนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ

1.2.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการต่อต้านของฝ่ายค้านและนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ

อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากในช่วงนี้กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารเป็นประเด็นที่สังคมกำลังติดตาม และให้ความสนใจอยู่อย่างมาก แต่จากการที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าว เบาและหลากหลาย ทำให้มีข้อจำกัดในการนำเสนอข่าว โดยเฉพาะข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารเป็นข่าวหนักและซับซ้อน อีกทั้งเนื้อหาข่าวการต่อต้านของฝ่ายค้านในขณะนั้น ยังไม่มีคุณค่าข่าวเพียงพอที่จะนำเสนอในข่าวหน้าหนึ่งในขณะนั้น ทำให้ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว พาดข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว และหัวข่าวตอน ในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 33 หัวข่าว โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอ หัวข่าวตอน โดยนำเสนอหัวข่าวตอนในประเด็นนี้เป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะ ผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายค้านในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“ยกเขาพระวิหารถล่มรบ.อภิสัทธาอึดเนรคุณ”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“ปชป.เล็งถอดถอนนพดลทำเสียเปรียบเขาพระวิหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ปชป.จับผิดแผนที่เขาพระวิหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2551)

“รุมสับ“นพดล”เร่งประเคนเขาพระวิหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

“แฉ“นพดล”ทำความเสียหายแก่ชาติ”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

“อภิสิทธิ์ชนนพดลทำไทยเสียเหลี่ยม”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

“ปชป.เล็งยื่นตีความอำนาจ“นพดล””

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 27 มิถุนายน 2551)

“ตามปี่ยื่นถอดถอน“นพดล””

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 27 มิถุนายน 2551)

1.2.2 หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการต่อต้านของฝ่ายค้าน และนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนาย นพดล ปัทมะ อย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน โดยมีเนื้อหาข่าวที่ค่อนข้างหนัก และใช้ข้อมูลทางวิชาการอ้างอิง ซึ่งเป็นรูปแบบเดียวกับการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการสร้างความชอบธรรมของฝ่ายรัฐบาลฯ โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว พาดข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง จำนวน 3 หัวข่าว และ หัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 35 หัวข่าว และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอน โดยนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายค้านในการนำเสนอข่าว ในลักษณะเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“ยื่นศาลรธน.สกัดพระวิหารถอด‘นพดล’”

“‘ปชป’ลุยไม่รอฟัง‘ซักฟอก’รื้อมติ ครม. สะท้อนผิดพลาด ‘ฝ่ายค้านเขมร’ร่วมวง ‘ถล่ม!’”

(มติชน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“ส.ว.ชูถอดรื้อมติ.ทำเสียดินแดน”

(มติชน ฉบับวันที่ 18 มิถุนายน 2551)

“ส.ว.ต้านเขมร”

“ยื่นค้ำขาพระวิหาร’มรดกโลก”

“‘อดุล’แฉมีแลกเปลี่ยนประโยชน์”

(มติชน ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน 2551)

“ส.ว.-ผนี้ก300ผู้มีชื่อเสียง”

“ยื่น’ยูเนสโก’ค้ำขึ้นทะเบียน”

(มติชน ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ปชป.ซ้ำไม่มุ่มบ่ามคงไม่เสียค่าโง่”

(มติชน ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน 2551)

“ชี้’นพดล’ทำให้’ไทย-เขมร’หวั่นไหว”

(มติชน ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

“ปชป.เล็งยื่นศาลรธน.เบรก-ถอดถอน”

(มติชน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

“ปชป.เริ่มลงชื่อยื่นศาลรธน.”

(มติชน ฉบับวันที่ 27 มิถุนายน 2551)

1.2.3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีความถี่การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการต่อต้านของฝ่ายค้าน และนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ ในปริมาณที่น้อยมาก และไม่เด่นชัด โดยไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร เป็นเพียงการรายงานข่าวการดำเนินงานของฝ่ายค้านในวาระสำคัญเท่านั้น หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ จึงไม่มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

1.2.4 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการต่อต้านของฝ่ายค้านและนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล

บัทมะ อย่างต่อเนื่อง และเข้มข้น โดยมีการนำเสนอข่าวอย่างเจาะลึก เนื่องจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ได้ตามข่าวการตรวจสอบการทำงาน และความโปร่งใสในเรื่องผลประโยชน์แอบแฝงของรัฐบาลที่มาจากรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตรมาตั้งแต่ต้น จึงให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่สนับสนุนอุดมการณ์ของตนเองอย่างชัดเจน โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว พาดข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว และหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 41 หัวข่าว สาเหตุที่มีการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในปริมาณที่น้อยเนื่องจากในขณะนั้น หนังสือพิมพ์ผู้จัดการเองมีการกำหนดประเด็นข่าวสารหลักเกี่ยวกับการชุมนุมที่ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งเป็นประเด็นที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันให้ความสำคัญที่สุด และจัดเป็นประเด็นข่าวสารแรกในการตัดสินใจคัดเลือกข่าวของกองบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่ง ทำให้ข่าวสารกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารฯ ถูกจำกัดพื้นที่ในการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ยังคงมีการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ ในลักษณะเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูด การกระทำของฝ่ายรัฐบาล การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“เปิดโปงเส้นทางชายชาติ”

“ประชาธิปไตยตะเพิด “หมัก-นพดล” พันแก้วอี หลังเสียค่าโง่เขมรทำไทยเสียอธิปไตยปราสาทพระวิหารอย่างถาวร “อภิสิทธิ์” ซัด “หมัก” เนรคุณผู้ให้กำเนิดทางการเมือง มุ่งสนองคุณ “แม่ว” เป็นหลัก”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“ขชป. ใช้ดาบสองฟันนพดลสังศาล รธน. ทวงพระวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“จวก“หมัก”บิดเบือนหลังเสียรู้เขมร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

“ชี้แถลงการณ์ทำเขมรจัดการพื้นที่ไทยได้”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

“ปชป.ระบุ“นพดล”บิดเบือน 7 ประเด็น”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

“ปชป.เตรียมดาบ 2 ยี่นศาลธรณ.”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

ตารางที่ 3 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารการต่อต้านของฝ่ายค้านและนักการเมืองในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ

การนำเสนอ รูปแบบ หนังสือพิมพ์	ข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง	หัวข่าวรอง หน้าหนึ่ง	หัวข่าวตอน หน้าต่อเนื่อง
ไทยรัฐ	1	1	33
มติชน	1	3	35
โลกวันนี้	-	-	-
ผู้จัดการรายวัน	1	1	41
รวม	3	6	109

1.2.5 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มีการสร้างประเด็นข่าวสารการต่อต้านของฝ่ายค้านและนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายนพดล ปัทมะในลักษณะเดียวกัน โดยมีความถี่ในการนำเสนอข่าวค่อนข้างมากและมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ โดยหนังสือพิมพ์

ผู้จัดการรายวันใช้ลีลาการเขียนข่าวที่แฝงนัยยะในการพาดหัวข่าวอย่างเด่นชัด ในขณะที่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ไม่มีการสร้างประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้ โดยมีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับทัศนและการดำเนินงานของฝ่ายค้านกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ แต่มีปริมาณที่น้อยมาก และไม่เด่นชัด

1.3 ประเด็นข่าวสารการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายณพดล ปัทมะ

1.3.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายณพดล ปัทมะ อย่างไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากในขณะนั้นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอข่าวประเด็นการยึดทำเนียบรัฐบาลของกลุ่มพันธมิตรฯ เป็นประเด็นหลัก โดยประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณีการลงนามฯ ปรากฏเฉพาะในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่องเท่านั้น จำนวน 22 หัวข่าว และไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร โดยนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นท้ายๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ แต่ยังคงใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของกลุ่มพันธมิตรฯ ในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“สนธิ”กระพือไทยทวงเขาพระวิหารคืน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

“ไปศาลปค.อีกยื่นกรณีเขาพระวิหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

“ฟ้องศาลปค.ระงับเขาพระวิหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

“ยื่นยื่นกรานให้รัฐบาลลาออก”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

1.3.2 หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะอย่างต่อเนื่อง โดยปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว และหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 17 หัวข่าว และไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร โดยนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นท้ายๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของกลุ่มพันธมิตรในการนำเสนอข่าว ในลักษณะเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ดังจะเห็นได้จากข่าวพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“พันธมิตรบุก’บัวแก้ว’ไล่’นพดล’”

“รวบรัดลงนามแถลงการณ์ร่วม’เขมร’”

(มติชน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

“พันธมิตรยื่นศาลปกครอง’สกัด’พระวิหาร’”

(มติชน ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“พันธมิตรแถลงการณ์’ค้าน’”

(มติชน ฉบับวันที่ 18 มิถุนายน 2551)

“มือ’พันธมิตร’บุก’กต.’ไล่’นพดล’”

(มติชน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

“สนธิยื่นศาลปกครอง’ขวาง’ลงนาม’”

(มติชน ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2551)

“พันธมิตรยื่นศาลปกครอง’”

(มติชน ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน 2551)

1.3.3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล บัทมะ แต่มีปริมาณที่น้อยมากและไม่เด่นชัด โดยไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร เป็นเพียงการรายงานข่าวการดำเนินงานของกลุ่มพันธมิตรฯ ในวาระสำคัญ เท่านั้น หนังสือพิมพ์โลกวันนี้จึงไม่มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

1.3.4 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล บัทมะ อย่างต่อเนื่อง และเข้มข้น เนื่องจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีจุดยืน และเป็นตัวแทนของสื่อของกลุ่มพันธมิตรฯ จึงปรากฏการนำเสนอข่าวของกลุ่มมิตรค่อนข้างมาก แต่เนื่องจากในขณะนั้น กลุ่มพันธมิตรมีภารกิจในการโค่นล้มรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวชในหลายวาระ ทำให้การนำเสนอข่าวกรณีพิพาทต้องถูกตัดทอนออกไปตามความเหมาะสมของสถานการณ์ โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว ข่าวพาดหัวย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว และหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 34 หัวข่าว และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าวพาดหัว และหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ โดยแตกต่างกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูด การกระทำของฝ่ายรัฐบาล การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“แฉกรม.อภัยศขายชาติ”

“รุมต้านนพดลยกดินแดนให้เขมร”

“ผู้จัดการรายวัน-พันธมิตรฯบุกกระทรวงการต่างประเทศประณาม“นพดล”

ยื่นอธิปไตยเหนือดินแดนไทยให้กัมพูชาจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วม...”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

“พันธมิตรรุกรณาตพองศาล”

“ไล่มักนั้งนายกฯเขมร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“พันธมิตรร้องศาลปกครองได้ส่วน“เขาพระวิหาร””

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

““สนธิ”ขึ้นเวทีพันธมิตรแฉพวกชายชาติยกพระวิหารแลกสัมปทาน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“แฉกรม.อภัยศขายชาติ รุมต๋านนพดลยกดินแดนให้เขมร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

““สนธิ”ปลุกคนไทยทวงคืนเขาพระวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน 2551)

“พันธมิตรยื่นฟ้องศาลปกครองวันนี้”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ

การนำเสนอ รูปแบบ หนังสือพิมพ์	ข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง	หัวข่าวรอง หน้าหนึ่ง	หัวข่าวตอน หน้าต่อเนือง
ไทยรัฐ	-	-	22
มติชน	-	2	17
โลกวันนี้	-	-	-
ผู้จัดการรายวัน	2	2	34
รวม	2	4	73

1.3.5 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน มีการสร้างประเด็นข่าวสารการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ ในลักษณะเดียวกัน โดยมีความถี่ในการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร ในขณะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีการสร้างประเด็นข่าวสารไปในทิศทางเดียวกับไทยรัฐและมติชน แต่มีลีลาการเขียนข่าวที่แฝงนัยยะในการพาดหัวข่าวอย่างเด่นชัด และเข้มข้น ส่วนหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ไม่มีการสร้างประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

1.4 ประเด็นข่าวสารการสร้างภาพลักษณ์และการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายทหาร ในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร

1.4.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบต่อฝ่ายทหาร ในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร อย่างไม่ต่อเนื่อง โดยมีการนำเสนอข่าวเป็นระยะตามสถานการณ์ และการออกมาแถลงข่าวหรือให้สัมภาษณ์จากแหล่งข่าวฝ่ายความมั่นคงระดับสูง โดยปรากฏในข่าวพาดหัวย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 3 หัวข่าว

และหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 29 หัวข่าว และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอประเด็นในหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ แต่ไม่เป็นแบบแผน ขึ้นกับสถานการณ์ และคุณค่าของข่าวนั้นๆ โดยใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายทหารในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“ทหารพุดชัตกระทรวงการต่างประเทศถูกต้องทุกอย่างเพราะหากเกิดอะไรขึ้นทางกองทัพคงไม่ยอม งบไม่รู้กระทรวงการต่างประเทศยอมอะไรไม่รีบชี้แจง”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

“บุญสร้าง ‘ห้วงปักปันเขตแดนรอบประเทศเกิดปัญหาเตือนทำให้โปร่งใส 25 มิถุนายน ให้คนไทยรับรู้ อธิปไตยกรรมสนธิสัญญาอ้างธรรมนูญศาล”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

“ทอ.พร้อมอพยพชาวไทยพันเขมร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 27 มิ.ย. 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“กองทัพพุด “บัวแก้ว” สั่งปิดปาก”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

“ทหารยันไทยไม่เสียเปรียบกัมพูชา”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

“เผยทหารชี้แจงหลายหนแล้ว”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 27 มิถุนายน 2551)

1.4.2 หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายทหาร ในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร อย่างไม่ต่อเนื่อง โดยมีการนำเสนอข่าวเป็นระยะตามสถานการณ์ และตามการได้รับข่าวจากการให้สัมภาษณ์

จากแหล่งข่าวฝ่ายความมั่นคงระดับสูง เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยปรากฏในข่าว พาดหัวหน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว ข่าวพาดหัวย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว และหัวข่าวตอน ในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 24 หัวข่าว และมีลักษณะการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร จากการนำเสนอประเด็นในหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆจากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าว ต่อเนื่องนั้นๆแต่ไม่เป็นแบบแผน ขึ้นกับสถานการณ์ และคุณค่าของข่าวนั้นๆ โดยใช้ลีลาการเขียน ข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายทหาร ในการนำเสนอข่าว ในลักษณะเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“กองทัพยันไม่เสียดินแดนส.ว.ด้านเขมร”

(มติชน ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“พบป.ขอ ‘อนุพงษ์-แม่ทัพ’ ช่วยสยบ ‘พระวิหาร’”

“ปิดทางปลุกชาตินิยมป่วน ‘พัลลภ’ สวทหารรับไม่ได้”

(มติชน ฉบับวันที่ 22 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“กรมแผนที่ทหารยันไม่ล้ำแดนไทย”

(มติชน ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน 2551)

“กองทัพย้ำไม่มีส่วนใดเสียไป”

(มติชน ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน 2551)

1.4.3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายทหาร ในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในปริมาณที่น้อยมาก และไม่เด่นชัด โดยไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร เป็นเพียง

การรายงานข่าวการดำเนินงานของฝ่ายทหารในวาระสำคัญเท่านั้น เนื่องจากตัวหนังสือพิมพ์โลกวันนี้มุ่งเน้นเฉพาะการนำเสนอข่าวการเมืองภาครัฐ โดยเฉพาะการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาล และไม่มีนโยบายในการรายงานข่าวที่มีการพาดพิงถึงฝ่ายทหาร ข่าวการสร้างความชอบธรรมของฝ่ายทหารจึงถูกตัดทอนและลดเนื้อหาข่าวออกไป หนังสือพิมพ์โลกวันนี้จึงไม่มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

1.4.4 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีความถนัดในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายทหาร ในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในปริมาณที่น้อยมาก และไม่เด่นชัด โดยไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร เป็นเพียงการรายงานข่าวการดำเนินงานของฝ่ายทหาร ในวาระสำคัญเท่านั้น เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีทิศทางในการนำเสนอประเด็นข่าวสารในเรื่องการตรวจสอบรัฐบาลอย่างชัดเจน และตัวหนังสือพิมพ์เองมีนโยบายไม่รายงานข่าวที่มีการพาดพิงถึงฝ่ายทหาร ข่าวการสร้างความชอบธรรมของฝ่ายทหารจึงถูกตัดทอนและลดเนื้อหาข่าวออกไป หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน จึงไม่มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

ตารางที่ 5 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบต่อฝ่ายทหารในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร

การนำเสนอ รูปแบบ หนังสือพิมพ์	ข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง	หัวข่าวรอง หน้าหนึ่ง	หัวข่าวตอน หน้าต่อเนือง
ไทยรัฐ	-	3	29
มติชน	1	1	24
โลกวันนี้	-	-	-
ผู้จัดการรายวัน	-	-	-
รวม	1	4	53

1.4.5 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน มีการสร้างประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายทหาร ในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในลักษณะเดียวกัน โดยนำเสนอข่าวเป็นระยะตามสถานการณ์ และการได้รับข้อมูลจากแหล่งข่าว ทำให้มีการนำเสนอข่าวที่ไม่ต่อเนื่อง แต่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอประเด็นผ่านการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และมีการพาดหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ ในขณะที่หนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันไม่มีการสร้างประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

1.5 ประเด็นข่าวสารผลกระทบต่อคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารและในประเทศกัมพูชา

1.5.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผลกระทบต่อคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารและในประเทศกัมพูชา อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของคนไทย อีกทั้งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีนักข่าวและแหล่งข่าวในพื้นที่ทำให้สามารถป้อนข่าวสู่ศูนย์ข่าวส่วนกลางได้ทันต่อเหตุการณ์ โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 3 หัวข่าว และหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 17 หัวข่าว แต่ไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร โดยนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นท้ายๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ ในขณะเดียวกันหนังสือพิมพ์ไทยรัฐยังคงใช้วิธีการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารและในประเทศกัมพูชาในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“สื่อเคำบานปลายเขมรเดินปิดเขาพระวิหาร”

“นักธุรกิจไทยในพนมเปญวากลัว้อารอยกรณีเผาสถานทูต”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“คนไทยในเขมรหวั่นบานปลาย”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

“แม่ค้าตลาดโรงเกลือกลัวปิดด่าน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

“พ่อค้าตลาดโรงเกลือยังปิดร้าน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 27 มิถุนายน 2551)

1.5.2 หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผลกระทบต่อคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารและในประเทศกัมพูชา อย่างไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของนักข่าวและแหล่งข่าวในพื้นที่ ทำให้สามารถนำเสนอข่าวเป็นระยะตามสถานการณ์เท่านั้น โดยปรากฏในข่าวพาดหัวย่อหน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว และหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่องจำนวน 9 หัวข่าว และไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร โดยนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นท้ายๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ ในลักษณะเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และไม่มีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะใดๆ โดยรายงานข่าวผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารและในประเทศกัมพูชาในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“คุ้มกันสถานทูตไทยในเขมรหลังมือมีดปลุกเสียดพระวิหาร”

“กัมพูชาสั่งเพิ่มกำลังคุ้มกันสถานทูตไทยในกรุงพนมเปญหลังจากมีผู้ส่งเอสเอ็มเอสปลุกเขมรออกมาประท้วงปมปราสาทพระวิหาร เอกอัครราชทูตเผยทางการเขมรรีบปากไม่มีการชุมนุม”

(มติชน ฉบับวันที่ 27 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“กลุ่มค้านเปิดเวทีที่‘กันทรลักษ์’”

(มติชน ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2551)

“พ่อค้าไทยรุมปาของใส่กลุ่มค้าน”

(มติชน ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

1.5.3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ไม่มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผลกระทบต่อคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารและในประเทศกัมพูชา เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านแหล่งข่าว หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ไม่มีนักข่าวในพื้นที่ หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ จึงไม่มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

1.5.4 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผลกระทบต่อคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารและในประเทศกัมพูชา อย่างต่อเนื่อง โดยการนำเสนอข่าวส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับกลุ่มพันธมิตรบริเวณโดยรอบปราสาทพระวิหาร โดยปรากฏเฉพาะในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 26 หัวข่าว และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ ตามสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น ซึ่งแตกต่างกับหนังสือพิมพ์ทั้งสามฉบับ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะ ผ่านการอ้างอิงคำพูดการกระทำของคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารและในประเทศกัมพูชา การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ธรรมยาตราฯ ใกล้เคียงพระวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน 2551)

“ทัฬหกรรมยาตราขบักหลักชุมนุมนเฆาพระวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน 2551)

“คนไทยตะโกนไล่เขมรเชิงเขาพระวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

“คนศรีสะเกษหนุนปิดทางขึ้นยาว”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 27 มิถุนายน 2551)

ตารางที่ 6 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารผลกระทบต่อคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารและในประเทศกัมพูชา

การนำเสนอ รูปแบบ หนังสือพิมพ์	ข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง	หัวข่าวรอง หน้าหนึ่ง	หัวข่าวตอน หน้าต่อเนือง
ไทยรัฐ	3	-	17
มติชน	-	1	9
โลกวันนี้	-	-	-
ผู้จัดการรายวัน	-	-	23
รวม	3	1	49

1.5.5 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน มีการสร้างประเด็นข่าวสารผลกระทบต่อคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารและในประเทศกัมพูชา โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความถี่ในการนำเสนอข่าวที่ต่อเนื่อง และหนังสือพิมพ์มติชนมีความถี่ในการนำเสนอข่าวที่ไม่ต่อเนื่อง โดยหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าว ส่วนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มีการสร้างประเด็นข่าวสารเช่นกัน โดยมีความถี่ในการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง แต่มีการใช้ลีลาการเขียนข่าวที่แฝงนัยยะ ในการพาดหัวข่าว อย่างเด่นชัด และเข้มข้น ในขณะที่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ไม่มีการสร้างประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราว ก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการ ใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้อง พรรคประชาธิปัตย์ ได้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

ในช่วงนี้มีประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในสื่อหนังสือพิมพ์ ดังนี้

2.1 ประเด็นข่าวสารปฏิกริยาของฝ่ายรัฐบาลต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครอง

2.1.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความถึในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับปฏิกริยาของฝ่ายรัฐบาล ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครอง และศาลรัฐธรรมนูญอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นประเด็น ที่ประชาชนติดตามให้ความสนใจอยู่ในขณะนั้น จากการที่หนังสือพิมพ์หลายฉบับเล่นข่าวประเด็น ความโปร่งใสของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีสัมคร สุนทรเวช เป็นประเด็นข่าวสารหลักในช่วงนั้น อย่างต่อเนื่องในหลายประเด็น ทั้งประเด็นการบริหารบ้านเมือง และผลประโยชน์และอำนาจที่โยง ไปถึงรัฐบาลนายกรัฐมนตรียันต์ดำรงจโททักษิณ ชินวัตร ประกอบกับประชาชนต้องการคำชี้แจง กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมจนทำให้ไทยสุ่มเสี่ยงต่อการเสียดินแดนของรัฐบาล ทำให้ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐต้องติดตามทัศนะ และการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของฝ่ายรัฐบาล ในประเด็นนี้ โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว ข่าวพาดหัวย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 4 หัวข่าว และข่าวพาดหัวย่อยในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 27 หัวข่าว โดยมีการสร้าง ความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอน ทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะ ผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จาก การพาดหัวข่าว ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“ศาลปค.คุ้มครองเบรกรัฐชะลอเขาพระวิหาร”

“ยกปมปัญหาเรื่องเขตแดนบัวแก้วน้อมรับจ้ออุทธรณ์ พันธมิตรบี-ฟองอากาศ”
(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 29 มิถุนายน 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“บัวแก้วน้อมรับจ้ออุทธรณ์”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 29 มิถุนายน 2551)

“สมัครป่นช่วยโทรหาฮุนเซน”

“แจงศาลระงับแถลงการณ์กรม.ถอยรูดเขาพระวิหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 2 กรกฎาคม 2551)

“สมัคร’กางปีกป้องมิ่งขวัญ-’นพดล”

“สุศักดิ์’เผยกระทรวงการต่างประเทศข้องใจคำสั่งศาลปกครอง อาจยื่นอุทธรณ์

ประเด็นเขตอำนาจศาล”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 3 กรกฎาคม 2551)

“นพดล’ไต่ถามนามตามรัฐบาลสุรยุทธ์”

“นพดล”นำคณะเข้าชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้ว หลังส.ว.และส.ส.ยื่นหนังสือ

ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“บัวแก้วน้อมรับทำตามคำสั่งศาล”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 29 มิถุนายน 2551)

“นพดลเรียกทุนซื้อหารือด่วน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 29 มิถุนายน 2551)

“กรม.ใส่เกียรติถอยตามคำสั่งศาล”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 2 กรกฎาคม 2551)

“บัวแก้วข้องใจเขตอำนาจศาลปกครอง”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 3 กรกฎาคม 2551)

“นพดล”นำคณะเข้าชี้แจงศาลรธน.”
 (ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551)
 “ยื่นกระทรวงฯรักษาผลประโยชน์ชาติ”
 (ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551)

2.1.2 หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับปฏิกริยาของฝ่ายรัฐบาล ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองอย่างต่อเนื่อง และยังคงมีเนื้อข่าวที่หนักและอ้างอิงหลักวิชาการ อ้างอิง ซึ่งเป็นรูปแบบเดียวกับการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลและ ฝ่ายค้านฯ ในช่วงที่ 1 โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 4 หัวข่าว ข่าวพาดหัวย่อย หน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 24 หัวข่าว โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝง นัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในการนำเสนอข่าว ในลักษณะเดียวกับ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“สมัคร’โทรเคลียร์’สุนเซน’โอด 2 รบ.’ช่วย’กรม.ห้ามเขมรใช้แถลงการณ์”
 (มติชน ฉบับวันที่ 2 กรกฎาคม 2551)
 “นพดล’ไม่มั่นใจ’อ’พระวิหาร’โยน’สุรยุทธ์’อ้างเซ็นหนุนเขมรตั้งแต่ปี’50”
 “อดุล’ได้ลงนาม’ไม่ได้ผูกมัด’ชี้’เพิ่งมีผลบังคับใช้’ในรบ.’ชุดนี้”
 “นพดล’นำ’ทีม’บัว’แก้ว’แจง’ศาล’รธน.’ยื่น’แถลง’การณ์’ร่วม’ไม่’เข้า’ข่าย’มาตรา’190
 ไม่’กระทบ’กระทบ’ดิน’แดน”
 (มติชน ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551)
 “คำ’ค้าน’ไทย’ถึง’มือ’ 21’ประเทศ”
 “นพดล’ออก’ตัว’กัมพูชา’ล้อม’บี้’ไว้’หมด’แล้ว”
 (มติชน ฉบับวันที่ 6 กรกฎาคม 2551)

“นพดล’ลั่นเขมรได้มรดกโลกขอรับผิดชอบปือกเผยพระวิหารผ่านเกณฑ์’สมัคร’
 ยืมปาก’อจ.’วิพากษ์ศาลปกครองถ่วงฝ่ายบริหาร”
 (มติชน ฉบับวันที่ 7 กรกฎาคม 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“เขาพระวิหารพึ่ง’กฤษฎีกา’”
 “สมัคร’ให้ถามทางออก”
 “รัฐบาลหาทางออกเขาพระวิหาร ปรีกษาข้อปฏิบัติกับ’กฤษฎีกา’หลัง
 ศาลปกครองสั่งคุ้มครองชั่วคราว”
 (มติชน ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“นพดล’เรียกประชุมกต.ด่วน”
 (มติชน ฉบับวันที่ 29 มิถุนายน 2551)

“แจ้งคำสั่งศาลถึงกัมพูชาแล้ว”
 (มติชน ฉบับวันที่ 29 มิถุนายน 2551)

“สมัคร’หารือข้อปฏิบัติกับกฤษฎีกา”
 (มติชน ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2551)

“บัวแก้ว’ยันไม่มีผลบังคับใช้”
 (มติชน ฉบับวันที่ 3 กรกฎาคม 2551)

“เล็งอุทธรณ์อำนาจศาลปกครอง”
 (มติชน ฉบับวันที่ 3 กรกฎาคม 2551)

“โยนปัญหาจากรบ.สุรยุทธ์”
 (มติชน ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551)

“นพดล’หอบเอกสารแจ้งศาลรธน.”
 (มติชน ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551)

2.1.3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับปฏิกริยาของฝ่ายรัฐบาลต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครอง อย่างต่อเนื่อง โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 2 ข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 12 หัวข่าว และมีการสร้างความโดดเด่น ของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ ในลักษณะเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน แต่มีความแตกต่างในประเด็นที่นำเสนอ โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้นำเสนอในบริบทของการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาล โดยใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“สมัคร’เคลียร์’สุนเซน’ระงับ’หนุน’พระวิหาร”

“สมัคร’เผย’โทรศัพท’คฺย’สุนเซน’แจ้ง’คำสั่ง’ศาล’เรื่อง’ระงับ’การ’สนับ’สนุน’ขึ้น’ทะเบียน’ปราสาท’พระวิหาร’เป็น’มรดก’โลก’แล้ว’พร้อม’ให้’ช่วย’คํม’ครอง’ความ’ปลอด’ภัย’คน’ไทย’และ’สถาน’ทูต’ไทย’ใน’เขมร’ด้วย”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 2 กรกฎาคม 2551)

“สมัคร’บ่น’ทำงาน’ยาก”

“ตุลาการ’ล้ำ’เส้น’บริหาร’-8 ก.ค.’รู้’ผล’ดี’ที่’ทะเบียน’พระวิหาร”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 7 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“‘นพดล’เหนื’ย’แต่’ไม่’ลา’ออก”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 30 มิถุนายน 2551)

“สมัคร’ยก’ทูล’เคลียร์’สุนเซน’แจ้ง’ศาล’ระงับ’หนุน’พระวิหาร”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 2 กรกฎาคม 2551)

“สมัคร’ครวญ’ทำงาน’ยาก”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 7 กรกฎาคม 2551)

“นายกติงอำนาจฝ่ายตุลาการ”
(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 7 กรกฎาคม 2551)

2.1.4 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับปฏิกิริยาของฝ่ายรัฐบาล ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครอง อย่างต่อเนื่อง โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 3 หัวข่าว ข่าวพาดหัวย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 31 หัวข่าว และมีการสร้างความโดดเด่น ของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอน เป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ แต่มีการนำเสนอประเด็น แตกต่างจากหนังสือพิมพ์ข้างต้น โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันนำเสนอข่าวฝ่ายรัฐบาล ในลักษณะของผู้กระทำผิดที่ใช้การให้สัมภาษณ์และการดำเนินการแก้ต่างให้กับฝ่ายของตัวเอง ในสิ่งที่กระทำลงไป และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะ ผ่านการอ้างอิงคำพูด การกระทำของฝ่ายรัฐบาล การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจน การใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้ จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“กรม.สั่งบัวแก้วถอนเขมรระงับปราสาทพระวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 2 กรกฎาคม 2551)

“ร้องศาลปกครอง.ระงับใช้แถลงการณ์ร่วมฯ”

“ค้านเขมรสูญ‘พระวิหาร’”

“‘นพดล’โยนชี้รัฐบาล‘สุรยุทธ์’ลงนามหนูนกัมพูชาขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 5-6 กรกฎาคม 2551)

“หมักเหมิมก้าวล่วง‘ศาล’ชี้ฝ่ายบริหารทำงานยาก”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 7 กรกฎาคม 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“นพดล’ยันเคลียร์กก.มรดกโลก”

“นพดล’กัมหน้ำรับคำสั่งศาลปกครอง เรียกทูตเขมรแจงคำสั่งศาล ห้ามนำ
แถลงการณ์ร่วมฯ”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 3 กรกฎาคม 2551)

“นพดล’ชี้ศาลรธน.เรียกแจงด่วน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 4 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“หมัก’เริ่มขยายตถอยพระวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 28-29 มิถุนายน 2551)

“น้องเขยแม่้วพุดเฉยรัฐบาลไม่ผิดพลาด”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2551)

“นพเหล่า’ให้น้องเขยแม่้วแถลงแทน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 2 กรกฎาคม 2551)

“บัวแก้วติดใจอำนาจหน้าที่ศาลปกครอง.”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 3 กรกฎาคม 2551)

“ย่ำไทยไม่เสียดินแดน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 7 กรกฎาคม 2551)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารปฏิภรียาของฝ่ายรัฐบาลต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครอง

การนำเสนอ รูปแบบ หนังสือพิมพ์	ข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง	หัวข่าวรอง หน้าหนึ่ง	หัวข่าวตอน หน้าต่อเนือง
ไทยรัฐ	1	4	27
มติชน	4	1	24
โลกวันนี้	-	2	12
ผู้จัดการรายวัน	3	2	31
รวม	8	9	94

2.1.5 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ทั้งสี่ฉบับมีการสร้างประเด็นข่าวสารปฏิภรียาของฝ่ายรัฐบาลต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครอง โดยมีความถี่ในการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ แต่มีความแตกต่างกันในบริบทของการนำเสนอข่าว โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และมติชน นำเสนอข่าวในบริบทของการรายงานข่าวการดำเนินงานและทัศนคติของฝ่ายรัฐบาล โดยมีนัยยะแอบแฝงที่ไม่ชัดเจน แต่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้นำเสนอข่าวในบริบทของการสร้างความชอบธรรมฯ ของฝ่ายรัฐบาล ในขณะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันนำเสนอข่าวในบริบทของการตรวจสอบ และจับผิดรัฐบาล โดยหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับมีการนำเสนอข่าวที่มีนัยยะแอบแฝงอย่างชัดเจนและเข้มข้น

2.2 ประเด็นข่าวสารปฏิกริยาของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองฯ

2.2.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับปฏิกริยาของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองฯ อย่างต่อเนื่อง ตามทัศนะและการดำเนินงานของฝ่ายค้าน โดยปรากฏในข่าวพาดหัวย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 16 หัวข่าว โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นเด่นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายค้านในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากกรพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“อภิสิทธิ์ตามบีต่อเร่งกำจัดจุดอ่อน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 3 กรกฎาคม 2551)

“ปชป.ชูฟ้าฟื้นอุทยานพดลถอดถอน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 7 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ปชป.ยื่นศาลรธน.วินิจฉัยเขาพระวิหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 29 มิถุนายน 2551)

“ปชป.ร่วมวงยื่นหนังสือยูเนสโก”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 30 มิถุนายน 2551)

““อภิสิทธิ์”ซัด“นพดล”บิดเบือน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 6 กรกฎาคม 2551)

“ชวน”กริด“สมัคร”ปชป.อภิปรายถูกต้อง”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 7 กรกฎาคม 2551)

“เตรียมดำเนินคดีอาญา“นพดล””
(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 7 กรกฎาคม 2551)

2.2.2 หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับปฏิบัติการของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองฯ อย่างต่อเนื่อง ตามที่คณะและการดำเนินงานของฝ่ายค้าน เช่นเดียวกัน โดยปรากฏเฉพาะในหัวข้อตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 19 หัวข้อ โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข้อตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข้อตอนทั้งหมดในเนื้อหาข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายค้านในการนำเสนอข่าว ในลักษณะเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข้อตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ปชป.ยื่นศาลรธน.ตีความ ม.190”
(มติชน ฉบับวันที่ 29 มิถุนายน 2551)
“ปชป.ส่งอี-เมลให้ 21 กก.มรดกโลก”
(มติชน ฉบับวันที่ 30 มิถุนายน 2551)
“มาร์คยื่นคัดค้านต่อยูเนสโก”
(มติชน ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2551)

2.2.3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับปฏิบัติการของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองฯ แต่มีปริมาณที่น้อยมาก และไม่ต่อเนื่อง โดยไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร เป็นเพียงการรายงานข่าวการดำเนินงานของฝ่ายค้านในวาระสำคัญ เท่านั้น

2.2.4 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับปฏิกิริยาของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองฯ อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกันในการตรวจสอบรัฐบาล โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว ข่าวพาดหัวย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 25 หัวข่าว และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ ในลักษณะเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะ ผ่านการอ้างอิงคำพูด การกระทำของฝ่ายรัฐบาล การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“ขวางขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร”

“ยื่นตีความมติกรม.ขายชาติ”

“ปชป. ลั่นเดินหน้าขวางขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก พร้อมตั้งทีมงานยื่นศาลรธน.ตีความมติกรม.ที่ไปลงนามในแถลงการณ์ร่วมว่าขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 28-29 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ปชป. ยื่นหนังสือค้านต่อยูเนสโก”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2551)

“ปชป. รอดูศาลรธน. ก่อนยื่นถอดถอน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 3 กรกฎาคม 2551)

ตารางที่ 8 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารปฏิภริยาของฝ่ายค้ำและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองฯ

การนำเสนอ รูปแบบ หนังสือพิมพ์	ข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง	หัวข่าวรอง หน้าหนึ่ง	หัวข่าวตอน หน้าต่อเนือง
ไทยรัฐ	-	2	16
มติชน	-	-	19
โลกวันนี้	-	-	-
ผู้จัดการรายวัน	1	2	25
รวม	3	1	60

2.2.5 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มีการสร้างประเด็นข่าวสารปฏิภริยาของฝ่ายค้ำและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองฯ ในลักษณะเดียวกัน โดยมีความถี่ในการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ แต่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง และมีลีลาการเขียนข่าวที่แผ่งนัยยะในการพาดหัวข่าวอย่างเด่นชัด ในขณะที่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ไม่มีการสร้างประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
(8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

ในช่วงนี้มีประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในสื่อหนังสือพิมพ์ ดังนี้

3.1 ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลหลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

3.1.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลหลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากคนไทยต้องการทราบเท่าที่ และการออกมาแสดงความรับผิดชอบของนายพดล ปัทมะ หลังจากกลับมาจากการประชุมคณะกรรมการมรดกโลก ณ นครควิเบก โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่องจำนวน 33 หัวข่าว โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง และมีการพาดหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“นพดล-ยอมออก ทูต ‘วิกรม’ จ่อเข้าเสียบแทน”

“นพดล ปัทมะ ลั่นไม่ได้ขายชาติ ไม่ได้ทำผิด แต่อ้างสปิริตขอลาออกจากตำแหน่ง”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“สมัครไม่วิตกถูกถอดถอน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

“รบ.แจงถูกบิดเบือน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

“นายกฯชื่นชม“นพดล”ทำดีแล้ว”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

“ลั่นไม่ได้ขายชาติแต่ไซร์สปีริตลาออก”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

3.1.2 หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลหลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกอย่างต่อเนื่อง โดยมีเหตุการณ์นำเสนอข่าวเหมือนกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว ข่าวพาดหัวหน้าย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 24 หัวข่าว โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“‘นพดล’ อ่างออกเพื่อสปีริตไม่ได้ทำผิด!”

(มติชน ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“‘บัวแก้ว’ ยัน 7 ปท. ไม่ยุ่งพื้นที่ คุ้แค่‘ปราสาท’สิงคโปร์ชม‘นพดล’รักชาติ”

(มติชน ฉบับวันที่ 12 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“สมัครลั่น ‘จะให้ออกทั้งคณะได้ไงวะ’”

(มติชน ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม 2551)

“สมัคร ‘ไม่วิตกถูกถอดถอน’”

(มติชน ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

“ทัพนักข่าวแห่ฟัง ‘นพดล’ แดงลาออก”

(มติชน ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

“ยึดคำวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐาน”

(มติชน ฉบับวันที่ 12 กรกฎาคม 2551)

3.1.3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีความถนัดในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลหลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก อย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน แต่มีความแตกต่างในประเด็นที่นำเสนอ โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้นำเสนอในบริบทของการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาล แตกต่างกับหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับที่นำเสนอในบริบทของการนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 19 หัวข่าว และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะอย่างเด่นชัดผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“ปรับใหญ่กรม. กู้วิกฤต”

“สมัคร รื้อหลายตำแหน่ง-นพดล นัดแดงลาออก”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

“นพดล” ings เก้าอี้รมต. ‘สมัคร’ ลั่นสู้ไม่ถอย-รอจังหวะปรับกรม.”

“นพดล” ไขว้สปีริตลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีต่างประเทศแล้วมีผล 14 ก.ค.”
(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ถามมีความเสียหายอะไรที่ต้องรับผิดชอบ”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม 2551)

“อย่า” นพดล” ไม่ต้องรับผิดชอบ”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม 2551)

“” นพดล” กลับไทยพร้อมประกาศลาออก”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

“” สมัคร” ลั่นไม่ปอดแหกยุบสภา-ลาออก”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

3.1.4 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลหลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก อย่างต่อเนื่อง โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 27 หัวข่าว และมีการสร้างความโดดเด่น ของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ แต่มีการนำเสนอประเด็นแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ข้างต้น โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันนำเสนอข่าวฝ่ายรัฐบาลในลักษณะของผู้กระทำผิดที่ใช้การให้สัมภาษณ์และการดำเนินการแก้ต่างให้กับฝ่ายของตัวเองในสิ่งที่กระทำลง และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะ ผ่านการอ้างอิงคำพูด การกระทำของฝ่ายรัฐบาล การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“หมัก ด้านโทษรัฐธรรมนูญผิด”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

“ขายชาติเสรีจนพดล’เผ่น”

“หมักกลับเปิดสภาแก้รธน.ทันที”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“กรม.สุดด้านไม่ออกขอยื้อถึงที่สุด”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม 2551)

““สมัคร”กอดเก้าอี้แน่น”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

““พดล”บินกลับไทยวันนี้-ส่อลาออก”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

““พดล”ลาออกแต่อ้างไม่ได้ทำผิด”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

ตารางที่ 9 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลหลังจากมติที่ประชุม คณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

การนำเสนอ รูปแบบ หนังสือพิมพ์	ข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง	หัวข่าวรอง หน้าหนึ่ง	หัวข่าวตอน หน้าต่อเนื่อง
ไทยรัฐ	1	-	33
มติชน	1	1	24
โลกวันนี้	2	-	19
ผู้จัดการรายวัน	2	-	27
รวม	6	2	103

3.1.5 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับมีการสร้างประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาล หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก โดยมีความถี่ในการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข้อตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข้อตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ แต่มีความแตกต่างกันในบริบทของการนำเสนอข่าว โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และมติชน นำเสนอข่าวในบริบทของการรายงานข่าวการดำเนินงานและทัศนคติของฝ่ายรัฐบาล โดยมีนัยยะแอบแฝงที่ไม่ชัดเจน แต่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้นำเสนอข่าวในบริบทของการสร้างความชอบธรรมฯ ของฝ่ายรัฐบาล ในขณะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันนำเสนอข่าวในบริบทของการตรวจสอบและจับผิดรัฐบาล โดยหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับมีการนำเสนอข่าวที่มีนัยยะแอบแฝงอย่างชัดเจน และเข้มข้น

3.2 ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามใน แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

3.2.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความถี่ในการนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก อย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับการนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาล จากการที่มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ทำให้คนไทยและผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยเฉพาะฝ่ายค้าน ออกมาแสดงทัศนะเพื่อให้ฝ่ายรัฐบาลแสดงความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น โดยปรากฏในข่าวพาดหัวหน้าย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว และในหัวข้อตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 30 หัวข่าว โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข้อตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข้อตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายค้านในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“ส.ว.เผด็จศึก! ถอดทั้ง ครม.”

“กรณีเขาพระวิหาร ‘นพดล’ บินถึงเช้านี้ โดนบีบ-ชิงลาออก”

“‘เขาพระวิหาร’ ทำรัฐบาลเป่ ปชป.-พันธมิตรฯ จับมือถล่ม ‘ไม่ยั้งตั้งเป้าล่าชื่อ’”
(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ปชป.เดินเครื่องถอดถอน ‘นพดล’”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม 2551)

“ปชป.ย้ำจุดยืนยื่นถอดถอน ‘นพดล’”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

“ปชป.ขอมติครม.มัดตัว”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

“‘มาร์ค’ ดึงรบ.อย่าโยนบาปขรก.”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 กรกฎาคม 2551)

3.2.2 หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก อย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกัน แต่มีการสร้างลักษณะความโดดเด่นและให้ความสำคัญกับประเด็นข่าวสารนี้มากกว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เนื่องจากเป็นหนังสือพิมพ์คุณภาพที่นำเสนอข่าวหนักในหน้าหนึ่ง โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว ข่าวพาดหัวหน้าย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 27 หัวข่าว และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข่าวตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายค้านในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“21ปท.เทเสียงข้าง‘เขมร’แน่ ศาลรธน.นัด!ตัดสินวันนี้ปมขัดรัฐธรรมนูญ”

“ปชป.เก็บข้อมูลรอเชือด‘นพดล’”

(มติชน ฉบับวันที่ 8 กรกฎาคม 2551)

“ต้องรับผิดชอบพระวิหารจื๊บ.ออก!”

“มติศาล 8:1 ชี้ชัด ‘รธน.’ ปชป.เตรียมถอดถอน”

(มติชน ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“ปชป.ขึงยี่งอถอด‘นพดล’ก่อนไขก๊อก!หวังมัดไม่ให้หลุด‘คดีอาญา’”

(มติชน ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

“มาร์คยันเสียหายมหาศาล เขมรฮุบแน่”

(มติชน ฉบับวันที่ 13 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ปชป.คุยข้อหาไว้รอเชือดนพดล”

(มติชน ฉบับวันที่ 8 กรกฎาคม 2551)

“ปชป.ยี่งอถอดถอน‘นพดล’ก่อน”

(มติชน ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม 2551)

““อภิสิทธิ์”แนะรบ.เร่งแจ้งสงวนสิทธิ”

(มติชน ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม 2551)

“ฝ่ายค้านรู้แกวยี่งอถอดถอนก่อนออก”

(มติชน ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

“มาร์คชี้‘นพดล’ลาออกยังไม่จบ”

(มติชน ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

“มาร์คชี้รบ.ลาออกทั้งคณะ”

(มติชน ฉบับวันที่ 15 กรกฎาคม 2551)

3.2.3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้าน และนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา หลังจากมติที่ประชุม คณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ในปริมาณที่น้อยมาก และไม่เด่นชัด โดยไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร เป็นเพียงการรายงานข่าว การดำเนินงานของฝ่ายค้านในวาระสำคัญเท่านั้น หนังสือพิมพ์โลกวันนี้จึงไม่มีการนำเสนอ ประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

3.2.4 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา หลังจาก มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นช่วงที่แสดงให้เห็นว่าฝ่ายรัฐบาลดำเนินการผิดพลาดทำให้ประเทศเกิดความเสียหาย ผ่านการนำเสนอข่าวการดำเนินการเอาผิดของฝ่ายค้าน โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว ข่าวพาดหัวหน้าย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าว ต่อเนื่อง จำนวน 29 หัวข่าว และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอ หัวข่าวตอนเป็นประเด็นเด่นๆ จากหัวข่าวตอนทั้งหมดในเนื้อข่าวต่อเนื่องนั้นๆ ในลักษณะเดียวกับ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน ใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะ ผ่านการอ้างอิงคำพูด การกระทำของฝ่ายรัฐบาล การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัว ของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“หมัก‘ด้าน’โทษรธน.ผิด”

“ปชป.-ส.ว.ลุยถอดถอน-อาญา บิ๊กทหารอ้อแฉกรณีวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“ปชป.ล่ามตีอภัยสเล่่งงานหมัก เลขา ครม.อุบเจียบอ้างศาลห้าม”
(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 12-13 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ปชป.ยื่นถอดถอนนพดลวันนี้”
(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)
“ลาออกก็ไม่มีผลต่อยื่นถอดถอน”
(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)
“กาหัว“หมัก”ไม่พ่นถูกถอดถอน”
(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 12-13 กรกฎาคม 2551)
“ยื่นถอดถอน“นพดล”เป็นหน้าที่”
(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 14 กรกฎาคม 2551)

ตารางที่ 10 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

การนำเสนอ รูปแบบ หนังสือพิมพ์	ข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง	หัวข่าวรอง หน้าหนึ่ง	หัวข่าวตอน หน้าต่อเนื่อง
ไทยรัฐ	-	1	30
มติชน	2	2	27
โลกวันนี้	-	-	-
ผู้จัดการรายวัน	1	1	29
รวม	3	4	86

3.2.5 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน มีการสร้างประเด็นข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ในลักษณะเดียวกัน โดยมีความถี่ในการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอหัวข้อตอนเป็นประเด็นต้นๆ จากหัวข้อตอนทั้งหมดในเรื่องข่าวต่อเนื่องนั้นๆ โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้ลีลาการเขียนข่าวที่แฝงนัยยะในหัวข้อข่าวตอนอย่างเด่นชัด และเข้มข้น ในขณะที่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ไม่มีการสร้างประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

3.3 ประเด็นข่าวสารการตั้งกำลังของทหารไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร

3.3.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการตั้งกำลังของทหารไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีนักข่าวและแหล่งข่าวทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่สามารถบ่อนข่าวผู้ศูนย์ข่าวได้ในปริมาณที่มาก และทันต่อเหตุการณ์ ทำให้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐรายงานข่าวประเด็นนี้อย่างต่อเนื่องและครอบคลุม โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว ข่าวพาดหัวหน้าย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 6 หัวข่าว และในหัวข้อตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 43 หัวข่าว โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าวในบางช่วง ตามสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในขณะนั้น โดยใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายทหารจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“เขาพระวิหารเครียด ‘อนุพงษ์’ สั่งทหารประชิดชายแดน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 17 กรกฎาคม 2551)

“ทหารไทย-เขมรหวัดปะทะเล็งปืนเข้าหากัน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 19 กรกฎาคม 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“สุนเซน’ส่งจม.จีสมัครถนทหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 18 กรกฎาคม 2551)

“ผวจ.อุดร2แดงเช่นมีอบถ้อย”

“มท.-กมธ.ตั้งกก.เชือด’สุนเซน’ไม่ถนทหารยกทำรอฝ่ายไทยก่อน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 30 กรกฎาคม 2551)

“ผบ.สูงสุดให้เขมรถนทหารออกไป”

“กองทัพบกชี้แจงยันดูแลสวัสดิการกำลังพลเต็มที่ไม่ทอดทิ้ง”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 สิงหาคม 2551)

“ไทย-กัมพูชาปรับลดทหาร”

“รัฐบาลสั่งปรับกำลังทหารที่ตรงกำลังที่เขาพระวิหารแล้ว”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 6 สิงหาคม 2551)

“เขมรเสนอเหลือฝ่ายละ10”

“ป้องกันปะทะบนพระวิหาร โปรดเกล้าให้นัมนงเข้าเฝ้า”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 15 สิงหาคม 2551)

“ไทย-เขมรถนทหารที่พระวิหารผ่อนคลายตั้งเครียด!”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 17 สิงหาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ถนทหาร2ประเทศยังรอฟังคำสั่ง”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม 2551)

“ไม่ถนกำลังทหารเพื่อกดดันกัมพูชา”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 17 กรกฎาคม 2551)

“สุนเซนรอถนทหารพร้อมไทย”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 30 กรกฎาคม 2551)

“สื่อเทศระบุนชายแดนไทย-เขมรคลี่คลาย”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 2 สิงหาคม 2551)

3.3.2 หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการตั้งกำลังของทหารไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร อย่างต่อเนื่อง ตามสถานการณ์ แต่ไม่เข้มข้นเท่ากับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านนักข่าวและแหล่งข่าวภูมิภาค ทำให้ข่าวที่ได้รับ ได้รับจากแหล่งข่าวความมั่นคงในสวนกลาง จึงไม่สามารถรายงานข่าวที่ทันสมัยหรือครอบคลุมในทุกประเด็นเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว ข่าวพาดหัวหน้าย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 5 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 34 หัวข่าว และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าวในบางช่วง ตามสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายทหารจากสวนกลางและส่วนภูมิภาคในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“ผบ.ทอ.เตือนอย่าล้ำพบ.ทับซ้อน เขมรอพยพพ่อค้า-เพิ่มกำลังตั้ง”

(มติชน ฉบับวันที่ 18 กรกฎาคม 2551)

“สมัคร’ส่งสารถึง’สุนเซน’ล้ำไทย! สงวนท่าที่’ถอนทหาร”

(มติชน ฉบับวันที่ 19 กรกฎาคม 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“กัมพูชา ยื้อปล่อยตัว 3 คนไทย”

“สอบยึดเยื่อ-2ฝ่ายตั้งกำลังเครียด ทหารพรานเจอกับ’ระเบิด’ชาขาด”

(มติชน ฉบับวันที่ 16 กรกฎาคม 2551)

“ไทยต้องถอนทหารก่อน’สุนเซน’เกี่ยง”

(มติชน ฉบับวันที่ 30 กรกฎาคม 2551)

“ผบ.ทบ.รอบัวแก้วเคาะถอนทหาร’เมียสุนเซน’นำบวงสรวงพระวิหาร”

(มติชน ฉบับวันที่ 2 สิงหาคม 2551)

“ทหาร 2 ฝ่ายเผชิญหน้าอีกกัมพูชากล่าวหาไทยรุกล้ำ”

(มติชน ฉบับวันที่ 4 สิงหาคม 2551)

“ไทย-เขมร ลดเผชิญหน้าเหลือทหารฝ่ายละ 50 นาย”

(มติชน ฉบับวันที่ 17 สิงหาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข้อตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“สุนเซนยี้นำชาติไทยถอนทหาร”

(มติชน ฉบับวันที่ 18 กรกฎาคม 2551)

“2 ฝ่ายยังตรึงกำลังรอบพระวิหาร”

(มติชน ฉบับวันที่ 19 กรกฎาคม 2551)

“หาทหารไทยยั่วยุก้าวร้าว”

(มติชน ฉบับวันที่ 19 กรกฎาคม 2551)

“ชนอาวุธหนัก-ปืนใหญ่เข้าพท.”

(มติชน ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2551)

“เผยทหารยังตรึงแต่ไม่ใช้ความรุนแรง”

(มติชน ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม 2551)

“ไทย – เขมร ยังคงตรึงกำลัง”

(มติชน ฉบับวันที่ 24 กรกฎาคม 2551)

“ทหาร 2 ฝ่ายขึ้นมีนกินข้าวด้วยกัน”

(มติชน ฉบับวันที่ 25 กรกฎาคม 2551)

3.3.3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการตรึงกำลังของทหารไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร ในปริมาณที่น้อยมาก และไม่เด่นชัด โดยไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร เป็นเพียงการรายงานข่าวการดำเนินงานของฝ่ายทหารในวาระสำคัญเท่านั้น เนื่องจากตัวหนังสือพิมพ์โลกวันนี้มุ่งเน้นเฉพาะการนำเสนอข่าวการเมืองภาครัฐ โดยเฉพาะการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาล และไม่มียุทธศาสตร์ในการรายงานข่าวที่มีการพาดพิงถึงฝ่ายทหาร ข่าวการสร้างความปลอดภัยของฝ่ายทหารจึงถูกตัดทอนและลดเนื้อหาข่าวออกไป หนังสือพิมพ์โลกวันนี้จึงไม่มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

3.3.4 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการตริ่งกำลังของทหารไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารค่อนข้างต่อเนื่อง แต่แตกต่างกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน โดยนอกเหนือจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งที่น่าเสนอข่าวการตริ่งกำลังทหารในลักษณะของการรายงานข่าวจากฝ่ายความมั่นคงเหมือนกับหนังสือพิมพ์ข้างต้นแล้ว หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันยังมุ่งเน้นนำเสนอข่าวการตริ่งกำลังของทหารไทย-กัมพูชาที่มีผลต่อการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชน ดังเช่นการจับกุมตัวผู้ประท้วงของฝ่ายทหารกัมพูชา หรือการที่กลุ่มพันธมิตรฯ ผ่าด่านทหารไทยเข้าไปยังตัวปราสาทพระวิหารเพื่อเรียกร้องอธิปไตย เป็นต้น โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 3 หัวข่าว ข่าวพาดหัวหน้าย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 4 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 37 หัวข่าว โดยมีลักษณะการสร้างความคิดเห็นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าวในบางช่วงตามสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในขณะนั้น และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูด การกระทำของฝ่ายทหารจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การคัดลอกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“เขาพระวิหารตริ่งเครียดเขมรจับ 3 คนไทย”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 16 กรกฎาคม 2551)

“ผบ.ทบ.สั่งตริ่งกำลังชายแดนเขมร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 17 กรกฎาคม 2551)

“หมัก'หอง'ฮุนเซน'กดดัน”

“ฮุนเซน 'จี'ให้ไทยถอนทหารจากชายแดนเขาพระวิหารส่ง 'บุญสร้าง' พร้อมจดหมายนำไปเจรจา 'เดี่ยวบุญ”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19-20 กรกฎาคม 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“ผบ.สส.ไล่เขมรพ้นแผ่นดินไทยล้อมรั้วพระวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 14 กรกฎาคม 2551)

“เขมรเชื่อเจรจาไทยไร้ทางออก ทหาร2ฝ่ายตริ่งกำลังพระวิหารเข้ม”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 21 กรกฎาคม 2551)

“ทหารปรับกำลังรอรัฐบาลสั่งการพท.เขาพระวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 31 กรกฎาคม 2551)

“เขมรบังอาจล้ำเขตแดนทหารไทยเพิ่มกำลังเข้ม”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 5 สิงหาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“สิ่งเคลื่อนไหวกำลังตริ่งชายแดน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 17 กรกฎาคม 2551)

“ทหารเขมรกับไทยเกือบยิงใส่กัน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19-20 กรกฎาคม 2551)

“เขมรหาไทยระดมทหารครึ่งหมื่น”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 24 กรกฎาคม 2551)

“ทหารหาหรือ‘บัวแก้ว’ก่อนปรับกำลัง”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 2-3 สิงหาคม 2551)

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารการตริงกำลังของทหารไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร

การนำเสนอ รูปแบบ หนังสือพิมพ์	ข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง	หัวข่าวรอง หน้าหนึ่ง	หัวข่าวตอน หน้าต่อเนือง
ไทยรัฐ	2	6	43
มติชน	2	5	32
โลกวันนี้	-	-	-
ผู้จัดการรายวัน	3	4	35
รวม	7	15	110

3.3.5 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มีการสร้างประเด็นข่าวสารการตริงกำลังของทหารไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร ในลักษณะเดียวกัน โดยมีความถี่ในการนำเสนอข่าว อย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แต่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีความแตกต่างในประเด็นการนำเสนอข่าว โดยมุ่งเน้นนำเสนอข่าวในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายทหารไทยกับกลุ่มพันธมิตรฯ ในขณะที่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ไม่มีการสร้างประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

3.4 ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร

3.4.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีนักข่าวและแหล่งข่าวภูมิภาคที่สามารถป้อนข่าวสู่ศูนย์ข่าวส่วนกลางได้ทัน

ต่อเหตุการณ์ ประกอบกับเป็นประเด็นที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทย ทำให้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐรายงานข่าวประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง จำนวน 3 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 36 หัวข่าว โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าวในบางช่วง ตามสถานการณ์ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในขณะนั้น และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะ ผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบ ปราสาทพระวิหารในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“เขมรให้ไทยชายแดนเครียด”

“ทหารหวั่นลูกกลาม”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 13 กรกฎาคม 2551)

“ไทยจะกันเอง กลุ่มต้านปะทะมือบพันมิตรเลือดโชกหน้า”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 13 กรกฎาคม 2551)

“กัมพูชาล้าที่ทับซ้อนสุดท้ายถอยออกไป ปอยเปตผวาปิดแดน กักตุนน้ำมัน

-อาหาร ส่ง ผบ.สส.เจรจาร่วม”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 19 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“เขมรให้ใส่กลุ่มพิทักษ์เขาพระวิหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 13 กรกฎาคม 2551)

“กลุ่มพันธมิตรถูกเบรกขึ้นผามออีแดง”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 18 กรกฎาคม 2551)

“ผ่าด่านจนขึ้นผามออีแดงได้สำเร็จ”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 18 กรกฎาคม 2551)

3.4.2 หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารอย่างไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านนักข่าวและแหล่งข่าวภูมิภาค โดยไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าว และไม่มีการใช้ลีลาการเขียนข่าวที่แฝงนัยยะในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว หนังสือพิมพ์มติชน จึงไม่มีการสร้างประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

3.4.3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร แต่มีปริมาณที่น้อยมาก และไม่ต่อเนื่อง โดยไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร เนื่องจากไม่มีนักข่าวและแหล่งข่าวส่วนภูมิภาค อีกทั้งนโยบายของหนังสือพิมพ์โลกวันนี้เอง ยังมุ่งเน้นในนำเสนอข่าวและติดตามข่าวในส่วนกลางมากกว่าส่วนภูมิภาค เช่น นโยบาย การบริหารบ้านเมือง และการดำเนินงานของรัฐบาล หนังสือพิมพ์โลกวันนี้จึงไม่มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

3.4.4 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีแหล่งข่าวจากกลุ่มพันธมิตรฯในพื้นที่ดังกล่าว โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 37 หัวข่าว และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสาร ตามการเคลื่อนไหวและสถานการณ์ความรุนแรงของกลุ่มพันธมิตรฯ ในขณะนั้น และใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะ ผ่านการอ้างอิงคำพูด การกระทำของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“เขาพระวิหารตั้งเครียดเขมรรุกจับ 3 คนไทย”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 16 กรกฎาคม 2551)

“ทวงคืนพระวิหาร‘เดือด’”

“...ขบวนพันธมิตรฯกู้ชาติทวงคืน‘พระวิหาร’จนเกิดปะทะกันขึ้นได้รับบาดเจ็บ
เลือดอาบหลายคน สุดท้ายพลังธรรมะฝ่ามือจับตั้งเข้าถึงบันได”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 18 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“คนขอนแก่นร่วมวงทวงเขาพระวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 15 กรกฎาคม 2551)

“พันธมิตรมอบเงินช่วยเหลือทหารพราน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 17 กรกฎาคม 2551)

“ฝ่าด่านถึงบันไดเขาพระวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 18 กรกฎาคม 2551)

“ชาวศรีสะเกษบุกเขาพระวิหาร มอบเสบียง-ให้กำลังใจทหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 21 กรกฎาคม 2551)

“‘ร.ร.ภูมิซรอล’ซ้อมแผนอพยพพร.”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม 2551)

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร

การนำเสนอ รูปแบบ หนังสือพิมพ์	ข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง	หัวข่าวรอง หน้าหนึ่ง	หัวข่าวตอน หน้าต่อเนือง
ไทยรัฐ	3	-	39
มติชน	-	-	-
โลกวันนี้	-	-	-
ผู้จัดการรายวัน	2	-	37
รวม	5	-	76

3.4.5 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มีการสร้างประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนไทย บริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร โดยมีความถี่ในการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าว แต่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวที่เผงนัยยะ อย่างเด่นชัด และเข้มข้น ในขณะที่หนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ไม่มีการสร้างประเด็นข่าวสารในประเด็นนี้

3.5 ประเด็นข่าวสารท่าทีของกัมพูชาในเวทีโลกกรณีการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร

3.5.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับท่าทีของกัมพูชาในเวทีโลกกรณีการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร อย่างไม่ต่อเนื่อง โดยมีการนำเสนอข่าวเป็นระยะตามสถานการณ์ โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว ข่าวพาดหัวย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 4 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 29 หัวข่าว ซึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้รับข่าวส่วนใหญ่จากสำนักข่าวต่างประเทศ และแหล่งข่าวระดับสูงในกระทรวง

การต่างประเทศที่ออกมาให้ข่าว โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าว ตามการดำเนินงานของกัมพูชาในเวทีโลกที่เกิดขึ้นในขณะนั้น และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าว ทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของรัฐบาลกัมพูชา และแหล่งข่าวระดับสูงในกระทรวงการต่างประเทศของไทยในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จาก การพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“เขมรมาเหนือเมฆร้องยูเอ็นเคลียร์ปมพระวิหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2551)

“มนตรีเริ่มยื่นคดียูเอ็นรับลูก”

“ไทยอึ้งยูเอ็นรับลูกกัมพูชาเปิดประชุมฉุกเฉินเคลียร์ปัญหาข้อพิพาท”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 24 กรกฎาคม 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“เขมรร้องยูเอ็นอีก”

“ให้คณะรัฐมนตรีฯประชุมฉุกเฉินเดินเกมสูงไม่สนใจไมตรีไทย”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 23 กรกฎาคม 2551)

“สุนเซนฯยอมถอนข้อพิพาทหลังคุยกับ‘สมัคร’จากเวทีสหประชาชาติ”

“รอดทวิภาคี 28 ก.ค.นี้”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 25 กรกฎาคม 2551)

“แฉเล่ห์เขมร!ไม่ถอนยูเอ็น”

“อธิบดีกรมสารนิเทศแฉเขมรยังดึงเกมยันไม่ได้ถอนคำร้องยูเอ็นอย่างที่คิด เช่นเดียวกับอดีตทูตเชื้อสุนเซนไม่จบ”(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 กรกฎาคม 2551)

“เชิญ 20 ชาตินู๋เจรจาไทยเขมร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 31 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“เขมรฟ้องยูเอ็นเคลียร์เขาพระวิหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2551)

“อื้อนถุกคุมคามร้ายแรงจึงต้องร้องขอ”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 23 กรกฎาคม 2551)

“เขมรร้องยูเอ็นเปิดประชุมฉุกเฉิน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 23 กรกฎาคม 2551)

“แฉ“สุนเซน”ไม่ได้ถอนคำร้องยูเอ็น”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 กรกฎาคม 2551)

3.5.2 หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับท่าทีของกัมพูชาในเวทีโลกกรณีการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร อย่างไม่ต่อเนื่อง โดยมีการนำเสนอข่าวเป็นระยะตามสถานการณ์ เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่งจำนวน 3 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 22 หัวข่าว ซึ่งเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์มติชนได้รับส่วนใหญ่มาจากสำนักข่าวต่างประเทศ และแหล่งข่าวระดับสูงในกระทรวงการต่างประเทศ โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าวตามการดำเนินงานของกัมพูชาในเวทีโลกที่เกิดขึ้นในขณะนั้น และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของรัฐบาลกัมพูชา และแหล่งข่าวระดับสูงในกระทรวงการต่างประเทศของไทยในการนำเสนอข่าว เช่นเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“ไทยชนปี่นใหญ่ตรีงชายแดน เขมรฟ้องยูเอ็นตั้ง‘สหรัฐ-ฝรั่งเศส-จีน’ดูพท.”

(มติชน ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2551)

“ปัดตั้งยูเอ็นแทรกแซง‘เขมร’แฉง”

(มติชน ฉบับวันที่ 21 กรกฎาคม 2551)

“สมัคร’บอก’สุนเซน’โทร.แจ้ง’เขมร’ถอดถอนเรื่องพระวิหารพัน’ยูเอ็น”
(มติชน ฉบับวันที่ 25 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“เขมรร้องยูเอ็นส่งจนท.ดูแล”
(มติชน ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2551)

“เขมรร้องยูเอ็นประชุมฉุกเฉิน”
(มติชน ฉบับวันที่ 23 กรกฎาคม 2551)

“อ้างไทยละเมิดกฎบัตรบทที่6”
(มติชน ฉบับวันที่ 24 กรกฎาคม 2551)

“ยูเอ็นนัดถกปมเขมรร้อง 28 ก.ค.”
(มติชน ฉบับวันที่ 24 กรกฎาคม 2551)

3.5.3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับท่าทีของกัมพูชาในเวทีโลกกรณีการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร อย่างไม่ต่อเนื่อง โดยมีการนำเสนอข่าวเป็นระยะตามสถานการณ์ เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 13 หัวข่าว ซึ่งเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ส่วนใหญ่ได้รับมาจากสำนักข่าวต่างประเทศ และแหล่งข่าวระดับสูงในกระทรวงการต่างประเทศ โดยไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าว โดยรายงานข่าวตามการดำเนินงานของกัมพูชาในเวทีโลกที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เช่นเดียวกัน แต่ไม่มีการใช้ลีลาการเขียนข่าวที่แฝงนัยยะ เป็นเพียงการรายงานข่าวผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของรัฐบาลกัมพูชา และแหล่งข่าวระดับสูงในกระทรวงการต่างประเทศของไทยในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“ยื่นศาลโลกชี้เขตแดนเขมรรุกหนักทุกเวที-ยูเอ็นประชุมด่วน 28 ก.ค.”
(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 23 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข้อตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“เขมรร้องยูเอ็นยื่นมือแก้ขัดแย้ง”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 21 กรกฎาคม 2551)

“เขมรเลี้ยงยีนศาลโลกชี้ขาดเขตแดน”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 23 กรกฎาคม 2551)

“หลายชาติไม่เห็นด้วยเขมรร้องเวทีโลก”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 24 กรกฎาคม 2551)

“เขมรถอนกรณีพิพาทไทยจาก UN”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 25 กรกฎาคม 2551)

“อีโคโมสแฉเล่ห์กัมพูชา”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 2-3 สิงหาคม 2551)

3.5.4 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับท่าทีของกัมพูชาในเวทีโลกกรณีการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร อย่างไม่ต่อเนื่อง โดยมีการนำเสนอข่าวเป็นระยะตามสถานการณ์ เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และผู้จัดการรายวัน แต่ปรากฏเฉพาะในหัวข้อตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 17 หัวข้อ ซึ่งหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันได้รับข่าวส่วนใหญ่จากสำนักข่าวต่างประเทศ และแหล่งข่าวระดับสูงในกระทรวงการต่างประเทศที่ออกมาให้ข่าวเช่นเดียวกัน โดยไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าว โดยรายงานข่าวตามการดำเนินงานของกัมพูชาในเวทีโลกที่เกิดขึ้นในขณะนั้น แต่มีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะ ผ่านการอ้างอิงคำพูด การกระทำของรัฐบาลกัมพูชา และแหล่งข่าวระดับสูงในกระทรวงการต่างประเทศของไทย การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข้อตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“เขมรอาจนำพระวิหารรกในอาเซียน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 21 กรกฎาคม 2551)

“ทูต UN แฉแผนเขมรฮุบแดนไทย”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 23 กรกฎาคม 2551)

“เขมรถอนกรณีพิพาทไทยจาก UN”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 25 กรกฎาคม 2551)

“โฆษกเขมรกล่าวหาไทยรายวัน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 25 กรกฎาคม 2551)

ตารางที่ 13 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารทำที่ของกัมพูชาในเวทีโลกกรณีการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร

การนำเสนอ รูปแบบ หนังสือพิมพ์	ข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง	หัวข่าวรอง หน้าหนึ่ง	หัวข่าวตอน หน้าต่อเนื้อ
ไทยรัฐ	2	4	28
มติชน	3	-	22
โลกวันนี้	1	-	13
ผู้จัดการรายวัน	-	-	17
รวม	6	4	80

3.5.5 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ทั้งสี่ฉบับมีการสร้างประเด็นข่าวสารทำที่ของกัมพูชาในเวทีโลกกรณีการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารที่เหมือนกัน โดยหนังสือพิมพ์ทั้งสี่ฉบับ มีการสร้างประเด็นข่าวสารที่มีความถี่ในการนำเสนอข่าวอย่างไม่ต่อเนื่อง และไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าว

3.6 ประเด็นข่าวสารทำที่ของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร

3.6.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับทำที่ของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นประเด็นที่อยู่ในช่วงคลี่คลายปัญหากรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ซึ่งประชาชนติดตามและให้ความสนใจ โดยมีกรให้ข่าวจากแหล่งข่าวส่วนกลางอย่างเป็นทางการ อีกทั้งข่าวดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่อฝ่ายใดในประเทศ ทำให้สามารถเผยแพร่ข่าวที่ได้รับสู่สาธารณะชนได้ทันที ข่าวทำที่รัฐบาลไทย-กัมพูชามีฯ จึงมีการนำเสนอในปริมาณที่มาก โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 2 หัวข่าว ข่าวพาดหัวย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 6 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 46 หัวข่าว โดยมีลักษณะการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าวจากการนำเสนอข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของรัฐบาลไทยและรัฐบาลกัมพูชาในการนำเสนอข่าวดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“ประชุมไทย-เขมรตริงเข้ม! รับมือรับปวน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 21 กรกฎาคม 2551)

“ถกไทย-กัมพูชาล้มเหลว! สั่งทหารห้ามยิง”

“บัวแก้วเรียกร้องให้เขมรจริงใจ”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“ลุ้นกันอีกรอบ การเจรจาทวิภาคีไทย-กัมพูชา แก้ปัญหาพิพาทที่ทับซ้อนเขาพระวิหารนัดสอง”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 28 กรกฎาคม 2551)

“ถกพระวิหารเดชพอใจเขมรเปิดอก”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 29 กรกฎาคม 2551)

“ไทย-เขมรนัด 18 ส.ค. ถกรอบ 2”

“ไทยและกัมพูชาเตรียมเปิดเวทีการเจรจาทวิภาคีรอบ 2 แก้ปัญหาข้อพิพาทเรื่อง
“เขาพระวิหาร””

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 7 สิงหาคม 2551)

“ไทยย้ำชัดจุดยืนสันติวิธีกับเขมร”

“ไทยหวังการเจรจาทวิภาคี “ไทย-กัมพูชา” ในวันที่ 18 ส.ค.นี้ จุติปัญหา
ชายแดนเขาพระวิหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 9 สิงหาคม 2551)

“คาดถกเขมรราบรื่น”

“ประชุมทวิภาคีวันนี้ที่ชะอำ เผยต่างฝ่ายต่างฟังพากัน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 19 สิงหาคม 2551)

“ไทย-กัมพูชาประชุมขึ้นมั่นคงลงกัน 5 ข้อ ให้ถอนทหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 20 สิงหาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข้อตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ผบ.สส.มีธงเรื่องเขาพระวิหาร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2551)

“เครียด 8 ชั่วโมงยังไม่ได้ข้อยุติชัดเจน”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม 2551)

“ย้ำจุดยืนทวิภาคียุติบานปลาย”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 28 กรกฎาคม 2551)

“ไทยพอใจเขมรยอมเปิดอกคุย”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 29 กรกฎาคม 2551)

3.6.2 หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนมีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับท่าทีของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร อย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกัน แต่มีการนำเสนอข่าวที่เข้มข้น และอิงหลักวิชาการ

มากกว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 4 หัวข่าว ข่าวพาดหัวย่อยหน้าหนึ่ง จำนวน 3 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 40 หัวข่าว โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของรัฐบาลไทย และรัฐบาลกัมพูชาในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“ประชุมด่วน กก.ชายแดน 2 ชาติ สุดอึมครึม! ทหารไทยตึงพื้นที่ซ้อน”

(มติชน ฉบับวันที่ 17 กรกฎาคม 2551)

“ได้ข้อยุติแต่ห้าม ‘ยิง-เพิ่มกำลัง’ เจริญไม่คืบ! ‘ไทย-เขมร’ ตัดขาดปมกฎหมาย”

(มติชน ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม 2551)

“เขมรดิ้นให้ ‘ยูเอ็น’ ถกฉุกเฉินเงินขวาง! สิงคโปร์ขัดทำร้าย ‘อาเซียน’”

(มติชน ฉบับวันที่ 23 กรกฎาคม 2551)

“บัวแก้ว’ บีเขมรใช้ทวิภาคี”

“ถกแก้ปัญหาขอบเขาพระวิหารเหมือนกรณีเผาสถานทูตหลายฝ่ายเชื่อมีอรรถ.

ใหญ่”

(มติชน ฉบับวันที่ 28 กรกฎาคม 2551)

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง

“‘ไทย-เขมร’ เจริญมาราธอน สั่งถอนทหารลดเผชิญหน้าที่วัดศิรีสุขสวาย”

(มติชน ฉบับวันที่ 29 กรกฎาคม 2551)

“‘พระวิหาร’ เริ่มถกเขมรแก้ปัญหาชุมชน”

“ไทยรุกคืบถกเขมรแก้ปัญหาชุมชนในพื้นที่พระวิหาร ‘บัวแก้ว’ ซีส์สถานการณ์
คลี่คลาย”

(มติชน ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2551)

“‘ไทย-เขมร’ รื่นยูติเผชิญหน้าถอนทหาร-เหลือแค่ ‘ตร.-สท.’”

“ประชุมมรดกต่างประเทศไทย-เขมร สรุปให้ถอนทหารทั้ง 2 ฝ่ายเหลือไว้แต่

ตำรวจ-สารวัตรทหาร พร้อมเตรียมประชุม กก.ปักปันเขตแดนต่อ ต.ค.นี้”

(มติชน ฉบับวันที่ 20 สิงหาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“บัวแก้วเผยตกลงตั้งกก.2ฝ่ายแล้ว”

(มติชน ฉบับวันที่ 17 กรกฎาคม 2551)

“ทหารถก'บัวแก้ว'ก่อนเจรจา”

(มติชน ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2551)

“บุญสร้าง'บอกมีธงเจรจา”

(มติชน ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2551)

“บุญสร้าง-เตียบันห์' นำถกนอกรอบ”

(มติชน ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม 2551)

“เตียบันห์'แถลงติดข้อกม.สรุปไม่ได้”

(มติชน ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม 2551)

“เจรจา'พระวิหาร'บรรยากาศดี”

(มติชน ฉบับวันที่ 29 กรกฎาคม 2551)

3.6.3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีความถี่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับท่าทีของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร อย่างไม่ต่อเนื่อง โดยเลือกนำเสนอข่าวเป็นระยะในบางสถานการณ์ ตามข่าวที่ได้รับ โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 16 หัวข่าว และไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าว โดยใช้ลีลาการเขียนข่าวที่ไม่แผงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของรัฐบาลไทยและรัฐบาลกัมพูชาในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“ไทย-เขมรไม่ถอนทหาร หยุดเคลื่อนไหวยั่ว-ห้ามใช้อาวุธเด็ดขาด”

“ถกคณะกรรมการชายแดนทั่วไปไทย-กัมพูชาไม่สามารถเริ่มต้นได้หลังถกทวิภาคี

นอกรอบ 2 ฝ่ายพบอุปสรรค”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างการพาดหัวข่าวในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ไทย-เขมรไม่ถอดถอนทหารหยุดเคลื่อนไหวยั่วยุ-ห้ามใช้อาวุธเด็ดขาด”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม 2551)

“ผลการประชุมติดขัดข้อกฎหมาย”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม 2551)

“เตชนำคณะชุดใหญ่ถกเขมร”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 28 กรกฎาคม 2551)

“ถก‘พระวิหาร’ไม่ได้ข้อยุติ”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 29 กรกฎาคม 2551)

3.6.4 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีความถึในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับท่าทีของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร อย่างไม่ต่อเนื่อง เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ โดยเลือกนำเสนอข่าวเป็นระยะในบางสถานการณ์ เนื่องจากในขณะนั้นหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันให้เนื้อที่กับประเด็นข่าวสารเรื่องการประท้วงโค่นล้มรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช จึงทำให้ข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารถูกจำกัดเนื้อที่ลง โดยเลือกนำเสนอข่าวเป็นระยะในบางสถานการณ์ตามข่าวที่ได้รับ โดยปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง จำนวน 1 หัวข่าว และในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง จำนวน 27 หัวข่าว โดยไม่มีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าว โดยใช้ลีลาการเขียนข่าวที่ไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของรัฐบาลไทยและรัฐบาลกัมพูชาในการนำเสนอข่าว ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าว ดังนี้

ประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“‘ไทย-เขมร’ เสรจาล่ม ทหารตริ่งเข้มชายแดน”

“ถกปัญหาเขาพระวิหารไทย-เขมร 8 ชั่วโมง ยังตกลงกันไม่ได้”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างประเด็นข่าวสารที่ปรากฏในหัวข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง

“ไทย – เขมร’เจรจาถ่มทหารตริงเข้มชายแดน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม 2551)

“บุญสร้างเผยติดข้อกม.ยังไม่ได้ข้อสรุป”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม 2551)

“มั่นใจทวิภาคีแก้ปัญหาได้”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 25 กรกฎาคม 2551)

“ถกไม่ลงเรื่องปัญหาเขตแดน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 29 กรกฎาคม 2551)

ตารางที่ 14 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารทำที่ของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร

การนำเสนอ รูปแบบ หนังสือพิมพ์	ข่าวพาดหัวใหญ่ หน้าหนึ่ง	หัวข่าวรอง หน้าหนึ่ง	หัวข่าวตอน หน้าต่อเนื่อง
ไทยรัฐ	2	6	46
มติชน	4	3	40
โลกวันนี้	1	-	16
ผู้จัดการรายวัน	1	-	27
รวม	8	9	129

3.6.5 สรุปเปรียบเทียบประเด็นข่าวสารระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน มีการสร้างประเด็นข่าวสารทำที่ของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร โดยมีความถี่ในการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการนำเสนอข่าว จากการนำเสนอข่าวผ่านการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ในขณะที่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีความถี่ในการนำเสนอ

ข่าวอย่างไม่ต่อเนื่อง แต่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการใช้ลีลาการเขียนข่าวที่แผงนัยยะในการนำเสนอข่าว

จากการประมวลประเด็นข่าวสารข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ทำให้เห็นถึงประเด็นข่าวในมิติต่างๆ เกี่ยวกับกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร และกลยุทธ์ในการนำเสนอข่าวที่สื่อหนังสือพิมพ์นำเสนอในขณะนั้น นอกจากประเด็นข่าวสารที่สื่อกำหนดขึ้นแล้ว สื่อและแหล่งข่าวเองได้ใช้วาทะเป็นเครื่องมือในการวางกรอบข่าวสาร เพื่อสร้างการรับรู้แก่สาธารณะและสร้างความชอบธรรมให้แก่ฝ่ายตนเองอีกด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้ประมวลวาทะที่ปรากฏในข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ตลอดจนการวางกรอบความหมายของวาทะ โดยจะกล่าวต่อไปในบทต่อเนื่องจากนี้

4.3 วาทะที่ปรากฏในข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร

จากการสรุปเหตุการณ์และประมวลประเด็นข่าวสารกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในแต่ละช่วงที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สำรวจวาทะสำคัญที่ฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้ได้กล่าวถึง เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารนี้ ซึ่งพอจะประมวลกลุ่มวาทะต่างๆได้ 4 กลุ่มวาทะ ดังนี้

- 1 วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดน
- 2 วาทะชาตินิยม
- 3 วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญ
- 4 วาทะการอ้างการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

(1) วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดน

การวิเคราะห์วาทะ พิจารณาจาก 1.1 วาทะที่มาจากแหล่งข่าวหรือต้นตอข่าว โดยพิจารณาจากการอ้างอิงในรายงานข่าว และ 1.2 วาทะที่มาจากการบรรณาธิกรณหรือที่สื่อสร้างขึ้น โดยปรากฏในหัวข้อ ความนำข่าว หรือในเนื้อข่าว ดังนี้

(1.1) วาทะจากแหล่งข่าว

ฝ่ายรัฐบาล

ฝ่ายรัฐบาลใช้วาทะดังกล่าว ทั้ง 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ฝ่ายรัฐบาลใช้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมในการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา จากการที่ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการออกมาต่อต้านการกระทำดังกล่าว ผ่านสื่อต่างๆ อีกทั้ง มีการตั้งกระทู้สดเพื่อให้รัฐบาล และกระทรวงการต่างประเทศออกมาชี้แจงการกระทำ ดังกล่าว โดยในช่วงที่ 1 รัฐบาล ได้แก่ นายสมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ อธิบดีกรมสนธิสัญญา และโฆษกรัฐบาล ได้ใช้วาทะดังกล่าว ผ่านการอภิปราย การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การออกหนังสือปกขาว โดยอ้างหน้าที่ปฏิบัติ และการกระทำที่ถูกต้องในการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดนในการสนับสนุนวาทะของตนเอง โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และโลกวันนี้ อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“นพดล” ยันไทยไม่เสียดินแดน”

“เมื่อเวลา 09.30 น. วันที่ 20 มิ.ย. ที่รัฐสภา นายนพดล ปัทมะ รมว.ต่างประเทศ ให้สัมภาษณ์ก่อนเข้าตออบกระทู้สดต่อที่ประชุมวุฒิสภา เกี่ยวกับปัญหาการขอขึ้นทะเบียนปราสาทเขาพระวิหารเป็นมรดกโลก ถึงกรณีที่นักวิชาการตั้งข้อสังเกตว่าฝ่ายไทยไม่ได้นำแผนที่ที่ทางไทยยึดถือนำไปเจรจาต่อรองกับกัมพูชา ว่า ตนไม่ได้รับแผนที่ สิ่งที่กัมพูชาเสนอคือแผนผัง ไม่ใช่แผนที่ เป็นแผนผังตัวปราสาทที่จะขึ้นทะเบียน เราตรวจสอบดูแล้วว่าแผนผังดังกล่าวไม่คาบเกี่ยวในพื้นที่ของไทย ขณะที่แผนที่เดิมของกัมพูชาคาบเกี่ยวกับพื้นที่ไทย เมื่อกระทรวงการต่างประเทศไปเจรจากัมพูชาจึงต้องแก้แผนผังใหม่...”

“เมื่อถามว่า ทำไมไม่รอให้หาข้อยุติเรื่องพื้นที่ทับซ้อนให้ได้ก่อนค่อยลงนามในแถลงการณ์ร่วม นายนพดลตอบว่า ขณะนี้ค่อนข้างแน่ชัดว่าคณะกรรมการมรดกโลกจะอนุมัติให้ขึ้นทะเบียนในเดือน ก.ค. นี้ หากไม่ดำเนินการเรื่องดังกล่าวจะทำให้ประเทศไทยสูญเสียต่อการเสียพื้นที่ทับซ้อนไปด้วย...” (ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของนายนพดล ปัทมะ ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า นายนพดลใช้เหตุผลอ้างอิง หลักปฏิบัติ และการทำหน้าที่อย่างไม่บกพร่อง เพื่อสร้างความชอบธรรมและความถูกต้องในการกระทำของฝ่ายตนเองผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “หากไม่ดำเนินการเรื่องดังกล่าวจะทำให้ประเทศไทยเสี่ยงต่อการเสียพื้นที่ทับซ้อนไปด้วย” ซึ่งหมายถึง “กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการตามหน้าที่เพื่อปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดน” ในการต่อยอดการสร้างความหมายของวาทะอ้างอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองและชี้แจงเหตุผลความจำเป็นของกระทรวงการต่างประเทศให้ประชาชนรับทราบผ่านการให้สัมภาษณ์

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ไต่สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

ฝ่ายรัฐบาล นำโดยนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ใช้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมในการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ในกรณีที่ศาลปกครองมีมติระงับแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา และการชี้แจงต่อศาลศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องการดำเนินการขัดมาตรา 190(2) ผ่านการชี้แจงในชั้นศาล ตลอดจนการให้สัมภาษณ์ โดยยังคงอ้างหน้าที่ปฏิบัติ และการกระทำที่ถูกต้องในการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดน โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และโลกวันนี้ อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“ยันกระทรวงฯ รักษาผลประโยชน์ชาติ”

“เมื่อถามว่ายังยืนยันในจุดยืนเดิมที่เคยแถลงไว้หรือไม่ นายนพดล ตอบว่า ยืนยันว่า กระทรวงการต่างประเทศได้ทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของชาติมาอย่างต่อเนื่อง ได้เรียนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไปว่าสิ่งที่เราทำ นี้ก็ถึงแต่ประเทศชาติ ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนใด ๆ ทั้งสิ้น...”

“...หลังจากที่ตุลาการฯ ได้ฟังคำชี้แจงของตนแล้วเชื่อว่าตุลาการฯ จะเข้าใจมากขึ้นว่า ไม่เคยมีเจตนาที่จะสร้างนิติสัมพันธ์ระหว่างกันหรือหนังสือสัญญา... ...การลงนามครั้งนี้ไม่ได้มีผลกระทบต่อเขตแดน ไทยไม่เสีย ขณะที่กัมพูชาก็ไม่ได้ เขตแดนจะเป็นเหมือนเดิม...” (ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551)

จากตัวอย่างวาทะของนายนพดล บัทมะ ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า นายนพดลใช้ความหมายในเชิงสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองในดับทค่อนข้างมาก เช่น “ยืนยัน” “รักษาผลประโยชน์” “ไม่เคยมีเจตนา” “ไม่มีผลกระทบ” ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “กระทรวงการต่างประเทศได้ทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของชาติมาอย่างต่อเนื่อง” ซึ่งหมายถึง “กระทรวงการต่างประเทศได้รักษาอธิปไตยเหนือดินแดนมาโดยตลอด” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเอง โดยอ้างอิงคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ในการชี้แจงให้ประชาชนรับทราบความบริสุทธิ์ใจในการกระทำของฝ่ายรัฐบาลผ่านการให้สัมภาษณ์

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

นายนพดล บัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ใช้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมในการแถลงลาออกจากตำแหน่ง จากการที่มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ผ่านการแถลงข่าว ณ กระทรวงการต่างประเทศ พร้อมให้นักข่าวสัมภาษณ์สดผ่านสื่อ โดยยังคงอ้างหน้าที่ปฏิบัติ และการกระทำที่ถูกต้องในการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดนเอาไว้ พร้อมกับรับผิดชอบกับผลที่เกิดขึ้น โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และโลกวันนี้ อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

““นพดล” แถลงลาออก“

“ผมขอย้ำอีกครั้งว่าการดำเนินการของกระทรวงการต่างประเทศนั้น

1. ได้ดำเนินการอย่างแข็งขันในการปกป้องไม่ให้ประเทศไทยเสียดินแดนและอธิปไตยเพราะได้พยายามสกัดกั้นไม่ให้กัมพูชารุกล้ำและรวมเอาพื้นที่ทับซ้อนเข้าไปขึ้นทะเบียนด้วย”

“สิ่งที่เพื่อนข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศและกรมแผนที่ทหารตลอดจนสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการด้วยความสุจริต โปร่งใส ไม่มีประโยชน์ทับซ้อน ไม่ได้ทำให้ประเทศไทยเสียดินแดน แต่ในทางตรงข้าม เป็นการปกป้องดินแดนและอธิปไตยของไทย”

“ผมไม่ได้ขายชาติ ผมรักชาติรักชาติ เท่ากับคนไทยทุกคน กระผมขอยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่าผมไม่ได้ทำให้ประเทศเสียหาย” (มติชน ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

จากตัวอย่างวาทะของนายพดล ปัทมะ ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า นายพดลเลือกใช้ถ้อยคำที่สร้างความหมายในเรื่องการสร้างความปลอดภัยอย่างเด่นชัด เช่น “ดำเนินการอย่างแข็งขัน” “ปกป้อง” “สกัดกั้น” “สุจริต” “โปร่งใส” ฯลฯ ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “ไม่ได้ทำให้ประเทศเสียหาย” ซึ่งหมายถึง “ไม่ได้ทำให้ประเทศเสียอธิปไตยเหนือดินแดน” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะอ้างอธิปไตยเหนือดินแดน เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองและชี้แจงให้ประชาชนรับทราบความบริสุทธิ์ใจในการกระทำของฝ่ายตนเองผ่านการแถลงข่าว

ฝ่ายทหาร

ฝ่ายทหารใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 1 เท่านั้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ฝ่ายทหารใช้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมในการที่กรมแผนที่ทหารให้ความเห็นชอบร่างแผนที่พื้นที่ทับซ้อน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา จากกรณีที่ในช่วงนั้นกระแสดูการต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา มีออกมาจากสื่อต่างๆ ค่อนข้างมาก และคนไทยให้ความสนใจ อีกทั้งฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการออกมาต่อต้านการกระทำดังกล่าว ทำให้ฝ่ายทหาร นำโดย ผบ.สส. พล.อ.บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด พล.อ.ทรงกิตติ จักกาบาตร์ เสนาธิการทหารกองบัญชาการกองทัพไทย และเจ้ากรมแผนที่ทหาร ต้องออกมาชี้แจง ผ่านการแถลงข่าว การประชุมทางวิชาการ การให้สัมภาษณ์ โดยอ้างหน้าที่ปฏิบัติ และการกระทำที่ถูกต้องในการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดนในการสนับสนุนวาทะของตนเอง โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และมติชน อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“กองทัพย้าไม่มีส่วนใดเสียไป“

“พล.อ.ทรงกิตติ จักกาบาตร์ เสนาธิการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย แถลงว่า กองทัพขอยืนยันว่าแผนที่ดังกล่าวไม่ได้รุกล้ำอาณาเขตและบูรณภาพแห่งดินแดน ทางกรรมแผนที่ทหารยืนยันความถูกต้องจำนวน 26 จุด ได้ข้อสรุปว่าแผนผังที่ฝ่ายกัมพูชาจะนำเขาพระวิหารไปเสนอเป็นมรดกโลก ไม่ได้กระทบ หรือลวงล้ำเข้ามาในดินแดน อธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของไทย“

“ผลการสำรวจและยืนยันทั้งภาพภาคพื้นแนวตั้งและภาพถ่ายทางอากาศ ยืนยันได้ว่าการเสนอบริเวณปราสาทเขาพระวิหารเป็นมรดกมิได้มีผลกระทบและเกี่ยวพันต่ออธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนและราชอาณาจักรไทยเรายืนยันในส่วนของกองทัพว่าไม่มีส่วนใดที่กัมพูชาจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ กองทัพไทยคงไม่ยินยอมให้ประเทศหนึ่งประเทศใดใช้ดินแดนของเรา“ พล.อ.ทรงกิตติกล่าว“ (มติชน ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของพล.อ.ทรงกิตติ จักกาบาตร์ ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า พล.อ.ทรงกิตติ ใช้สัญลักษณ์ทั้งในรูปของวาทะ และการแสดงแผนผังประกอบเพื่อยืนยันวาทะที่สร้างขึ้น ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “กองทัพไทยคงไม่ยินยอมให้ประเทศหนึ่งประเทศใดใช้ดินแดนของเรา” ซึ่งหมายถึง “ทหารมีหน้าที่รักษาอธิปไตยเหนือดินแดน” ในการต่อยอดการสร้างความหมายของวาทะอ้างอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองและชี้แจงให้ประชาชนรับทราบในการกระทำของฝ่ายตนเองผ่านการแถลงข่าว

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ใช้วาทะดังกล่าว ทั้ง 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ฝ่ายค้าน นำโดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ นักการเมือง นำโดย ม.ร.ว. ปรียนันทนา รังสิต รองประธานกรรมการต่างประเทศ และนางรสนา โตสิตระกูล ส.ว. กรุงเทพ และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ใช้วาทะ

การรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของนายพล บัททะ จากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ผ่านการตั้งกระทู้สดเพื่อให้รัฐบาล และกระทรวง การต่างประเทศออกมาชี้แจงการกระทำ ดังกล่าว อีกทั้งมีการออกมาแสดงทัศนะ การให้สัมภาษณ์ การประชุมทางวิชาการ การร่วมลงชื่อคัดค้าน การยื่นหนังสือต่อศาลปกครอง และศาลรัฐธรรมนูญ โดยอ้างหน้าที่ปฏิบัติในการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดน ในฐานะที่เป็นคนไทยที่ห่วงหาอาวรณ์ของชาติ เพื่อสิทธิอันชอบธรรมในการต่อต้านการกระทำของรัฐบาล โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏใน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และผู้จัดการรายวัน อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“ยัน “นพดล” เซ็นยกดินแดนไทยเสีย 4.6 ตร.กม. ให้เขมร“

“ผู้จัดการรายวัน – “ม.ล.วัลย์วิภา” ยันไทยเสียดินแดนให้กัมพูชา 4.6 ตาราง กิโลเมตร ตามข้อผูกพันในแถลงการณ์ร่วมที่ “นพดล” ลงนาม พร้อมนัดระดมความคิดเห็นจาก ทุกภาคส่วน 24 มิ.ย. นี้“

“วานนี้ (22 มิ.ย.) ที่ห้องประชุมชั้น 9 ตึกอเนกประสงค์ สถาบันไทยคดีศึกษา เปิดเผยข้อมูลในประเด็นที่นายพล บัททะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมลงนาม ในแถลงการณ์ร่วมระหว่างรัฐบาลไทย-รัฐบาลกัมพูชา (Join Communique) และแผนผังที่แนบ ท้ายแถลงการณ์ เมื่อวันที่ 18 มิ.ย.2551...”

“...ทั้งนี้ แถลงการณ์ร่วมทั้ง 3 ข้อนั้นบ่งชี้ว่าไทยยอมรับแผนที่ปักปันที่ทาง กัมพูชาทำเสนอในการขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก... ...ซึ่งเป็นการขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี และการที่ไทยยอมรับพื้นที่ตามแผนผังจะถือว่าการยอมรับพื้นที่ตามพระราชกฤษฎีกาของกัมพูชา เท่ากับว่าไทยต้องเสียดินแดนที่เป็นปัญหาทับซ้อนกันให้แก่กัมพูชาถึง 4.6 ตารางกิโลเมตร...” (ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของม.ล.วัลย์วิภา จรุงโรจน์ นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ สถาบัน ไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ม.ล.วัลย์วิภา ใช้การประชุมทางวิชาการในการแสดงวาทะ โดยอ้างหลักการและเหตุผลทางวิชาการ ตลอดจน ผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมแถลงเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับวาทะที่สร้างขึ้น ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “การที่ไทยยอมรับพื้นที่ตามแผนผังจะถือว่าการยอมรับพื้นที่ ตามพระราชกฤษฎีกาของกัมพูชาเท่ากับว่าไทยต้องเสียดินแดนที่เป็นปัญหาทับซ้อนกันให้แก่ กัมพูชาถึง 4.6 ตารางกิโลเมตร” ซึ่งหมายถึง “กระทรวงการต่างประเทศทำให้ไทยต้องเสียอธิปไตยเหนือดินแดน” ในการตอกย้ำการสร้าง ความหมายของวาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและ

อธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลและประกาศให้ประชาชนคนไทยรับทราบข้อเท็จจริงในมุมมองของนักวิชาการผ่านการประชุมทางวิชาการ

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ได้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

ฝ่ายค้าน นำโดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ ใช้วาทะการรักษาสถาปัตยกรรมชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของนายพล บัณฑะจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา โดยยื่นหนังสือต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อตีความมาตรา 190 (2) อีกทั้งยื่นหนังสือต่อองค์กรระหว่างประเทศเพื่อยับยั้งการใช้แถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว ตลอดจนการอภิปราย และการให้สัมภาษณ์ โดยอ้างหน้าที่ปฏิบัติในการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดน ในฐานะที่เป็นคนไทยที่หวงแหนอธิปไตยของชาติ เพื่อสิทธิอันชอบธรรมในการต่อต้านการกระทำของรัฐบาล โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และผู้จัดการรายวัน อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“ปชป. ร่วมวงยื่นหนังสือยูเนสโก”

“ด้านนายองอาจ คล้ามไพบูลย์ โฆษกพรรคประชาธิปัตย์ กล่าวว่า วันที่ 30 มิ.ย. จะทำหนังสือถึงคณะกรรมการมรดกโลกทั้ง 21 คน โดยจะไปมอบให้ที่องค์การยูเนสโกประจำประเทศไทย เพื่อแสดงจุดยืนและความเห็นที่เกี่ยวข้องของประชาชนที่มีต่อเขาพระวิหาร... พรรคประชาธิปัตย์อยากเรียนให้ประชาชนทราบว่าพรรคดำเนินการบนพื้นฐานประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก ไม่ได้ทำเพื่อมุ่งหวังทางการเมือง หรือเพื่อผลประโยชน์ของใครคนใดคนหนึ่ง... ไม่มีความประสงค์จะให้การอภิปรายส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพราะเป็นการพูดกันของคนในประเทศ เพียงแต่ไม่ยอมให้รัฐบาลดำเนินการหมิ่นเหม่ต่ออธิปไตยของประเทศ...” (มติชน ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของนายองอาจ คล้ามไพบูลย์ โฆษกพรรคประชาธิปัตย์ ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่านายองอาจ ใช้วาทะที่แสดงจุดยืนอย่างชัดเจน ผ่านการแถลงข่าว และการกระทำ เพื่อสนับสนุนวาทะของฝ่ายตนเอง ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่น

จากประโยคที่ว่า “ไม่มีความประสงค์จะให้การอภิปรายส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพราะเป็นการพูดกันของคนในประเทศ เพียงแต่ไม่อยากให้รัฐบาลดำเนินการหมิ่นเหม่ต่ออธิปไตยของประเทศ” ซึ่งหมายถึง “การที่ฝ่ายค้านต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติเพื่อปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดน” ในการตอกย้ำการสร้างควมหมายของวาทะการรักษาสันติภาพและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลและชี้แจงเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองผ่านการแถลงข่าว

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

ฝ่ายค้าน นำโดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ นักการเมือง นำโดย ม.ร.ว. ปรียฉันทนา รั้งสิต รองประธานกรรมการต่างประเทศ และนางรสนา โตสิตระกูล ส.ว. กรุงเทพฯ ใช้วาทะการรักษาสันติภาพและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อดำเนินการเอาโทษนายพนดล บัทมะ หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกและศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการกระทำของฝ่ายรัฐบาลเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ผ่านการอภิปราย การแสดงทัศนะ และการให้สัมภาษณ์ โดยอ้างหน้าที่ปฏิบัติในการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดน ในฐานะที่เป็นคนไทยที่หวงแหนอธิปไตยของชาติเพื่อสิทธิอันชอบธรรมในการลงโทษนายพนดล บัทมะ โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และผู้จัดการรายวัน อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“ยันถอดถอน “นพดล” เป็นหน้าที่”

“นายอลงกรณ์ พลบุตร รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ กล่าวว่า ที่นายกรัฐมนตรีกล่าวเท็จใจใส่ร้ายพรรคประชาธิปัตย์ กรณีที่มีการยื่นถอดถอนนายพนดล บัทมะ ทั้งๆ ที่พรรคประชาธิปัตย์ยื่นถอดถอนก่อนที่นายพนดล ลาออก เป็นการดำเนินการต่อเนื่องมาจากการอภิปรายไม่ไว้วางใจ เนื่องจากการกระทำดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ พรรคประชาธิปัตย์ไม่ได้มีจุดประสงค์ร้ายดังนั้น เมื่อทำผิดรัฐธรรมนูญ ก็ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป และควรได้รับโทษสูงสุด ซึ่งนายกฯ ควรจะยอมรับคำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญยอมรับความผิด”

“ทั้งนี้พรรคได้เคยเสนอแนะไปก่อนหน้าแล้วว่า การขึ้นทะเบียนมรดกโลกปราสาทพระวิหารควรเป็นการดำเนินการร่วมกันของสองประเทศ แต่ปรากฏว่า รัฐบาลกลับปล่อยให้ทางกัมพูชาไปขึ้นทะเบียนฝ่ายเดียว จนสร้างวิกฤตให้รัฐบาลเสถียรภาพสิ้นคลอน

ประชาชนสองประเทศไม่เข้าใจกัน ซึ่งเป็นเพราะรัฐบาลคืออั้ง ไม่ฟังเสียงฝ่ายค้าน นักวิชาการ สื่อมวลชนติติง ดังนั้นรัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้น“

“นายอลงกรณ์กล่าวต่อว่า ในวันอังคารที่ 15 ก.ค. คณะกรรมการกิจการชายแดนของสภาฯ จะมีการประชุมกัน ซึ่งกรรมการในส่วนของพรรคประชาธิปัตย์จะเสนอให้มีการพิจารณาเรื่องนี้ โดยเชิญกรมสนธิสัญญา กรมแผนที่ทหาร และนายปองพล อดิเรกสารมาชี้แจง โดยเฉพาะประเด็นร่างแผนผังที่ปรับปรุงแล้ว ซึ่งเป็นพื้นที่ที่จะต้องจัดการร่วมของ 7 ชาติ แต่แปลกประหลาดที่ฝ่ายไทยไม่มีแผนผังดังกล่าวอยู่ในมือ การให้กัมพูชาขึ้นทะเบียนมรดกโลกฝ่ายเดียวจะส่งผลต่อการสูญเสียดินแดน และอธิปไตย ดังนั้นคณะกรรมการจะตรวจสอบ และลงไปดูพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นสร้างความเข้าใจ และสร้างความสัมพันธ์อันดีของทั้ง 2 ประเทศ ที่อาศัยอยู่บริเวณดังกล่าว“ (ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 14 กรกฎาคม 2551)

จากตัวอย่างวาทะของนายอลงกรณ์ พลบุตร รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า นายอลงกรณ์ ใช้เหตุผล หลักการ และความจำเป็น เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของตนเองในวาทะที่สร้างขึ้น ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “รัฐบาลกลับปล่อยให้ทางกัมพูชาไปขึ้นทะเบียนฝ่ายเดียว จนสร้างวิกฤตให้รัฐบาลเสถียรภาพสั่นคลอน ประชาชนสองประเทศไม่เข้าใจกัน ซึ่งเป็นเพราะรัฐบาลคืออั้ง ไม่ฟังเสียงฝ่ายค้าน นักวิชาการ สื่อมวลชนติติง ดังนั้นรัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้น” ซึ่งหมายถึง “นายนพดล ปัทมะต้องรับโทษจากการที่ทำให้ประเทศไทยสุ่มเสี่ยงต่อการเสียอธิปไตยเหนือดินแดน” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะการรักษาสันติภาพและอธิปไตยเหนือดินแดน เพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลและชี้แจงเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองผ่านการแถลงข่าว

กลุ่มพันธมิตรฯ

กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 1 เท่านั้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

กลุ่มพันธมิตรฯ นำโดยนายสนธิ ลิ้มทองกุล ใช้วาทะการรักษาสันติภาพและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของนายนพดล ปัทมะ จากการลงนาม

ในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา อย่างเข้มข้น ผ่านการออกมาประท้วง การขึ้นเวทีแสดงทัศนะ การให้สัมภาษณ์ การใช้สัญญาณต่างๆ ตลอดจนการยื่นหนังสือต่อศาลปกครอง โดยอ้างหน้าที่ปฏิบัติในการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดน ในฐานะที่เป็นคนไทยที่หวงแหนอธิปไตยของชาติ เพื่อสิทธิอันชอบธรรมในการต่อต้านการกระทำของรัฐบาล และการยื่นหนังสือต่อศาลปกครอง โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และผู้จัดการรายวัน อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“มือบั่นธมิตรบุกต.ไล่ ‘นพดล’”

“...จากนั้นในเวลา 10.00 น. บรรดาแกนนำที่อยู่บนรถปราศรัยเคลื่อนที่ ตัวรถติดป้ายผ้าสีเหลืองขนาดใหญ่ที่มีข้อความว่า “THAILAND NOT FOR SALE” ได้ผลัดกันกล่าวโจมตี นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ว่าสมคบคิดกับฝ่ายกัมพูชาจนทำให้เสียดินแดน และยังเอื้อประโยชน์ให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี รวมถึงเรียกร้องให้นายนพดลลาออกจากตำแหน่ง และขอให้กระทรวงการต่างประเทศเปิดเผยแผนที่เขาพระวิหารฉบับใหม่ที่กัมพูชาเสนอให้ไทยพิจารณา พร้อมนำผู้ร่วมชุมนุมที่สามารถพูดภาษาต่างประเทศมาปราศรัยโจมตีและขับไล่ นายนพดล ด้วยภาษาต่างๆ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น จีน มาเลเซีย และกัมพูชา (มติชน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะและสัญญาณของกลุ่มพันธมิตร ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ากลุ่มพันธมิตร ใช้ทั้งวาทะ และสัญญาณ ได้แก่ การชุมนุม การกล่าวปราศรัยในภาษาต่างๆ การการใช้อุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนวาทะของฝ่ายตนอย่างเข้มข้น ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “THAILAND NOT FOR SALE” ซึ่งหมายถึง “ประเทศไทยกำลังจะเสียอธิปไตยเหนือดินแดนให้กับกัมพูชาเพื่อแลกกับผลประโยชน์แอบแฝงของฝ่ายรัฐบาล” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดน เพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล

(1.2) วาทะจากการบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 3 ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล บัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้วาทะการรักษาคำมั่นประนีประนอมชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับนายนพดล บัทมะในการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-เขมร โดยมุ่งเน้นนำเสนอวาทะในบริบทของการรักษาความชอบธรรมให้กับฝ่ายรัฐบาลในเรื่องหน้าที่ปฏิบัติ และการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดนอย่างถูกต้องและอย่างโปร่งใสของฝ่ายรัฐบาล โดยใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะ ผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายต่างๆ การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอประเด็นข่าวสาร ตัวอย่างเช่น

“ไม่เสียดินแดน”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

“ไทยไม่เสียดินแดนให้เขมร คุยวัดพิภักด้วยจีพีอาร์เอส”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

ยันรับรองเฉพาะแผนผังตัวปราสาท

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

ย้ำขึ้นทะเบียนเฉพาะตัวปราสาท

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างเนื้อหาข่าวที่ปรากฏวาทะอ้างอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเอง

“ไม่เสียดินแดน”

“นายนพดล บัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ แถลงแผนทีเส้นเขตแดนไทย-กัมพูชาฉบับเก่าและฉบับใหม่เพื่อยืนยันว่าแผนที่ฉบับใหม่แสดงขอบเขตปราสาทเขาพระวิหาร ที่จะใช้ยื่นขอขึ้นทะเบียนมรดกโลกไม่มีผลกระทบต่อเขตแดนไทยแม้แต่มิลลิเมตรเดียวตามที่ ส.ส. ของพรรคประชาธิปัตย์และแกนนำพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยร่วมกันกล่าวหา และไม่มีเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือมีเงื่อนไขใด ๆ ในการจัดทำแผนที่ดังกล่าว” (โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวและเนื้อข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ มีการคัดเลือก ตัดทอน การนำเสนอข่าว และมีการเพิ่มและลดความสำคัญของแต่ละประเด็นข่าวที่ไม่เท่ากันอีกด้วย นอกจากนี้ การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ยังมีการพาดหัวข่าวที่มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับการแสดงความชอบธรรมของฝ่ายรัฐบาลด้านเดียวอย่างเด่นชัด เช่น “ไม่เสียดินแดน” “ไทยไม่เสียดินแดนให้เขมร” ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “ไม่เสียดินแดน” ซึ่งหมายถึง “ไม่เสียอธิปไตยเหนือดินแดน” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะอ้างอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเอง และชี้แจงให้ประชาชนเชื่อมั่นในการกระทำของรัฐบาล

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับนายพล ปัทมะ หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก และนายพลแถลงข่าวลาออกจากตำแหน่ง โดยมุ่งเน้นในการนำเสนอวาทะในบริบทของการรักษาความชอบธรรมให้กับฝ่ายรัฐบาลในเรื่องหน้าที่ปฏิบัติ การรักษาอธิปไตยเหนือดินแดนอย่างถูกต้องและโปร่งใสของฝ่ายรัฐบาล และการรับผิดชอบต่อการกระทำที่เกิดขึ้น โดยใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูด การกระทำของฝ่ายรัฐบาล การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าว ตัวอย่างเช่น

“ถามมีความเสียหายอะไรที่ต้องรับผิดชอบ”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม 2551)

“ย้า”นายพล”ไม่ต้องรับผิดชอบ”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม 2551)

“นายพล”กลับไทยพร้อมประกาศลาออก”

(โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างเนื้อหาข่าวที่ปรากฏวาทะอ้างอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเอง

“นพดล’ ไชวีสปริตลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีต่างประเทศแล้วมีผล 14 ก.ค.”

“วันที่ 10 ก.ค. 2551 ที่กระทรวงการต่างประเทศ นายนพดล ปัทมะ เปิดแถลงข่าวลาออกจากตำแหน่งหลังเดินทางกลับจากประเทศแคนาดา โดยได้เล่าขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการขอขึ้นทะเบียนปราสาทเขาพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา พร้อมยืนยันว่าไม่ได้ดำเนินการอย่างเร่งรีบหรือมีผลประโยชน์แอบแฝง และไม่ได้ขายชาติอย่างที่ถูกล่ามทา อย่างไรก็ตาม แม้ไม่ได้ทำความผิด แต่เพื่อให้บ้านเมืองเกิดความสงบจะแสดงสปิริตลาออกจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 14 ก.ค. นี้เป็นต้นไป“ (โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

จากตัวอย่างวาทะของหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวและเนื้อข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ยังคงใช้การคัดเลือก ตัดทอน การนำเสนอข่าว และมีการเพิ่มและลดความสำคัญของแต่ละประเด็นข่าวที่ไม่เท่ากันอีกด้วย นอกจากนี้การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ยังมีการพาดหัวข่าวที่มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับการแสดงความชอบธรรมของฝ่ายรัฐบาลด้านเดียวอย่างเด่นชัด เช่น “อย่า“นพดล”ไม่ต้องรับผิดชอบ” ““นพดล”กลับไทยพร้อมประกาศลาออก” ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่น จากประโยคที่ว่า ““นพดล’ ไชวีสปริตลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีต่างประเทศ” ซึ่งหมายถึง “การลาออกในครั้งนี้ไม่ได้เกิดจากการทำให้ประเทศไทยสุ่มเสี่ยงต่อการเสียอธิปไตยเหนือดินแดน” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะอ้างอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองในกรณีการแถลงประกาศลาออกจากตำแหน่ง

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 1 เท่านั้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ใช้วาทะการรักษาสถิตประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของนายนพดล ปัทมะ จากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา โดยมีการนำเสนอวาทะที่มุ่งเน้นในบริบทของการทำหน้าที่ตรวจสอบทุจริตของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ซึ่งหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันให้ความหมาย

รัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช หมายถึง รัฐบาลที่มาจากรัฐบาลนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร โดยใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูด การกระทำของฝ่ายรัฐบาล การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น

“เปิดโปงเส้นทางขายชาติ”

“ประชาธิปไตยตะเพิด “หมัก-นพดล” พันเก้าอี้ หลังเสียค่าโง่เขมรทำไทยเสีย อธิปไตยปราสาทพระวิหารอย่างถาวร “อภิสิทธิ์” ซัด “หมัก” เนรคุณผู้ให้กำเนิดทางการเมือง มุ่งสนองคุณ “แม่ว” เป็นหลัก”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

“ชป. ใช้ดาบสองฟันนพดลส่งศาล รธน. ทวงพระวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

“ชี้แถลงการณ์ทำเขมรจัดการพื้นที่ไทยได้”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างเนื้อหาข่าวที่ปรากฏวาทะการรักษามลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล

“แฉ กรม. อภัยขายชาติ”

“รวมตำนานนพดลยกดินแดนให้เขมร”

ผู้จัดการรายวัน – พันธมิตรฯ บุกกระทรวงต่างประเทศ ประณาม “นพดล” ยื่น อธิปไตยเหนือดินแดนไทยให้กัมพูชา จากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมเพื่อรับรองแผนที่ฉบับใหม่ ให้เขมรนำไปเสนอให้ปราสาทเขาพระวิหารเป็นมรดกโลกประเทศเดียว ขณะที่นักวิชาการรวมแฉ วาระซ่อนเร้น เปลี่ยนเส้นเขตแดนแลกประโยชน์กลุ่มการเมือง เตือนละเมิดรัฐธรรมนูญเสนอ ส.ว. 63 คนเข้าชื่อส่งศาลรธน. ด้วย ด้าน “นพดล” ยังโวยเป็นฮีโร่ ไม่ทำให้ไทยเสียดินแดน บอกควรได้ ดอกไม้ไม่ใช่ก้อนหิน “ปานเทพ” เตรียมเสนอพันธมิตรฯ ล่าชื่อยื่นคัดค้านไปยังยูเนสโก” (ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน เลือกลงชื่อที่สร้างความหมายในเชิงลบในเรื่องวาระซ่อนเร้นในการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา อย่างเด่นชัด เช่น

“แฉ” “โง” “เปิดโปง” “ขายชาติ” “อัปยศ” ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “นพดล” ยังโงเป็นฮีโร่ ไม่ทำให้ไทยเสียดินแดน บอกควรได้ดอกไม้ไม้ไม้ไผ่ก้อนหิน” ซึ่งหมายถึง “นอกจากทำไทยเสียอธิปไตยเหนือดินแดนแล้ว ยังขาดจรรยาบรรณในอาชีพอีกด้วย” ในการต่อยอดการสร้างความหมายของวาทะการรักษาดินแดนประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล

(2) วาทะชาตินิยม

การวิเคราะห์วาทะ พิจารณาจาก 2.1 วาทะที่มาจากแหล่งข่าวหรือต้นตอข่าว โดยพิจารณาจากการอ้างอิงในรายงานข่าว และ 2.2 วาทะที่มาจากการบรรณาธิกรณหรือที่สื่อสร้างขึ้น โดยปรากฏในหัวข่าว ความนำข่าว หรือในเนื้อข่าว ดังนี้

(2.1) วาทะจากแหล่งข่าว

ฝ่ายรัฐบาล

ฝ่ายรัฐบาลใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 1 เท่านั้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

รัฐบาล นำโดย นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี ใช้วาทะชาตินิยมเรื่อง ความสามัคคีและความรักชาติเพื่อต่อต้านการปลุกปั่นกระแสลัทธิชาตินิยมของกลุ่มพันธมิตรฯ และนักวิชาการบางกลุ่ม เนื่องจากในช่วงนั้นกลุ่มพันธมิตรและนักวิชาการบางกลุ่มมีการสร้างกระแสลัทธิชาตินิยม เพื่อโค่นล้มรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช โดยใช้วาทะอ้างชาตินิยมปลุกกระดมคนไทยให้ออกมาประท้วงขับไล่รัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวชจึงใช้วาทะนี้เพื่อลดกระแสความรุนแรงของกระแสลัทธิชาตินิยม และพยายามทำให้บ้านเมืองกลับสู่ภาวะปกติ ได้ใช้วาทะการอ้างอธิปไตยผ่านการอภิปราย การให้สัมภาษณ์ การออกสื่อรายการโทรทัศน์ โดยอ้างหน้าที่ปฏิบัติ เพื่อให้บ้านเมืองอยู่ในความเรียบร้อยในการสนับสนุนวาทะของตนเอง โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และโลกวันนี้ อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“สมัคร’ ชัดปลุกระดมเกินเหตุ”

“นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม กล่าวในรายการ “สนทนาประสาสมัคร” เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน ถึงกรณีปัญหาเขาพระวิหารที่ประเทศกัมพูชาเสนอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ซึ่งมีใจความสำคัญตอนหนึ่งว่า เรื่องเขาพระวิหาร ถ้าไม่อธิบายความให้ฟังคงไม่ได้ เพราะดูเหมือนจะมีการจูดชนวนให้ลูกหลานกันต่อไป...”

“...เรื่องนี้ต้องอธิบายให้ฟังให้ชัดเจน เพราะเอามาปลุกระดมกันแล้วน่ากลัว ขนาดผู้หญิงเป็นช่างตัดเสื้อที่เดิมตัดชุดละ 1,000 บาท ตอนนี้ชุดละ 10,000 บาท บอกว่า ไม่ยอมตัดเสื้อแล้ว จะไปชุมนุมเรื่องเขาพระวิหาร ไทยจะเสียเขาพระวิหาร สรุปค่าได้ว่าถ้าฉันจะตายเพราะเรื่องเขาพระวิหารก็จะยอมตาย เรื่องนี้เอามาปลุกระดมกันเกินเหตุถึงขนาดจะเอาไปศาลปกครอง แต่เชื่อว่าทางศาลปกครองก็อายุมากพอที่จะรู้ว่าอะไรเป็นอะไร” (มติชน ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของนายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า นายสมัคร ใช้การยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบอ้างอิง เพื่อแสดงให้เห็นถึงการปลุกระดมของผู้ไม่หวังดี ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “เรื่องนี้เอามาปลุกระดมกันเกินเหตุถึงขนาดจะเอาไปศาลปกครอง แต่เชื่อว่าทางศาลปกครองก็อายุมากพอที่จะรู้ว่าอะไรเป็นอะไร” ซึ่งหมายถึง “คนไทยควรรักชาติอย่างมีสติ” ในการต่อยอดการสร้าง ความหมายของวาทะชาตินิยมและเรื่องการขายชาติเพื่อต่อต้านการปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติและเรียกร้องให้คนไทยอย่าหลงเชื่อการปลุกระดมผ่านการให้สัมภาษณ์ทางรายการโทรทัศน์

ฝ่ายทหาร

ฝ่ายทหารใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 1 เท่านั้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ฝ่ายทหารใช้วาทะชาตินิยมเรื่องความสามัคคีและความรักชาติเพื่อต่อต้าน การปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ จากการที่ในช่วงนั้นมีกระแสการปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ ของกลุ่มพันธมิตรฯ และนักวิชาการบางกลุ่ม ทำให้บ้านเมืองอยู่ในภาวะระส่ำระสาย ฝ่ายทหารจึงได้ออกมาแสดงทัศนคติเรื่องการต่อต้านการปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ ซึ่งเป็นจุดยืนหนึ่งเพื่อรักษาความ

สงบ และสร้างความสามัคคีภายในชาติ ผ่านการแถลงข่าว การประชุมทางวิชาการ การให้สัมภาษณ์ โดยอ้างหน้าที่ปฏิบัติ และการกระทำที่ถูกต้องในการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดนในการสนับสนุนวาทะของตนเอง โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และมติชนอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“จะรักชาติต้องยุติธรรมและถูกต้อง”

“ผู้ดำเนินรายการถามว่า ขณะนี้เกรงว่าจะบานปลายทำให้กระแสรักชาติเป็นคลังชาติเป็นห่วงเรื่องนี้หรือไม่ พล.อ.บุญสร้างกล่าวว่า ความจริงทหารต้องการให้ประชาชนรักชาติ แต่ต้องอยู่ในความยุติธรรมและถูกต้อง แต่เรื่องความชัดเจนควรจะมี คิดว่าเป็นโอกาสดีที่คนไทยจะได้บทเรียน คือ การทำอะไรที่ไม่ชัดเจน ไม่ได้คิดอะไรล่วงหน้า ไม่ระแวงระวัง ไม่ให้ประชาชนรับทราบ ซึ่งประชาชนทั่วไปจะเป็นเกราะป้องกันช่วยดูแล ช่วยทำให้เข้มแข็งจะได้ไม่พรั่งพลาดใดๆ” (ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของพล.อ.บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า พล.อ.บุญสร้าง ใช้การอ้างจุดยืนของสถาบันทหารเพื่อแสดงให้เห็นถึงความรักชาติ และต่อต้านการปลุกปั่นกระแสคลังชาติ ผ่านการสร้าง ความหมายเชิงมายาคติ เช่นจากประโยคที่ว่า “ความจริงทหารต้องการให้ประชาชนรักชาติ แต่ต้องอยู่ในความยุติธรรมและถูกต้อง แต่เรื่องความชัดเจนควรจะมี” ซึ่งหมายถึง “คนไทยควรรักชาติอย่างมีสติ” ในการตอกย้ำการสร้าง ความหมายของวาทะชาตินิยมเพื่อต่อต้านการปลุกปั่นกระแสคลังชาติ ในขณะนั้น ผ่านการให้สัมภาษณ์ทางรายการโทรทัศน์

กลุ่มพันธมิตรฯ

กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 1 เท่านั้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

กลุ่มพันธมิตรฯ นำโดยนายสนธิ ลิ้มทองกุล ใช้วาทะชาตินิยมเรื่องหน้าที่ปกป้องประเทศชาติเพื่อกระตุ้นให้คนไทยรวมตัวกันและออกมาแสดงพลังเพื่อปกป้องอธิปไตยของชาติ ในนามของกลุ่มพันธมิตรฯ โดยต่อต้านการกระทำของรัฐบาล อย่างเข้มข้น

ผ่านการออกมาประท้วง การขึ้นเวทีแสดงทัศนะ การให้สัมภาษณ์ การใช้สัญญาณต่างๆ ตลอดจนการยื่นหนังสือต่อศาลปกครอง โดยอ้างหน้าที่ปฏิบัติในการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดน ในฐานะที่เป็นคนไทยที่หวงแหนอธิปไตยของชาติ เพื่อสิทธิอันชอบธรรมในการต่อต้านการกระทำของรัฐบาล และการยื่นหนังสือต่อศาลปกครอง โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และผู้จัดการรายวัน อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“สนธิ”ปลุกคนไทยทวงคืนเขาพระวิหาร“

“นายสนธิ กล่าวว่า พวกเราที่มาชุมนุมกันในวันนี้ ต้องร่วมกันลงชื่อเพื่อทวงคืนสิทธิบนเขาพระวิหาร เพราะที่ผ่านมา ตนเองไม่เคยยอมรับว่าเขาพระวิหารเป็นของกัมพูชา ดังนั้น การลงชื่อในวันนี้ เราจะนำไปยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อให้เอกอัครราชทูต ระหว่างนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย กับนายชก อัน รัฐมนตรีของกัมพูชาต้อง ยกเลิกไปเลย

“ทั้งนี้ก่อนการปราศรัยนายสนธิ ได้นำประชาชน บวงสรวงและแสดงความเคารพต่อกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณโรงเรียนพาณิชยการพระนคร พร้อมกล่าวตามคำบันทึก เพื่อแสดงความเคารพต่อดวงวิญญาณพระองค์ท่าน และช่วยให้ภารกิจในการกอบกู้ชาติบ้านเมืองให้พ้นวิกฤตและเปลี่ยนแปลงการเมืองให้ไปสู่สิ่งที่ดีกว่า” (ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของนายสนธิ ลิ้มทองกุล แกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า นายสนธิ ใช้วาทะ และสัญญาณ ได้แก่ การร่วมลงนาม และการบวงสรวงเพื่อปลุกจิตสำนึกผู้มาร่วมชุมนุมให้เกิดความรู้สึกรักชาติ ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่น จากประโยคที่ว่า “พวกเราที่มาชุมนุมกันในวันนี้ ต้องร่วมกันลงชื่อเพื่อทวงคืนสิทธิบนเขาพระวิหาร” ซึ่งหมายถึง “คนไทยที่รักชาติมีหน้าที่ปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดน” ในการตอกย้ำการสร้าง ความหมายของวาทะชาตินิยมและเรื่องการขายชาติเพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติเพื่อเรียกร้องให้คนไทยออกมาแสดงพลังในการต่อต้านรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช

(2.2) วาทะจากการบรรณาธิกรณของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 1 เท่านั้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ใช้วาทะชาตินิยมเพื่อกระตุ้นให้คนไทยรวมตัวกัน และออกมาแสดงความเป็นคนไทยที่ต้องการปกป้องอธิปไตยของชาติในนามของกลุ่มพันธมิตรฯ เพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล อย่างเข้มข้น เช่นเดียวกับวาทะที่สร้างขึ้นโดยกลุ่มพันธมิตรฯ โดยใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูด การกระทำของฝ่ายรัฐบาล การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น

ข่าวพาดหัวใหญ่หน้าหนึ่ง

“‘สนธิ’ขึ้นเวทีพันธมิตรแฉพวกขายชาติยกพระวิหารแลกลัมปทาน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

“‘สนธิ’ปลุกคนไทยทวงคืนเขาพระวิหาร”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างเนื้อหาข่าวที่ปรากฏวาทะชาตินิยมและเรื่องการขายชาติเพื่อปลุกปั่น กระแสคลั่งชาติ

“‘สนธิ’ ปลุกคนไทยทวงคืนเขาพระวิหาร”

“...นายสนธิ กล่าวว่า พวกเราที่มาชุมนุมกันในวันนี้ ต้องร่วมกันลงชื่อเพื่อทวงสิทธิบนเขาพระวิหาร เพราะที่ผ่านมา ตนเองไม่เคยยอมรับว่าเขาพระวิหารเป็นของกัมพูชา ดังนั้น การลงชื่อในวันนี้ เราจะนำไปยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อให้เอกสารสัญญาระหว่าง นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยกับนายชก อันรัฐมนตรีของ กัมพูชา ต้องยกเลิกไปเลย”

“ทั้งนี้ ก่อนการปราศรัยนายสนธิได้นำประชาชนบวงสรวงและแสดงความเคารพต่อกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณโรงเรียนพณิชยการพระนคร พร้อมกล่าวตามคำบันทึก เพื่อแสดงความเคารพต่อดวงวิญญาณพระองค์ท่าน และช่วยให้ภารกิจ

ในการกอบกู้ชาติบ้านเมืองให้พ้นวิกฤต และเปลี่ยนแปลงการเมืองให้ไปสู่สิ่งที่ดีกว่า” (ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 23 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ยังคงเลือกใช้ถ้อยคำที่สร้างความหมายในเชิงลบในเรื่องวาระซ่อนเร้นในการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ในลักษณะเดียวกับการสร้างวาทะการรักษาสถิติและอธิปไตยเหนือดินแดน โดยมีการนำเสนอวาทะอย่างเด่นชัด เช่น “แฉ” “ไล่” “ต้าน” “ทวงคืน” “ปลุก” ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “‘สนธิ’ ปลุกคนไทยทวงคืนเขาพระวิหาร” ซึ่งหมายถึง “ปลุกจิตสำนึกคนไทยเรื่องชาตินิยม เพื่อปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดน” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะชาตินิยมและเรื่องการขายชาติเพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ

(3) วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญ

การวิเคราะห์วาทะ พิจารณาจาก 3.1 วาทะที่มาจากแหล่งข่าวหรือต้นตอข่าว โดยพิจารณาจากการอ้างอิงในรายงานข่าว และ 3.2 วาทะที่มาจากการบรรณาธิกรณหรือที่สื่อสร้างขึ้น โดยปรากฏในหัวข้อข่าว ความนำข่าว หรือในเนื้อข่าว ดังนี้

(3.1) วาทะจากแหล่งข่าว

ฝ่ายรัฐบาล

ฝ่ายรัฐบาลใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

รัฐบาลใช้วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง ในการชี้แจงกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา จากการตั้งกระทู้สดของฝ่ายค้าน และนักการเมืองที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ตลอดจนการให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อต่างๆ โดยนายนพดล ปัทมะชี้แจงว่าการลงนามในแถลงการณ์

ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ไม่ได้ละเมิดมาตรา 190 เนื่องจากแถลงการณ์ร่วมไม่ใช่สนธิสัญญาจึงไม่มีข้อผูกมัดทั้งในเรื่องสิทธิและหน้าที่จึงไม่ต้องนำเรื่องขออนุมัติจากรัฐสภา โดยในช่วงที่ 1 รัฐบาลได้แก่ นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และอธิบดีกรมสนธิสัญญาได้ใช้วาทะการอ้างกฎหมายรัฐธรรมนูญฯ ผ่านการอภิปราย การให้สัมภาษณ์ การออกหนังสือปกขาว โดยอ้างหลักนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และหน้าที่ปฏิบัติ ในการสนับสนุนวาทะของตนโดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และโลกวันนี้ อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“นพดล”แจงไม่เข้าข่าย ม.190

“ด้านนายนพดลได้ชี้แจงพร้อมยืนยันว่าแผนที่ที่กัมพูชาส่งมาใหม่มีการตัดส่วนพื้นที่ทับซ้อนไปแล้ว และกรมแผนที่ทหารตรวจสอบมา 3 วัน ยืนยันว่าไม่มีการรุกล้ำเข้ามาแม้แต่ตารางเซนติเมตรเดียว รวมทั้งยืนยันว่าไม่ได้เร่งรัดให้กัมพูชาได้ขึ้นทะเบียนเขาพระวิหารเป็นมรดกโลก”

“ส่วนที่ว่าอาจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา 190 นั้น คำแถลงการณ์ร่วมครั้งนี้ไม่มีสถานะเป็นสนธิสัญญา เป็นเพียงคำแถลงทางการเมืองและไม่ได้เปลี่ยนแปลงอาณาเขตของไทย การที่ผมเซ็นเอกสารจะไม่ไปกระทบกับการพิจารณาของกรรมาธิการปักปันเขตแดนไทยกัมพูชา นอกจากนี้ อนุสัญญามรดกโลกข้อ 11 (3) ระบุว่า ตัวมรดกโลกจะไม่รวมเส้นเขตแดน ตรงนี้จึงเป็นเกราะให้ไทยอยู่ แต่ไทยทำได้ดีกว่านั้นเพราะกัมพูชาส่งแผนที่ใหม่มาเมื่อเวลา 11.00 น.ของวันที่ 15.00 น.” นายนพดลกล่าว (มติชน ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า นายนพดลใช้ความหมายเชิงอรรถ คำว่า “ยืนยัน” ในวาทะค่อนข้างมาก เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองในการอ้างการตีความรัฐธรรมนูญ ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “คำแถลงการณ์ร่วมครั้งนี้ไม่มีสถานะเป็นสนธิสัญญา เป็นเพียงคำแถลงทางการเมืองและไม่ได้เปลี่ยนแปลงอาณาเขตของไทย” ซึ่งหมายถึง “กระทรวงการต่างประเทศปฏิบัติหน้าที่โดยถูกต้องและชอบธรรม” ในการต่อยอดการสร้างความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง ผ่านการให้สัมภาษณ์

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ได้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

รัฐบาลนำโดยนายพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ใช้วาทะการอ้างกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเองในการชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ผ่านการชี้แจงในชั้นศาล และการให้สัมภาษณ์ โดยยังคงอ้างหน้าที่ปฏิบัติ และการกระทำที่ถูกต้องในการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดน ในขณะเดียวกัน นายสมคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี ได้ใช้วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาลในเรื่องอำนาจศาลต่อการบริหารบ้านเมือง ผ่านการให้สัมภาษณ์ โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และโลกวันนี้ อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“นพดล” นำทีมบัวแก้วแจงศาล รธน. ยันแถลงการณ์ร่วมไม่เข้าข่ายมาตรา 190 ไม่กระทบดินแดน”

“...ทั้งนี้ นายพดลกล่าวว่า มั่นใจว่าจะชี้แจงได้ โดยเตรียมเอกสารที่คล้ายกันในการอภิปรายไม่ไว้วางใจมาด้วย รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ของกรมสนธิสัญญาและกฎหมายระหว่างประเทศ และเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศนำเอกสารพร้อมแผนที่มาชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญด้วย ที่มาวันนี้เพื่อแสดงความคิดเห็น ไม่ได้มาในฐานะจำเลย ดังนั้นจึงมาให้ความร่วมมือ หากศาลถามก็ตอบไปตามนั้น”

“...เวลา 12.00 น. นายพดลให้สัมภาษณ์อีกครั้งภายหลังเข้าชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมคณะร่วม 2 ชั่วโมง ว่า ยืนยันยืนยันจุดยืนเดิมว่ากระทรวงการต่างประเทศได้ทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของชาติมาอย่างต่อเนื่องและเรียนทางศาลรัฐธรรมนูญไปว่าเรานี้ก็ถึงประเทศชาติ ไม่มีประโยชน์ทับซ้อน...”

“นายพดลยังกล่าวถึงกรณีแถลงการณ์ร่วมไทย – กัมพูชา ไม่เข้าองค์ประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 190 ที่ต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภาว่า ยืนยันต่อทางศาลรัฐธรรมนูญไปว่าไม่ได้มีผลกระทบต่อดินแดนหรือเขตแดนซึ่งไทยไม่เสียกัมพูชาก็ไม่ได้ ขึ้นอยู่กับศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัย ซึ่งพูดไปแล้วว่าไม่มีเจตนาผูกนิติสัมพันธ์” (มติชน ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551)

จากตัวอย่างวาทะของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า นายนพดล เลือกใช้ถ้อยคำที่สร้างความหมายในเรื่อง ความถูกต้อง ซอภธรรมให้กับตนเอง อย่างเด่นชัด เช่น “ยืนยัน” “หน้าที่” “รักษาผลประโยชน์” “จุดยืน” “ไม่มีเจตนา” ในการอ้างการตีความกฎหมายรัฐธรรมนูญ ผ่านกระบวนการ สร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “ที่มาวันนี้เพื่อแสดงความคิดเห็น ไม่ได้มาในฐานะจำเลย ดังนั้นจึงมาให้ความร่วมมือ หากศาลถามก็ตอบไปตามนั้น” ซึ่งหมายถึง “กระทรวงการ ต่างประเทศปฏิบัติหน้าที่โดยถูกต้องและซอภธรรม” ในการต่อยอดการสร้าง ความหมายของ วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อสร้างความซอภธรรมให้กับ การกระทำของ ฝ่ายตนเอง ผ่านการให้สัมภาษณ์

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ใช้วาทะดังกล่าว ทั้ง 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ฝ่ายค้าน นำโดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ นักการเมือง นำโดย ม.ร.ว. ปรียฉันทนา รั้งสิต รองประธานกรรมาธิการต่างประเทศ และ นางรสนา โตสิตระกูล ส.ว. กรุงเทพฯ ใช้วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะด้วยการตั้งกระทู้ สดเพื่อให้ฝ่ายรัฐบาลออกมาชี้แจง และมีการออกมาแสดงทัศนะและให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อต่างๆ ในขณะที่เดียวกันนักวิชาการที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ก็ใช้วาทะการอ้างอำนาจศาล และกฎหมายรัฐธรรมนูญ ในการออกมาแสดงทัศนะ โดยมีการประชุมทางวิชาการ การให้สัมภาษณ์ และการร่วมลงชื่อคัดค้าน โดยอ้างหลักนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และหน้าที่ปฏิบัติ ในการสนับสนุนวาทะของตน โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และผู้จัดการรายวัน อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“ปชป. ใช้ดาบสองฟันนพดล ส่งศาล รธน. ขวางพระวิหาร”

“ผู้จัดการรายวัน – “อภิสิทธิ์” ตอกย้ำขบวนการขายชาติ ทำไทยเสียอธิปไตยเขา พระวิหาร ซึ่งแถลงการณ์ร่วมเปิดทางให้เขมรบริหารจัดการพื้นที่ไทยได้” “นพดล” แจงเขาพระวิหาร บิดเบือน 7 ประเด็น “จงใจไม่ใช้คำว่าอำนาจอธิปไตย – ไม่ยึดแนวสันปันน้ำ – สละสิทธิเดิมของไทย – เร่งรีบบรรองเขมร – เปลี่ยนแปลงแผนที่เป็นแผนผัง”

“นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค ส.ส.กรุงเทพฯ พรรคประชาธิปัตย์ ให้สัมภาษณ์ว่า ไม่ว่าจะผลการอภิปรายไม่ไว้วางใจกรณีทีรัฐบาลภายใต้การนำของนายสมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี อนุมัติให้นายนพดล ปัทมะ รว.ต่างประเทศ ลงนามยอมรับให้ปราสาทพระวิหาร เป็นของประเทศกัมพูชา จะได้รับความไว้วางใจ จากสภาฯ ให้บริหารประเทศต่อไปหรือไม่ พรรคประชาธิปัตย์ก็จะดำเนินการยื่นร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 154(1) ให้พิจารณาว่าการลงนามดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 190 ทั้งนี้ เบื้องต้นตนเห็นว่าอาจมีการเสนอให้ถอดถอนนายนพดล ปัทมะตามรัฐธรรมนูญมาตรา 270 ที่ระบุการเอาผิดผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีที่มีพฤติการณ์สื่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้วุฒิสภามีอำนาจถอดถอนผู้นั้นออกจากตำแหน่งได้” (ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค ส.ส.กรุงเทพฯ พรรคประชาธิปัตย์ ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า นายพีระพันธุ์ ใช้หลักการ เหตุผลอ้างอิงกฎหมายรัฐธรรมนูญ ในการดำเนินคดีกับนายนพดล ปัทมะ ผ่านกระบวนการสร้างความหมายเชิงมายาคติ เช่นจากประโยคที่ว่า “ไม่ว่าผลการอภิปรายไม่ไว้วางใจกรณีทีรัฐบาลภายใต้การนำของนายสมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี อนุมัติให้นายนพดล ปัทมะ รว.ต่างประเทศ ลงนามยอมรับให้ปราสาทพระวิหารเป็นของประเทศไทย จะได้รับความไว้วางใจ จากสภาฯ ให้บริหารประเทศต่อไปหรือไม่ พรรคประชาธิปัตย์ก็จะดำเนินการยื่นร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ” ซึ่งหมายถึง “ผู้ที่ละเมิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ควรได้รับโทษสูงสุดตามความผิดนั้นๆ” ในการตอกย้ำการสร้าง ความหมายของวาทะการอ้าง อำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ผ่านการให้สัมภาษณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ได้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

ฝ่ายค้าน นำโดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ ใช้วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อสนับสนุนการกระทำของตน โดยการยื่นหนังสือต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อตีความการกระทำของรัฐบาลผิดต่อมาตรา 190 ของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่ อีกทั้งฝ่ายค้านและนักวิชาการยังคงออกมาแสดงทัศนะ และให้สัมภาษณ์ โดยอ้างหลักนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และหน้าที่ปฏิบัติ ในการสนับสนุนวาทะของตน โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และผู้จัดการรายวัน อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“ขวางขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารยื่นตีความมติ ครม. ขายชาติ”

“ผู้จัดการรายวัน – ปชป. ลั่นเดินหน้าขวางขึ้นทะเบียนเขาพระวิหารโลก พร้อมตั้งทีมงานยื่นศาล รธน. ตีความมติ ครม. ที่ไปลงนามในแถลงการณ์ร่วมว่าขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่”

“นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรกล่าวภายหลังการโหวตไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอีก 7 คนวานนี้ (27 มิ.ย.) ว่า... เราจะเดินหน้าระงับยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับเขาพระวิหารต่อไป ไม่หยุดแค่การอภิปรายเท่านั้น โดยจะทำให้คณะกรรมการมรดกโลกได้รับทราบข้อเท็จจริง”

“นายอภิสิทธิ์ กล่าวว่า หลังจากนี้พรรคจะดำเนินการยื่นศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยมติ ครม. ที่ไปลงนามในแถลงการณ์ร่วมว่า ขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่ โดยขณะนี้ได้มอบหมายให้คณะทำงานด้านกฎหมายของพรรคไปยกร่างคำร้อง และทำหนังสือถึงคณะกรรมการมรดกโลก โดยได้มอบหมายให้ ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร ไปดำเนินการ” (ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 28-29 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในช่วงที่ 2 พรรคประชาธิปัตย์ยังคงใช้หลักการ เหตุผลอ้างอิงกฎหมายรัฐธรรมนูญ ในการดำเนินคดีกับนายพดล ปัทมะ ผ่านกระบวนการสร้างความหมายเชิงมาายาคติ เช่นจากประโยคที่ว่า “เราจะเดินหน้าระงับยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับเขาพระวิหารต่อไป ไม่หยุดแค่การอภิปรายเท่านั้น... นายอภิสิทธิ์ กล่าวว่า หลังจากนี้ พรรคจะ

ดำเนินการยื่นศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยมติ ครม. ที่ไปลงนามในแถลงการณ์ร่วมว่า ข้อรัฐธรรมนูญหรือไม่” ซึ่งหมายถึง “ผู้ที่ละเมิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ควรได้รับโทษสูงสุดตามความผิดนั้นๆ” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ผ่านการให้สัมภาษณ์

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

ฝ่ายค้าน นำโดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ นักการเมือง นำโดย ม.ร.ว. ปรียฉันทนา รังสิต รองประธานกรรมการต่างประเทศ และนางรสนา โตสิตระกูล ส.ว. กรุงเทพฯ ใช้วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการเอาโทษนายนพดล ปัทมะ หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ผ่านการอภิปราย การแสดงทัศนะ และการให้สัมภาษณ์โดยอ้างหลักนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และหน้าที่ปฏิบัติ ในการสนับสนุนวาทะของตนโดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และผู้จัดการรายวัน อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

““ปชป.” ซึงยื่นถอด “นพดล” ก่อนไขก๊อก! หวังมัดไม่ให้หลุดคดีอาญา”

“นายสาทิตย์แถลงที่พรรคอีกครั้งว่า ได้นัดกับนายประสพสุข บุญเดช ประธานวุฒิสภาเพื่อยื่นถอดถอนนายนพดล ในเวลา 14.30 น. วันที่ 10 กรกฎาคม โดยรายละเอียดของการถอดถอนจะชี้ให้เห็นใน 3 ประเด็น คือ 1.กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาและการดำเนินการก่อนที่นายนพดลจะไปลงนาม ซึ่งได้มีการทักท้วงกันมาเป็นระยะๆ แล้วจากบุคคลหลายฝ่าย แต่นายนพดลไม่ใส่ใจยับยั้งหรือหยุดการกระทำ ซึ่งถือว่าขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 วรรค 2 และนายนพดลยังให้สัมภาษณ์ตอบโต้เรื่อยมา 2. นายนพดลถือว่าเป็นนักกฎหมายรัฐกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นอย่างดีแต่กลับไปลงนามในสัญญาว่าร่วมถือว่าการจงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ และ 3. การลงนามในข้อตกลงเมื่อเดือนพฤษภาคม ถือว่ามีเหตุจูงใจพิเศษเป็นการส่อพิรุณที่พบได้ในภายหลัง ซึ่งเป็นการยืนยันว่าการดำเนินการทุกอย่างมีเจตนาฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ความยาวของเนื้อหาประมาณ 7-8 หน้า ซึ่งมีรายละเอียดต่างๆ อย่างชัดเจน” (มติชน ฉบับวันที่ 10 กรกฎาคม 2551)

จากตัวอย่างวาทะของนายสาทิพย์ วงศ์หนองเตย ประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคฝ่ายค้าน ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่านายสาทิพย์ ใช้วาทะ และสัญญาได้แก่ การยื่นหนังสือ ในการประกาศวาทะของฝ่ายตนเอง โดยยังคงอ้างอิงหลักการ เหตุผลอ้างอิงกฎหมายรัฐธรรมนูญ ในการดำเนินคดีกับนายนพดล ปัทมะ ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “การลงนามในข้อตกลงเมื่อเดือนพฤษภาคม ถือว่ามีเหตุจูงใจพิเศษเป็นการล่อลวงที่พบได้ในภายหลัง ซึ่งเป็นการยืนยันว่าการดำเนินการทุกอย่างมีเจตนาฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ” ซึ่งหมายถึง “ผู้ที่ละเมิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ควรได้รับโทษสูงสุดตามความผิดนั้นๆ” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ผ่านการแถลงข่าว

กลุ่มพันธมิตรฯ

กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 1 เท่านั้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

กลุ่มพันธมิตรฯ นำโดยนายสนธิ ลิ้มทองกุล ใช้วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ ด้วยการยื่นหนังสือต่อศาลปกครอง และมีการออกมาแสดงทัศนคติที่ชุมนุม การให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อต่างๆ ตลอดจนการใช้สัญญาต่างๆในการชุมนุม โดยอ้างหลักนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และหน้าที่ปฏิบัติ ในการสนับสนุนวาทะของตน โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และผู้จัดการรายวัน อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“พันธมิตรฯ ร้องศาล ปค.ไต่สวน “เขาพระวิหาร””

“ผู้จัดการรายวัน – พันธมิตรฯ พร้อมทีมทนายความกู้ชาติเข้ายื่นคำร้องต่อศาลปกครอง ให้เพิกถอนมติ ครม. ขายชาติ ที่ลงนามยินยอมให้กัมพูชาขึ้นทะเบียน “เขาพระวิหาร” เป็นมรดกโลกเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งขัดขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 ขณะที่ศาลปกครองนัดไต่สวนอุทธรณ์ 26 มิ.ย. นี้ พร้อมระบุให้ “นพดล ปัทมะ” นำมติ ครม. แถลงการณ์ร่วมรัฐบาลไทย-กัมพูชา และแผนที่แนบท้ายมาชี้แจงต่อศาลด้วย...”

“โดยปรากฏข้อเท็จจริงว่ากระบวนการลงนามในแถลงการณ์นั้นไม่ได้เป็นไปตามขั้นตอนรัฐธรรมนูญ มาตรา 190 ที่ระบุว่า หนังสือสัญญาใดที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตอำนาจตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน ต้องได้รับความเห็นชอบของสภา ซึ่งรัฐสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และก่อนจะดำเนินการทำหนังสือสัญญากับองค์การระหว่างประเทศ ครม. ต้องให้ข้อมูลและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วย”

“...การกระทำที่นายพดล ปัทมะ และ ครม. ดำเนินการทั้งหมดจึงเป็นการปกปิด บิดเบือนข้อมูล ข้อเท็จจริงในสาระสำคัญของแถลงการณ์ร่วมฯ ที่จะมีผลต่อกระบวนการ ขั้นตอนปฏิบัติตามกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายด้านอาณาเขตดินแดนและอำนาจอธิปไตยของประเทศไทย...”

“จึงขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษา 1.ให้เพิกถอนการกระทำของ รมว. ต่างประเทศ ที่เสนอร่างคำแถลงการณ์ร่วมต่อ ครม.เพื่อพิจารณาและมีมติ ครม.เห็นชอบ” 2.เพิกถอนมติ ครม.ลงวันที่ 17 มิ.ย. 51 ที่เห็นชอบร่างคำแถลงฯ...” (ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะที่ปรากฏในคำฟ้องข้างต้น จะเห็นได้ว่ากลุ่มพันธมิตรฯ ใช้วาทะ และสัญญาะ ได้แก่ การยื่นคำฟ้อง ในการประกาศวาทะของฝ่ายตนเอง โดยอ้างอิงหลักการ เหตุผลอ้างอิงกฎหมายรัฐธรรมนูญ ในการระงับแถลงการณ์ร่วม ไทย-กัมพูชา และมติ ครม. ดังกล่าว ตลอดจนดำเนินคดีกับนายพดล ปัทมะ ผ่านกระบวนการสร้างความหมายเชิงมายาคติ เช่นจากประโยคที่ว่า “โดยปรากฏข้อเท็จจริงว่ากระบวนการลงนามในแถลงการณ์นั้นไม่ได้เป็นไปตามขั้นตอนรัฐธรรมนูญ มาตรา 190... การกระทำที่นายพดล ปัทมะ และครม. ดำเนินการทั้งหมดจึงเป็นการปกปิด บิดเบือนข้อมูล ข้อเท็จจริงในสาระสำคัญของแถลงการณ์ร่วมฯ” ซึ่งหมายถึง “ผู้ที่ละเมิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ควรได้รับโทษสูงสุดตามความผิดนั้นๆ” ในการตอกย้ำการสร้าง ความหมายของวาทะการอ้างอำนาจอศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ผ่านการแถลงข่าว และการยื่นคำร้อง

(3.2) วาทะจากการบรรณาธิกรณของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 2 เท่านั้น ดังนี้

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ไต่สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่ผิดพลาดของนายพล ปัทมะ และฝ่ายรัฐบาล โดยมีการนำเสนอวาทะที่มุ่งเน้นการรายงานคำตัดสินของศาลปกครอง และคำชี้แจงของฝ่ายรัฐบาล แต่มีการสร้างวาทะที่ไม่เด่นชัด โดยใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะ ผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายต่างๆ การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ แต่ไม่มีการใช้ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวที่ชัดเจน ตัวอย่างเช่น

“ครม.ใส่เกียรติยศตามคำสั่งศาล”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 2 กรกฎาคม 2551)

“ ‘นพดล’ หายไม่มาศาล ”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 4 กรกฎาคม 2551)

“นพดลไต่ถามนามตามรัฐบาลสุรยุทธ์”

“นพดล นำคณะเข้าชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้ว หลัง ส.ว.และส.ส.ยื่นหนังสือให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างเนื้อหาข่าวที่ปรากฏวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญ

“นพดลไพบั”

“...รวมว.ต่างประเทศไพบัทำตามรัฐบาลสุรยุทท์ที่เคยลงนามให้การสนับสนุน
กัมพูชาไว้แล้วก่อนหน้าี้ จากนั้นเปิดแถลงถึงเรื่องไปชี้แจงต่อศาล... ..นายนพดลให้สัมภาษณ์ว่า
ได้เล่าความเป็นมาของเรื่องดังกล่าว ตั้งแต่มีคำพิพากษาของศาลโลกและการขอขึ้นทะเบียน
ปราสาทพระวิหารรวมถึงเจตนาของกระทรวงการต่างประเทศที่ไม่ต้องการผูกนิติสัมพันธ์ใน
เอกสารต่างๆที่เซ็นไป และการลงนามในครั้งนี้ไม่เข้าองค์ประกอบตามรัฐธรรมนูญ แต่อย่างไร”
(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551)

จากตัวอย่างวาทะของหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ที่ปรากฏในการพาด
หัวข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เลือกใช้ถ้อยคำที่สร้างความหมายในเชิงลบในเรื่อง
ความผิดพลาดจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของฝ่ายรัฐบาลในบริบทของ
ความผิดทางกฎหมาย แต่ไม่เด่นชัด โดยนำเสนอผ่านนัยยะทางภาษา เช่น “ใส่เกียร์ถอย” “ไพบั”
“หายไม่มาศาล” ผ่านกระบวนการสร้างความหมายเช่นจากประโยคที่ว่า “นพดลไพบัลงนามตาม
รัฐบาลสุรยุทท์” ซึ่งหมายถึง “กระทรวงการต่างประเทศกล่าวโทษผู้อื่นในเรื่องการกระทำที่ผิดพลาด
และขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญของตนเอง” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะการอ้าง
อำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล

หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล บัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ
ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

หนังสือพิมพ์มติชนใช้วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อ
แสดงให้เห็นถึงการกระทำที่ผิดพลาดของนายนพดล บัทมะ และฝ่ายรัฐบาล โดยมีการนำเสนอ
วาทะที่มุ่งเน้นการรายงานการดำเนินงานของฝ่ายค้านฯ และกลุ่มพันธมิตร ในการยับยั้ง
ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการลงนามในแถลงการณ์การณร่วมฯ ไทย-กัมพูชา และเอาผิด
การกระทำของนายนพดล บัทมะและผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่มีการสร้างวาทะที่ไม่เด่นชัด โดยใช้ลีลา
การเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะ ผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายต่างๆ

การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ แต่ไม่มีการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าว ในการนำเสนอข่าวที่ชัดเจน ตัวอย่างเช่น

“พันธมิตรยื่นศาลปกครอง.สภัดพระวิหาร ชี้ ‘นพดล’ ลงนาม ‘โมฆะ’”

(มติชน ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2551)

“รมต.พรรคร่วมหวั่นเสียดินแดน รื้อมติ ‘กรม.’ กันพลาดท่า ‘พระวิหารซ้ำ’”

(มติชน ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

“ยื่นศาลรธน.สภัดพระวิหาร ถอด ‘นพดล’”

“ปชป.’ลุยไม่รอผลชกฟอก รื้อมติกรม.สะท้อนผิดพลาด ‘ฝ่ายค้านเขมร’ ร่วมวง ‘ถล่ม!’”

(มติชน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างเนื้อหาข่าวที่ปรากฏวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญ

“พันธมิตรยื่นศาลปกครอง.สภัดพระวิหาร ชี้ ‘นพดล’ ลงนาม ‘โมฆะ’”

“นายความกลุ่มพันธมิตรจะยื่นเรื่องต่อศาลปกครอง เพื่อยับยั้งการที่นาย นพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ไปลงนามในแถลงการณ์ร่วมกับกัมพูชา เพราะทำผิดต่อหลักการปกครอง เนื่องจากการเป็นรัฐมนตรีนั้นไม่มีอำนาจในการไปเซ็นแถลงการณ์ร่วม โดยจะส่งผลให้ประเทศไทยเสียดินแดน และคิดว่าไม่เกิน 2 วันหลังยื่นเรื่อง ศาลปกครองจะมีคำวินิจฉัยออกมา... ..โดยศาลปกครองจะมีคำสั่งให้มีการคุ้มครองการกระทำดังกล่าวต่อไป จะได้ไม่มีนักการเมืองคนไหนมาอ้างอีกว่าเมื่อได้รับการเลือกตั้งมาแล้วจะสามารถทำอะไรก็ได้ เพราะถึงแม้จะได้รับเลือกมา 60 ล้านเสียง ก็ไม่มีสิทธิที่จะทำให้ไทยเสียดินแดน” (มติชน ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของหนังสือพิมพ์มติชน ที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์มติชน เลือกใช้ถ้อยคำที่แฝงนัยยะจากการให้ข่าวของแหล่งข่าว ที่สร้างความหมายในเชิงลบในเรื่องความผิดพลาดจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของฝ่ายรัฐบาลในบริบทของความผิดทางกฎหมาย แต่ไม่เด่นชัด เช่น “สภัด” “ชี้” “โมฆะ” “กันพลาดท่า...ซ้ำ” “สะท้อนผิดพลาด” ผ่านกระบวนการสร้างความหมายเช่นจากประโยคที่ว่า “รมต.พรรคร่วมหวั่นเสียดินแดน รื้อมติ ‘กรม.’ กันพลาดท่า ‘พระวิหารซ้ำ’” ซึ่งหมายถึง “ฝ่ายรัฐบาลเองมีท่าทีกลัวความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับประเทศจากการกระทำของตนเอง

แต่อีกนัยหนึ่งคือกลัวมีความผิดในกรณีการดำเนินงานที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งฝ่ายรัฐบาลกำลังถูกยื่นฟ้องจากฝ่ายต่อต้านฯ ในขณะนั้น” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ได้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

หนังสือพิมพ์มติชนใช้วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่ผิดพลาดของนายพดล ปัทมะ และฝ่ายรัฐบาล โดยมีการนำเสนอวาทะที่มุ่งเน้นการรายงานคำตัดสินของศาลปกครอง และคำชี้แจงของฝ่ายรัฐบาล แต่มีการสร้างวาทะที่ไม่เด่นชัด โดยใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายต่างๆ การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ แต่ไม่มีการใช้ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวที่ชัดเจน เช่นเดียวกับการสร้างวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในขณะนั้น ตัวอย่างเช่น

“ศาลปค.ชี้ ‘ชาติ’ อาจเสียหายเบรก‘ครม.’! ห้ามใช้แถลงการณ์‘พระวิหาร’”

(มติชน ฉบับวันที่ 29 มิถุนายน 2551)

“ศาลรธน.รับคดี‘พระวิหาร’ ชี้ดเส้น ‘พดล’ แจงวันนี้”

(มติชน ฉบับวันที่ 4 กรกฎาคม 2551)

“‘พดล’ แจง ศาล ‘รธน.’ โยนระเบิด ‘รัฐบาลสุรยุทธ์’”

(มติชน ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างเนื้อหาข่าวที่ปรากฏวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญ

“ยื่นฟ้องอาญา ‘พดล’ ต่อ”

“...ทนายความกลุ่มพันธมิตรฯและผู้ฟ้องอื่นจะเดินหน้าเกี่ยวกับคดีอาญาที่จะร้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้สวนกรณี ครม. นายพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นายกฤต ไกรจิตติ อธิบดี

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และบุคคลที่เกี่ยวข้อง กระทำผิดประมวลกฎหมายอาญามาตรา 119 ผู้ใดกระทำการใดๆ เพื่อราชอาณาจักรตกไปอยู่ใต้อำนาจอธิปไตยของรัฐต่างประเทศ หรือเพื่อให้เอกราชของรัฐเสื่อมเสียไป และมาตรา 120 ผู้ใดคบคิดกับบุคคลซึ่งการกระทำการเพื่อประโยชน์รัฐต่างประเทศ ด้วยความประสงค์ที่จะก่อให้เกิดการดำเนินการรบต่อรัฐ หรือในทางอื่นที่เป็นปรปักษ์ต่อรัฐ ต้องระวางจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ 10-20 ปี” (มติชน ฉบับวันที่ 29 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของหนังสือพิมพ์มติชน ที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์มติชน เลือกใช้ถ้อยคำที่แฝงนัยยะจากการให้ข่าวของแหล่งข่าว ที่สร้างความหมายในเชิงลบในเรื่องความผิดพลาดจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของฝ่ายรัฐบาลในบริบทของความผิดทางกฎหมาย แต่ไม่เด่นชัด เช่นเดียวกับในช่วงที่ 1 เช่น “ชี้” “เบรก” “โยนระเบิด” “อ้าง” ผ่านกระบวนการสร้างความหมายเช่นจากประโยคที่ว่า “‘นพดล’ แจง ศาล ‘รธน.’ โยนระเบิด ‘รัฐบาลสุรยุทธ์’” ซึ่งหมายถึง “นายนพดล บัณฑิตกุลว่าโฆษณานี้ในเรื่องการกระทำที่ผิดพลาดและขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญของตนเอง” ในการตอกย้ำการสร้าง ความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล

(4) วาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

การวิเคราะห์วาทะ พิจารณาจาก 4.1 วาทะที่มาจากแหล่งข่าวหรือต้นตอข่าว โดยพิจารณาจากการอ้างอิงในรายงานข่าว และ 4.2 วาทะที่มาจากการบรรณาธิการหรือที่สื่อสร้างขึ้น โดยปรากฏในหัวข่าว ความนำข่าว หรือในเนื้อข่าว ดังนี้

(4.1) วาทะจากแหล่งข่าว

ฝ่ายรัฐบาล

ฝ่ายรัฐบาลใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 2 และช่วงที่ 3 ดังนี้

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ได้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

รัฐบาลใช้วาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งในระดับประเทศและระดับบุคคล เพื่อต่อต้านกระแสคลั่งชาติ หลังจากในช่วงนั้น มีการใช้วาทะอธิปไตยเหนือดินแดนและวาทะชาตินิยมปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ ทั้งจากแหล่งข่าว และจากสื่ออย่างต่อเนื่อง และในขณะนั้นศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 ทำให้ฝ่ายต่างๆ ออกมาเรียกร้องให้กัมพูชายกเลิกการใช้แถลงการณ์ร่วมฯ ในการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกเพียงฝ่ายเดียว ดังนั้นฝ่ายรัฐบาลจึงใช้วาทะ ดังกล่าว เพื่อแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลกัมพูชา มีความเข้าใจ และพร้อมช่วยเหลือไทยในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยในช่วงที่ 2 รัฐบาล ได้แก่ นายสมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี ได้ใช้วาทะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศฯ ผ่านการให้สัมภาษณ์ โดยอ้างความสัมพันธ์อันดี ทางทหาร การทหาร ระหว่างผู้นำทั้งสองประเทศ โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และโลกวันนี้ อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“ขอ “ฮุนเซน” ดูแลคนไทยในเขมร“

“เมื่อครูเพิ่งโทร.คุยกับนายกรัฐมนตรีกัมพูชา (สมเด็จพระฮุนเซน) ว่าไม่มีอะไรเมื่อศาลสั่งก็ต้องปฏิบัติตาม เราต้องเคารพศาล เรื่องนี้เป็นเรื่องสด ๆ ร้อน ๆ ที่ต้องการให้รับทราบกัน” นายสมักร กล่าว“

“จากนั้นนายสมักรให้สัมภาษณ์ถึงกรณีที่โทรศัพท์คุยกับสมเด็จพระฮุนเซนว่าไม่ต้องการให้เกิดความตึงเครียดและได้แจ้งคำสั่งศาลปกครองให้รัฐบาลกัมพูชาทราบว่าเราต้องเคารพศาล และในฐานะหัวหน้ารัฐบาลทั้ง 2 ประเทศ ก็จะช่วยกันรักษาสถานการณ์โดยให้รัฐบาลกัมพูชาช่วยดูแลสถานทูตไทยในกัมพูชา และตนจะดูแลสถานทูตกัมพูชาในไทย“

“โทรศัพท์คุยกับท่านว่า มีข่าวความตึงเครียด ขอให้ตำรวจกัมพูชาช่วยรักษาคนไทยและสถานทูตไทย ในทางกลับกัน เราจะดูแลสถานทูตและคนเขมรทางนี้เรื่องนี้ไม่เกี่ยวกับเขาพระวิหาร และที่ให้ช่วยดูแล เพราะเคยเกิดเรื่องกันมาแล้ว” นายสมักรกล่าว“ (มติชน ฉบับวันที่ 2 กรกฎาคม 2551)

จากตัวอย่างวาทะของนายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า นายสมัคร ใช้ความสัมพันธ์อันดีระหว่างหัวหน้ารัฐบาลของไทยและกัมพูชา ในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในการแก้ปัญหากรณีพิพาท ระหว่างสองประเทศที่เกิดขึ้น เพื่อลดกระแสการปลุกระดมกระแสต่อต้านกัมพูชา ผ่านกระบวนการสร้างความหมายเชิงมาายาคติ เช่นจากประโยคที่ว่า “ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลทั้ง 2 ประเทศ ก็จะช่วยกันรักษาสถานการณ์ โดยให้รัฐบาลกัมพูชาช่วยเหลือสถานทูตไทยในกัมพูชา และตนจะดูแลสถานทูตกัมพูชาในไทย” ซึ่งหมายถึง “ประเทศไทยและประเทศกัมพูชามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน” ในการต่อยอดการสร้าง ความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา เพื่อต่อต้านกระแสคลั่งชาติ ผ่านการให้สัมภาษณ์

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

กระทรวงการต่างประเทศ ใช้วาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย-กัมพูชา ในการแถลงข่าวและให้สัมภาษณ์ การดำเนินการและข้อสรุปการประชุมระดับทวิภาคี ในเรื่องการปักปันเขตแดน และการลดการเผชิญหน้าด้วยกำลังทหารเพื่อให้ปัญหาได้รับการแก้ไขโดยสันติวิธี ผ่านการแถลงและการให้สัมภาษณ์ก่อนและหลังการประชุม โดยยังคงอ้างหน้าที่ปฏิบัติ และการกระทำที่ถูกต้องในการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดนเอาไว้ พร้อมกับรับผิดชอบกับผลที่เกิดขึ้น ได้ใช้วาทะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศฯ ผ่านการอภิปราย การให้สัมภาษณ์ การออกหนังสือปกขาว โดยอ้างความสัมพันธ์อันดีทางการทูต ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ตลอดจนหน้าที่ปฏิบัติในการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดนในการสนับสนุนวาทะของตนเอง โดยวาทะดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ทั้งสี่ฉบับ อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

“บัวแก้ว” เดินหน้าลุยทางการทูต“

“นายธฤต จรุงวัฒน์ อธิบดีกรมสารนิเทศและโฆษกกระทรวงการต่างประเทศ กล่าวว่า นายเดชเคยเป็นประธานวัฒนธรรมไทย-กัมพูชามาก่อน ทำให้รู้จักชาวกัมพูชาเป็นอย่างดี มีความคุ้นเคยกับนายฮอ นัม ฮง รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีต่างประเทศกัมพูชา แค่มองตากันก็สามารถเจรจากันได้ดี ก่อนหน้านี้กัมพูชาพยายามจะใช้เวทียูเอ็นแก้ไขปัญหา ตอนนี้นั้นกลับมาเจรจาในระดับทวิภาคี ควบคู่ไปกับการประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทยกัมพูชา (เจบีซี) ซึ่งตอนนี้การเจรจากลับมาในลู่ทางที่ไทยคิดไว้และกัมพูชาก็เห็นด้วยกับไทย แต่ฝ่ายไทย

ก็ไม่ได้นั่งนอนใจ โดยเตรียมพร้อมชี้แจงต่อประชาคมโลกเสมอเพราะไม่แน่ใจ ว่าฝ่ายกัมพูชา ถอนคำร้อง หรือแขวนไว้ หรือระงับไว้ชั่วคราว“

“ไทยยังยืนยันว่าพื้นที่ 4.6 ตารางเมตร เป็นพื้นที่ได้อธิปไตยของไทย ส่วนการแก้ไขปัญหาที่มีชาวกัมพูชาเข้าไปอาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวนั้นได้มีการพูดคุย เช่นกันแต่หาข้อยุติไม่ได้ และคาดว่าจะนำประเด็นนี้ไปหารือเจบีซีที่จะมีขึ้นในครั้งต่อไป” นายธฤตกล่าว และถือว่าการเจรจาทางการทูตได้เดินหน้าเต็มที่แล้วไม่มีวันหยุด ขณะที่กระทรวง การต่างประเทศก็มีข้อมูลพร้อมอธิบายให้กับประเทศอื่น ๆ ที่ไม่ทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบอย่าง แ่นนอน“ (มติชน ฉบับวันที่ 30 กรกฎาคม 2551)

จากตัวอย่างวาทะของนายธฤต จรุงวัฒน์ อธิบดีกรมสารนิเทศ และโฆษก กระทรวงการต่างประเทศ ที่ปรากฏในข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่านายธฤต อ้างอิงความสัมพันธ์อันดี ระหว่างประธานการประชุมของทั้งสองประเทศ ตลอดจนอ้างอิงสรุปผลการประชุมในเชิงบวก ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “ก่อนหน้านี้กัมพูชาพยายามจะใช้เวที ยูเอ็นแก้ไขปัญหา ตอนนี้หันกลับมาเจรจาในระดับทวิภาคี ควบคู่ไปกับการประชุม คณะกรรมการเขตแดนร่วมไทยกัมพูชา (เจบีซี) ซึ่งตอนนี้การเจรจาลับมาในช่องทางที่ไทยคิดไว้ และกัมพูชาก็เห็นด้วยกับไทย” ซึ่งหมายถึง “ประเทศไทยและประเทศกัมพูชามีความสัมพันธ์ที่ดี ต่อกัน” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย และกัมพูชา เพื่อต่อต้านกระแสคั่งงาติ ผ่านการแถลงข่าว

(4.2) วาทะจากการบรรณานุกรมของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 3 ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้วาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อแสดงให้เห็นถึงความไม่เป็นมิตรประเทศของกัมพูชา และรายงานความสับสนเสียดสีต่อสวัสดิภาพของ คนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร และในประเทศกัมพูชา ที่เกิดจากกระแสชาตินิยม ของคนกัมพูชาในประเด็นปราสาทพระวิหาร โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการสร้างวาทะในประเด็น

ดังกล่าวอย่างชัดเจน โดยมุ่งเน้นนำเสนอประเด็นเรื่องสวัสดิภาพของคนไทย ผ่านการใช้ลีลา การเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะ การอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายกัมพูชา การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าว ในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น

“สื่อเคื่อบานปลาย เขมรเดิน ปิด ‘เขาพระวิหาร’”

“นักธุรกิจไทยในพนมเปญผวา กลัวซ้ำรอยกรณีเผาสถานทูต”

“เขมรแหงม็อบไทยประชิดชายแดน สั่งลั่นศาลประตู่เข้าปราสาทพระวิหารแล้ว
ส่งผลคนทำมาค้าขายในพื้นที่เจ็งระนาว ส่วนคนไทยในพนมเปญเริ่มหนวว”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

“ทอ.พร้อมอพยพชาวไทยพ้นเขมร”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 27 มิถุนายน 2551)

ตัวอย่างเนื้อหาข่าวที่ปรากฏวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

“ถ้าเขาพระวิหารลามต้องบินไปปรับทันที”

ปัญหาปราสาทพระวิหารยังร้อนแรง บุญสร้าง เผยทหารชี้แจงหลายรอบแล้ว
ต่างฝ่ายต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกันรวมทั้งต้องหาข้อยุติให้ได้... ..ความขัดแย้งเรื่องเขา
พระวิหารระหว่างไทยกับกัมพูชา ที่กลายเป็นวิกฤติไฟไหม้ฟาง ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างไม่เฉพาะ
แต่ในพื้นที่เขาพระวิหาร จนทางการกัมพูชาสั่งปิดประตูห้ามเข้าและหลายฝ่ายออกมา
วิพากษ์วิจารณ์แสดงความเห็นในเรื่องนี้กันต่างขานานา... (ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 27 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เลือกใช้ถ้อยคำที่สร้างความหมายในเชิงลบในเรื่องความสัมพันธ์ ที่ไม่เป็นมิตรประเทศของกัมพูชา อย่างเด่นชัด เช่น “สื่อเคื่อบานปลาย” “ซ้ำรอย” “พร้อมอพยพ” ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “สื่อเคื่อบานปลาย เขมรเดิน ปิด ‘เขาพระวิหาร’ นักธุรกิจไทยในพนมเปญผวา กลัวซ้ำรอยกรณีเผาสถานทูต” ซึ่งหมายถึง “ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับกัมพูชาเป็นไปในทิศทางที่ไม่ดี โดยมีความสุ่มเสี่ยงต่อสวัสดิภาพของคนไทยจากประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกันในอดีต” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
(8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้วาตะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อแสดงถึงความไม่จริงจังของกัมพูชา ในความพยายามที่จะขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก แต่เพียงผู้เดียวของกัมพูชา ทั้งในเรื่องการฟ้องร้องเอาผิดประเทศไทยในเวทีโลก และการปักปันเขตแดน โดยมุ่งเน้นนำเสนอประเด็นเรื่องความไม่จริงจังในการดำเนินงาน ผ่านการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะ การอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายกัมพูชา ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น

“เขมรมาเหนือเมฆร้องยูเอ็นเคลียร์ปมพระวิหาร”

“ปัญหาปราสาทพระวิหารส่อเค้าบานทะไร่ หลังเขมรตลบหลังยื่นฟ้อง “ยูเอ็น” ขอให้เข้ามาช่วยเคลียร์”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2551)

“ແລ່ເທ໌ເຂມຣ! ໄມ່ຄອນຢູເອີນ”

“อธิบดีกรมสารนิเทศแฉเขมรยังดิ่งเกม ยันไม่ได้ถอนคำร้องยูเอ็นอย่างที่เคยคิด เช่นเดียวกับอดีตทูตไทย เชื่อ “สุนเซน” ไม่จบ”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 กรกฎาคม 2551)

“บัวแก้วเรียกร้องให้เขมรจริงจัง”

“แฉมีพฤติกรรมบิดเบี้ยวตลอด! ประท้วงถึง 4 หนกก็ไม่สนองตอบ”

(ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 28 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างเนื้อหาข่าวที่ปรากฏวาตะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

“จม. จากเขมรถึงยูเอ็น ระบุพื้นที่ทับซ้อนแค่การสร้างภาพของทหารไทย ปัญหาการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกยังไม่มีที่ท่ายุติลงง่ายๆ หลังกัมพูชาพลิกเกมดอดยื่นหนังสือถึงองค์การสหประชาชาติหรือยูเอ็นให้ช่วยแก้ปัญหาพื้นที่ทับซ้อนกับไทย ทั้งที่ตัวแทนสองประเทศเตรียมตั้งโต๊ะประชุมเพื่อหาทางออกของปัญหาอยู่แล้ว” (ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 21 กรกฎาคม 2551)

จากตัวอย่างวาทะของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เลือกใช้ถ้อยคำที่สร้างความหมายในเชิงลบในเรื่องความไม่จริงใจของประเทศกัมพูชาในการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก อย่างเด่นชัด เช่น “สื่อเค้าบานปลาย” “ซ้ารอย” “พร้อมอพยพ” ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่นจากประโยคที่ว่า “สื่อเค้าบานปลาย เขมรเดิน ปิด ‘เขาพระวิหาร’ นักธุรกิจไทยในพนมเปญผวา กลัวซ้ารอยกรณีเผาสถานทูต” ซึ่งหมายถึง “ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับกัมพูชาเป็นไปในทิศทางที่ไม่ดี โดยมีความเสี่ยงต่อสวัสดิภาพของคนไทยจากประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกันในอดีต” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้วาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 3 เท่านั้น ดังนี้

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
(8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้วาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อแสดงถึงความไม่จริงใจของกัมพูชา ในความพยายามที่จะขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกแต่เพียงผู้เดียวของกัมพูชา โดยนำเสนอวาทะ ดังกล่าว อย่างเข้มข้น จากการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูด การกระทำของฝ่ายรัฐบาล การคัดเลือกตัดทอนบทสัมภาษณ์ ตลอดจนการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวในการนำเสนอข่าวอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น

“ทูตแฉแผนเขมรฮุบแดนไทย อนาคตใจ ‘หมัก’ ห่วงแต่ฮุนเซน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 24 กรกฎาคม 2551)

“เขมรหาไทยระดมทหารครึ่งหมื่น”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 24 กรกฎาคม 2551)

“โสมภกเขมรกล่าวหาไทยรายวัน”

(ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 25 กรกฎาคม 2551)

ตัวอย่างเนื้อหาข่าวที่ปรากฏวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

“สุนเซนสั่งหมักรับแต่งตั้งรมต.ยอมถอนฟ้องUN“

“ผู้จัดการรายวัน-“สุนเซน” ต่อสายตรงสั่ง“หมัก” รับผิดชอบ.ต่างประเทศแล้วส่งไป
เจรจาปัญหาดินแดนที่กัมพูชา 28 ก.ค. นี้ โดยจะยอมถอนเรื่องจากยูเอ็นให้ ทำให้ ‘หมัก’
รีบปฏิเสธทำตาม หลังจากโยกโย้ไฉ่ไฉ่มานาน” (ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างวาทะของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน เลือกใช้ถ้อยคำที่สร้างความหมายในเชิงลบในเรื่องความไม่จริงใจของประเทศกัมพูชาในการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก อย่างเด่นชัด เช่น “แฉ” “ซุบ” “กล่าวหา” ผ่านกระบวนการสร้างความหมาย เช่น จากประโยคที่ว่า “ทูตแฉแผนเขมรซุบแดนไทย อนาคตใจ ‘หมัก’ ห่วงแต่สุนเซน” ซึ่งหมายถึง “กัมพูชาไม่ใช่มิตรประเทศ” ในการตอกย้ำการสร้างความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ

4.4 การวางกรอบความหมายของวาทะที่ปรากฏในข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร

ในส่วนที่ผ่านมาได้มีการประมวลวาทะและความหมายที่ปรากฏในข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร สำหรับในส่วนต่อไปนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การวางกรอบความหมายของวาทะที่ปรากฏในข่าวหนังสือพิมพ์ ดังกล่าว เพื่อค้นหาจุดมุ่งหมายในการนำเสนอวาทะต่างๆ ว่าเป็นการกำหนดกรอบความหมายเพื่อสร้างการรับรู้แก่สาธารณชนและสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองอย่างไร ซึ่งพอจะประมวลการวางกรอบความหมายของวาทะที่ปรากฏในข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารได้ ดังนี้

(1) การวางกรอบความหมายของวาทะการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดน

(1.1) การวางกรอบความหมายของวาทะจากแหล่งข่าว

ฝ่ายรัฐบาล

ฝ่ายรัฐบาลวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าว ทั้ง 3 ช่วง ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ฝ่ายรัฐบาลประเมินสถานการณ์กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไปในทิศทางบวก โดยมองว่าการกระทำดังกล่าว เป็นการทำหน้าที่โดยถูกต้องชอบธรรม หากไม่ดำเนินการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว อาจลุ่่มเสี่ยงต่อการเสียดินแดน โดยอ้างเหตุผลการกระทำจากคำตัดสินของศาลโลกเมื่อปี 2505 และข้อตกลงร่วมกันระหว่างไทยและกัมพูชาในการเจรจา ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก โดยฝ่ายรัฐบาลการวางกรอบความหมายของวาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง โดยชี้แจงต่อประชาชนไทยในบริบทของการทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์และอธิปไตยของชาติอย่างถูกต้องและโปร่งใส ในขณะที่เดียวกันฝ่ายรัฐบาลก็ได้ใช้วาทะดังกล่าวตอบโต้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลจากฝ่ายค้านฯ และกลุ่มพันธมิตรฯ อีกทางหนึ่งด้วย โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าว การอภิปราย การให้สัมภาษณ์ และการใช้สัญญาณได้แก่ แผนที่และภาพถ่าย

ทั้งนี้ฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะโดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความชอบธรรมผ่านการอ้างอิงองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้องและเลือกใช้วาทะในการปฏิเสธข้อกล่าวหาจากฝ่ายที่ต่อต้าน ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “ทั้งนี้ได้ขอความร่วมมือกรมแผนที่ทหารกองบัญชาการกองทัพไทย ตรวจสอบข้อมูลในภูมิประเทศจริง เพื่อความถูกต้องชัดเจนและได้เจรจากับฝ่ายกัมพูชาจนไม่มีส่วนหนึ่งส่วนใดของขอบเขตของปราสาทเขาพระวิหารที่กัมพูชาจะขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกล้ำพื้นที่ของไทย” เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อสนับสนุนการกระทำของตนที่ถูกต้องและชอบธรรมของตน เช่น “ยืนยัน” “รับรอง” “ไม่เสียดินแดน” “รักษาอธิปไตย” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความคิดเห็นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นการรับรองความถูกต้องในการลงนามในแถลงการณ์ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย อันได้แก่ ฝ่ายทหาร และประเด็นการอ้างข้อตกลงร่วมกันในเวทีต่างๆ เพื่อใช้เป็นเหตุผลความจำเป็นเร่งด่วนในการรีบลงนาม

ในแถลงการณ์ร่วมฯ เป็นต้น ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นความชัดเจนของเอกสารประกอบแถลงการณ์ร่วมฯ ซึ่งได้แก่ แผนผังพื้นที่บริเวณโดยรอบปราสาทพระวิหารของฝ่ายไทยและฝ่ายกัมพูชา ซึ่งยังมีความคลุมเครือ และต่างฝ่ายต่างอ้างสิทธิ โดยจะกล่าวถึงเมื่อมีการซักถามจากฝ่ายค้านในการอภิปรายเท่านั้น เป็นต้น โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายรัฐบาลได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองและเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนไปยังผู้รับสารในช่วงที่ 1 ว่าการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ไม่มีเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนและไม่มีการเสียดินแดนของไทยให้กับกัมพูชาในการขึ้นทะเบียนมรดกโลก ตามแผนที่ที่กัมพูชานำมาเป็นเอกสารประกอบแนบท้ายแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา เนื่องจากเวลาล่วงเลย และถ้าปล่อยให้เข้าไป ประเทศไทยสุ่มเสี่ยงที่อาจถูกมองว่าจะเสียดินแดนในส่วนที่เป็นพื้นที่ทับซ้อน จึงได้เจรจากับนายสก อาน รองนายกรัฐมนตรีกัมพูชา ที่สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส โดยมีผู้แทนระดับสูงของยูเนสโกเข้าร่วมด้วย ท้ายที่สุดกัมพูชาได้ตกลงที่จะจำกัดการขึ้นทะเบียนเฉพาะตัวปราสาทเขาพระวิหารทำให้ไทยไม่สุ่มเสี่ยงเสียดินแดนใดๆ ในพื้นที่ทับซ้อน ทั้งนี้ได้ขอความร่วมมือกรมแผนที่ทหารกองบัญชาการกองทัพไทย ตรวจสอบข้อมูลในภูมิประเทศจริง เพื่อความถูกต้องชัดเจนและได้เจรจากับฝ่ายกัมพูชาจนไม่มีส่วนหนึ่งส่วนใดของขอบเขตของปราสาทเขาพระวิหารที่กัมพูชาจะขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกล้ำพื้นที่ของไทย

ในขณะที่เดียวกันฝ่ายรัฐบาลได้วางกรอบความหมายของวาทะในการตอบโต้ฝ่ายค้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองและปฏิเสธข้อกล่าวหาจากวาทะของฝ่ายค้านฯ โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนวางกรอบความหมายไปยังฝ่ายค้านในช่วงที่ 1 ว่า กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการอย่างเต็มที่ และดำเนินการอย่างถูกต้อง ชอบธรรม และตรวจสอบได้ และยืนยันว่าไทยสนับสนุนการขึ้นทะเบียนเฉพาะตัวปราสาทพระวิหารซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่กัมพูชา โดยไม่ล่วงล้ำมาในประเทศไทย โดยปฏิเสธข้อกล่าวหาที่ระบุว่า การขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารทำให้ไทยเสียดินแดน และยืนยันว่าการขึ้นทะเบียนตัวปราสาทเป็นมรดกโลกไม่เกี่ยวข้องใดๆ การปักปันเขตแดนระหว่างสองประเทศ

และเช่นเดียวกับที่ฝ่ายรัฐบาลได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังกลุ่มพันธมิตรฯ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเอง และเปลี่ยนทัศนคติต่อผู้รับสารจากวาทะที่กลุ่มพันธมิตรสร้างขึ้น ตลอดจนโจมตีการปลุกระดมของกลุ่มพันธมิตรอีกด้วย โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนไปยังกลุ่มพันธมิตรฯ ในช่วงที่ 1 ว่า การลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายหนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการปลุกระดมของกลุ่มพันธมิตร โดยอ้างว่ารัฐบาลนี้ทำให้ประเทศไทยต้องเสียอธิปไตยเหนือดินแดนทั้งที่จริงแล้ว ผู้นำประเทศทั้งฝ่ายบริหาร และฝ่ายทหารออกมายืนยันแล้วว่าไม่เสียพื้นที่ทับซ้อนแต่อย่างใด

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ได้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

ฝ่ายรัฐบาลประเมินสถานการณ์กรณีคำตัดสินของศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครองฯ ไปในทิศทางลบ โดยมองว่า คำตัดสินดังกล่าว เป็นคำตัดสินที่ล้ำเส้นอำนาจการบริหารบ้านเมืองของฝ่ายรัฐบาล ทำให้ฝ่ายรัฐบาลบริหารบ้านเมืองยากขึ้น แต่ในเมื่อศาลปกครองมีคำตัดสินออกมาแล้ว รัฐบาลก็จะปฏิบัติตาม ทั้งๆ ที่การลงนามในแถลงการณ์ฯ ดังกล่าว เป็นหน้าที่ปฏิบัติในการปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดนที่ถูกต้องแล้ว โดยฝ่ายรัฐบาลวางกรอบความหมายของวาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง โดยยืนยันและชี้แจงต่อประชาชนไทยในบริบทของการทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์และอธิปไตยของชาติอย่างถูกต้องและโปร่งใส ในขณะที่เดียวกันฝ่ายรัฐบาลก็ยังคงใช้วาทะดังกล่าวตอบโต้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลของฝ่ายค้านฯ เช่นเดียวกับการวางกรอบวาทะการอ้างอธิปไตยฯ ในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์

ทั้งนี้ฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะโดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความชอบธรรมผ่านการอ้างอิงองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้องและ

แต่ยังปฏิเสธข้อกล่าวหาจากฝ่ายที่ต่อต้านในเรื่องการสูญเสียอธิปไตยเหนือดินแดน ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “กระทรวงการต่างประเทศยืนยันว่าทางกระทรวงจะปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครอง... ..ฝ่ายรัฐบาลไม่มีใครคิดยกดินแดนให้กัมพูชา แต่เมื่อเป็นประเด็นการเมืองก็เลยกลายเป็นข้อขัดแย้งกัน” เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจและการปฏิบัติตามคำสั่งศาล ดังกล่าว เช่น “ปฏิบัติตาม” “ยอมรับคำตัดสิน” ในขณะเดียวกันก็ใช้การเน้นย้ำวาทะเพื่อปฏิเสธข้อกล่าวหา เช่น “ยืนยัน” “ปฏิเสธ” “ประเด็นการเมือง” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การพยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นนการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลหลังจากคำตัดสินของศาลปกครอง การหลบเลี่ยงการถูกสัมภาษณ์ในฐานะจำเลย โดยจะกล่าวถึงเหตุผลดังกล่าว ในเชิงหักล้างเหตุผลนั้นๆ เมื่อแหล่งข่าวถูกสัมภาษณ์เท่านั้น โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการให้สัมภาษณ์มาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายรัฐบาลได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสารและฝ่ายค้าน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองต่อผู้รับสาร และเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนไปยังผู้รับสารและฝ่ายค้านในช่วงที่ 2 ว่า กรณีศาลปกครองสั่งห้ามใช้มติ ครม.๙ กระทรวงการต่างประเทศยืนยันว่าทางกระทรวงจะปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครอง โดยกล่าวว่าในเรื่องนี้ หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งกระทรวงการต่างประเทศ ทหาร และฝ่ายความมั่นคง ได้พยายามทำอย่างรอบคอบที่สุดแล้ว และรัฐบาลไม่ยอมให้มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นการดำเนินการใดๆ ก็ตามต้องเป็นไปด้วยความระมัดระวังและคิดถึงผลประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติเป็นหลัก ต้องไม่ทำอะไรที่เป็นการนุ่บ่มบ่าม โดยฝ่ายรัฐบาลไม่มีใครคิดยกดินแดนให้กัมพูชา แต่เมื่อเป็นประเด็นการเมือง ก็เลยกลายเป็นข้อขัดแย้งกัน

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

ฝ่ายรัฐบาล โดยนายพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ประเมินสถานการณ์กรณีการแถลงลาออกของตน ไปในทิศทางบวก โดยมองว่าการกระทำดังกล่าว เป็นการลาออกจากราชการโดยบริสุทธิ์ใจ และชอบธรรม โดยไม่มีความผิดใดต้องรับผิดชอบ เนื่องจากไม่ได้ทำให้ประเทศไทยเสียดินแดนอย่างที่ถูกล่าวหา และกล่าวอ้างว่า

การดำเนินการของนายพล ปัทมะในเรื่องนี้ถูกต้องและชอบธรรม โดยมีความมุ่งหวังที่จะปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดนอย่างเต็มที่และสูงสุดความสามารถ โดยฝ่ายรัฐบาลโดยนายพล ปัทมะ วางกรอบความหมายของวาทะการรักษาสถาปัตยกรรมชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง ในขณะที่เดียวกันนายพลได้ใช้วาทะดังกล่าวตอบโต้วาทะการอ้างอำนาจอศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลของฝ่ายค้านฯ โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์

ทั้งนี้ฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในการเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความถูกต้องชอบธรรมให้กับตนเอง อย่างชัดเจนผ่านการอ้างอิงการทำงานของฝ่ายตน และอ้างอิงองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยปฏิเสธข้อกล่าวหาจากฝ่ายที่ต่อต้าน ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “นายพล ปัทมะ แถลงลาออกจากตำแหน่งโดยย้ำการดำเนินการของกระทรวงการต่างประเทศ ดังนี้

1. ได้ดำเนินการอย่างแข็งขันในการปกป้องไม่ให้ประเทศเสียดินแดนและอธิปไตย...
2. ได้ดำเนินการอย่างโปร่งใสตามขั้นตอนเพราะมีการหารือและร่วมเจรจา กับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศ กรมเอเชียตะวันออก กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และกรมแผนที่ทหาร
3. การดำเนินการไม่ได้เร่งรีบ แต่เป็นไปตามขั้นตอน”

เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจและการปฏิบัติตามคำสั่งศาล ดังกล่าว เช่น “รักษาอธิปไตยเหนือดินแดน” “ปกป้อง” “รักษาชาติ” “โปร่งใส” ในขณะเดียวกันก็ใช้การเน้นย้ำวาทะเพื่อปฏิเสธข้อกล่าวหา เช่น “ยืนยัน” “เป็นเท็จทั้งสิ้น” “ข้อกล่าวหา” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น เช่น ประเด็นความรักชาติ และการทำงานอย่างเต็มที่เพื่อปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดน ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นการดำเนินงานที่ผิดพลาดและขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ ตลอดจนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำครั้งนี้ และไม่พูดถึงกรณีการที่ฝ่ายต่อต้านออกมาเอาผิด โดยจะพูดถึงเมื่อแหล่งข่าวถูกสัมภาษณ์เท่านั้น โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายรัฐบาลโดยนายพล ปัทมะ ได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองและเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างการรักษาสถาปัตยกรรมชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนไปยังผู้รับสารในช่วงที่ 3

ผ่านการแถลงลาออกของนายพดล บัทมะว่า การดำเนินการของกระทรวงการต่างประเทศ

1. ได้ดำเนินการอย่างแข็งขันในการปกป้องไม่ให้ประเทศเสียดินแดนและอธิปไตยเพราะได้พยายามสกัดกั้นไม่ให้กัมพูชารุกล้ำและรวมเอาพื้นที่ทับซ้อนเข้าไปขึ้นทะเบียนด้วย
2. ได้ดำเนินการอย่างโปร่งใสตามขั้นตอนเพราะมีการหารือและร่วมเจรจากับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศ กรมเอเชียตะวันออกเฉียง กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และกรมแผนที่ทหาร
3. การดำเนินการไม่ได้เร่งรีบ แต่เป็นไปตามขั้นตอนหลังจากที่มีการหารือกับเพื่อนข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศแล้วก็ได้นำเสนอเรื่องเข้าสู่สภาความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งมีรัฐมนตรีหลายกระทรวง และมี ผบ.(ผู้บัญชาการ) เหล่าทัพ และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเข้าร่วมประชุมด้วย และต่อมาได้นำเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมของคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติ นายพดลจึงได้ไปลงนามในนามของรัฐบาล สิ่งที่ข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศและกรมแผนที่ทหารตลอดจนสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการด้วยความสุจริต โปร่งใส ไม่มีประโยชน์ทับซ้อนไม่ได้ทำให้ประเทศไทยเสียดินแดนแต่ในทางตรงข้าม เป็นการปกป้องดินแดนและอธิปไตยของไทย

ในขณะเดียวกันฝ่ายรัฐบาลได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังฝ่ายค้านฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองและปฏิเสธข้อกล่าวหาจากวาทะของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนไปยังฝ่ายค้านในช่วงที่ 1 ว่า ในเรื่องข้อกล่าวหาที่ว่า การดำเนินการมีผลประโยชน์ทับซ้อนเรื่องอธิปไตยเหนือดินแดน หรือมีการแลกผลประโยชน์กันนั้น เป็นเท็จทั้งสิ้น เพราะจะเห็นได้ว่าการประชุมครั้งที่ 32 ที่แคนาดา วันที่ 7 กรกฎาคม ที่ผ่านมามีเราจะคัดค้านและเจรจาอย่างหนักของกระทรวงการต่างประเทศและคณะกรรมการมรดกโลกของไทย คือ คุณบองพล อติเรกสาร กัมพูชาก็สามารถขึ้นทะเบียนเขาพระวิหารได้เพราะคุณสมบัติของตัวปราสาทของกัมพูชาเอง ไม่ใช่เพราะการสนับสนุนของไทย หรือไม่ใช่เพราะคำแถลงการณ์ร่วมฯ เพราะเราได้ขอไม่ให้นำคำแถลงการณ์ร่วมเข้าสู่การพิจารณาในการประชุมครั้งที่ 32 ดังที่เพื่อนสื่อมวลชนได้ทราบอย่างดีแล้ว เราได้ทำดีที่สุดแล้ว แต่สิ่งที่น่าเสียดายและน่าเสียใจก็คือ มีการนำการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารและเรื่องอธิปไตยเหนือดินแดนมาปลุกเร้ากระแสวิกฤตนิยมจนเกินสมควรและทำเป็นประเด็นเพื่อหวังผลทางการเมืองโดยไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริงและความถูกต้อง

ฝ่ายทหาร

ฝ่ายทหารวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ฝ่ายทหารประเมินสถานการณ์กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไปในทิศทางบวก โดยมองว่าการกระทำดังกล่าว ฝ่ายทหารซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องในฐานะผู้รับรองแผนผังอันเป็นส่วนประกอบของแถลงการณ์ร่วมฯ ได้ตรวจสอบความถูกต้องตามหน้าที่ของตนเองแล้ว ดังนั้นการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว จึงสามารถทำได้โดยชอบธรรม และเพื่อปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของประเทศชาติ จึงสนับสนุนฝ่ายรัฐบาลในการลงนามครั้งนี้ โดยอ้างคำตัดสินของศาลโลกเมื่อปี 2505 และข้อตกลงร่วมกันระหว่างไทยและกัมพูชาในการเจรจา ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก ตลอดจนแผนที่ของกรมแผนที่ทหารเพื่อยืนยันความถูกต้องและชอบธรรมในการกระทำของตนเอง โดยฝ่ายทหารวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง เนื่องจากฝ่ายทหารมีส่วนเกี่ยวข้องในการตรวจสอบแผนที่ในส่วนประกอบของแถลงการณ์ร่วมฯ โดยชี้แจงให้กับประชาชนไทยรับทราบข้อเท็จจริง และตอบโต้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลของฝ่ายค้านที่มีส่วนพาดพิงถึงการดำเนินงานของฝ่ายทหาร โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าว การอภิปราย การให้สัมภาษณ์ และการใช้สัญญาณ

ทั้งนี้ฝ่ายทหารใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะในเชิงการสร้างความชอบธรรมให้กับตนเอง โดยอ้างอิงหน้าที่ปฏิบัติและอ้างอิงองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “ฝ่ายทหารแถลงการณ์ยืนยันว่าแผนที่ดังกล่าวไม่ได้รุกล้ำอาณาเขตและบูรณภาพแห่งดินแดน โดยมีกรมแผนที่ทหารยืนยันความถูกต้อง และได้ข้อสรุปว่าแผนผังที่ฝ่ายกัมพูชาจะนำเขาพระวิหารไปเสนอเป็นมรดกโลกไม่ได้กระทบหรือล่วงล้ำเข้ามาในดินแดน อธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของไทยโดย” เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อเพื่อสนับสนุนการกระทำของตนที่ถูกต้องและชอบธรรมของตน เช่น “ยืนยัน” “ไม่รุกล้ำ”

“ไม่เสียดินแดน” “มีหน้าที่ปกป้อง” เป็นต้น โดยฝ่ายทหารใช้กลวิธีทั้งการเลือกภาวะและการเน้นย้ำภาวะผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของภาวะนี้

ฝ่ายทหารได้วางกรอบความหมายของภาวะไปยังผู้รับสารและฝ่ายค้าน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองและเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารจากภาวะของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของภาวะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนไปยังผู้รับสารและฝ่ายค้าน ในช่วงที่ 1 ผ่านการแถลงการณ์ยืนยันว่าแผนที่ดังกล่าวไม่ได้รุกล้ำอาณาเขตและบูรณภาพแห่งดินแดน โดยมีกรมแผนที่ทหารยืนยันความถูกต้อง และได้ข้อสรุปว่าแผนที่ฝ่ายกัมพูชาจะนำปราสาทพระวิหารไปเสนอเป็นมรดกโลกไม่ได้กระทบหรือล่วงล้ำเข้ามาในดินแดน อธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของไทย โดย การแถลงครั้งนี้กองทัพไม่ได้ปกป้องใครแต่อย่างใด แต่ที่ออกมาแถลงเนื่องจากขณะนี้มีความสับสนของประชาชน จึงอยากจะยืนยันให้ประชาชนไม่สับสนในเรื่องนี้

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลวางกรอบความหมายของภาวะดังกล่าว ทั้ง 3 ช่วง ตามการประมวลภาวะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลประเมินสถานการณ์กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไปในทิศทางเดียวกัน โดยประเมินไปในทิศทางลบ ซึ่งฝ่ายค้านฯ มองว่าการกระทำดังกล่าว เป็นการกระทำที่ผิดพลาดและล้มเหลวของฝ่ายรัฐบาล จนทำให้ประเทศไทยต้องเสี่ยงต่อการเสียอธิปไตยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร โดยอ้างการดำเนินงานที่ผิดพลาดและไม่โปร่งใสของรัฐบาล โดยฝ่ายค้านฯ วางกรอบความหมายของภาวะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล โดยต้องการให้รัฐบาลออกมารับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ และนำผู้ที่กระทำผิดมาลงโทษ โดยพุ่งเป้าไปที่นายนพดล ปัทมะและกรม.ทั้งคณะ นอกจากนี้ยังใช้วาทะดังกล่าวตอบโต้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตย

เหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเองของฝ่ายรัฐบาล โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าว การอภิปราย การให้สัมภาษณ์ และการใช้สัญญาณ ได้แก่ แผนที่ และภาพถ่าย

ทั้งนี้ฝ่ายค้านใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะในรูปแบบของการให้เหตุผล อ้างอิงมากกว่าการตอกย้ำคำพูดผ่านการเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้าง ความชอบธรรมในการต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลผ่านการอ้างอิงการดำเนินงานของรัฐบาล และหลักฐานเชิงวิชาการ เช่น “การลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ทำให้ไทยเสียดินแดน ให้กัมพูชา 4.6 ตารางกิโลเมตร ตามข้อผูกพันในแถลงการณ์ และแผนผังที่แนบท้ายแถลงการณ์ ทั้งนี้แถลงการณ์ดังกล่าวบ่งชี้ว่าไทยยอมรับแผนที่ปักปันที่ทางกัมพูชาทำเสนอในการขอขึ้น ทะเบียนเป็นมรดกโลก” และเลือกใช้วาทะในการแสดงให้เห็นถึงความผิดพลาดในการดำเนินงาน ของรัฐบาล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “การที่นายพล ลงนามยอมรับข้อตกลง ในแถลงการณ์ร่วมฯ และรับรองแผนผัง ทำให้ประเทศไทยต้องสูญเสียอธิปไตยเหนือดินแดน” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความคิดเห็นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นการนำเสนอ ความจริงในเชิงการตรวจสอบการกระทำของรัฐบาลโดยอ้างข้อมูลทางวิชาการ เช่นข้อมูลเกี่ยวกับ แผนที่ที่ทับซ้อนกันระหว่างไทยและกัมพูชา เป็นต้น เพื่อสนับสนุนและกล่าวโทษการกระทำของ ฝ่ายรัฐบาลที่ทำให้ไทยต้องสูญเสียอธิปไตยเหนือดินแดน ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นเหตุผลและความจำเป็นในการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ตลอดจนข้อตกลงในเวที โลกของทั้งสองประเทศ โดยฝ่ายค้านใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่าน การอภิปรายมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายค้านได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างทัศนคติในแง่ลบและแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ล้มเหลวของรัฐบาลนายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุนทรเวช ตลอดจนเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างการรักษามรดกประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดน ไปยังผู้รับสารในช่วงที่ 1 ว่า การลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ทำให้ไทยเสียดินแดนให้ กัมพูชา 4.6 ตารางกิโลเมตร ตามข้อผูกพันในแถลงการณ์ และแผนผังที่แนบท้ายแถลงการณ์ ทั้งนี้ แถลงการณ์ดังกล่าวบ่งชี้ว่าไทยยอมรับแผนที่ปักปันที่ทางกัมพูชาทำเสนอในการขอขึ้นทะเบียน เป็นมรดกโลก และการลงนาม ดังกล่าว ถือเป็นการขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี และการที่ไทยยอมรับ พื้นที่ตามแผนผังจะถือว่าเป็นการยอมรับพื้นที่ตามพระราชกฤษฎีกาของกัมพูชาเท่ากับว่าไทยต้อง เสียดินแดนที่เป็นปัญหาทับซ้อนกันให้แก่กัมพูชาถึง 4.6 ตารางกิโลเมตร

ในขณะเดียวกันฝ่ายค้านฯ ได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังฝ่ายรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ล้มเหลวและผิดพลาดของรัฐบาล นายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช และนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ ตลอดจนต่อต้านวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างการรักษาสถาปัตยกรรมของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนไปยังฝ่ายรัฐบาลในช่วงที่ 1 ว่า การลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ คือความผิดพลาดของรัฐบาล โดยยินยอมให้กัมพูชาขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยการที่ นายนพดล ลงนามยอมรับข้อตกลงในแถลงการณ์ร่วมฯ และรับรองแผนผัง ทำให้ประเทศไทยต้องสูญเสียอธิปไตยเหนือดินแดนโดยปริยาย

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรค ประชาธิปัตย์ ไต่สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลประเมิน สถานการณ์กรณีคำตัดสินของศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครองฯ ไปในทิศทางบวก โดยมองว่าคำตัดสินดังกล่าว เป็นการกระทำที่ถูกต้อง และเป็นทางออกในการที่จะช่วยไม่ให้ไทยต้องเสียอธิปไตยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร นอกจากนี้ยังอ้างคำตัดสินดังกล่าวเพื่อเอาผิดฝ่ายรัฐบาลอีกด้วย โดยฝ่ายค้านฯ โดยฝ่ายค้านฯวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างการรักษาสถาปัตยกรรมของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลในกรณีศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 เพื่อสนับสนุนคำสั่งของศาลปกครองและการกระทำของตนเองในการที่จะฟ้องศาลรัฐธรรมนูญต่อไป นอกจากนี้ยังอ้างวาทะดังกล่าวเพื่อตอบโต้วาทะการรักษาสถาปัตยกรรมของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเองของฝ่ายรัฐบาลในขณะนั้นอีกด้วย โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์

ทั้งนี้ฝ่ายค้านฯ ใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความชอบธรรมในการใช้คำตัดสินของศาลปกครอง ในการคัดค้านการลงนามในแถลงการณ์ ดังกล่าว ในเวทีโลก เพื่อปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดน และการเลือกวาทะในการโจมตีการทำงานของฝ่ายรัฐบาล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “นั่นแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลดำเนินการผิดพลาดและทำให้ประเทศเสียหาย จากคำตัดสินดังกล่าว ฝ่ายค้านฯ จะทำหนังสือถึงคณะกรรมการมรดกโลก โดยมอบให้ที่องค์การยูเนสโก ประจำประเทศไทย เพื่อแสดงจุดยืนและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องของประชาชนที่มีต่อเขาพระวิหาร” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความคิดเห็นให้กับบางประเด็น เช่น ประเด็นความจริงใจในการปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดน โดยปราศจากวาระซ่อนเร้น อันได้แก่ การปลุกปั่นกระแสวิกฤตชาติ และการโค่นล้มรัฐบาล และประเด็นการใช้คำตัดสินของศาลปกครองในการยื่นเรื่องในเวทีโลกของฝ่ายค้าน เป็นต้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความชอบธรรมและการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานของฝ่ายตนในการปกป้องประเทศชาติ โดยฝ่ายค้านฯ ใช้กลวิธีการเลือกวาทะ และสัญญาณผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายค้านได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสารและฝ่ายรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเอง ในขณะเดียวกันฝ่ายค้านฯ ได้สร้างทัศนคติในแง่ลบและแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผิดพลาดและล้มเหลวของรัฐบาล นายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุนทรเวช ตลอดจนเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น โดยวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนไปยังผู้รับสารและฝ่ายรัฐบาลในช่วงที่ 2 ว่า การที่ศาลปกครองตัดสินสั่งห้ามใช้มติ ครม.ฯ เป็นการตัดสินที่ถูกต้อง นั้นแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลดำเนินการผิดพลาด และทำให้ประเทศเสียหาย จากคำตัดสินดังกล่าว ฝ่ายค้านฯ จะทำหนังสือถึงคณะกรรมการมรดกโลก โดยมอบให้ที่องค์การยูเนสโก ประจำประเทศไทย เพื่อแสดงจุดยืนและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องของประชาชนที่มีต่อเขาพระวิหาร นอกจากนี้จะมีการส่งอีเมลโดยตรงไปยังคณะกรรมการทั้ง 21 คน เพื่อให้การดำเนินการของคณะกรรมการอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องและได้รับข้อมูลรอบด้าน พรรคประชาธิปัตย์ อยากเรียนให้ประชาชนทราบว่าพรรคดำเนินการบนพื้นฐานประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก ไม่ได้ทำเพื่อมุ่งหวังทางการเมือง หรือเพื่อผลประโยชน์ของใครคนใดคนหนึ่ง พร้อมมีจุดยืน 5 ข้อ คือ 1. การอภิปรายไม่ไว้วางใจที่ผ่านมาไม่ได้เป็นการปลุกระดมเพื่อให้เกิดความคลั่งชาติ แต่เป็นการเสนอข้อเท็จจริงเพื่อไม่ให้รัฐบาลถลำลึกจนทำให้ชักน้ำเข้าลึกชักศึกเข้าบ้าน 2. ไม่มีความประสงค์จะให้การอภิปรายส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพราะเป็นการพุดกันของคนในประเทศ ไม่อยากให้รัฐบาลดำเนินการหมิ่นเหม่ต่ออธิปไตยของ

- ประเทศ 4. อยากให้รัฐบาลคำนึงถึงเสียงติติงทั้งของพรรคประชาธิปัตย์และนักวิชาการที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้และอยากให้รัฐบาลทูลเกล้าฯ คำนึงถึงผลประโยชน์ของคนไทยที่เป็นเจ้าของประเทศ
5. อยากให้รัฐบาลแสดงความจริงใจไม่เอาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือผลประโยชน์ส่วนตัวของใครมาเป็นตัวตั้ง และควรพิสูจน์ให้เห็นว่ามีความจริงใจในการดำเนินการ

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลประเมิน สถานการณ์กรณีการแถลงลาออกของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไปในทิศทางเดียวกัน โดยประเมินไปในทิศทางลบ ฝ่ายค้านฯ มองว่าการที่รัฐบาลดำเนินการผิดพลาดจนทำให้ทางกัมพูชาสามารถนำปราสาทพระวิหารไปขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกแต่เพียงฝ่ายเดียวได้ ทำให้ประเทศไทยเสียสิทธิและอธิปไตยในการบริหารจัดการปราสาทพระวิหาร ดังนั้นจึงต้องเอาผิดกับผู้ที่ทำให้ประเทศเสียหายให้ถึงที่สุด โดยฝ่ายค้านฯ วางกรอบความหมายของวาทะการรักษามรดกผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายตนที่จะเอาผิดนายนพดล ปัทมะ ก่อนที่นายนพดล ปัทมะ จะลาออกจากตำแหน่ง อีกทั้งตอบโต้วาทะการรักษามรดกผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเองของฝ่ายรัฐบาล โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์

ทั้งนี้ฝ่ายค้านฯ ใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองในการเอาผิดนายนพดล ปัทมะ และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยอ้างเรื่องการทำให้ไทยต้องสูญเสียต่อการสูญเสียอธิปไตยเหนือดินแดนและสิทธิอันควรจะได้รับจากการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารฝ่ายเดียวของกัมพูชา ผ่านการอ้างถึงการดำเนินงานของรัฐบาล คำตัดสินของคณะกรรมการมรดกโลก และกฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่น “ทั้งนี้พรรคได้เคยเสนอแนะไปก่อนหน้านี้แล้วว่า การขึ้นทะเบียนมรดกโลกปราสาทพระวิหารควรเป็นการดำเนินการร่วมกันของสองประเทศ แต่ปรากฏว่า รัฐบาลกลับปล่อยให้ทางกัมพูชาไปขึ้นทะเบียนฝ่ายเดียว การให้กัมพูชาขึ้นทะเบียนมรดกโลกฝ่ายเดียวจะส่งผลต่อการสูญเสียดินแดน และอธิปไตย” เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อเพื่อตอกย้ำการกระทำที่ผิดพลาดของรัฐบาลจนทำให้ประเทศต้องสูญเสียต่อการเสียดินแดน เช่น “ความผิดพลาด” “เสียดินแดน” “เสียอธิปไตย” “เสถียรภาพสิ้นคลอน” เป็นต้น นอกจากนี้

ยังใช้การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นการเสียชีวิตอันควรจะได้รับจากการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารฝ่ายเดียวของกัมพูชา เป็นต้น เนื่องจากเป็นประเด็นที่ประชาชนให้ความสนใจในขณะนั้น โดยฝ่ายค้านฯ ใช้กลวิธีการเลือกภาวะผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายค้านได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังฝ่ายรัฐบาลและผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์ แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผิดพลาดและล้มเหลวของรัฐบาล นายกรัฐมนตรี นายสมคิด สุนทรเวช และนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ ตลอดจนถึงต่อต้านวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนไปยังฝ่ายรัฐบาลและผู้รับสารในช่วงที่ 3 ว่า พรรคประชาธิปัตย์ยื่นถอดถอนก่อนที่นายนพดล ลาออก เป็นการดำเนินการต่อเนื่องมาจากการอภิปรายไม่ไว้วางใจ เนื่องจากการกระทำดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ พรรคประชาธิปัตย์ไม่ได้มีจุดประสงค์ร้าย ดังนั้น เมื่อทำผิดรัฐธรรมนูญ ก็ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป และควรได้รับโทษสูงสุด ซึ่งนายกฯ ควรจะยอมรับคำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญด้วยความผิด ทั้งนี้พรรคได้เคยเสนอแนะไปก่อนหน้านี้แล้วว่า การขึ้นทะเบียนมรดกโลกปราสาทพระวิหารควรเป็นการดำเนินการร่วมกันของสองประเทศ แต่ปรากฏว่า รัฐบาลกลับปล่อยให้ทางกัมพูชาไปขึ้นทะเบียนฝ่ายเดียว การให้กัมพูชาขึ้นทะเบียนมรดกโลกฝ่ายเดียวจะส่งผลต่อการสูญเสียดินแดน และอธิปไตย จนสร้างวิกฤตให้รัฐบาลเสถียรภาพ สั่นคลอน ประชาชนสองประเทศไม่เข้าใจกัน ซึ่งเป็นเพราะรัฐบาลคือดิ่ง ไม่ฟังเสียงฝ่ายค้านฯ นักวิชาการ สื่อมวลชนตีติง ดังนั้นรัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้น

กลุ่มพันธมิตรฯ

กลุ่มพันธมิตรฯ วางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

กลุ่มพันธมิตรฯ ประเมินสถานการณ์กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไปในทิศทางลบ โดยมองว่าการกระทำดังกล่าว เป็นการทำให้ประเทศไทยเสี่ยงต่อการเสียอธิปไตย

บริเวณโดยรอบปราสาทพระวิหาร โดยมุ่งเน้นในเรื่อง การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์แบบแบ่งของบุคคล ในรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช ที่เชื่อมโยงมาจากอำนาจเก่าของรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร โดยอ้างการดำเนินงานที่ผิดพลาดและไม่โปร่งใสของรัฐบาล ตลอดจนอ้างกฎหมาย รัฐธรรมนูญ เพื่อเอาผิดฝ่ายรัฐบาล เช่นเดียวกับฝ่ายค้าน โดยกลุ่มพันธมิตรฯ วางกรอบ ความหมายของวาทะการรักษาสถาปัตยกรรมชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้าน การกระทำของรัฐบาลในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อปลุกจิตสำนึกรักชาติ และต้องการให้คนไทยออกมา แสดงพลังร่วมกับกลุ่มพันธมิตรฯ โดยมีจุดประสงค์คือการโค่นล้มรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช และให้วาทะดังกล่าวตอบได้ว่าวาทะการรักษาสถาปัตยกรรมชาติและอธิปไตยเหนือดินแดน เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง ของฝ่ายรัฐบาล อีกทางหนึ่งด้วย โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์

ทั้งนี้กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือก วาทะและสัญลักษณ์ โดยเลือกใช้วาทะและสัญลักษณ์ในเชิงการสร้างความเป็นธรรมในการต่อต้าน การกระทำของฝ่ายรัฐบาลผ่านการอ้างถึงการดำเนินงานที่ผิดพลาดตลอดจนวาระซ่อนเร้นของ รัฐบาล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสมคบคิด กับฝ่ายกัมพูชาจนทำให้เสียดินแดน และยื้อเอื้อประโยชน์ให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีต นายกรัฐมนตรี” เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อแสดงให้เห็น ถึงการกระทำที่ผิดพลาดของฝ่ายรัฐบาลจนทำให้สุ่มเสี่ยงต่อการสูญเสียอธิปไตยเหนือดินแดน โดยรอบปราสาทพระวิหาร เช่น “เสียดินแดน” “ผลประโยชน์ของชาติ” “สมคบคิด” “วาระซ่อนเร้น” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความเป็นธรรมให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นผลประโยชน์ แบบแบ่งของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวชที่เชื่อมโยงจากรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนาย พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร กับประเทศกัมพูชา จนทำให้ไทยต้องสุ่มเสี่ยงต่อการเสียดินแดน โดยฝ่ายค้านใช้กลวิธีการเลือกวาทะและการเน้นย้ำวาทะผ่านการขึ้นเวทีปราศรัยมาใช้เป็นกลวิธี หลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะ และสัญลักษณ์ โดยเลือกใช้วาทะและสัญลักษณ์ในเชิงการสร้างความเป็นธรรมในการต่อต้านการกระทำ ของฝ่ายรัฐบาลผ่านการอ้างถึงการดำเนินงานที่ผิดพลาดตลอดจนวาระซ่อนเร้นของรัฐบาล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสมคบคิดกับฝ่าย กัมพูชาจนทำให้เสียดินแดน และยื้อเอื้อประโยชน์ให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี”

เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่ผิดพลาดของฝ่ายรัฐบาลจนทำให้สูญเสียต่อการสูญเสียอธิปไตยเหนือดินแดนโดยรอบปราสาทพระวิหาร เช่น “เสียดินแดน” “ผลประโยชน์ของชาติ” “สมคบคิด” “วาระซ่อนเร้น” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นผลประโยชน์แอบแฝงของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวชที่เชื่อมโยงจากรัฐบาลนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร กับประเทศกัมพูชา จนทำให้ไทยต้องสูญเสียต่อการเสียดินแดน โดยกลุ่มพันธมิตรใช้กลวิธีการเลือกวาทะและการเน้นย้ำวาทะผ่านการขึ้นเวทีปราศรัยมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

กลุ่มพันธมิตรได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสารและฝ่ายรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงวาระซ่อนเร้น ความผิดพลาด และความล้มเหลวของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ตลอดจนเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนไปยังผู้รับสารและฝ่ายรัฐบาลในช่วงที่ 1 ผ่านวาทะและสัญญาะโดยใช้การปราศรัยเคลื่อนที่ การขึ้นเวทีปราศรัย การใช้สัญญาะทางภาษา เช่นป้าย “THAILAND NOT FOR SALE” เพื่อโจมตีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯไทย-กัมพูชาของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ว่าสมคบคิดกับฝ่ายกัมพูชาจนทำให้เสียดินแดน และยังเอื้อประโยชน์ให้ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี รวมถึงเรียกร้องให้นายนพดลลาออกจากตำแหน่ง และขอให้กระทรวงการต่างประเทศเปิดเผยแผนที่เขาพระวิหารฉบับใหม่ที่กัมพูชาเสนอให้ไทยพิจารณา

(1.2) การวางกรอบความหมายของวาทะจากการบรรณาธิกรณของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้วางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 3 ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ประเมินสถานการณ์กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไปในทิศทางบวก อย่างชัดเจน โดยมองว่าการกระทำของนายนพดล ปัทมะ เป็นการทำหน้าที่ โดยชอบธรรมและเพื่อปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของประเทศชาติ โดยนำเสนอประเด็น การสร้างความชอบธรรมผ่านทางแถลงข่าวของกระทรวงการต่างประเทศ และการอภิปราย ชี้แจงการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในสภาฯ โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ วางกรอบความหมายของ วาทะการรักษาสันติภาพและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับ การกระทำของฝ่ายตนเอง ในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ โดยเป็นตัวแทนของสื่อฝ่ายรัฐบาลในการชี้แจง และนำเสนอวาทะเกี่ยวกับการสร้างความชอบธรรมของรัฐบาลไปยังประชาชนชาวไทย โดยสนับสนุนการกระทำของฝ่ายรัฐบาล นอกจากนี้ยังปกป้องฝ่ายรัฐบาลจากวาทะการรักษาสันติภาพและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลของแหล่งข่าวต่างๆ และสื่อหนังสือพิมพ์อื่นๆ ที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลในขณะนั้น ได้แก่ ฝ่ายค้านฯ กลุ่มพันธมิตรฯ และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ในอีกทางหนึ่งด้วย

โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะ ดังนี้

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ปฏิบัติและการกระทำที่ถูกต้องชอบธรรมในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ตลอดจนการรักษาสันติภาพและอธิปไตยเหนือดินแดนของรัฐบาล โดยอ้างอิงการรายงานข่าวการแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าว ตัวอย่างเช่น

ไม่เสียดินแดน : นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กางแผนที่เส้นเขตแดนไทย-กัมพูชาฉบับเก่าและฉบับใหม่เพื่อยืนยันว่าแผนที่ฉบับใหม่ แสดงขอบเขตปราสาทเขาพระวิหาร ที่จะใช้ยื่นขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกไม่มีผลกระทบต่อเขตแดนไทยแม้แต่มีลิเมตรเดียวตามที่ ส.ส. ของพรรคประชาธิปัตย์และแกนนำพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยร่วมกันกล่าวหา และไม่มีเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือมีเงื่อนไขใดๆ ในการจัดทำแผนที่ดังกล่าว

(ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง, โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องการสร้างความชอบธรรมในเรื่องการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดน เช่น “ยัน” “ไม่เสียดินแดน” “รับรอง” “ไม่มีผลกระทบ” เป็นต้น

- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นการดำเนินงานโดยถูกต้องและชอบธรรมของฝ่ายรัฐบาลและแก้ต่างในกรณีฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลให้ข่าวเรื่องการเสียอธิปไตยเหนือดินแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร จากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้วางตำแหน่งทั้งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าวอีกด้วย โดยนำเสนอในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่งมากที่สุด เนื่องจากหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ให้ความสำคัญในการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในเรื่องการดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องการเมืองภายในประเทศและการอภิปรายในสภาในช่วงนั้นๆมากกว่าการติดตามประเด็นที่ต่อเนื่องยาวๆ เช่นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารหรือการเมืองระหว่างประเทศ โดยจะนำเสนอการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในวาระที่สำคัญๆเท่านั้น ดังตัวอย่างเช่น

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 6 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551

จะเห็นได้ว่าถึงแม้หนังสือพิมพ์โลกวันนี้นำเสนอในกรอบข่าวย่อหน้าหนึ่ง แต่มีการนำเสนอที่โดดเด่น โดยวางกรอบข่าวไว้ในจุดที่สังเกตได้ง่าย และมีการใช้ภาพประกอบเพื่อแสดงถึงความชอบธรรมที่ชัดเจน โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ได้วางรูปแบบการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในลักษณะเดียวกันในหลายๆฉบับ

การสร้างจุดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวและเขียนความนำที่มีลักษณะชี้แนะ แต่ไม่มีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความนำ หรือเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ โดยความคิดเห็นของกองบรรณาธิการจะถูกเขียนในบทความหรือบทความพิเศษเท่านั้น โดยในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้ หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้การวางรูปแบบทางภาษาเพื่อชี้แนะผ่านการอ้างการให้ข่าวของแหล่งข่าวเท่านั้น เช่น

“ไม่เสียดินแดน”

(ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง, โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

ทำเนียบรัฐบาล : “นพดล” กางแผนที่แกลง ไม่มีเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนและ
 ไม่มีการเสียดินแดนของไทยให้กับกัมพูชาในการขึ้นทะเบียนมรดกโลกตามแผนที่ที่กัมพูชานำมา
 ให้ล่าสุด วัดพิภคด้วยจีพีอาร์เอส

(ความนำข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง, โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

“สมัคร” ยืนยันไม่เสียดินแดนแน่เพราะไม่มีพื้นที่ทับซ้อนเกี่ยวข้อง

(ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง, โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่มีลักษณะการขึ้นนำในลักษณะการนำเสนอ
 ประเด็นในบางด้านอย่างชัดเจน และการยืนยัน การใช้เหตุและผล ของแหล่งข่าว เช่น
 “ไม่เสียดินแดน” “ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน” “ยืนยัน” เป็นต้น แต่ไม่มีการใช้ความคิดเห็นของ
 ผู้เขียนข่าวลงไป และไม่มีการยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาใช้เน้นอย่างชัดเจน โดยไม่มีการหยิบ
 คำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้อ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งหรือความนำเพื่อสร้างความ
 โดดเด่นหรือตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้แต่อย่างใด เป็นเพียงการอ้างอิงคำพูดของ
 แหล่งข่าวมาสรุปเท่านั้น

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เรียบเรียงเนื้อหาข่าวจาก
 การให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวของแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลใน
 ประเด็นการสร้างความปลอดภัยให้กับฝ่ายรัฐบาลในการกระทำดังกล่าว เป็นลำดับต้นๆ โดย
 เชื่อมโยงเหตุและผลต่อจากความนำที่ผู้เขียนข่าวอ้างไว้ แต่ไม่มีการใช้สำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้แนะแต่
 อย่างไม่ เช่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 7 ภาพข่าวหน้าต่อเนื่อง หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอประเด็นการสร้างความปลอดภัยในเรื่องการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดนในข่าวต่อเนื่องอย่างชัดเจน โดยทำเป็นกรอบต่อเนื่องเฉพาะประเด็น เพื่อให้ความสำคัญในการสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายรัฐบาล และเข้มข้น แต่ไม่มีการใช้สำนวนเขียนข่าวหรือความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวเพื่อชี้นำ

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นการโจมตีของฝ่ายค้านในการอภิปรายไม่ไว้วางใจ เป็นต้น

โดยนำเสนอประเด็นดังกล่าวบ้าง แต่มีความถี่ในปริมาณที่น้อยและไม่ชัดเจน โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้ โดยสามารถประมวลการวางกรอบความหมาย ดังกล่าว ได้ดังนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่ฝ่ายรัฐบาล และเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลสร้างขึ้น โดยวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนไปยังผู้รับสารในช่วงที่ 1 ว่าการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ไม่มีเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนและไม่มีกรณีเสียดินแดนของไทยให้กับกัมพูชา

ในขณะที่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเอง และปฏิเสธข้อกล่าวหาจากวาทะของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนไปยังฝ่ายค้านในช่วงที่ 1 ว่า กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการอย่างเต็มที่ และดำเนินการอย่างถูกต้อง ชอบธรรม และตรวจสอบได้ และยืนยันว่าไทยสนับสนุนการขึ้นทะเบียนเฉพาะตัวปราสาทพระวิหารซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่กัมพูชา โดยไม่ล่งล้ำมาในประเทศไทย

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ประเมินสถานการณ์กรณีการแถลงลาออกของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ไปในทิศทางบวก อย่างชัดเจน โดยมองว่าการกระทำดังกล่าว เป็นการลาออกจากตำแหน่งโดยบริสุทธิ์ใจ และชอบธรรม โดยไม่มีความผิดใดต้องรับผิดชอบ เนื่องจากไม่ได้ทำให้ประเทศไทยเสียดินแดนอย่างที่ถูกล่าม้าง โดยมีความมุ่งหวังที่จะปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดนอย่างเต็มที่และสูงสุดความสามารถ เช่นเดียวกับการสร้างวาทะการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนของแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ วางกรอบความหมายของวาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง ในเรื่องการแถลงลาออกของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ โดยเป็นตัวแทนของสื่อฝ่ายรัฐบาลในการชี้แจงและนำเสนอประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับการสร้างความชอบธรรมของนาย นพดล ปัทมะ ไปยังประชาชนชาวไทย นอกจากนี้ยังปกป้องนายนพดลจากวาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลของแหล่งข่าวต่างๆ

และสื่อหนังสือพิมพ์อื่นๆ ที่ต่อต้านการกระทำของนายนพดลในขณะนั้น ได้แก่ ฝ่ายค้าน กลุ่มพันธมิตรฯ และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ในอีกทางหนึ่งด้วย

โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะ ดังนี้

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความชอบธรรมให้กับนายนพดล บัทมะในเรื่องการแถลงลาออกจากตำแหน่งในบริบทของการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประเทศชาติในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ตลอดจนการลาออกในครั้งนี้เป็นการเสียสละเพื่อประเทศชาติ โดยอ้างอิงการรายงานข่าว การแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าว ตัวอย่างเช่น

“วันที่ 10 ก.ค. 2551 ที่กระทรวงการต่างประเทศ นายนพดล บัทมะ เปิดแถลงข่าวลาออกจากตำแหน่งหลังเดินทางกลับจากประเทศแคนาดา โดยได้เล่าขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการขอขึ้นทะเบียนปราสาทเขาพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา พร้อมยืนยันว่าไม่ได้ดำเนินการอย่างเร่งรีบหรือมีผลประโยชน์แอบแฝง และไม่ได้ขายชาติอย่างที่ถูกกล่าวหาอย่างไรก็ตาม แม้ไม่ได้ทำความผิด แต่เพื่อให้บ้านเมืองเกิดความสงบจะแสดงสปิริตลาออกจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 14 ก.ค. นี้เป็นต้นไป“ (โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องการสร้างความชอบธรรมให้กับนายนพดล บัทมะ เช่น “ไซส์สปิริต” “เสียสละ” “ถูกบีบคั้น” “ถูกกล่าวหา”

- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นการลาออกโดยชอบธรรมและทำเพื่อประเทศชาติของนายนพดล บัทมะและ แก่ต่างในเรื่องการลาออกจากตำแหน่งเพื่อหลีกเลี่ยงความผิดในการละเมิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมานั้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้วางตำแหน่งทั้งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าว

อีกด้วย โดยนำเสนอในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งมากที่สุด แต่มีความถี่ในการนำเสนอไม่มากนัก เนื่องจากเป็นวาระสำคัญแต่ไม่ใช่ข่าวที่ต้องติดตามในระยะยาว และในช่วงนั้นมีประเด็นทางการเมืองในหลายประเด็น อีกทั้งยังมีประเด็นอื่นๆเกี่ยวกับปราสาทพระวิหารที่ต้องนำเสนอ จึงทำให้ต้องนำเสนอประเด็นการแถลงลาออกของนายพดล ปัทมะ ในปริมาณที่ไม่มากนัก แต่มีการวางกรอบที่ชัดเจน ทั้งการพาดหัวข่าวและการใช้ภาพประกอบเพื่อแสดงถึงความชอบธรรมในการลาออกครั้งนี้ ดังตัวอย่างเช่น

ภาพที่ 8 ภาพข่าวหน้าต่อเนื่อง หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551

ถึงแม้หนังสือพิมพ์โลกวันนี้นำเสนอในหัวข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งในปริมาณที่น้อย แต่มีการนำเสนอที่โดดเด่น และชัดเจน โดยวางกรอบข่าวไว้ในจุดที่สังเกตได้ง่าย และมีการใช้ภาพประกอบเพื่อแสดงถึงความชอบธรรมที่ชัดเจน โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ได้วางรูปแบบการนำเสนอข่าวประเด็นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในลักษณะเดียวกันในหลายๆ ฉบับ

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวและเขียนความนำที่มีลักษณะชี้้นำโดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าว

ในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ โดยชี้แนะ และวางกรอบความคิดให้กับผู้อ่านอย่างชัดเจน เช่น

“ย้า” นพดล “ไม่ต้องรับผิดชอบ”

(ข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง, โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม 2551)

“นพดล” โชรสปริตลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีต่างประเทศแล้ว มีผล 14 ก.ค.
 ลั่นไม่ได้ทำผิด ไม่ได้ขายชาติอย่างที่ถูกลกล่าวหา

(ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

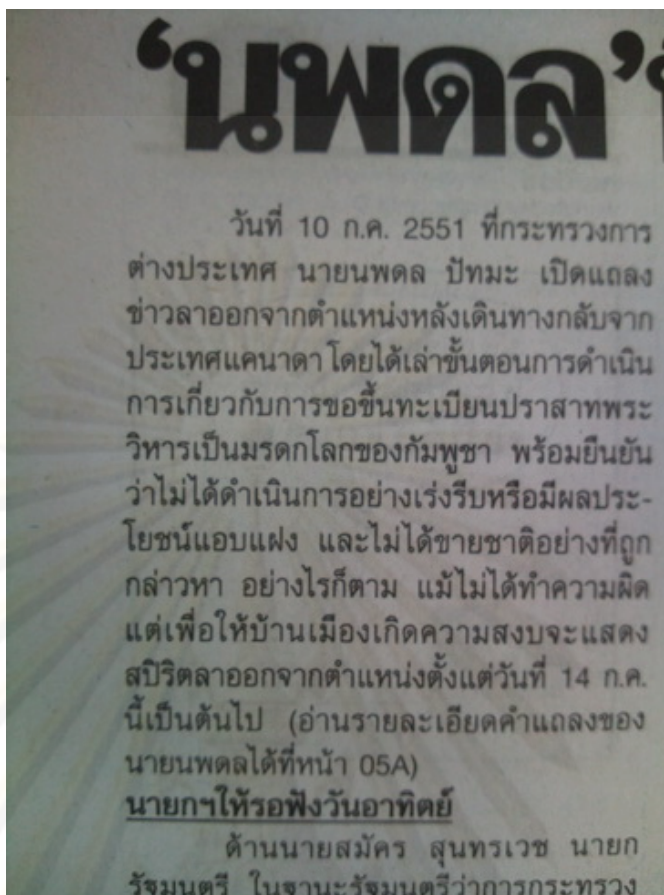
จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่ามีการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่มีลักษณะการชี้แนะในลักษณะการนำเสนอประเด็นในบางด้านอย่างชัดเจน และการยืนยัน การใช้เหตุและผล ของแหล่งข่าว เช่น “ย้า” “ไม่ต้องรับผิดชอบ” “ไม่ได้ทำผิด” “ไม่ได้ขายชาติ” และมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวลงไป เช่น “โชรสปริต” เป็นต้น

การยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาเน้น โดยหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง เพื่อสร้างความโดดเด่นและตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้ เช่น

“พี่น้องชาวไทยครับ ผมไม่ได้ขายชาติ ผมรักชาติเท่ากับคนไทยทุกคน ขอยืนยันอีกครั้งว่า ผมไม่ได้ทำให้ประเทศเสียหาย”

(คำพูดจากนาย นพดล ปัทมะ ในการแถลงลาออกจากตำแหน่ง ที่ปรากฏในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551)

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาของข่าวของฝ่ายรัฐบาลได้แก่ นาย นพดล ปัทมะ โดยชี้แจงเหตุผลความจำเป็นและสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายรัฐบาลในการกระทำดังกล่าว เป็นประเด็นต้นๆ โดยเชื่อมโยงเหตุและผลต่อจากความน่าเชื่อถือที่ผู้เขียนข่าวอ้างไว้ ผ่านการใช้สำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้แนะ เช่น

ภาพที่ 9 ภาพข่าวหน้าต่อเนื่อง หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2551

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอประเด็นการสร้างความชอบธรรมในเรื่องการลาออกของนายพนพดล บัฑมะ ผ่านการรายงานการดำเนินงานที่น่าเสนอในความน่าเชื่อถือ เพื่อให้มีความสำคัญในการสร้างความชอบธรรมให้กับนายพนพดล บัฑมะ โดยมีการใช้สำนวนเขียนข่าวหรือความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวเพื่อชี้นำบ้าง แต่ไม่เข้มข้น และไม่เด่นชัด

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นฝ่ายค้านเอาผิดการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญของนายพนพดล บัฑมะ เป็นต้น

โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้ โดยสามารถประมวลการวางกรอบความหมาย ดังกล่าว ได้ดังนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสารและฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองและเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนไปยังผู้รับสารและฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลในช่วงที่ 3 ว่า นายนพดล ปัทมะ แดงลาออกจากตำแหน่ง โดยได้ดำเนินการอย่างแข็งขันในการปกป้องไม่ให้ประเทศเสียดินแดนและอธิปไตยเพราะได้พยายามสกัดกั้นไม่ให้กัมพูชารุกล้ำและรวมเอาพื้นที่ทับซ้อนเข้าไปขึ้นทะเบียนด้วย และได้ดำเนินการอย่างโปร่งใสตามขั้นตอน ทั้งนี้ เพื่อให้ปัญหาความขัดแย้งของประชาชนได้รับการแก้ไข นายนพดล ปัทมะ จึงขอลาออกจากตำแหน่งเพื่อความปรองดองสมานฉันท์ของคนในประเทศ

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการประเมินสถานการณ์กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไปในทิศทางลบ อย่างชัดเจน โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมองว่าการกระทำของรัฐบาลทำให้ประเทศไทยสุ่มเสี่ยงต่อการเสียอธิปไตยบริเวณโดยรอบปราสาทพระวิหาร โดยมุ่งเน้นในเรื่องผลประโยชน์แอบแฝงของบุคคลในรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช ที่เชื่อมโยงมาจากอำนาจเก่าของรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เช่นเดียวกับการประเมินของกลุ่มพันธมิตรฯ ผ่านการนำเสนอประเด็นการอภิปราย การแถลงข่าว และการให้สัมภาษณ์ของฝ่ายค้าน ในการตรวจสอบและยับยั้งการดำเนินงานที่ผิดพลาดและไม่โปร่งใสของฝ่ายรัฐบาล ตลอดจนการปราศรัยโจมตีฝ่ายรัฐบาลของกลุ่มพันธมิตรฯ โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันวางกรอบความหมายของวาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศโดยเป็นตัวแทนของสื่อกลุ่มพันธมิตรฯ และฝ่ายที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลในการนำเสนอในลักษณะเปิดเผยข้อเท็จจริง และตรวจสอบการกระทำของรัฐบาลไปยังประชาชนชาวไทย โดยสร้างวาทะเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเอาผิดและโค่นล้มรัฐบาลนายกรัฐมนตรี้

นายสมัคร สุนทรเวชของกลุ่มพันธมิตรฯ นอกจากนี้ยังตอบโต้วาทะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเองของฝ่ายรัฐบาลอีกด้วย

โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะ ดังนี้

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความชอบธรรมและการรายงานการดำเนินงานของฝ่ายค้านฯ และกลุ่มพันธมิตรในการต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในทุกประเด็น โดยเฉพาะประเด็นการแลกอธิปไตยเหนือดินแดนกับผลประโยชน์ของบุคคลในฝ่ายรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวชที่เชื่อมโยงผลประโยชน์จากรัฐบาลอดีตนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ตลอดจนการสร้างความชอบธรรมในการต่อต้านรักษาอธิปไตยเหนือดินแดนของรัฐบาล โดยอ้างถึงการรายงานข่าวการแถลงข่าวการอภิปรายของฝ่ายค้านฯ การปราศรัยและประท้วงของกลุ่มพันธมิตร การประชุมทางวิชาการของนักวิชาการ ตลอดจนการให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าว ตัวอย่างเช่น

ผู้จัดการรายวัน-พันธมิตรฯบุกกระทรวงการต่างประเทศประณาม “นพดล” ยื่นอธิปไตยเหนือดินแดนไทยให้กัมพูชา จากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมเพื่อรับรองแผนที่ฉบับใหม่ให้เขมรนำไปเสนอให้ประสาทเขาพระวิหารเป็นมรดกโลกประเทศเดียว ขณะที่นักวิชาการ รุมแฉวาระซ่อนเร้น เปลี่ยนเส้นเขตแดนแลกประโยชน์กลุ่มการเมือง เตือนละเมิดรัฐธรรมนูญเสนอ ส.ว.63 คนเข้าชื่อส่งศาล รธน.ด่วน ด้าน “นพดล” ยังโวยเป็นฮีโร่ ไม่ทำไทยเสียดินแดน บอกควรได้ ดอกไม้ไม่ใช้ก้อนหิน ปานเทพเตรียมเสนอพันธมิตร ล่าชื่อยื่นคัดค้านไปยังยูเนสโก

(ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องการดำเนินงานของรัฐบาลที่ทำให้ประเทศไทยสุ่มเสี่ยงต่อการเสียอธิปไตยเหนือดินแดน เช่น “แฉ” “เปิดโปง” “ขายชาติ” “ยกดินแดน” เป็นต้น

- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นการโจมตีการกระทำของฝ่ายรัฐบาลที่ทำให้ประเทศไทยสุ่มเสี่ยงต่อการเสียอธิปไตยเหนือดินแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ตลอดจนสร้าง

ความชอบธรรมในการดำเนินงานของฝ่ายค้านฯ และกลุ่มพันธมิตรฯ ในการต่อต้านและเอาผิด การกระทำของฝ่ายรัฐบาล ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยก คำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันยังมีข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าวอีกด้วย โดยนำเสนอในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งอย่างเข้มข้นและ ชัดเจน เนื่องจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันติดตามประเด็นการตรวจสอบการดำเนินงานของ รัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ที่เชื่อมโยงจากการดำเนินงานของรัฐบาล นายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตรอยู่แล้ว โดยติดตามในเรื่องวาระซ่อนเร้นกรณีพิพาท ปราสาทพระวิหารมาตั้งแต่ต้นปี 2551 จึงมีการนำเสนอข่าวในประเด็นนี้ที่ต่อเนื่อง และเมื่อ นายนพดล ปัทมะ ลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันจึงให้ ความสนใจในประเด็นนี้ในขณะนั้นเป็นพิเศษ ดังตัวอย่างเช่น

ภาพที่ 10 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551

จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันนำเสนอข่าวการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ อย่างเข้มข้น และชัดเจน โดยมีการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งและมีการใช้ภาพประกอบที่เด่นชัด เพื่อกระตุ้นเร้าอารมณ์ผู้รับสาร โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันได้วางรูปแบบการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในลักษณะเดียวกันในหลายฉบับ

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวและเขียนความนำที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ โดยชี้หน้าและวางกรอบความคิดให้กับผู้อ่านอย่างชัดเจนและเข้มข้น เช่น

“แฉ กรม. อภัยชยาชาติ รุมต้อนนพดลยกดินแดนให้เขมร”

(ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

““นพดล” ใช้แผนที่แก้ไขข้อพิพาท”

(ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่ามีการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่มีลักษณะการชี้หน้าในลักษณะการนำเสนอประเด็นในบางด้าน และมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวลงไป เช่น “แฉ” “อภัยศ” “ชยาชาติ” “รุมต้อน” “ยกดินแดน” “แก้” เป็นต้น โดยมีการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่เน้นอารมณ์เพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาตอย่างเด่นชัด และมีปริมาณที่มาก

การยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมานั้น โดยหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง เพื่อสร้างความโดดเด่นและตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้ เช่น

“หาก 4 เดือนที่ผ่านมาเป็น 4 เดือน ที่ กรม. ทดแทนบุญคุณประเทศ พวกผมไม่มายืนตรงนี้ แต่ที่ทดแทนบุญคุณใครไม่รู้ แต่กระทบกระเทือนต่อประเทศพวกผมยอมไม่ได้”

(คำพูดจากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในการอภิปรายเรื่องกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ที่ปรากฏในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันได้อ้างคำพูดของนายอภิสิทธิ์ในการอภิปรายไม่ไว้ใจ โดยวางกรอบคำพูดดังกล่าวไว้ในพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง เพื่อตอกย้ำความน่าเชื่อถือในการนำเสนอ

ความคิดของตนในการนำเสนอข่าวการตรวจสอบการกระทำและเอาผิดรัฐบาลในเรื่องการลงนามดังกล่าว

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวของแหล่งข่าวฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลในประเด็นการสร้างความปลอดภัยและการดำเนินงานเอาผิดฝ่ายรัฐบาลในการกระทำดังกล่าวเป็นลำดับต้นๆ โดยเชื่อมโยงเหตุและผลต่อจากความนำที่ผู้เขียนข่าวเองอ้างไว้ ผ่านการใช้สำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้แนะ เช่น

ภาพที่ 11 ภาพข่าวหน้าต่อเนื่อง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551

จะเห็นได้ว่ามีกรนำเสนอประเด็นการอ้างอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลเป็นลำดับต้นๆ ผ่านการรายงานการดำเนินงานที่นำเสนอในความนำข้างต้น ตลอดจนการใช้สำนวนเขียนข่าวที่ใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวเพื่อชี้แนะในเรื่องการกระทำที่ผิดพลาดของฝ่ายรัฐบาลที่ชัดเจนและเข้มข้น

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นการรักษาความชอบธรรมของฝ่ายรัฐบาล เป็นต้น

ทั้งนี้หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษามาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้ โดยสามารถประมวลการวางกรอบความหมาย ดังกล่าว ได้ดังนี้

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงวาระซ่อนเร้น ความผิดพลาด และความล้มเหลวของรัฐบาล นายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุนทรเวช ตลอดจนจนเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างการรักษาผลประโยชน์ของชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนไปยังผู้รับสาร ในช่วงที่ 1 ว่า นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสมคบคิดกับฝ่ายกัมพูชาในการลงนามในแถลงการณ์ร่วม จนทำให้เสียดินแดนและยังเอื้อประโยชน์ให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี รวมถึงเรียกร้องให้เอาผิดนายนพดล และรัฐบาลนายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุนทรเวช

(2) การวางกรอบความหมายของวาทะชาตินิยม

(2.1) การวางกรอบความหมายของวาทะจากแหล่งข่าว

ฝ่ายรัฐบาล

ฝ่ายรัฐบาลวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ฝ่ายรัฐบาลประเมินสถานการณ์กรณีการออกมาต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล อันได้แก่ ฝ่ายค้าน นักการเมืองบางกลุ่ม

นักวิชาการ และกลุ่มพันธมิตรฯ ไปในทิศทางลบ โดยมองว่าการกระทำดังกล่าว เป็นการทำให้ประเทศไทยขาดเสถียรภาพ และเกิดความไม่มั่นคงภายในประเทศ ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยฝ่ายรัฐบาลวางกรอบความหมายของวาทะชาตินิยมเพื่อต่อต้านการปลุกปั่นกระแสคั่งชาตินิยมในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในบริบทของความสามัคคีของประชาชนภายในชาติ เพื่อตอบโต้วาทะชาตินิยมและเรื่องการขายชาติเพื่อปลุกปั่นกระแสคั่งชาติของกลุ่มพันธมิตรฯ ในการที่จะลดกระแสการแสดงพลังของประชาชนเพื่อโค่นล้มรัฐบาล และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในชาติในขณะนั้น โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าวการอภิปราย และการให้สัมภาษณ์

ทั้งนี้ฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะโดยเลือกใช้วาทะในการเลือกใช้วาทะในเชิงตำหนิและกล่าวโทษการกระทำของกลุ่มพันธมิตรฯ ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “การลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการปลุกกระดมของกลุ่มพันธมิตรฯ เพื่อหวังผลทางการเมือง ขอให้คนไทยมีสติ อย่าหลงเชื่อคำกล่าวหาของกลุ่มพันธมิตรฯ” เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อต่อต้านการกระทำของกลุ่มพันธมิตรฯ และสร้างความชอบธรรมให้กับตนเอง เช่น “ปลุกกระดม” “ซ่อนเร้น” “สร้างความเสียหาย” “แอบแฝง” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความคิดเห็นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นการปลุกปั่นกระแสคั่งชาติของกลุ่มพันธมิตรฯ ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นเหตุผลของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนที่ออกมาต่อต้านการกระทำของรัฐบาล โดยจะกล่าวถึงเหตุผลดังกล่าวในเชิงหักล้างเหตุผลนั้นๆ เมื่อแหล่งข่าวถูกสัมภาษณ์เท่านั้น โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการให้สัมภาษณ์มาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายรัฐบาลได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังกลุ่มพันธมิตรฯ และผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองต่อผู้รับสารและวาทะของกลุ่มพันธมิตรฯ ตลอดจนโจมตีการปลุกกระดมของกลุ่มพันธมิตรฯ อีกด้วย โดยนิยามความหมายของวาทะชาตินิยมไปยังกลุ่มพันธมิตรฯ และผู้รับสารในช่วงที่ 1 ว่าการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการปลุกกระดมของกลุ่มพันธมิตรฯ เพื่อหวังผลทางการเมือง ขอให้คนไทยมีสติ อย่าหลงเชื่อคำกล่าวหาของกลุ่มพันธมิตรฯ เพราะอยู่ในช่วงที่ประเทศต้องการความสามัคคีมากที่สุด นอกจากนี้

นายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ยังย้ำว่า กัมพูชาเป็นเพื่อนบ้านไทย จึงต้องรักษาไมตรี การปลุกระดมเอาเรื่องเอาราว โดยโยงใยเรื่องผลประโยชน์กับอดีตนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ของกลุ่มผู้ไม่หวังดี โดยการกระทำดังกล่าว เป็นการกระทำที่ส่งผลเสียหาย ต่อชาติบ้านเมือง

ฝ่ายทหาร

ฝ่ายทหารวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะ ข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ฝ่ายทหารประเมินสถานการณ์กรณีการออกมาต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล อันได้แก่ ฝ่ายค้าน นักการเมืองบางกลุ่ม นักวิชาการ และกลุ่มพันธมิตร ไปในทิศทางลบ โดยมองว่าการกระทำดังกล่าว เป็นการทำให้ประเทศไทย ชาติเสถียรภาพ และเกิดความไม่มั่นคงภายในประเทศ ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ เช่นเดียวกับฝ่ายรัฐบาล โดยฝ่ายทหารวางกรอบความหมายของวาทะ การอ้างชาตินิยมและเรื่องการขายชาติเพื่อต่อต้านการปลุกปั่นกระแสคั่งงอกชาติ ในเรื่องการลงนาม ในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ในบริบทของการรักษาความสงบภายในประเทศและการดูแลคนไทยบริเวณชายแดนและ ในประเทศกัมพูชา และต่อต้านการปลุกปั่นให้เกิดความบาดหมางของคนทั้งสองประเทศ จากวาทะชาตินิยมและเรื่องการขายชาติเพื่อปลุกปั่นกระแสคั่งงอกชาติของกลุ่มพันธมิตรฯ โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์

ทั้งนี้ฝ่ายทหารใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะ ในการต่อต้านการปลุกปั่นกระแสคั่งงอกชาติ โดยอ้างอิงชาตินิยมในเรื่องความสามัคคีเพื่อรักษา ความสงบเรียบร้อย และต้องการให้ประเทศไทยกลับสู่สภาวะปรกติ ตามนโยบายของรัฐบาล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “ฝ่ายทหารต้องการให้ประชาชนรักชาติ แต่ต้องอยู่ใน ความมฤติธรรมและถูกต้อง โดยต่อนี้กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถูกนำมาเป็นประเด็นในการปลุกปั่นกระแสคั่งงอกชาติของ

กลุ่มคนบางกลุ่ม เพื่อหวังผลทางการเมือง อีกทั้งการปลูกปั่นกระแสชาตินิยม” เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ โดยเน้นเรื่องความสามัคคี เช่น “พี่น้องชาวไทย” “รักชาติ” “สามัคคี” “ประเทศชาติ” เป็นต้น โดยฝ่ายทหารใช้ทั้งกลวิธีการเลือกวาทะและการเน้นย้ำวาทะผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายทหารได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสารและกลุ่มพันธมิตรฯ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเอง และเปลี่ยนทัศนคติต่อผู้รับสารจากวาทะที่กลุ่มพันธมิตรฯสร้างขึ้น ตลอดจนโจมตีการปลุกกระดมของกลุ่มพันธมิตรฯอีกด้วย โดยนิยามความหมายของวาทะชาตินิยมไปยังผู้รับสารและกลุ่มพันธมิตรฯ ในช่วงที่ 1 ว่า ฝ่ายทหารต้องการให้ประชาชนรักชาติ แต่ต้องอยู่ในความยุติธรรมและถูกต้อง โดยตอนนั้นกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมของนายพล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ถูกนำมาเป็นประเด็นในการปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติของกลุ่มคนบางกลุ่ม เพื่อหวังผลทางการเมือง อีกทั้งการปลุกปั่นกระแสชาตินิยม ยังทำให้สองประเทศต้องหมางใจกัน ฝ่ายทหารมีความเป็นห่วงคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร และคนไทยในประเทศกัมพูชา อาจมีความรุนแรงเกิดขึ้นได้

กลุ่มพันธมิตรฯ

กลุ่มพันธมิตรฯ วางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายพล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

กลุ่มพันธมิตรฯ ประเมินสถานการณ์กรณีการออกมาต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ของตน และฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล อันได้แก่ ฝ่ายค้าน นักการเมืองบางกลุ่ม นักวิชาการ ไปในทิศทางบวก อย่างชัดเจน โดยมองว่าการกระทำดังกล่าว เป็นการทำให้เพื่อปกป้องทรัพย์สินสมบัติของประเทศชาติ และเรียกร้องอธิปไตยเหนือดินแดนกลับคืนมา โดยกลุ่มพันธมิตรฯ วางกรอบความหมายของวาทะชาตินิยมเพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายพล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อปลุกจิตสำนึกรักชาติ และต้องการให้คนไทยออกมาแสดงพลังร่วมกับกลุ่มพันธมิตรฯ โดยมีจุดประสงค์คือการโค่นล้มรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวชซึ่ง

วาทะชาตินิยม เป็นวาทะหลักของกลุ่มพันธมิตรฯ ในขณะนั้น โดยวางกรอบความหมายผ่านการชุมนุม การปราศรัย การประท้วง ตลอดจนใช้สัญญาณต่างๆ ได้แก่ การใช้สีเสื้อ การเดินขบวน การถือป้าย การใช้ธง ตลอดจนการยื่นหนังสือ

ทั้งนี้กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะและสัญญาณ โดยเลือกให้วาทะและสัญญาณในเชิงการสร้างความชอบธรรมในการเรียกร้องให้ประชาชนคนไทยออกมาร่วมกันต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาล โดยอ้างการดำเนินงานที่ผิดพลาดตลอดจนวาระซ่อนเร้นของรัฐบาล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “ประชาชนคนไทยออกมาแสดงพลัง ทวงคืนอธิปไตยเหนือดินแดนของไทยคืนมา” เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะโดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อในเชิงการปลุกปั่นกระแสชาตินิยมเพื่อปลุกจิตสำนึกให้กับประชาชน เช่น “คนไทย” “แสดงพลัง” “ทวงคืน” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความคิดเห็นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นผลประโยชน์แอบแฝงของรัฐบาลนายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุนทรเวชที่เชื่อมโยงจากรัฐบาลนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร กับประเทศกัมพูชา จนทำให้ไทยต้องสูญเสียต่อการเสียดินแดน เช่นเดียวกับการสร้างความโดดเด่นของวาทะข้างต้น โดยกลุ่มพันธมิตรฯ ใช้กลวิธีการเลือกวาทะและการเน้นย้ำวาทะผ่านการขึ้นเวทีปราศรัยมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

กลุ่มพันธมิตรฯ ได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับผู้รับสาร โดยต้องการให้ผู้รับสารออกมาแสดงพลังร่วมกับกลุ่มพันธมิตร ตลอดจนเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะชาตินิยมไปยังผู้รับสารในช่วงที่ 1 ว่า การลงนามในแถลงการณ์ร่วม ไทย-กัมพูชา ทำให้ไทยเสียดินแดนเหนือดินแดนพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร กลุ่มพันธมิตรเรียกร้องให้ประชาชนคนไทยออกมาแสดงพลัง ทวงคืนอธิปไตยเหนือดินแดนของไทยคืนมา โดยร่วมลงชื่อเพื่อทวงคืนสิทธิบนเขาพระวิหาร โดยกลุ่มพันธมิตรแถลงจุดยืนไม่ยอมรับว่าเขาพระวิหารเป็นของกัมพูชา และการลงชื่อในครั้งนี้ เพื่อนำไปยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อให้เอกสารสัญญาระหว่างนายพนดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย กับนายชก อ้น รัฐมนตรีของกัมพูชาต้องยกเลิกไป

(2.2) การวางกรอบความหมายของวาทะจากการบรรณาธิกรณของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายพนอด บัทธิมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันประเมินสถานการณ์กรณีการออกมาต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ของตน และฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล อันได้แก่ ฝ่ายค้าน นักการเมืองบางกลุ่ม นักวิชาการ ไปในทิศทางบวก อย่างชัดเจน โดยมองว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการทำเพื่อปกป้องทรัพย์สินสมบัติของประเทศชาติ และเรียกร้องอธิปไตยเหนือดินแดนกลับคืนมา เช่นเดียวกับกลุ่มพันธมิตรฯ โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันวางกรอบความหมายของวาทะชาตินิยมและเรื่องการค้าขายชาติเพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ ในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายพนอด บัทธิมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ โดยเป็นตัวแทนของสื่อกลุ่มพันธมิตรฯ ในการที่จะปลุกจิตสำนึกรักชาติ และสร้างวาทะเพื่อให้คนไทยออกมาแสดงพลังร่วมกับกลุ่มพันธมิตรฯ โดยมีจุดประสงค์คือการโค่นล้มรัฐบาลนายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุนทรเวช

โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะ ดังนี้

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและการปลุกเร้าเรื่องชาตินิยมของกลุ่มพันธมิตรในการต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในทุกประเด็น และสนับสนุนการรายงานข่าวการดำเนินงานของกลุ่มพันธมิตรฯ อย่างชัดเจน โดยเฉพาะประเด็นการปลุกเร้ากระแสคลั่งชาติในเรื่องการแลกอธิปไตยเหนือดินแดนกับผลประโยชน์ของบุคคลในฝ่ายรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวชที่เชื่อมโยงผลประโยชน์จากรัฐบาลอดีตนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร โดยอ้างอิงการรายงานข่าวการปราศรัยและประท้วงของกลุ่มพันธมิตรฯ อย่างเข้มข้น ตัวอย่างเช่น

ผู้จัดการรายวัน-พันธมิตรฯ เป่านกหวีดนัดมวลชนหาประชาชนทั่วประเทศที่รักชาติ-ศาสนา-กษัตริย์ และราชวงศ์จักรี เคลื่อนพลครั้งใหญ่ บุกทำเนียบฯ “เพื่อทวงประเทศไทยของเราคืนมา” ศุกร์ 20 มิ.ย.นี้ “สนธิ” วอนทุกคนออกมาเขียนประวัติศาสตร์ร่วมกัน ลั่นทุบหม้อข้าวปักหลัก “ไม่ชนะไม่กลับ” ส่วนยุทธศาสตร์ดาวกระจาย นำทัพบุก กกต วันนี้ ทวงถามความชัดเจนกรณียอมให้กัมพูชานำปราสาทเขาพระวิหารจดทะเบียนเป็นมรดกโลก ด้านชาวศรีสะเกษบุกยื่นหนังสือถึง “หมัก” ผ่านผู้ว่าฯ ต้านขึ้นทะเบียนเขาพระวิหารเป็นมรดกโลก ลั่นหาก “หุ่นเชิด” เมินเฉยระดมชาวศรีสะเกษชุมนุมใหญ่ทวงคืนแผ่นดินไทยถึงที่สุด ขณะที่ ครม. เมินข้อท้วงติง มีมติเห็นชอบร่างคำแถลงการณ์ร่วมรัฐบาลไทย-กัมพูชาไปเรียบร้อยแล้ว “นพดล” อ้างแผนที่ใหม่ไม่เสียดินแดนแต่ไม่ยอมให้ดู

(ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 18 มิถุนายน 2551)

- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องการปลุกเร้าอารมณ์ในการให้ประชาชนออกมาแสดงพลังเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล เช่น “ทวงคืน” “วอน” “ระดม” “ต่อต้าน” “นำทัพบุก” เป็นต้น

- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นการเรียกร้องให้ประชาชนออกมาแสดงพลังและต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลที่ทำให้ประเทศไทยสูญเสียต่อการเสียอธิปไตยเหนือดินแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ตลอดจนสร้างความชอบธรรมให้กับกลุ่มพันธมิตรฯ ในการต่อต้านและเอาผิดการกระทำของฝ่ายรัฐบาล ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันยังมีข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าวอีกด้วย โดยนำเสนอในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งอย่างเข้มข้นและชัดเจน เนื่องจากในขณะนั้นหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มพันธมิตรฯ ในทุกรูปแบบอย่างชัดเจน โดยต้องการเรียกร้องให้ประชาชนออกมาแสดงพลังร่วมกับกลุ่มพันธมิตรฯ เพื่อโค่นล้มรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช โดยพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มพันธมิตรฯ ในทุกประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็น

การตรวจสอบการลงนามในแถลงการณ์ร่วมของนายพดล ปัทมะ ที่ทำให้ประเทศไทยสู่ความเสี่ยงต่อการเสียดินแดน ซึ่งเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคนไทยทั่วประเทศ สามารถปลูกเร้าอารมณ์ได้ง่าย หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันจึงพยายามสร้างความโดดเด่นในประเด็นนี้ ดังตัวอย่างเช่น

ภาพที่ 12 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551

จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันนำเสนอข่าวในเชิงการปลูกเร้าอารมณ์ อย่างเข้มข้น และชัดเจน โดยมีการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งและมีการใช้ภาพประกอบที่เด่นชัด เพื่อกระตุ้นเร้าอารมณ์ผู้รับสาร โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันได้วางรูปแบบการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในลักษณะเดียวกันในหลายๆฉบับ

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวและเขียนความนำที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ โดยชี้หน้าและวางกรอบความคิดให้กับผู้อ่านอย่างชัดเจนและเข้มข้น เช่น

“รวมพลังโค่นทรราช”

“ผู้จัดการรายวัน-...ด้านคณาจารย์ ข้าราชการ และนักศึกษานิຕ้า สุดทน ออกแถลงการณ์ค้านการกระทำของรัฐบาล จวกปิดกั้นการรับรู้ของส่วนรวม เสี่ยงต่อการสูญเสียดินแดน-อธิปไตยของชาติ ชี้ “นพดล” และรัฐบาลไทยไม่โปร่งใส จงใจหมกมึนผลประโยชน์ ประกาศเคลื่อนไหวพลังนักศึกษาและคณาจารย์บุกทำเนียบฯ สมทบพันธมิตรฯ วันนี้

(ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน 2551)

“ลูกฮือป้องเขาพระวิหาร”

“ผู้จัดการรายวัน-กระแสต้านรัฐบาลหลังยอมเสียดินแดนให้เขมรนำปราสาทพระวิหารไปขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกเพื่อแลกผลประโยชน์ให้นักการเมืองใหญ่ขยายวงกว้างมากขึ้น ราชินิกุล-ชนชั้นนำ-ส.ว.-กวีซีไรต์-ศิลปินแห่งชาติ 300 คน ร่วมลงชื่อคัดค้านขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารฝ่ายเดียวต่อยูเนสโกวันนี้

(ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

“แหล่งซื้อค่านสุบพระวิหาร”

(ข่าวพาดรองหัวหน้าหนึ่ง, ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่ามีการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่มีลักษณะการชี้แนะในลักษณะการนำเสนอประเด็นในบางด้าน และมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวลงไป เช่น “รวมพลัง” “ลูกฮือ” “ป้อง” “รุมต้าน” “แหล่งซื้อ” เป็นต้น โดยมีการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่เน้นอารมณ์เพื่อปลุกปั่นกระแสคั่งชาติอย่างเด่นชัด และมีปริมาณที่มาก

การยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาเน้น โดยหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง เพื่อสร้างความโดดเด่นและตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้ เช่น

“การกระทำเช่นนี้ แทบจะเป็นการปิดประตูฉันทาลประเทศไทย ให้สูญเสียอธิปไตยบริเวณพื้นที่อนุรักษ์รอบเขาพระวิหาร เพราะรัฐมนตรีต่างประเทศไปลงนามกับทูตกัมพูชา ก็คือเป็นการตกลงระหว่างประเทศ ก็คือเป็นการลงนามของประเทศไทยและกรม.รับรองนั้นแปลว่าประเทศไทยยอมรับแล้ว”

(คำพูดจากการให้สัมภาษณ์ของ ศ.ดร.อดุล วิเชียรเจริญ ประธานคณะกรรมการมรดกโลก โดยปรากฏในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 20 มิถุนายน 2551)

โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันได้อ้างคำพูดศ.ดร.อดุล วิเชียรเจริญ ประธานคณะกรรมการมรดกโลก โดยวางกรอบคำพูดดังกล่าวไว้ในพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง เพื่อตอกย้ำความน่าเชื่อถือในการนำเสนอความคิดของตนในการนำเสนอข่าวการเรียกร้องให้ประชาชนไทยออกมาแสดงพลังต่อต้านการกระทำของนายพนพล ปัทมะ ในเรื่องการลงนามดังกล่าว

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวของแหล่งข่าวกลุ่มพันธมิตรในประเด็นการสร้างความปลอดภัยในการต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในบริบทของการเรียกร้องให้คนไทยออกมาแสดงพลังผ่านเรื่องชาตินิยมเป็นลำดับต้นๆ โดยเชื่อมโยงเหตุและผลต่อจากความน่าที่ผู้เขียนข่าวเองอ้างไว้ ผ่านการใช้สำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้้นำ เช่น

ภาพที่ 13 ภาพข่าวหน้าต่อเนื่อง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551 จะเห็นได้ว่ามีการใช้การพาดหัวข่าวย่อย และบทนำในเรื่องชาตินิยม เพื่อปลุกจิตสำนึกให้คนไทยต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ตลอดจนการใช้สำนวนเขียนข่าวที่ใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวเพื่อชี้้นำในเรื่องการกระทำที่ผิดพลาดของฝ่ายรัฐบาลที่ชัดเจนและเข้มข้น

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นการประนีประนอมระหว่างฝ่ายรัฐบาลและกลุ่มพันธมิตร หรือประเด็นนโยบายการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ เป็นต้น

ทั้งนี้หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ใช้กลวิธีการการเน้นย้ำถ้อยคำผ่านการรายงานข่าวการปราศรัยของกลุ่มพันธมิตรฯ มาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้ โดยสามารถประมวลการวางกรอบความหมาย ดังกล่าว ได้ดังนี้

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับผู้รับสาร โดยต้องการให้ผู้รับสารออกมาแสดงพลังร่วมกับกลุ่มพันธมิตร ตลอดจนเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะชาตินิยมไปยังผู้รับสารในช่วงที่ 1 ว่าการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ทำให้ไทยเสียอธิปไตยเหนือดินแดนพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร ในฐานะที่เป็นคนไทยควรออกมาแสดงพลัง ทวงคืนอธิปไตยเหนือดินแดนของไทยคืนมา

(3) การวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างอำนาจอศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญ

(3.1) การวางกรอบความหมายของวาทะจากแหล่งข่าว

ฝ่ายรัฐบาล

ฝ่ายรัฐบาลวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ฝ่ายรัฐบาลประเมินสถานการณ์ที่ฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลอ้างการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อเอาผิดในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไปในทิศทางลบ โดยมองว่าการลงนามดังกล่าว เป็นการทำหน้าที่โดยถูกต้อง

และขอขบธรรมเนียมโดยอ้างการตีความกฎหมายในเรื่องคำศัพท์ ระหว่าง คำว่า แผนที่ กับ แผนที่ และ คำว่า สนธิสัญญา และแถลงการณ์ เพื่อยืนยันความถูกต้องของตนเอง โดยฝ่ายรัฐบาลวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อสร้างความชอบธรรมให้การกระทำของฝ่ายตนเอง ในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายพันพล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อชี้แจงการกระทำของฝ่ายตนต่อประชาชน ให้รับทราบข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการอ้างกฎหมายรัฐธรรมนูญ และสร้างความชอบธรรมจากการยื่นฟ้องศาลปกครองเพื่อระงับมติ ครม. ที่เห็นชอบการลงนามในแถลงการณ์ร่วมดังกล่าว ของกลุ่มพันธมิตรฯ ตลอดจนปกป้องการกระทำของฝ่ายตนจากวาทะจากการอ้างรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลของฝ่ายค้าน และกลุ่มพันธมิตรฯ โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์

ทั้งนี้ฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความชอบธรรมผ่านการอ้างกฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่น “ในประเด็นที่ระบุว่ารัฐบาลละเมิดมาตรา 190 (2) ในการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา นั้น เนื่องจากแถลงการณ์ร่วมไม่ใช่สนธิสัญญาจึงไม่มีข้อผูกมัดทั้งในเรื่องสิทธิและหน้าที่จึงไม่ต้องนำเรื่องขออนุมัติจากรัฐสภา” เป็นต้น และเลือกใช้วาทะในเรื่องการอ้างวาระซ่อนเร้นของฝ่ายที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับตนเอง อันได้แก่ การปลุกปั่นกระแสดังชาติของกลุ่มพันธมิตรฯ ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “ประเด็นในการยื่นฟ้องศาลปกครองเพื่อระงับมติ ครม. ที่เห็นชอบการลงนามในแถลงการณ์ร่วม ไทย-กัมพูชา สาเหตุเกิดจากกลุ่มพันธมิตรต้องการปลุกปั่นกระแสดังชาติ เพื่อหวังผลทางการเมือง” เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อสนับสนุนการกระทำของตนที่ถูกต้องและชอบธรรมของตน เช่น “ไม่ละเมิด” “สามารถกระทำได้” “ถูกต้อง” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความคิดเห็นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นการการตีความเรื่ององค์ประกอบความเป็นสนธิสัญญา หรือการตีความเอกสารประกอบการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา เพื่อหักล้างเรื่องการดำเนินการขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 190 (2) และประเด็นวาระซ่อนเร้นของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล อันได้แก่ วาระซ่อนเร้นของกลุ่มพันธมิตรฯ ในการโค่นล้มรัฐบาล ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นความคลุมเครือในองค์ประกอบและความหมายของแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว เช่น ความหมายของคำว่า “สนธิสัญญา” หรือ “แผนที่” สิทธิ โดยจะกล่าวถึงเมื่อมีการซักถามจากฝ่ายค้านในการอภิปรายเท่านั้น เป็นต้น โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น มาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายรัฐบาลได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังฝ่ายค้านและผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองต่อผู้รับสารและวาทะของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ตลอดจนปฏิเสธข้อกล่าวหาเรื่องการละเมิดกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 190(2) โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญไปยังฝ่ายค้านและผู้รับสารในช่วงที่ 1 ว่า ในประเด็นที่ระบุว่ารัฐบาลละเมิดมาตรา 190 (2) ในการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชานั้น เนื่องจากแถลงการณ์ร่วมไม่ใช่สนธิสัญญา จึงไม่มีข้อผูกมัดทั้งในเรื่องสิทธิและหน้าที่จึงไม่ต้องนำเรื่องขออนุมัติจากรัฐสภา

ในขณะที่เดียวกันฝ่ายรัฐบาลได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังกลุ่มพันธมิตรฯ และผู้รับสาร ในบริบทของการปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองและโจมตีการยื่นฟ้องศาลปกครองของกลุ่มพันธมิตร ตลอดจนเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสาร โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญไปยังผู้รับสารในช่วงที่ 1 ว่า การลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ถูกกลุ่มพันธมิตรนำไปใช้เป็นประเด็นในการยื่นฟ้องศาลปกครองเพื่อระงับมติ ครม. ที่เห็นชอบการลงนามในแถลงการณ์ร่วม ไทย-กัมพูชา สาเหตุเกิดจากกลุ่มพันธมิตรต้องการปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ เพื่อหวังผลทางการเมือง แต่ฝ่ายรัฐบาลเชื่อว่าศาลปกครองจะเข้าใจการดำเนินงานของรัฐบาลในเรื่องดังกล่าว

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ใต้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

ฝ่ายรัฐบาลประเมินสถานการณ์ที่ฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลอ้างคำตัดสินของศาลปกครองและการยื่นฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญของฝ่ายค้าน ไปในทิศทางลบ โดยมองว่า คำตัดสินของศาลปกครอง และการกระทำของฝ่ายค้านดังกล่าว เป็นข้ออ้างของกลุ่มผู้ที่ต้องการจะโค่นล้มรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช ทั้งๆที่การลงนามในแถลงการณ์ร่วมดังกล่าว เป็นสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม โดยฝ่ายรัฐบาลวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเองในกรณีศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครองฯ เพื่อยืนยันและชี้แจงต่อประชาชนไทยในบริบทของการทำ

หน้าที่รักษาผลประโยชน์และอธิปไตยของชาติอย่างถูกต้องและโปร่งใส ในลักษณะของการอ้างอิงความจริงของฝ่ายตนที่เป็นรูปธรรม ในขณะที่เดียวกันฝ่ายรัฐบาลก็ยังคงใช้วาทะดังกล่าวตอบโต้วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลของฝ่ายค้านฯ โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์

ทั้งนี้ฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะโดยเลือกใช้วาทะในการเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างภาพลักษณ์ให้กับการกระทำของตนเอง โดยอ้างอิงขององค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่เดียวกันก็เลือกใช้วาทะในเชิงโอนอ่อนผ่อนตามคำตัดสินแต่ยังปฏิเสธข้อกล่าวหาจากฝ่ายที่ต่อต้าน และพยายามตั้งประเด็นที่ทำให้เกิดความสงสัยเกี่ยวกับคำตัดสินดังกล่าว ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “กระทรวงการต่างประเทศ ยืนยันว่าทางกระทรวงจะปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครอง... ..ถ้าศาลปกครองใช้อำนาจกับรัฐบาลได้อย่างนี้ ต่อไปอำนาจบริหารจะอย่างไร ฝ่ายรัฐบาลมีความเห็นว่าการกระทำของศาลปกครองเป็นการกระทำที่มากเกินไป” เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจและการปฏิบัติตามคำสั่งศาล ดังกล่าว เช่น “ปฏิบัติตาม” “ยืนยัน” เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันก็เน้นย้ำวาทะเกี่ยวกับการตั้งข้อสงสัยในการทำงานของศาลปกครอง เช่น “อำนาจบริหาร” “มากเกินไป” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความคิดเห็นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นอำนาจบริหารของฝ่ายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับคำตัดสินของศาลปกครอง ที่มีความเหลื่อมล้ำ ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น การดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลหลังจากคำตัดสินของศาลปกครอง การหลบเลี่ยงการถูกสัมภาษณ์ในฐานะจำเลย โดยจะกล่าวถึงเหตุผลดังกล่าวในเชิงหักล้างเหตุผลนั้นๆ เมื่อแหล่งข่าวถูกสัมภาษณ์เท่านั้น เช่นเดียวกับการวางกรอบความหมายของวาทะข้างต้น โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการให้สัมภาษณ์มาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายรัฐบาลได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสารและฝ่ายค้านฯ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองต่อผู้รับสาร และเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลสร้างขึ้น ตลอดจนตั้งคำถามให้กับสังคมในเรื่องอำนาจศาลปกครองต่อการบริหารประเทศของรัฐบาล โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญไปยังผู้รับสารอละฝ่ายค้านฯ ในช่วงที่ 2 ว่ากระทรวงการต่างประเทศ ยืนยันว่าทางกระทรวงจะปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครอง ส่วนการยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดนั้น ผู้ถูกฟ้องคือรัฐมนตรีต่างประเทศและคณะรัฐมนตรี ดังนั้นรัฐมนตรีต่างประเทศจะนำเรื่องดังกล่าวเข้าหารือในที่ประชุม ครม. เพื่อพิจารณาว่าจะยื่นอุทธรณ์

ต่อศาลปกครองสูงสุดหรือไม่ อย่างไร โดยนายสมักร สุนทรเวช กล่าวว่ามีข้อสงสัยอยู่ที่มาตรา 190 ของรัฐธรรมนูญ ที่ต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ถ้าตกลงเอาอย่างนี้ก็จะกลายเป็นมาตรฐานต่อไปคนเป็นรัฐบาลจะไปทำอะไรกับใคร บริหารบ้านเมืองได้อย่างไร พอตกลงแล้วมีคนร้องขึ้นศาล ใครจะไว้วางใจรัฐบาลไทย ถ้าศาลปกครองใช้อำนาจกับรัฐบาลได้อย่างนี้ ต่อไปอำนาจบริหารจะ ทำอย่างไร ฝ่ายรัฐบาลมีความเห็นว่าการกระทำของศาลปกครองเป็นการกระทำที่มากเกินไป

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลวางกรอบความหมายของ วาหะดังกล่าว ทั้ง 3 ช่วง ตามการประมวลวาหะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ประเมิน สถานการณ์ที่ฝ่ายตนต่อต้านการกระทำของรัฐบาล โดยอ้างการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลที่ขัดต่อ กฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อเอาผิดในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไปในทิศทางบวก โดยมองว่าเป็นการกระทำเพื่อยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ประเทศชาติ จากการลงนาม ในแถลงการณ์ร่วมฯ ซึ่งผิดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญและทำให้ประเทศไทยสูญเสียต่อการ เสียดินแดน โดยฝ่ายค้านฯวางกรอบความหมายของวาหะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมาย รัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ โดยต้องการชี้ให้เห็นความผิดที่ เป็นรูปธรรมของการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ในครั้งนี้ และต้องการนำผู้ที่กระทำผิดมาลงโทษ โดยพุ่งเป้าไปที่นายนพดล ปัทมะและ ครม.ทั้งคณะ เช่นเดียวกับวาหะการรักษาผลประโยชน์ชาติ และอธิปไตยเหนือดินแดน นอกจากนี้ยังใช้วาหะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อ ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในการตอบโต้วาหะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเองของฝ่ายรัฐบาลอีกด้วย

ทั้งนี้ฝ่ายค้านฯ ใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาหะผ่านการเลือกวาหะ โดยเลือกใช้วาหะในเชิงการสร้างความเป็นธรรมในการต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาล ผ่านการอ้างอิงการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

ในขณะนั้นเช่น “พรรคประชาธิปไตยจะดำเนินการยื่นร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 154 (1) ให้พิจารณาว่าการลงนามดังกล่าวว่าเป็นไปโดยมิชอบ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 190” เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ละเมิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่น “ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190” “ยื่นเรื่อง” “ถอดถอน” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความคิดเห็นให้กับบางประเด็น ได้แก่ การนำเสนอความจริงเกี่ยวกับการดำเนินการขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 190 (2) ของฝ่ายรัฐบาล เพื่อสนับสนุนและกล่าวโทษการกระทำของฝ่ายรัฐบาลที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นการตีความความหมายของแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว ว่าถือเป็นสนธิสัญญาหรือไม่ ซึ่งมีนัยยะในการตัดสินว่าฝ่ายรัฐบาลละเมิดกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ โดยฝ่ายค้านใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการอภิปรายมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายค้านได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังฝ่ายรัฐบาลและผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ล้มเหลวและผิดพลาดของรัฐบาล นายกรัฐมนตรี นายสมคิด สุนทรเวช และนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ ตลอดจนต่อต้านวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญไปยังฝ่ายรัฐบาลและผู้รับสารในช่วงที่ 1 ว่า กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ พรรคประชาธิปไตยจะดำเนินการยื่นร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 154(1) ให้พิจารณาว่าการลงนามดังกล่าวว่าเป็นไปโดยมิชอบ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 190 ทั้งนี้ เบื้องต้นพรรคประชาธิปไตยเห็นว่าอาจมีการเสนอให้ถอดถอนนายนพดล ปัทมะ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 270 ที่ระบุการเอาผิดผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีที่มีพฤติการณ์ถือว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้วุฒิสภามีอำนาจถอดถอนผู้นั้นออกจากตำแหน่งได้

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปไตย ได้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ประเมินสถานการณ์ศาลปกครองกลางซึ่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครองฯ จากการยื่นคำร้องของกลุ่มพันธมิตรฯ ไปในทิศทางบวก โดยมองว่าคำตัดสินดังกล่าวเป็นสิ่งที่ช่วยยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ประเทศไทย จากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ของนายพดล ปัทมะ จนทำให้ประเทศไทยสูญเสียต่อการเสียดินแดน โดยฝ่ายค้านฯวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลในกรณีศาลปกครองกลางซึ่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครองฯ เพื่อสนับสนุนคำสั่งของศาลปกครอง และการกระทำของตนเองอย่างเป็นรูปธรรมในการที่จะฟ้องศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ยังอ้างวาทะดังกล่าวเพื่อตอบโต้วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเองของฝ่ายรัฐบาล โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์

ทั้งนี้ฝ่ายค้านฯ ใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะโดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความชอบธรรมในการยื่นฟ้องศาลรัฐธรรมนูญผ่านการอ้างอิงคำตัดสินของศาลปกครอง ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “นั่นแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลดำเนินการผิดพลาด และทำให้ประเทศเสียหาย จากคำตัดสินดังกล่าว ฝ่ายค้านฯได้ตั้งทีมงานยื่นศาล รธน. ตีความมติ ครม. ที่ไปลงนามในแถลงการณ์ร่วมว่าขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่” นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความคิดเห็นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นการตีความมาตรา 190 (2) เพื่อเอาผิดการกระทำของฝ่ายรัฐบาล โดยฝ่ายค้านฯใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการให้สัมภาษณ์มาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายค้านได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสารและฝ่ายรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผิดพลาดและล้มเหลวของรัฐบาล นายกรัฐมนตรี นายสมคิด สุนทรเวช และนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ ตลอดจนต่อต้านวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญไปยังผู้รับสารและฝ่ายรัฐบาลในช่วงที่ 2 ว่าการที่ศาลปกครองตัดสินสั่งห้ามใช้มติ ครม.ฯ เป็นการตัดสินที่ถูกต้อง นั้นแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลดำเนินการผิดพลาด และทำให้ประเทศเสียหาย จากคำตัดสินดังกล่าว ฝ่ายค้านฯได้ตั้งทีมงานยื่นศาล รธน. ตีความมติ ครม. ที่ไปลงนามในแถลงการณ์ร่วมว่าขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่ เพื่อยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับเขาพระวิหารต่อไป โดยจะทำให้คณะกรรมการมรดกโลกได้รับทราบข้อเท็จจริง

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
(8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ประเมินสถานการณ์การแถลงลาออกของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไปในทิศทางลบ โดยมองว่าการลาออกดังกล่าวเป็นการหนีความผิดจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ของนายนพดล ปัทมะ จนทำให้ประเทศไทยเสี่ยงต่อการเสียดินแดน และการขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยฝ่ายค้านฯ วางกรอบความหมายของวาทะการอ้างอำนาจอศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลในเรื่องการแถลงลาออกของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการกระทำของฝ่ายตนอย่างเป็นทางการที่จะเอาผิดนายนพดล ปัทมะ ก่อนที่นายนพดล ปัทมะ จะลาออกจากตำแหน่ง อีกทั้งตอบโต้วาทะการรักษาสถาปัตยกรรมชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเองของฝ่ายรัฐบาล โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์

ทั้งนี้ฝ่ายค้านใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะโดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองในการเอาผิดนายนพดล ปัทมะและผู้ที่เกี่ยวข้อง ผ่านการอ้างอิงการดำเนินงานของรัฐบาลที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่น “จากคำตัดสินดังกล่าว ได้ยื่นหนังสือต่อรองประธานวุฒิสภา เพื่อขอให้ถอดถอนนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ออกจากตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 270 พร้อมจำนวนรายชื่อ ส.ส. 1 ใน 4 ตามรัฐธรรมนูญ” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความคิดเห็นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นอำนาจในการเอาผิดนายนพดล ปัทมะ ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ แม้ว่านายนพดลจะลาออกจากตำแหน่งแล้วก็ตาม เป็นต้น เนื่องจากในช่วงนั้นมีกระแสการลาออกจากตำแหน่งเพื่อหนีความผิดของนายนพดล ปัทมะ ออกมาค่อนข้างมาก โดยฝ่ายค้านใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายค้านได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสารและฝ่ายรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผิดพลาดและล้มเหลวของรัฐบาล นายกรัฐมนตรี นายสมคิด สุนทรเวช และนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ ตลอดจนต่อต้านวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างอำนาจอศาลและกฎหมาย

รัฐธรรมนูญไปยังผู้รับสารและฝ่ายรัฐบาลในช่วงที่ 3 ว่า การที่ศาลปกครองตัดสินสั่งห้ามใช้มติ ครม.ฯ เป็นการตัดสินที่ถูกต้อง นั้นแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลดำเนินการผิดพลาด และทำให้ประเทศเสียหาย จากคำตัดสินดังกล่าว ได้ยื่นหนังสือต่อรองประธานวุฒิสภา เพื่อขอให้ถอดถอนนายพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ออกจากตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 270 พร้อมจำนวนรายชื่อ ส.ส. 1 ใน 4 ตามรัฐธรรมนูญ ฝ่ายค้านฯได้แสดงทัศนคติว่า แม้นายพดลจะลาออกหลังจากนี้ก็ไม่เป็นผล เพราะการถอดถอนมีผลแล้ว และ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป ถ้าพบความผิดเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ ในฐานะนักการเมือง จะต้องส่งศาลฎีกาแผนกคดีอาญานักการเมืองด้วย นอกจากนี้ที่มกกฎหมายพรรคอยู่ระหว่างดำเนินการเอาผิดอาญากับนายพดลด้วย

กลุ่มพันธมิตรฯ

กลุ่มพันธมิตรฯ วางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

กลุ่มพันธมิตรฯ ประเมินสถานการณ์ที่ฝ่ายตนยื่นหนังสือแก่ศาลปกครองไปในทิศทางบวก โดยมองว่าเป็นการกระทำเพื่อยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ประเทศชาติจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ซึ่งผิดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญและทำให้ประเทศไทยสูญเสียต่อการเสียดินแดน โดยกลุ่มพันธมิตรฯ วางกรอบความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาลในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อแสดงความชอบธรรมในการยื่นฟ้องศาลปกครองเพื่อระงับมติ ครม. ในการให้ความเห็นชอบการลงนามในแถลงการณ์ร่วมดังกล่าวของฝ่ายรัฐบาล และเอาผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมาย ตลอดจนตอบโต้วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเองของฝ่ายรัฐบาลอีกด้วย

ทั้งนี้กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะและสัญลักษณ์ โดยเลือกใช้วาทะและสัญลักษณ์ในเชิงการสร้างชอบธรรมในการยื่นฟ้องต่อ

ศาลปกครองในการระงับมติ ครม. ดังกล่าว ผ่านการอ้างอิงเหตุผลและความจำเป็นในการที่ไทย สุ่มเสี่ยงต่อการสูญเสียดินแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารจากการดำเนินการของ รัฐบาล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “กระบวนการลงนามแถลงการณ์นั้นไม่ได้เป็นไปตาม ขั้นตอนรัฐธรรมนูญ มาตรา 190 ...จึงขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษา 1. ให้เพิกถอนการกระทำ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ที่เสนอร่างคำแถลงการณ์ร่วม ต่อ ครม.” เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีสื่อ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ละเมิด กฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่น “ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190” “ยื่นเรื่อง” “ระงับ” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้ การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นการอ้างจุดยืนของกลุ่มพันธมิตร ในการปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดน เพื่อแสดงความชอบธรรมในการยื่นหนังสือต่อศาลปกครอง โดยกลุ่มพันธมิตรใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการยื่นหนังสือต่อศาลปกครองมาใช้เป็น กลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

กลุ่มพันธมิตรฯ ได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังฝ่ายรัฐบาลและผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผิดพลาดและล้มเหลวของรัฐบาล นายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช และนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ ตลอดจนต่อต้านวาทะ ที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมาย รัฐธรรมนูญไปยังฝ่ายรัฐบาลและผู้รับสารในช่วงที่ 1 ผ่านการร่วมกันยื่นฟ้อง นายนพดล บัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี กรณีที่นายนพดลลงนามใน แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย – กัมพูชา การขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ตามฟ้องระบุ ว่า กระบวนการลงนามแถลงการณ์นั้นไม่ได้เป็นไปตามขั้นตอนรัฐธรรมนูญ มาตรา 190 และเมื่อ พิจารณาแผนที่แนบท้ายแสดงให้เห็นว่ากัมพูชายืนยันว่าพื้นที่เป็นอำนาจอธิปไตยของ กัมพูชา ซึ่งพื้นที่นั้นอยู่เหนือคำพิพากษาของศาลโลก จึงขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษา 1. ให้เพิกถอนการกระทำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ที่เสนอร่างคำแถลงการณ์ ร่วม ต่อ ครม. 2. เพิกถอนมติ ครม. ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2551 ที่เห็นชอบร่างคำแถลงฯ 3. เพิกถอนการลงนามของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศในคำแถลงการณ์ร่วมฯ ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2551 และ 4. มีคำสั่งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ยุติความผูกพัน ตามคำแถลงการณ์ร่วมฯ ต่อกัมพูชา และองค์การยูเนสโกด้วย

(3.2) การวางกรอบความหมายของวาทะจากการบรรณาธิกรณของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 2 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราว ก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ได้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ประเมินสถานการณ์ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครองฯ จากการยื่นคำร้องของกลุ่มพันธมิตรฯ ไปในทิศทางบวก โดยมองว่าคำตัดสินดังกล่าวเป็นสิ่งที่ช่วยยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ประเทศชาติ จากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ของนายพล ปัทมะ โดยจับประเด็นเรื่องการดำเนินการยับยั้งข้อตกลงในแถลงการณ์ร่วมฯ ของฝ่ายค้านฯ และทำที่และคำชี้แจงของฝ่ายรัฐบาลมาเป็นประเด็นหลัก ในการนำเสนอข่าว โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่ผิดพลาดของฝ่ายรัฐบาลผ่านคำตัดสินของศาลปกครอง และการชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีการสร้างวาทะในเรื่องนี้จากปัจจัยเรื่องนโยบายขององค์กรในการที่จะเล่นข่าวที่อยู่ในกระแสสังคม และความคิดของประชาชนที่เอนเอียงไปทางซ้ายไหนในขณะนั้น

โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะ ดังนี้

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับคำตัดสินของศาลปกครอง และคำชี้แจงของนายพล ปัทมะ ตลอดจนการดำเนินการเอาผิดของฝ่ายค้านฯ และกลุ่มพันธมิตรฯ ในทุกประเด็น โดยเฉพาะประเด็นท่าทีของฝ่ายรัฐบาลต่อคำตัดสินของศาลปกครอง และการดำเนินงานของฝ่ายค้านในการใช้คำตัดสินของศาลปกครองดำเนินการยับยั้ง

ข้อตกลงในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา โดยอ้างอิงคำตัดสินของศาลปกครอง คำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ การแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์ ตัวอย่างเช่น

“...กรณีศาลปกครองกลางมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวกรณีไทย โดยนายนพดล ปัทมะ รุมว.ต่างประเทศ ไปออกแถลงการณ์ร่วมประเทศกัมพูชา สนับสนุนให้นำปราสาทพระวิหารไปขึ้นทะเบียนมรดกโลกได้นั้น ยังคงเป็นประเด็นร้อนที่ทำให้กลุ่มพันธมิตรประสานเสียงกับนักการเมืองบางส่วน เตรียมขยายผลเรียกร้องคนออกมาชุมนุม เพื่อขับไล่รัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช”

(ความนำหน้าข่าวต่อเนื่อง, ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 30 มิถุนายน 2551)

- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องการดำเนินงานของรัฐบาลที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่น “สั่งคุ้มครอง” “อาจเกิดความเสียหาย” “ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 190(2)” “อ้าง” เป็นต้น

- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นท่าทีของฝ่ายรัฐบาลต่อคำตัดสินของศาลปกครอง และคำชี้แจงของฝ่ายรัฐบาลต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการดำเนินงานของฝ่ายค้านในการนำผลของคำตัดสินของศาลปกครองไปยับยั้งแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายนพดล ปัทมะ ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันยังมีข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าวอีกด้วย เนื่องจากคำตัดสินของศาลปกครองและการดำเนินงานยับยั้งแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของฝ่ายค้าน อยู่ในความสนใจของประชาชนในขณะนั้น จึงมีการนำเสนอข่าวพาดหัวในประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง ดังตัวอย่างเช่น

ภาพที่ 14 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551

จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอข่าวการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ผ่านการพาดหัวข่าวรองหน้าหนึ่ง และมีการใช้ภาพประกอบ แต่ไม่มีการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง เนื่องจากเป็นข่าวต่อเนื่องจากประเด็นการลงนามในแถลงการณ์ร่วม และเป็นข่าวหนัก ซึ่งไม่มีคุณค่าความเป็นข่าวเพียงพอที่หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมจะนำมาพาดหัวข่าวใหญ่หน้าหนึ่ง โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้วางรูปแบบการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในประเด็นต่อเนื่องในลักษณะเดียวกันในหลายๆฉบับ

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวจากการให้ข่าวของแหล่งข่าวที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ แต่ไม่เด่นชัด โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อตอบสนองนโยบายเชิงอัตลักษณ์ขององค์กรและทัศนคติของกองบรรณาธิการ เช่น

“ศาลรธน.นัดชี้ขาดวันนี้ ‘นพดล’ แฉลงการณ์ร่วมเข้าข่าย ‘สัญญา’ หรือไม่”

“ศาลรัฐธรรมนูญเรียก รมว.ต่างประเทศชี้แจงด่วนเรื่อง เขาพระวิหาร เจ้าตัวหาย
จ้อยไม่มา”

(ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 4 มิถุนายน 2551)

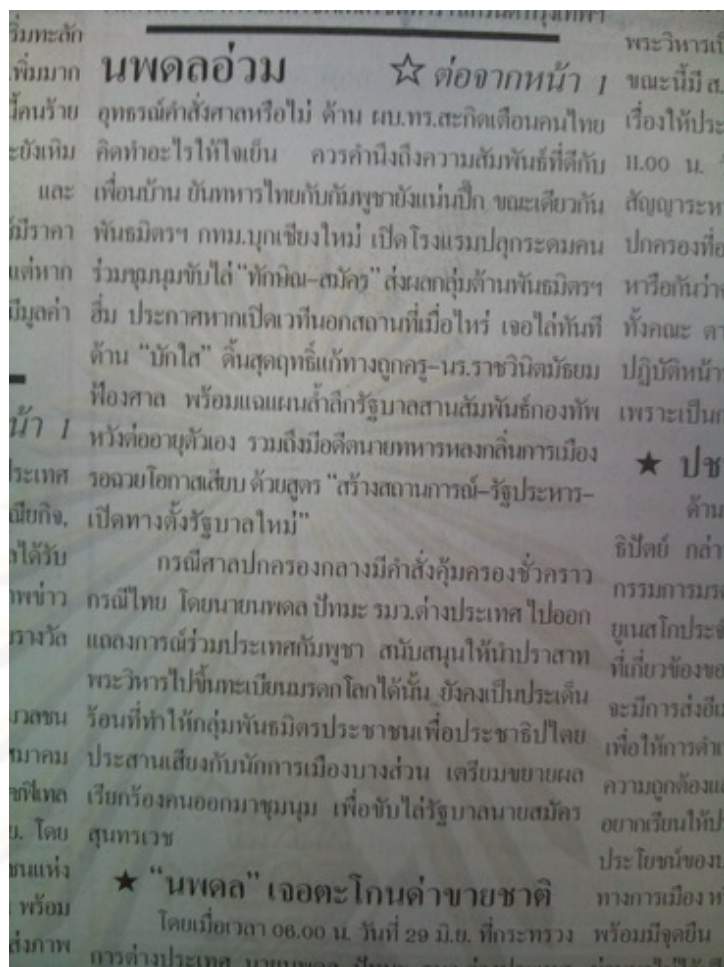
“แฉศาลระงับแฉลงการณ์ กรม.ถอยกรูดเขาพระวิหาร”

(ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 2 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่ามีการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่มีลักษณะการชี้ในลักษณะการนำเสนอประเด็นในบางด้าน และมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวลงไป เช่น “หายจ้อย” “ถอยกรูด” เป็นต้น โดยมีการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่เน้นอารมณ์เพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติอย่างเด่นชัด และมีปริมาณที่มาก โดยไม่มีการยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาเน้น ตลอดจนไม่มีการหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง เพื่อสร้างความโดดเด่นและตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวของแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายค้านในประเด็นท่าทีของฝ่ายรัฐบาลต่อคำตัดสินของศาลปกครอง และคำชี้แจงของฝ่ายรัฐบาลต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการดำเนินงานของฝ่ายค้านในการใช้คำตัดสินของศาลปกครองดำเนินการยับยั้งข้อตกลงในแฉลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาเป็นลำดับต้นๆ โดยไม่มีการใช้การจัดลำดับเนื้อหาที่อ้างเหตุและผลจากสำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้หน้าที่ชัดเจน เช่น

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 15 ภาพข่าวหน้าต่อเนื่อง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 30 มิถุนายน 2551

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอประเด็นการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่ผิดพลาดของฝ่ายรัฐบาลเป็นลำดับต้นๆ ผ่านการรายงานการดำเนินงานที่นำเสนอในข่าวตอนหน้าข่าวต่อเนื่อง แต่ไม่มีการชี้้นำในการวางกรอบทางความคิดที่โดดเด่น

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นการแสดงความชอบธรรมของฝ่ายรัฐบาลในเรื่องคำตัดสินของศาลปกครอง เป็นต้น

ทั้งนี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

หนังสือพิมพ์มติชน ประเมินสถานการณ์ที่ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการ ที่ออกมาแสดงความคิดเห็นและต่อต้านการกระทำของรัฐบาล โดยอ้างการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อเอาผิดในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ของนายนพดล ปัทมะ ไปในทิศทางบวก โดยมองว่าเป็นการกระทำเพื่อยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ประเทศไทย จากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ซึ่งผิดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญและทำให้ประเทศไทยเสี่ยงต่อการเสียดินแดน โดยจับประเด็นเรื่องท่าทีของฝ่ายค้านในการใช้อำนาจศาล และกฎหมายรัฐธรรมนูญในการยับยั้งและเอาผิดกรณีนายนพดล ปัทมะ ลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ มาเป็นประเด็นหลักในการนำเสนอข่าว โดยหนังสือพิมพ์มติชนวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่ผิดพลาดของนายนพดล ปัทมะ และฝ่ายรัฐบาลผ่านคำตัดสินของศาลปกครอง และการชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีการสร้างวาทะในเรื่องนี้จากปัจจัยเรื่องนโยบายองค์กรในการที่จะติดตามข่าวที่อยู่ในกระแสสังคมและนำเสนอในลักษณะข้อมูลเชิงลึกโดยอ้างอิงข้อมูลทางวิชาการจากฝ่ายต่างๆ

โดยหนังสือพิมพ์มติชนใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะ ดังนี้

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการรายงานการดำเนินงานของฝ่ายค้านฯ และกลุ่มพันธมิตร ในการยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา และเอาผิดการกระทำของนายนพดล ปัทมะและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยอ้างอิงคำตัดสินของศาลปกครอง คำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ การแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตัวอย่างเช่น

“...ตามฟ้องระบุว่า กระบวนการลงนามแถลงการณ์นั้นไม่ได้เป็นไปตามขั้นตอนรัฐธรรมนูญ มาตรา 190 และเมื่อพิจารณาแผนที่แนบท้ายแสดงให้เห็นว่ากัมพูชายืนยันว่าพื้นที่กันชนทางทิศตะวันออกและทิศใต้ของตัวปราสาท เป็นอำนาจอธิปไตยของกัมพูชา ซึ่งพื้นที่นั้นอยู่เหนือคำพิพากษาของศาลโลก จึงขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้ถอดถอนการกระทำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ...”

(ข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง, มติชน ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องการดำเนินงานของรัฐบาลที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่น “รื้อมติ” “ยับยั้ง” “พลาดท่า” “โมฆะ” เป็นต้น

- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นการดำเนินงานของฝ่ายค้านฯ และกลุ่มพันธมิตร ผ่านการใช้อำนาจศาล ในการยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา และเอาผิดการกระทำของนายพล บัทมะและผู้ที่เกี่ยวข้อง ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์มติชนวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันยังมีข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าวอีกด้วย เนื่องจากหนังสือพิมพ์มติชนเห็นว่าเรื่องการอ้างกฎหมายเพื่อใช้ในการยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา เป็นประเด็นเชิงวิชาการที่ซับซ้อนและถูกใช้เป็นเครื่องมือของฝ่ายต่อต้านในการสร้างวาทะในขณะนั้น และเป็นประเด็นที่นำมาแก้ปัญหาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนประเด็นดังกล่าวอยู่ในความสนใจของประชาชนในขณะนั้น จึงมีการนำเสนอข่าวพาดหัวในประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง ดังตัวอย่างเช่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 16 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551

จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอข่าวการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ผ่านการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง แต่ไม่มีการใช้ภาพประกอบ เนื่องจากใช้ภาพเพื่อกระตุ้นเร้าอารมณ์ผู้รับสารในเรื่องนี้ได้ยาก โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้วางรูปแบบการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในลักษณะเดียวกันในหลายๆฉบับ

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวจากการให้ข่าวของแหล่งข่าวที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ บ้าง แต่ไม่เด่นชัด โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อตอบสนองนโยบายเชิงอัตลักษณ์ขององค์กรและทัศนคติของกองบรรณาธิการ เช่น

“รมต.พรรคร่วมหัวน้เสียดินแดน รื้อมติ ‘กรม.’ กั้นพลาตท่า’พระวิหารซ้ำ”

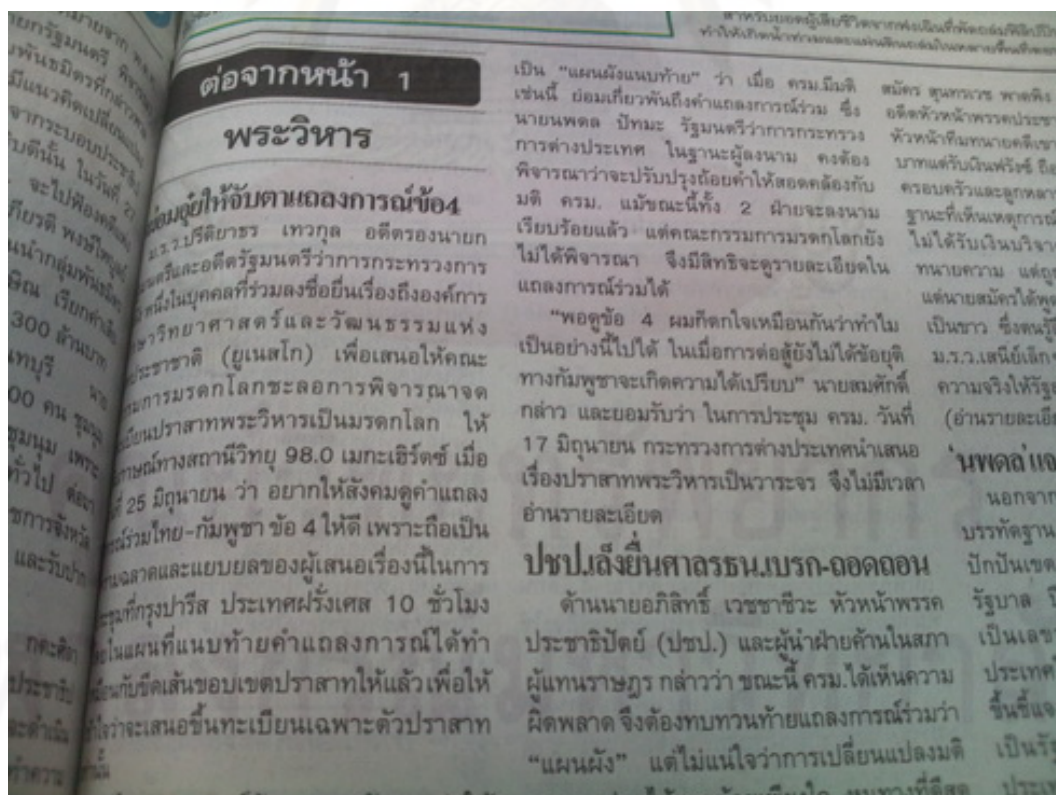
(ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, มติชน ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2551)

“ปชป.เล็งยื่นศาลรธน.เบรก-ถอดถอน”

(ข่าวพาดหัวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง, มติชน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่ามีการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่มีลักษณะการชี้้นำในลักษณะการนำเสนอ ประเด็นในบางด้าน และมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวลงไป เช่น “ร้อยมิติ” “กันพลาดท่า... ซ้ำ” “เบรก” “ถอดถอน” เป็นต้น โดยไม่มีการยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาเน้น ตลอดจนไม่มีการ หยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง เพื่อสร้างความโดดเด่น และตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเรียบเรียงเนื้อหา ข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวของแหล่งข่าวฝ่าย ค้านและกลุ่มพันธมิตรฯ ในประเด็นการดำเนินงานของฝ่ายค้าน นักการเมือง นักวิชาการ ตลอดจน กลุ่มพันธมิตร ในการยับยั้งข้อตกลงในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ผ่านการอ้างอำนาจศาลและ กฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นลำดับต้นๆ โดยไม่มีการใช้การจัดลำดับเนื้อหาที่อ้างเหตุและผลจาก สำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้หน้าที่ชัดเจน เช่น

ภาพที่ 17 ภาพข่าวหน้าต่อเนื่อง หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอประเด็นการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่ผิดพลาดของฝ่ายรัฐบาลเป็นลำดับต้นๆ ผ่านการรายงานการดำเนินงานที่นำเสนอในข่าวตอนหน้าข่าวต่อเนื่อง แต่ไม่มีการชี้แจงในการวางกรอบทางความคิดที่โดดเด่น

ทั้งนี้หนังสือพิมพ์มติชนใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการคัดเลือกเนื้อหาข่าว เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ การสร้างวาทะดังกล่าวเพื่อส่งเสริมนโยบายขององค์กรในเรื่องการนำเสนอข่าวที่อยู่ในกระแสหลักในเชิงลึก และหาคำตอบให้กับสังคม โดยปราศจากการวางกรอบทางความคิดไปยังผู้รับสาร

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ได้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

หนังสือพิมพ์มติชน ประเมินสถานการณ์ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครองฯ จากการยื่นคำร้องของกลุ่มพันธมิตรฯ ไปในทิศทางบวก โดยมองว่าคำตัดสินดังกล่าวเป็นสิ่งที่ช่วยยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ประเทศชาติ จากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ของนายพดล ปัทมะ โดยจับประเด็นเรื่องการดำเนินการยับยั้งข้อตกลงในแถลงการณ์ร่วมฯ ของฝ่ายค้านฯ และทำที่และคำชี้แจงของฝ่ายรัฐบาลมาเป็นประเด็นหลักในการนำเสนอข่าว เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยหนังสือพิมพ์มติชนวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่ผิดพลาดของฝ่ายรัฐบาลผ่านคำตัดสินของศาลปกครอง และการชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยมีการสร้างวาทะในเรื่องนี้จากปัจจัยเรื่องนโยบายองค์กรในการที่จะติดตามข่าวที่อยู่ในกระแสสังคมและนำเสนอในลักษณะข้อมูลเชิงลึกโดยอ้างอิงข้อมูลทางวิชาการจากฝ่ายต่างๆ เช่นเดียวกับช่วงที่ 1

โดยหนังสือพิมพ์มติชนใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะ ดังนี้

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับคำตัดสินของศาลปกครอง และคำชี้แจงของนายอนุชิต ปัทมะ ตลอดจนการดำเนินการเอาผิดของฝ่ายค้านและกลุ่มพันธมิตรฯในทุกประเด็น โดยเฉพาะประเด็นท่าทีของฝ่ายรัฐบาลต่อคำตัดสินของศาลปกครอง และการใช้คำตัดสินของศาลปกครองดำเนินการยับยั้งข้อตกลงในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา โดยอ้างอิงคำตัดสินของศาลปกครอง คำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ การแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์ ในลักษณะเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ตัวอย่างเช่น

“‘ณัฐวุฒิ’เริ่มไต่ถาม ‘รับผิดชอบ’”

“...แต่เรื่องนี้เป็นความรับผิดชอบของกระทรวงการต่างประเทศอยู่แล้ว รัฐบาลหมุนเวียนมาทำงานเท่านั้น... ส่วนในประเด็นข้อกฎหมายก็ให้ศาลปกครองและศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ตัดสิน โดยเฉพาะการที่ต้องให้รัฐสภาเห็นชอบตามรัฐธรรมนูญมาตรา 190 ก่อน”

(ข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง, มติชน ฉบับวันที่ 7 กรกฎาคม 2551)

- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องการดำเนินงานของรัฐบาลที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่น “ชี้” “เบรก” “กระทำผิดประมวลกฎหมาย” “อ้าง” เป็นต้น

- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นท่าทีของฝ่ายรัฐบาลต่อคำตัดสินของศาลปกครอง และคำชี้แจงของฝ่ายรัฐบาลต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการดำเนินงานของฝ่ายค้านในการนำผลของคำตัดสินของศาลปกครองไปยับยั้งแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายอนุชิต ปัทมะ ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมานั้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์มติชนวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันยังมีข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าวอีกด้วย เนื่องจากหนังสือพิมพ์มติชนเห็นว่าเรื่องการอ้างกฎหมายเพื่อใช้ในการยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา เป็นประเด็นเชิงวิชาการที่ซับซ้อนและถูกใช้เป็นเครื่องมือของฝ่ายต่อต้านในการสร้างวาทะ

ในขณะนั้น และเป็นประเด็นที่นำมาแก้ปัญหาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนประเด็นดังกล่าวอยู่ในความสนใจของประชาชนในขณะนั้น จึงมีการนำเสนอข่าวพาดหัวในประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับช่วงที่ 1 ดังตัวอย่างเช่น

ภาพที่ 18 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551

จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอข่าวการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ผ่านการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง แต่ไม่มีการใช้ภาพประกอบ เนื่องจากใช้ภาพเพื่อกระตุ้นเร้าอารมณ์ผู้รับสารในเรื่องนี้ได้ยาก โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้วางรูปแบบการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในลักษณะเดียวกันในหลายๆ ฉบับ

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวจากการให้ข่าวของแหล่งข่าวที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ บ้าง แต่ไม่เด่นชัด โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อตอบสนองนโยบายเชิงอัตลักษณ์ขององค์กรและทัศนคติของกองบรรณาธิการ เช่น

“นพดล ไม่มั่นใจยื้อ พระวิหาร โยน สุรยุทธ์ อ่างเข็นหนูนเขมรตั้งแต่ปี’50”

“นพดล นำทีมบัวแก้วแฉศาล รธน.ยันแถลงการณ์ร่วมไม่เข้าข่ายมาตรา 190 ไม่กระทบดินแดน... ..อ้างหวังเลื่อนไม่ได้ จากปัญหาสมัย รบ.สุรยุทธ์เคยเซ็นสนับสนุนไว้ที่ นิวซีแลนด์”

(ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, มติชน ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551)

“สื่อเค้าขึ้นทะเบียนฝ่ายเดียว ‘สมัคร’ ยืมปาก อจ.วิพากษ์ ศาลปกครองถ่วง ฝ่ายบริหาร”

(ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, มติชน ฉบับวันที่ 7 กรกฎาคม 2551)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่มีลักษณะการชี้ในลักษณะการนำเสนอประเด็นในบางด้าน และมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวลงไป เช่น “ไม่มั่นใจยื้อ” “โยน” “อ้าง” “สื่อเค้า” เป็นต้น โดยมีการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่เน้นอารมณ์เพื่อปลุกปั่นกระแสสังคมแต่ไม่ชัดเจน แต่ไม่มีการยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาเน้น ตลอดจนไม่มีการหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง เพื่อสร้างความโดดเด่นและตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวของแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายค้านในประเด็นท่าทีของฝ่ายรัฐบาลต่อคำตัดสินของศาลปกครอง และคำชี้แจงของฝ่ายรัฐบาลต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการดำเนินงานของฝ่ายค้านในการใช้คำตัดสินของศาลปกครองดำเนินการยับยั้งข้อตกลงในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาเป็นลำดับต้นๆ โดยไม่มีการใช้การจัดลำดับเนื้อหาที่อ้างเหตุและผลจากสำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้หน้าที่ชัดเจน เช่น

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 19 ภาพข่าวหน้าต่อเนื่อง หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคม 2551

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอประเด็นการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่ผิดพลาดของฝ่ายรัฐบาลเป็นลำดับต้นๆ ผ่านการรายงานการดำเนินงานที่นำเสนอในข่าวตอนหน้าข่าวต่อเนื่อง แต่ไม่มีการชี้้นำในการวางกรอบทางความคิดที่โดดเด่น

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นการแสดงความชอบธรรมของฝ่ายรัฐบาลในเรื่องคำตัดสินของศาลปกครอง เป็นต้น

ทั้งนี้หนังสือพิมพ์มติชนใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการคัดเลือกเนื้อหาข่าว เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ การสร้างวาทะดังกล่าวเพื่อส่งเสริมนโยบายขององค์กรในเรื่องการนำเสนอข่าวที่อยู่ในกระแสหลักในเชิงลึก และหาคำตอบให้กับสังคม โดยปราศจากการวางกรอบทางความคิดไปยังผู้รับสาร

(4) การวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

(4.1) การวางกรอบความหมายของวาทะจากแหล่งข่าว

ฝ่ายรัฐบาล

ฝ่ายรัฐบาลวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 2 และช่วงที่ 3 ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ได้ส่วนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

ฝ่ายรัฐบาลประเมินสถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และสถานการณ์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ไปในทิศทางบวก โดยมองว่าทั้งสองประเทศมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และมีความเข้าใจกันดีขึ้นมิตรประเทศ ทั้งความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้นำของทั้งสองประเทศ ตลอดจนความสัมพันธ์ทางการทูต และการทหาร ในเรื่องกรณีที่ศาลปกครองของไทยมีคำตัดสินยับยั้งมติการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ตลอดจนการเฝ้าระวังเหตุร้ายที่จะเกิดขึ้นของกองกำลังทหารของทั้งสองประเทศโดยสันติวิธี โดยฝ่ายรัฐบาลวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา เพื่อต่อต้านกระแสลัทธิชาตินิยมในกรณีศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 ในบริบทของความสัมพันธ์อันดี ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสองประเทศ เพื่อตอบโต้วาทะวาทะชาตินิยมและเรื่องการขายชาติเพื่อปลุกปั่นกระแสลัทธิชาตินิยมของกลุ่มพันธมิตรฯ ในการที่จะลดกระแสการแสดงพลังของประชาชนเพื่อโค่นล้มรัฐบาล และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในชาติจากช่วงที่ 1 โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าวการอภิปราย และการให้สัมภาษณ์

ทั้งนี้ฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะและสัญญา โดยเลือกใช้วาทะและสัญญาในเชิงความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองประเทศ โดยอ้างอิงความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น เช่น “นายสมัครให้สัมภาษณ์ถึงกรณีทีโทรทัศน์คุยกับสมเด็จพระสันตะปาปาว่า ไม่ต้องการให้เกิดความตึงเครียดและได้แจ้งคำสั่งศาลปกครองให้รัฐบาลกัมพูชาทราบว่าเราต้องเคารพศาล และในฐานะหัวหน้ารัฐบาลทั้ง 2 ประเทศ ก็จะช่วยกันรักษาสถานการณ์โดยให้รัฐบาลกัมพูชาช่วยดูแลสถานทูตไทยในกัมพูชา และตนจะดูแลสถานทูตกัมพูชาในไทย” เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจและการปฏิบัติตามคำสั่งศาล ดังกล่าว เช่น “ความสัมพันธ์อันดี” “เข้าใจ” “ช่วยเหลือ” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความคิดเห็นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นความเข้าใจอันดี และการช่วยเหลือฉันมิตรประเทศ ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น การดำเนินงานของกัมพูชาในการพยายามนำปราสาทพระวิหารขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก โดยจะกล่าวถึงประเด็นดังกล่าวเมื่อแหล่งข่าวถูกสัมภาษณ์เท่านั้น โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการให้สัมภาษณ์มาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายรัฐบาลฯ ได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสารและกลุ่มพันธมิตรฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเอง และเปลี่ยนทัศนคติต่อผู้รับสารจากวาทะที่กลุ่มพันธมิตรสร้างขึ้น ตลอดจนลดกระแสคลั่งชาติของกลุ่มพันธมิตรอีกด้วย โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไปยังผู้รับสารและกลุ่มพันธมิตรในช่วงที่ 2 ว่านายรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ได้วางกรอบความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา เพื่อต่อต้านกระแสคลั่งชาติจากการใช้สัญญาเรื่องความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างผู้นำทั้งสองประเทศ ผ่านวาทะโดยแจ้งเรื่องคำสั่งศาลปกครองให้รัฐบาลกัมพูชาทราบ โดยในฐานะหัวหน้ารัฐบาลทั้ง 2 ประเทศ จะช่วยกันรักษาสถานการณ์ โดยให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันฉันมิตร

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

ฝ่ายรัฐบาลประเมินสถานการณ์การประชุมทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนและสถานการณ์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ไปในทิศทางบวก โดยมองว่าทั้งสองประเทศมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และมีความเข้าใจกันดีฉันมิตร ทั้งความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของ

ผู้นำของทั้งสองประเทศ ตลอดจนความสัมพันธ์ทางการทูต และการทหาร ประเทศ ในลักษณะเดียวกับในช่วงที่ 1 โดยพยายามเน้นย้ำในบทสรุปและการประชุมที่สัมฤทธิ์ผล จนสถานการณ์ต่างๆ เริ่มคลี่คลายไปในทิศทางที่ดีขึ้น และจะกลับเข้าสู่สภาวะปกติต่อไป โดยฝ่ายรัฐบาลวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา เพื่อต่อต้านกระแสคั่งงอก ในเรื่องการประชุมระดับทวิภาคีระหว่างไทยกับกัมพูชาในเรื่องการปักปันเขตแดน หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ในบริบทของความสัมพันธ์อันดี ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสองประเทศ เนื่องจากในช่วงนั้นมีการใช้วาทะชาตินิยมและเรื่องการขายชาติเพื่อปลุกปั่นกระแสคั่งงอก เพื่อต่อต้านการกระทำของกัมพูชา ประกอบกับสถานการณ์ภัยพิบัติปราสาทพระวิหารกำลังเข้าสู่บทสรุปของการดำเนินงานระหว่างทั้งสองประเทศ รัฐบาลไทยจึงพยายามใช้วาทะดังกล่าว ทำให้สถานการณ์กลับสู่สภาวะปกติ โดยวางกรอบความหมายผ่านการแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์

ทั้งนี้ฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะผ่านการเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในเชิงการดำเนินงานและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองประเทศ โดยอ้างอิงรายงานการประชุมระดับทวิภาคี และความสัมพันธ์ส่วนบุคคลระหว่างผู้นำทั้งสองประเทศ เช่น “นายเตชเคยเป็นประธานวัฒนธรรมไทย-กัมพูชามาก่อน ทำให้รู้จักชาวกัมพูชาเป็นอย่างดี มีความคุ้นเคยกับนายฮอ นัม ฮง รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีต่างประเทศกัมพูชา... ..ก่อนหน้านี้กัมพูชาพยายามจะใช้เวทียูเอ็นแก้ไขปัญหา ตอนนี้หันกลับมาเจรจาในระดับทวิภาคี ควบคู่ไปกับการประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทยกัมพูชา (เจบีซี) ซึ่งตอนนี้การเจรจากลับมาในช่องทางที่ไทยคิดไว้และกัมพูชาก็เห็นด้วยกับไทย” เป็นต้น การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อแสดงถึงความสำเร็จและการดำเนินงานอันมีมิตรประเทศของไทยและกัมพูชา เช่น “ความเข้าใจอันดี” “ราบรื่น” “ประสบความสำเร็จ” เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้การสร้างความคิดเห็นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นความคืบหน้าและบทสรุปของการประชุม เนื่องจากประชาชนไทยให้ความสนใจในเรื่องบทสรุปในการปักปันเขตแดนและสิทธิในอธิปไตยเหนือดินแดน โดยฝ่ายรัฐบาลพยายามกู้ภาพลักษณ์ที่ดีในเรื่องนี้ จึงพยายามสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าว ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นความคุ้มครองในเรื่องการปักปันเขตแดน และสิทธิที่ไทยจะสูญเสียในบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร โดยจะกล่าวถึงประเด็นดังกล่าวเมื่อแหล่งข่าวถูกสัมภาษณ์เท่านั้น โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายรัฐบาลฯ ได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสาร ฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเอง และเปลี่ยนทัศนคติต่อผู้รับสารจากวาทะที่ฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลและหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันสร้างขึ้น โดยนิยามความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไปยังผู้รับสาร ฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันในช่วงที่ 3 ว่า หลังจากที่นายเดช บุญนาคเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศต่อนายนพดล ปัทมะ กระทรวงการต่างประเทศ ได้ให้ทัศนะในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างไทยและกัมพูชาในเรื่องการประชุมระดับทวิภาคีระหว่างไทยกับกัมพูชา หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกว่า นายเดชเคยเป็นประธานวัฒนธรรมไทย-กัมพูชามาก่อน ทำให้รู้จักชาวกัมพูชาเป็นอย่างดี มีความคุ้นเคยกับนายฮอ นัม ฮง รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีต่างประเทศกัมพูชา แค่มองตากันก็สามารถเจรจากันได้ดี ก่อนหน้านี้กัมพูชาพยายามจะใช้เวทียูเอ็นแก้ไขปัญหา ตอนนี้หันกลับมาเจรจาในระดับทวิภาคี ควบคู่ไปกับการประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทยกัมพูชา (เจบีซี) ซึ่งตอนนี้การเจรจากลับมาในลู่ทางที่ไทยคิดไว้และกัมพูชาก็เห็นด้วยกับไทย แต่ฝ่ายไทยก็ไม่ได้นั่งนอนใจ โดยเตรียมพร้อมชี้แจงต่อประชาคมโลกเสมอเพราะไม่แน่ใจ ว่าฝ่ายกัมพูชาถอนคำร้อง หรือแขวนไว้ หรือระงับไว้ชั่วคราว

(4.2) การวางกรอบความหมายของวาทะจากการบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 3 ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐประเมินสถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหลังจากไทยลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไปในทิศทางลบ โดยมองว่าการลงนาม ดังกล่าว ทำให้เกิดกระแสชาตินิยมของคนกัมพูชา ส่งผลกระทบถึงสวัสดิภาพของประชาชนชาวไทยบริเวณพรมแดนไทย-กัมพูชา และในประเทศกัมพูชา ตลอดจนสถานการณ์ทูตไทยในกัมพูชาด้วย โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

วางกรอบความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความไม่เป็นมิตรประเทศของ โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการสร้างวาทะในประเด็น ดังกล่าว อย่างชัดเจน โดยมุ่งเน้นนำเสนอประเด็นเรื่องสวัสดิภาพของคนไทย และการให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานความมั่นคง โดยมีการสร้างวาทะในเรื่องนี้จากปัจจัยเรื่องนโยบายองค์กรในการที่จะเล่นข่าวที่อยู่ในกระแสสังคม และคุณค่าของข่าวที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในระดับประเทศ

โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะ ดังนี้

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร และในประเทศกัมพูชา และความสัมพันธ์ทางการทหารบริเวณชายแดน โดยอ้างอิงการรายงานข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศ การแถลงข่าว และการให้สัมภาษณ์ของฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายทหาร และนักการทูต ตัวอย่างเช่น

“อจ.จุฬารัตน์ ความขัดแย้งในไทยจะปลุกกระแสชาตินิยมให้เขมรลุกฮือขึ้นจนควบคุมไม่ได้เหมือนเหตุการณ์เขมรสถานทูตไทย ทั้งนี้เว็บไซต์เกี่ยวกับเขาพระวิหารที่จัดทำโดยคนกัมพูชา จะแสดงความหวาดระแวงไทย กลัวสูญเสียเขาพระวิหารเช่นกัน ปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศไทยจะนำไปสู่ความขัดแย้งระดับประเทศ... สถานการณ์ความขัดแย้งในกรณีปราสาทพระวิหารที่กัมพูชาเตรียมยื่นเรื่องขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกจนเรื่องราวบานปลายกลายเป็นปัญหาระดับชาติ ท่ามกลางความหวั่นวิตกของหลายฝ่ายว่าเรื่อง “เขาพระวิหารจะกลายเป็น น้ำผึ้งหยดเดียว”

(ความนำในหน้าข่าวต่อเนื่อง, ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องความไม่จริงใจของกัมพูชาในเรื่องการปักปันเขตแดน ตลอดจนสิทธิในการดูแลบริหารพื้นที่และตัวปราสาท เช่น “สื่อเค้บ้านปลาย” “ซ้ารอย” “เผชิญหน้า” “แฉ” “เขมรอ้าง” เป็นต้น

- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นสวัสดิภาพของคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร และในประเทศกัมพูชา ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความคิดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ อย่างต่อเนื่อง และเข้มข้น โดยมีความถี่ในปริมาณที่มาก เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีรณรงค์ข่าวภูมิภาค และแหล่งข่าวฝ่ายความมั่นคงค่อนข้างมาก จึงได้รับข่าวจากส่วนต่างๆ มาคัดสรรและนำเสนอได้ต่อเนื่อง ดังตัวอย่างเช่น

ภาพที่ 20 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551

จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอข่าวสวัสดิภาพของคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร และในประเทศกัมพูชา อย่างชัดเจน โดยมีการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง และลีลาการเขียนข่าวที่เข้มข้น เพื่อกระตุ้นเร้าอารมณ์ผู้รับสาร โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้วางรูปแบบการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในลักษณะเดียวกันในหลายๆฉบับ

การสร้างความคิดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวและเขียนความนำที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าว

ในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ แต่ไม่เด่นชัด โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อตอบสนองนโยบายเชิงอัตลักษณ์ขององค์กรและทัศนคติของกองบรรณาธิการ เช่น

“คนไทยในเขมรหวั่นบานปลาย”

(ข่าวพาดหัวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง, ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2551)

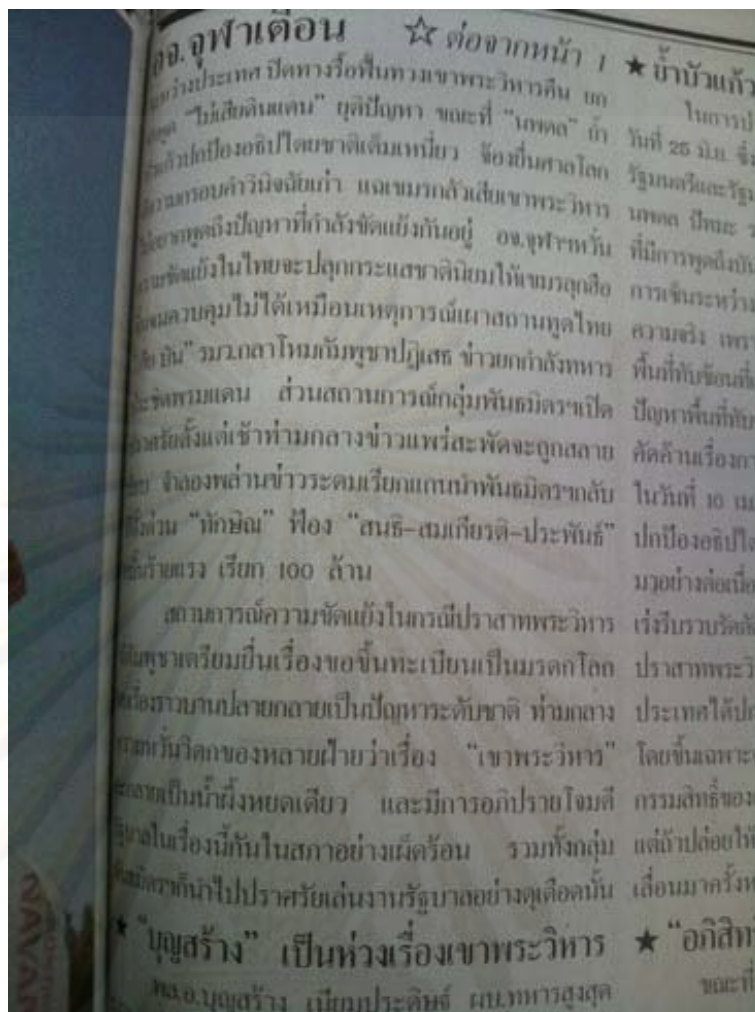
“อ.จุฬาเตือนหวั่นเขมรฮือซำรอยเผาสถานทูต”

(ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง, ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่ามีการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่มีลักษณะการชี้้นำในลักษณะการนำเสนอประเด็นในบางด้าน และมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวลงไป เช่น “หวั่นบานปลาย” “เขมรฮือ” “ซำรอย” เป็นต้น โดยมีการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่เน้นอารมณ์เพื่อปลุกปั่นกระแสคั่งชาติแต่ไม่ชัดเจน แต่ไม่มีการยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาใช้เน้นอย่างชัดเจน โดยไม่มีการหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งหรือความนำเพื่อสร้างความโดดเด่นหรือตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้แต่อย่างใด เป็นเพียงการอ้างอิงคำพูดของแหล่งข่าวมาสรุปเท่านั้น

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวผ่านสำนักข่าวต่างประเทศ และนักข่าวท้องถิ่นที่รายงานการดำเนินงานและท่าทีของประเทศกัมพูชาเป็นลำดับต้นๆ โดยเชื่อมโยงเหตุและผลต่อจากความนำที่ผู้เขียนข่าวเองอ้างไว้ ผ่านการใช้สำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้้นำอย่างชัดเจน เช่น

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 21 ภาพข่าวหน้าต่อเนื่อง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 26 มิถุนายน 2551

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอประเด็นสวัสดิภาพของคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร และในประเทศกัมพูชาเป็นลำดับต้นๆ ผ่านการรายงานการดำเนินงานที่นำเสนอในข่าวตอนหน้าข่าวต่อเนื่อง แต่ไม่มีการชี้้นำในการวางกรอบทางความคิดที่โดดเด่น

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับกัมพูชา เป็นต้น

ทั้งนี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างวาทะดังกล่าวเพื่อส่งเสริมนโยบายขององค์กรในเรื่องการนำเสนอข่าวที่อยู่ในกระแสหลัก โดยปราศจากการวางกรอบทางความคิดไปยังผู้รับสาร

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
(8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐประเมินสถานการณ์การประชุมทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดน และสถานการณ์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ไปในทิศทางลบ โดยมองว่าประเทศไทยพยายามประนีประนอมในเรื่องดังกล่าว แต่ประเทศกัมพูชามีท่าทีไม่จริงจัง โดยไม่สามารถตกลงในเรื่องการปักปันเขตแดน ดังกล่าว ลงได้อย่างสันติวิธี แต่อย่างไรก็ดีหลังจากที่นายเตช บุนนาคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศคนใหม่เข้ารับตำแหน่ง และสถานการณ์เริ่มคลี่คลาย หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ได้ประเมินสถานการณ์ไปในทิศทางบวก โดยพยายามเน้นย้ำในบทสรุปและการประชุมที่สัมฤทธิ์ผล จนสถานการณ์ต่างๆ เริ่มคลี่คลายไปในทิศทางที่ดีขึ้น และจะกลับเข้าสู่สภาวะปกติต่อไป โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วางกรอบความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความไม่เป็นมิตรประเทศของกัมพูชา ในเรื่องการประชุมระดับทวิภาคีระหว่างไทยกับกัมพูชาในเรื่องการปักปันเขตแดน และสถานการณ์บริเวณชายแดน หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก และการรายงานข่าวการดำเนินงานของกัมพูชา ให้ประชาชนชาวไทยได้รับทราบ โดยมีการสร้างวาทะในเรื่องนี้จากปัจจัยเรื่องนโยบายองค์กรในการที่จะเล่นข่าวที่อยู่ในกระแสสังคม และคุณค่าของข่าวที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในระดับประเทศ และบทสรุปในเรื่องดังกล่าว

โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะ ดังนี้

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในเวทีโลก และแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานที่ไม่จริงจังของฝ่ายกัมพูชา และการรายงานข่าวความสัมพันธ์ระหว่างกำลังของทหารไทยและทหารกัมพูชา ตลอดจนประชาชนไทยและประชาชนกัมพูชาบริเวณโดยรอบปราสาทพระวิหาร โดยอ้างอิงการรายงานข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศ การประชุมระดับทวิภาคีระหว่างไทยและกัมพูชา การแถลงข่าว และการให้สัมภาษณ์ของฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายทหาร และนักการทูต ตัวอย่างเช่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“...จากการหยิบยกประเด็นที่กัมพูชามาขยายผลจนบานปลายกลายเป็นความขัดแย้งระหว่างไทยกับกัมพูชา และระหว่างคนไทยด้วยกันเองในขณะนี้ ปรากฏว่าสถานการณ์ส่อเค้าไปกันใหญ่ เมื่อทั้งคนไทยและกัมพูชาต่างระดมกำลังตั้งตามแนวชายแดน เพราะหวังสถานการณ์ไม่น่าไว้วางใจ โดยกัมพูชาก็มีความพยายามดึงต่างชาติเข้ามาหยาตึก”

(ความนำในหน้าข่าวต่อเนื่อง, ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2551)

- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องความไม่จริงใจของกัมพูชาในเรื่องการปักปันเขตแดน ตลอดจนเจตนาในการดูแลบริหารพื้นที่และตัวปราสาท เช่น “แฉ” “กลโกง” “นอกรอบ” “เจรจาล้ม” เป็นต้น

- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นการดำเนินงานในเวทีโลกที่ไม่จริงใจในช่วงที่มีการประชุมระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดน ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ อย่างต่อเนื่อง และชัดเจน โดยมีความถี่ในปริมาณที่มาก เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีนักข่าวภูมิภาคและแหล่งข่าวฝ่ายความมั่นคงค่อนข้างมาก จึงได้รับข่าวจากส่วนต่างๆ มาคัดสรรและนำเสนอได้ต่อเนื่อง ดังตัวอย่างเช่น

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 22 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2551

จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันนำเสนอข่าวการประชุมในระดับทวิภาคีฯ อย่างเข้มข้นและชัดเจน โดยมีการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งและมีการใช้ภาพประกอบที่เด่นชัด เพื่อกระตุ้นเร้าอารมณ์ผู้รับสาร โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันได้วางรูปแบบการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในลักษณะเดียวกันในหลายๆ ฉบับ

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวและเขียนความนำที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ แต่ไม่เด่นชัด โดยไม่ได้มีจุดประสงค์หลักเพื่อวางกรอบความคิดต่อผู้รับสาร เช่น

“ตกไทย-กัมพูชาล้มเหลว! สั่งทหารห้ามยิง”

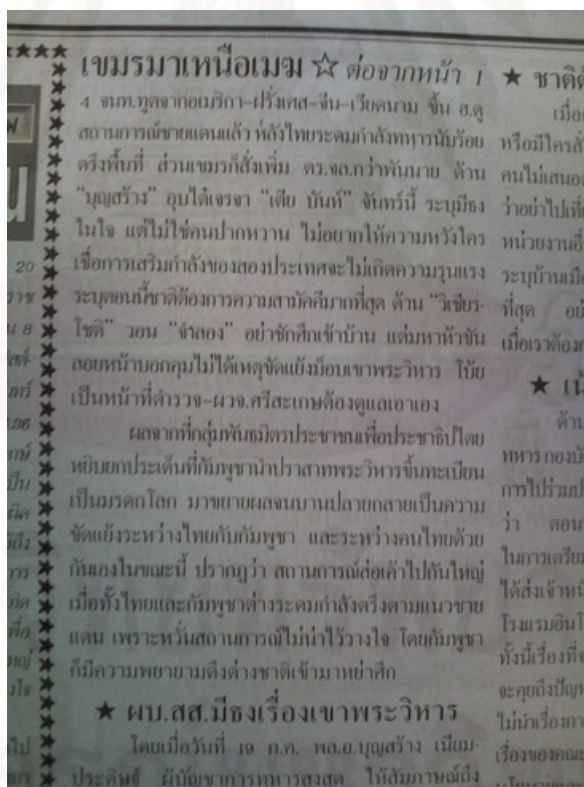
(ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม 2551)

“เรียกร้องความจริงใจจากเขมร”

(ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง, ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 28 กรกฎาคม 2551)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่ามีการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่มีลักษณะการชี้้นำในลักษณะการนำเสนอประเด็นในบางด้าน และมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวลงไป เช่น “ล้มเหลว” “เรียกกร้องความจริงใจ” เป็นต้น โดยมีการใช้ถ้อยคำหรือวลีที่เน้นอารมณ์เพื่อปลุกปั่นกระแสสังคม แต่ไม่ชัดเจน โดยไม่มีการยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาใช้เน้นอย่างชัดเจน ตลอดจนไม่มีการหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งหรือความนำเพื่อสร้างความโดดเด่นหรือตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้แต่อย่างใด เป็นเพียงการอ้างอิงคำพูดของแหล่งข่าวมาสรุปเท่านั้น

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวผ่านสำนักข่าวต่างประเทศ แหล่งข่าวฝ่ายความมั่นคง นักการทูต และนักข่าวส่วนภูมิภาคที่รายงานการดำเนินงานและท่าทีของทหารและรัฐบาลกัมพูชาเป็นลำดับต้นๆ โดยเชื่อมโยงเหตุและผลต่อจากความนำที่ผู้เขียนข่าวเองอ้างไว้ ผ่านการใช้สำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้้นำ เช่น

ภาพที่ 23 ภาพข่าวหน้าต่อเนือง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2551

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอประเด็นการดำเนินงานของฝ่ายไทยและฝ่ายกัมพูชาในการประชุมระดับทวิภาคีฯ ผ่านการรายงานการดำเนินงานที่นำเสนอในความนำข้างต้น ผ่านการรายงานการดำเนินงานที่นำเสนอในข่าวตอนหน้าข่าวต่อเนื่อง แต่ไม่มีการชี้แจงในการวางกรอบทางความคิดที่ชัดเจน

โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ผ่านการวางรูปแบบทางภาษามาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้ โดยสามารถประมวลการวางกรอบความหมาย ดังกล่าว ได้ดังนี้

ทั้งนี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ผ่านการวางรูปแบบทางภาษา เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างวาทะดังกล่าวเพื่อส่งเสริมนโยบายขององค์กรในเรื่องการนำเสนอข่าวที่อยู่ในกระแสหลัก โดยปราศจากการวางกรอบทางความคิดไปยังผู้รับสาร

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 3 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะข้างต้น ดังนี้

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันประเมินสถานการณ์การประชุมทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดน และสถานการณ์บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ไปในทิศทางลบ อย่างชัดเจน โดยมองว่าประเทศกัมพูชาไม่ทำที่ไม่วางใจ โดยไม่สามารถตกลงในเรื่องการปักปันเขตแดนดังกล่าว ลงได้อย่างสันติวิธี และต้องการจะยึดอธิปไตยบริเวณพื้นที่ทับซ้อนของไทยทั้งหมด โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน วางกรอบความหมายของวาทะการอ้างการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อปลุกปั่นกระแสลัทธิชาตินิยม ในเรื่องการวางกรอบความหมายการประชุมระดับทวิภาคีระหว่างไทยกับกัมพูชาในเรื่องการปักปันเขตแดน หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก และวาระซ่อนเร้นในเรื่องผลประโยชน์

ระหว่างรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ที่เชื่อมโยงจากรัฐบาลนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร โดยเป็นตัวแทนของสื่อฝ่ายที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในการนำเสนอในลักษณะเปิดเผยข้อเท็จจริง และการรายงานข่าวการดำเนินงานของกัมพูชา ให้ประชาชนชาวไทยได้รับทราบ โดยมีประเด็นข่าวสารในการตรวจสอบวาระซ่อนเร้นของรัฐบาลของทั้งสองประเทศ เพื่อดำเนินการเอาผิดบุคลากรและรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช

โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้กลวิธีการวางกรอบความหมายวาทะ ดังนี้

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในเวทีโลก และแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานที่ไม่จริงจังของฝ่ายกัมพูชา โดยยังคงมีเนื้อหาบางส่วนเกี่ยวพันกับผลประโยชน์ของบุคคลในฝ่ายรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวชที่เชื่อมโยงผลประโยชน์จากรัฐบาลอดีตนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร โดยอ้างถึงการรายงานข่าวการดำเนินงานของฝ่ายกัมพูชา การรายงานการประชุมระดับทวิภาคีระหว่างไทยและกัมพูชา ตลอดจนการให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าว ตัวอย่างเช่น

ผู้จัดการรายวัน-“หมัก”กระเหี้ยนกระหือรือ ทำตามเขมรเรียกถกด่วนผู้นำเหล่าทัพ หาทงแก้ไขปัญหาความขัดแย้งไทย-กัมพูชา หลัง“สุนเซน” จี้ให้ไทยถอนทหารจากชายแดน เขาพระวิหาร ส่ง“บุญสร้าง” พร้อมจดหมายนำไปเจรจา “เตีย บัญ” ที่สระแก้ว 21 ก.ค. นี้ “สุริยใส” ฉ่ง “หมัก” ส่ง ผบ. สส เจรจาเขมรไร้จุดยืน จี้ประกาศไม่รับรองมติ กก. มรดกโลกก่อนเปิดเจรจา จับตา “บุช” พบแก้วที่เชียงใหม่ 9 ส.ค. นี้ ส่อแบ่งเค้กธุรกิจพลังงาน ด้านสื่อออกตีข่าว ทั้งสองฝ่ายต่างเพิ่มกำลังทหาร และอาวุธตริ่งชายแดน และเกือบยิงใส่กัน “ชวน” ห่วงความขัดแย้งบานปลาย เนะ กก.ปักปันเขตแดน ยึดบันทึกข้อตกลงปี 43 ยุติปัญหาพื้นที่ทับซ้อน (ข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง, ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19-20 กรกฎาคม 2551)

- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องความไม่จริงจังของกัมพูชาในเรื่องการปักปันเขตแดน ตลอดจนสิทธิในการดูแลบริหารพื้นที่และตัวปราสาท เช่น “เขมรดกตัน” “แฉแผนเขมร” “ไร้ทางออก” “เจรจาล่ม” “สุนเซนสั่งหมัก” “เขมรอ้าง” เป็นต้น

- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นการดำเนินงานในเวทีโลกที่ไม่จริงจังในช่วงที่มีการประชุมระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดน

ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ อย่างต่อเนื่อง เข้มข้น และชัดเจน โดยมีความถี่ในปริมาณที่มาก เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ยังคงติดตามประเด็นการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ที่เชื่อมโยงจากการดำเนินงานของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร มาตั้งแต่ต้น จึงมีวาระในการตรวจสอบการกระทำของกัมพูชาอย่างต่อเนื่องในลักษณะของความไม่จริงใจและผลประโยชน์แอบแฝง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการจึงยังคงเล่นประเด็นดังกล่าวอยู่ถึงแม้ว่าในช่วงนั้นกรณีพิพาทกำลังจะสิ้นสุดลงแล้วก็ตาม ดังตัวอย่างเช่น

ภาพที่ 24 ภาพข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19-20 กรกฎาคม 2551

จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันนำเสนอข่าวการประชุมในระดับทวิภาคี อย่างเข้มข้น และชัดเจน โดยมีการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งและมีการใช้ภาพประกอบที่เด่นชัด เพื่อกระตุ้นเร้าอารมณ์ผู้รับสาร โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันได้วางรูปแบบการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในลักษณะเดียวกันในหลายๆฉบับ โดยยังคงเน้นเรื่องความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้นำของไทยและกัมพูชา ที่มีนัยยะซ่อนเร้นเรื่องผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกันโยงไปถึงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวและเขียนความนำที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ โดยชี้หน้าและวางกรอบความคิดให้กับผู้อ่านอย่างชัดเจนและเข้มข้น เช่น

“หมัก’หอง’ฮุนเซน’กอดคัม”

ผู้จัดการรายวัน-“หมัก”กระเหี้ยนกระหือรือ ทำตามเขมรเรียกถกด่วนผู้นำเหล่าทัพ
หาทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้งไทย-กัมพูชา

(ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง, ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19-20 กรกฎาคม 2551)

“เขมรยื้ออ้าง “เตช” มือใหม่”

(ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง, ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 29 กรกฎาคม 2551)

“ทูตแฉแผนเขมรฮุบแดนไทยอนาถใจ ‘หมัก’ ห่วงแต่ฮุนเซน

(ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง, ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 29 กรกฎาคม 2551)

โดยไม่มีกรยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาใช้เน้นอย่างชัดเจน โดยไม่มีการหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งหรือความนำเพื่อสร้างความโดดเด่นหรือตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้แต่อย่างใด เป็นเพียงการอ้างอิงคำพูดของแหล่งข่าวมาสรุปเท่านั้น

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวผ่านสำนักข่าวต่างประเทศ และนักข่าวท้องถิ่นที่รายงานการดำเนินงานและท่าทีของประเทศกัมพูชาเป็นลำดับต้นๆ โดยเชื่อมโยงเหตุและผลต่อจากความนำที่ผู้เขียนข่าวเองอ้างไว้ ผ่านการใช้สำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้หน้า เช่น

ภาพที่ 25 ภาพข่าวหน้าต่อเนือง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 19-20 กรกฎาคม 2551

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอประเด็นการดำเนินงานที่ไม่จริงจังใจของกัมพูชาในเวทีโลก ผ่านการรายงานการดำเนินงานที่น่าเสนอในความน่าขำขันอย่างเข้มข้น สังกัดได้จากการพาดหัวข่าวย่อยในหน้าข่าวต่อเนื่องที่มีความถี่ในปริมาณมากและเข้มข้น ตลอดจนการใช้สำนวนเขียนข่าวที่ใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวเพื่อชี้้นำในเรื่องการกระทำที่ผิดพลาดของฝ่ายรัฐบาลที่ชัดเจน และเข้มข้น

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย-กัมพูชา และบทสรุปการประชุมในเชิงบวกของสองประเทศ เป็นต้น

ทั้งนี้หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษามาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้ โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันได้วางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสารโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทัศนคติในแง่ลบและแสดงให้เห็นถึงความไม่จริงจังใจของกัมพูชา เพื่อสร้างจิตสำนึกชาตินิยม ตลอดจนเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น

โดยวางกรอบความหมายของวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไปยังผู้รับสารในช่วงที่ 3 ว่าการประชุมระดับทวิภาคีระหว่างไทยกับกัมพูชา หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก ประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ระหว่างไทย-กัมพูชา เป็นการประชุมที่หาข้อยุติได้ยาก เนื่องจากกัมพูชาไม่มีความจริงใจในการปักปันเขตแดน และพยายามหาวิธีการเอาพื้นที่ทับซ้อนบริเวณโดยปราสาทพระวิหารมาเป็นของตนทั้งหมด โดยดำเนินการทั้งระดับทวิภาคีและเวทีโลก

จากการประมวลวาทะและการวางกรอบทิศทางความหมายของวาทะจากแหล่งข่าวและหนังสือพิมพ์ไทย ผ่านการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ทำให้เราได้ทราบถึงจุดมุ่งหมายในการนำเสนอวาทะต่างๆ ของแหล่งข่าวและหนังสือพิมพ์ ว่าเป็นการกำหนดกรอบความหมายเพื่อสร้างการรับรู้แก่สาธารณะและสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองอย่างไร ในบทความนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร เพื่อศึกษากรอบความคิดในการกำหนดประเด็นข่าวสาร การวางกรอบข่าวสาร ตลอดจนปัจจัยในการนำเสนอวาทะในข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช

4.5 กรอบความคิดของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร

ในการเข้าใจกรอบความคิดของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร สามารถวิเคราะห์ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนในการตัดสินใจคัดเลือกข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวชของหนังสือพิมพ์ไทย จำนวน 4 ฉบับ ประกอบด้วยหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ ไทยรัฐและมติชน และหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ โลกวันนี้ และผู้จัดการรายวัน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Analysis) สามารถวิเคราะห์ทั้งในส่วนของการกำหนดประเด็นข่าวสาร การวางกรอบข่าวสาร และปัจจัยการนำเสนอวาทะ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สัมภาษณ์ นายการุณย์ มีถม ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2552

การกำหนดประเด็นข่าวสาร

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ไม่ได้มีนโยบายในเรื่องการเล่นประเด็นเกี่ยวกับการเมืองอยู่แล้ว ไม่ได้นำเสนอประเด็นอะไรเป็นพิเศษ เพราะเรานำเสนอข่าวรอบด้านทุกประเด็น มีข้อเท็จจริงอะไรก็เสนอไปตามนั้น ถ้าช่วงนั้นมีประเด็นอะไรที่น่าติดตามหรือน่าสนใจเราก็จะยกเป็นพาดหัวข่าว ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีเนื้อหาที่เอามาลงในวันๆหนึ่งเป็นจำนวนมากเพราะเรามีนักข่าวมากทั้งส่วนกลางและท้องถิ่นทำให้ข้อมูลจากแหล่งข่าวเราเยอะอย่างในกรณีพิพาทฯ แต่เรานำเสนอข่าวให้ครบถ้วนทุกประเด็นก็แทบจะไม่มีพื้นที่แล้วและด้วยความที่เป็นหนังสือพิมพ์ที่เป็นกลางยิ่งไม่มีความจำเป็นที่จะกำหนดทิศทางข่าวให้เข้าไปในทางไหนเพราะเราเสนอข่าวที่อยู่ในกระแสความสนใจของประชาชน

การวางกรอบความหมาย

อย่างที่กล่าวมาข้างต้น ไทยรัฐนำเสนอในทุกประเด็นตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เราไม่ได้มีการวางกรอบให้ผู้อ่านคิดโยงกับสังคม แต่เรานำเสนอข่าวตามสถานการณ์ที่ผู้อ่านให้ความสนใจ เราตอกย้ำเรื่องที่ผู้อ่านสนใจ ไม่ได้ตอกย้ำประเด็นใดหรือพยายามสร้างกรอบความคิดเรื่องใดให้กับผู้อ่าน อย่างประเด็นที่ผู้อ่านให้ความสนใจ เช่น การดำเนินงานของกระทรวงการต่างประเทศ การตรวจสอบจับผิดรัฐบาล บทสรุปเรื่องการเสียดินแดนเราก็ติดตามนำเสนอไปตามความจริงและข้อมูลที่มีจริงจากแหล่งข่าวในขณะนั้น

การสร้างวาทะ ปัจจัย และกลยุทธ์ในการนำเสนอวาทะ

ไม่มีแน่นอน แต่ถ้าเป็นวาทะที่ได้มาจากแหล่งข่าว มีเหตุมีข้อมูลที่ประชาชนสนใจ เป็นเนื้อข่าวที่ประชาชนอยากรู้เราก็ลงให้อยู่แล้ว กองบรรณาธิการมีอิสระเต็มที่ วันหนึ่งๆ ไทยรัฐมีหัวข่าวนับไม่ถ้วน และเนื้อข่าวจำนวนมาก ก่อนถึงโต๊ะข่าวจะมีรีไรเตอร์เลือกข่าวมาให้ระดับหนึ่งแล้วก่อนจะมาถึงหัวหน้า หลังจากข่าวเข้ามาถึงโต๊ะข่าวแล้ว โต๊ะข่าวก็จะคัดเลือกข่าวของตน

มาเสนอในที่ประชุม การตัดสินใจเลือกข่าวลงหน้าหนึ่งขึ้นอยู่กับหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งและผู้ช่วยข่าวหน้าหนึ่งในการคัดเลือกข่าวจากโต๊ะข่าวต่างๆ ถ้าทางหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งหรือผู้ช่วยหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งสนใจข่าวของโต๊ะไหนก็นำข่าวมาลงหน้าหนึ่ง ถ้าข่าวไหนที่สำคัญรองลงไปแต่ไม่มีที่นำเสนอในหน้าหนึ่งแล้วเราก็ส่งกลับไปเล่นที่หน้าของโต๊ะนั้นๆ ส่วนปัจจัยการเลือกข่าวนั้นเราจะเลือกข่าวที่ประชาชนสนใจอยู่ในกระแส ปัจจัยภายในองค์กรในการตัดสินใจคัดเลือกหรือนำเสนอข่าวของเราไม่มีเลย แต่ถ้าเป็นปัจจัยภายนอกองค์กร เช่น นโยบายสังคม นโยบายรัฐบาล กระแสสังคม ก็มีผลต่อการคัดเลือกข่าวบ้าง แต่ไม่มีผลมาก ถ้าเราดูข่าวไหนมีผลกระทบสูงเราก็ต้องทบทวนว่าจะลงข่าวยังไง อย่างเรื่องกรณีพิพาทฯ บางทีพาดหัวอะไรไปก็ต้องระวังความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การใช้คำรุนแรง ส่วนการเมืองในประเทศ ใครพูด ใครแจ้งหรือความคิดเห็นของฝ่ายใด ถ้าเชื่อถือ ตรวจสอบได้ ไม่มีผลกระทบที่รุนแรงต่อสังคมเราก็ลงให้หมด

หนังสือพิมพ์มติชน

สัมภาษณ์ นางสาวเสาวรส รณเกียรติ หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์มติชน

เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2552

การกำหนดประเด็นข่าวสาร

เนื่องจากการนำเสนอข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารเกี่ยวข้องกับหลายประเด็นและเกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายจึงทำให้คุณประเด็นหลักที่จะนำเสนออยาก ในช่วงกรณีพิพาทประเด็นไหนเป็นประเด็นสำคัญในตอนนั้น เราก็จะเอามาเป็นประเด็นพาดหัวในช่วงนั้นๆ คือตามสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามแต่คุณประเด็นเลย แคนำเสนอข่าวกรณีพิพาทฯไม่ให้เนื้อข่าวมันตีกันโดยไร้เหตุผลก็เป็นเรื่องยากแล้ว เพราะข้อมูลข่าวพระวิหารซับซ้อน ทำความเข้าใจได้ยากและมาจากหลายฝ่ายหลายฝ่าย มีเนื้อข่าวมากทั้งจริงทั้งเท็จ ข้อมูลบางอย่างก็เป็นความลับถูกปกปิด หรือถูกขอความร่วมมือจากฝ่ายความมั่นคง ที่ทำได้คือ 1.อย่าให้เนื้อหาข่าวตีกันโดยไร้เหตุผล 2.มีความคิดเห็นจากหลายๆส่วน 3.นำเสนอประเด็นให้รอบด้าน โดยนำเสนอให้ได้มากที่สุดเท่าที่พื้นที่ข่าวจะอำนวย

การวางกรอบความหมาย

จริงๆแล้ว เราไม่ได้วางกรอบหรือชี้นำความคิดในเรื่องใดแก่ผู้รับสาร ตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่า เรานำเสนอข่าวตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นๆ แต่ลึกๆ ดิฉันเชื่อว่า คนทำข่าว นักข่าวของเราลึกๆทุกคน นำเสนอข่าว เขียนข่าวบนพื้นฐานของความรักชาติ คำนึงถึงผลประโยชน์และอธิปไตยของชาติ ไม่อยากให้มีวาระซ่อนเร้นทางการเมืองในเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัว ดังนั้นในกองบรรณาธิการข่าวของเราจะมีจุดยืนร่วมกันว่า นำเสนอข่าวหรือเขียนข่าวอย่างไรไม่ให้เกิดผลเสีย คือคุมโทนไม่ให้เกิดการปลุกปั่นหรือชี้นำ เพราะเรื่องกรณีพิพาทเป็นเรื่องอ่อนไหวจึงต้องมีการตรวจสอบแหล่งข่าวให้แน่ชัด ถึงแม้บางประเด็นสำคัญมากมีผลกระทบมาก แต่เราก็ไม่เอามาเป็นประเด็นเพื่อต้องการจะลดโทนของมันไม่ให้เกิดความขัดแย้งโดยไม่สนใจการเล่นขานี้ในหนังสือพิมพ์อื่น

การสร้างวาทะ ปัจจัย และกลยุทธ์ในการนำเสนอวาทะ

สำหรับข่าวกรณีพิพาท การนำเสนอของเราจะเป็นการรายงานการดำเนินงาน การรายงานข่าวตามที่แหล่งข่าวได้บอกเล่าหรือชี้แจง แลกเปลี่ยนให้นักข่าวฟัง ดังนั้นวาทะจะมาจากแหล่งข่าว การตอบคำถามจากแหล่งข่าว เช่น ส่วนราชการ รัฐมนตรี หรือนักการเมือง ออกมาพูดหรือแถลงข่าว ถ้ามีการแถลงข่าวนักข่าวจะมีการฟังคำชี้แจงจนจบแล้วนักข่าวจะระดมยิงคำถาม แล้วถ้าหากสิ่งที่แหล่งข่าวพูดไม่ใช่เรื่องใหม่ เป็นเรื่องเดิม เราแทบจะไม่เอามาเป็นประเด็น นอกจากเป็นข่าวใหม่แต่ตอกย้ำวาทะ ในการสัมภาษณ์นักวิชาการก็เช่นเดียวกัน แต่ถ้าหากเป็นกลุ่มเคลื่อนไหวที่มีการปราศรัยตลอดเวลา มติชนจะฟังและมอเนเตอร์ทุกคืน สิ่งที่เขาพูดบางทีเราจะไม่เอามาลงเพราะเรายึดในตัวบุคคลและหลักฐานเพราะเชื่อถือได้ดีที่สุด มันเป็นปฐมภูมิของตัวข่าว ถ้าเขียนพูดบนเวทีมันเป็นเรื่องเล่าไม่ใช่ข่าว กลุ่มเหล่านี้ถ้าเขาต้องการนำเสนออุดมการณ์หรือวาทะที่เป็นทางการเป็นเรื่องเป็นราวของกลุ่มเขาเลย เช่น นัดชุมนุมเดินขบวน แถลงการณ์ อย่างนี้เราลงให้ เพราะถือว่าเป็นการเคลื่อนไหวที่มีเหตุให้รายงาน เป็นสิ่งที่เขาแสดงจุดยืนจริงๆ เป็นขึ้นเป็นอัน แต่สิ่งที่เขาพูดบนเวทีเราจะแค่ฟัง ถ้ามีประเด็นอะไรน่าสนใจ วันรุ่งขึ้นเราจะให้นักข่าวไปถามผู้ที่ถูกพูดถึงบนเวทีว่าจริงหรือไม่อย่างไร ถ้าจริงเราจะลงข่าวโดยให้แหล่งข่าวนั้นๆเป็นผู้ให้ข่าว ไม่ใช่คนบนเวทีพูด ในส่วนการสร้างวาทะจากการบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์มติชนเองนั้นขอตอบเลยว่าไม่มีการสร้างวาทะขึ้นเองเด็ดขาดเพราะเป็นเรื่องยากทางเราไม่มีนโยบายหรือเหตุผลใดที่จะชี้นำประชาชน แค่รายงานความจริงให้ประชาชนรับรู้ ส่วนการคัดเลือกข่าว กองบรรณาธิการเรามีอิสระเต็มที่ในการคัดเลือกข่าว ข่าวที่นำเสนอเกิดจากการ

ประชุมคัดเลือกข่าวจากหัวหน้าโต๊ะข่าวและหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งมาประชุมและตัดสินใจคัดเลือกข่าวด้วยกันโดยปราศจากนโยบายขององค์กรหรืออุดมการณ์ ทัศนคติส่วนตัว เนื่องจากเรามีพื้นที่ของตัวเองในส่วนของบทความ แต่ถ้าเป็นตัวข่าวแล้วเราต้องตัดสินใจร่วมกัน

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

สัมภาษณ์ นายนิล ศุภรัตน์ หัวหน้าหน่วยข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์โลกวันนี้
เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2552

การกำหนดประเด็นข่าวสาร

เรานำเสนอทุกประเด็น ไม่ได้กำหนดแนวทางหรือวาระในการนำเสนอ เราไม่เหมือนหนังสือพิมพ์อื่น พื้นที่ข่าวเราน้อย เรามีพื้นที่จำกัด การทำข่าวต้องเป็นไปตามกระแสที่มีออกมาเป็นกระแสหลักเนื้อๆ เป็นการรายงานข่าวในช่วงนั้นๆเสียมากกว่า จะให้กำหนดทิศทางข่าวให้ไปทางด้านไหนคงเป็นไปได้ยาก จุดยืนของเราคือการนำเสนอข่าวตามข้อเท็จจริงสำหรับกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร จะค่อนข้างนำเสนอลำบาก เนื่องจากข้อมูลซับซ้อนและเป็นข้อมูลปิด และคนของเราก็มีจำกัด ข้อมูลส่วนใหญ่เราได้มาจากส่วนกลาง นักข่าวภูมิภาคจะมีน้อย ส่วนใหญ่เราจะนำเสนอข่าวในประเด็นการรายงานสรุปผลข้อเท็จจริง การรายงานการดำเนินงานของรัฐบาลในแง่ตอบคำถามสังคม แต่ไม่ถึงกับกำหนดเป็นแนวทางในการนำเสนอข่าวสารไปยังประชาชน

การวางกรอบความหมาย

เนื้อข่าวไม่มีการวางกรอบ เนื้อข่าวจะเป็นไปตามกระแสสังคม ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นๆ เพราะว่าถ้าเป็นการเน้นประเด็นหรือวางกรอบทางความคิด เราจะนำเสนอเป็นบทความมากกว่า จุดยืนของโลกวันนี้ในการนำเสนอข่าว วัตถุประสงค์คือ การทำให้สังคมรับรู้ข้อเท็จจริง ไม่ใช่สร้างกรอบความคิดโจมตีด้านใดด้านหนึ่ง เราไม่ฟันธงลงไปว่า ด้านนั้นผิด ด้านนี้ถูก เรานำเสนอกลางๆ ทัศนคติของหัวหน้าข่าวก็มีบ้าง แต่ไม่ใช่เป็นการชี้นำ ไม่เน้นหนักไปด้านใดด้านหนึ่ง

การสร้างวาทะ ปัจจัย และกลยุทธ์ในการนำเสนอวาทะ

หนังสือพิมพ์เราไม่มีการชี้แจง ไม่มีการสร้างวาทะ เนื่องจากจุดยืนและ ข้อจำกัดของพื้นที่ข่าว แต่ถ้าพูดถึงการนำเสนอข่าวของเรา เราเสนอตามความจริงจากคำบอกเล่าและวาทะจากแหล่งข่าวต่างๆ โดยรายงานตามความจริงไม่ว่าฝ่ายใดก็ตาม แบบแผนการนำเสนอข่าวของเราคือ หากช่วงนั้นมีการสัมภาษณ์หรือเล่นประเด็นหรือมีการกล่าวอ้างถึงใคร เราจะไปสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่ถูกพูดถึง ให้เขาชี้แจง แล้วเราจะเอามาปรับและนำเสนอ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคในการชี้แจงของทุกฝ่าย พอเราได้ข่าวมา กองบรรณาธิการมีสิทธิเต็มที่ในการคัดเลือกข่าว ในส่วนของกระแสสังคมก็เป็นปัจจัยในการคัดเลือกข่าวบ้าง ถ้ากระแสสังคมช่วงนั้นแรงแล้วข่าวที่เราเอามาลงมีเนื้อหาหรือแฝงวาทะที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ช่วงนั้น เราก็ต้องมาตัดสินใจดูว่าจะนำเสนอดีหรือไม่ นำเสนออย่างไร ปรับโทนให้เหมาะสม ในส่วนของหนังสือพิมพ์อื่นๆเราก็ดูบ้าง มีส่วนในการคัดเลือกนำเสนอข่าวของเราบ้าง เพื่อให้ไม่ให้เกิดบางประเด็นที่สำคัญ กระบวนการคัดเลือกข่าวก็เหมือนกับหนังสือพิมพ์แทบทุกฉบับ คือ คุยกันระหว่างหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งและโต๊ะข่าวที่เกี่ยวข้อง จะมีการประชุมเพื่อคัดเลือกข่าวและประเด็นข่าวหน้าหนึ่งในทุกวัน ดีลาการเขียนข่าว จะเป็นไปตามสถานการณ์ข่าว พาดหัวให้มันน่าอ่าน เนื้อหาอย่างไร พาดหัวจะเป็นข้อเท็จจริงเช่นเดียวกัน นำเสนอตามความจริง ไม่ปลุกข่าว

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

สัมภาษณ์ นายสุวิชา เพียงราษฎร์ หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2552

การกำหนดประเด็นข่าวสาร

มันมีพื้นมาจากปี 48 ซึ่งทางเราได้ศึกษาและค้นพบว่ารัฐบาลนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร มีวาระซ่อนเร้นบางอย่างกับกัมพูชาในแง่เส้นหลักเขตแดน เรื่องของพลังงานทางทะเล ทำให้เราติดตาม พอมีข้อตกลงเรื่องปราสาทพระวิหาร เรื่องการขึ้นมรดกโลก ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สามารถตกลงกันได้ระหว่าง 2 ประเทศ ทำให้เรามาถูกคิดว่ามันเกี่ยวพันกันหรือเปล่า ซึ่งตั้งแต่ปี 48 ก็มีการเสนอข่าวและติดตามข่าวเรื่องนี้มาเป็นระยะว่าเป็นวาระซ่อนเร้นหรือเปล่าระหว่างรัฐบาล 2 รัฐบาลว่าจะเอาทรัพย์สิน เขตแดน หรือทรัพยากรธรรมชาติไปแลกเปลี่ยนผลประโยชน์หรือเปล่านอกจาก ประเด็นนี้ที่เรากำหนดประเด็นข่าวสาร ติดตามประเด็น

มาตลอดจนถึงเดือนกรกฎาคม เราเริ่มจับประเด็นเกี่ยวกับรัฐบาลกัมพูชาได้ยื่นขอจดทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาลชุดนี้ว่ามีวาระซ่อนเร้นเกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์หรือไม่ และทำให้เราต้องสูญเสียอธิปไตยหรือไม่อย่างไร หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล พอไม่มีผลประโยชน์มาเกี่ยวข้อง ข้อพิพาทเริ่มมีการเจรจาหาบทสรุปได้ เราจึงลดการนำเสนอข่าวลง

การวางกรอบความหมาย

เราไม่ได้ตอกย้ำประเด็นใดเพื่อให้ผู้อ่านคิดอย่างไร แต่เราตอกย้ำประเด็นที่คนถกเถียงกันเพื่อไขความกระจ่างในเรื่องวาระซ่อนเร้น พัฒนาการของปัญหา การหาคำตอบ บทสรุปของเรื่องลงเอยอย่างไร เหมือนตามข่าวมากกว่าวางกรอบความคิด เราเพียงแค่มุ่งหวังให้ประชาชนได้รับข้อมูลให้ครอบคลุมที่สุด โดยเราต่อจิ๊กซอว์ที่เรานำเสนอมาทั้งหมด สุดท้ายเราทำพ็อคเกตบุ๊ก เพื่อนำเสนอเหตุการณ์กรณีพิพาททั้งหมด เราอยากให้คนไทยภูมิใจในความเป็นไทยและอธิปไตยเหนือดินแดนไทย

การสร้างวาทะ ปัจจัย และกลยุทธ์ในการนำเสนอวาทะ

มันเป็นการตามประเด็นที่แผ่กระจายมากกว่า เพราะเราตามประเด็นเรื่องวาระซ่อนเร้น การตรวจสอบรัฐบาล อธิปไตยเหนือดินแดน มันจึงเหมือนการตอกย้ำวาทะเหล่านี้โดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยความเป็นจริงแล้ว กองบก.มีอิสระในการคัดเลือกหรือตามประเด็นข่าวโดยไม่มีนโยบายหรือใบสั่งจากองค์กรมาควบคุม เราระดมสมองจากการประชุม เราตั้งเป้าหมายของเราเองว่าข่าวจะไปทิศทางใด ขาดตกหล่นตรงไหน มีการแบ่งงานทั้งนักข่าวในพื้นที่และสนามจริง และสืบค้นจากผู้รู้ สัมภาษณ์ติดตามจากคนที่เกี่ยวข้องทั้งหมด การตัดสินใจคัดเลือกข่าวมาจากการประชุม กระบวนการคือ โต๊ะต่างๆที่เกี่ยวข้องนำข่าวที่ตัวเองได้รับและสนใจมานำเสนอในที่ประชุมและตัดสินใจคัดเลือกร่วมกัน เรามีการนำเสนอ มีการวางแผน เพื่อที่จะง่ายต่อการเอาข้อมูล แต่ไม่ได้ตั้งธงว่าเราจะแอนตี้เขมร เราต้องจับไลน์พดล ในส่วนของปัจจัยภายนอก เช่น การสังเกตหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นเพื่อนำมาเป็นปัจจัยในการคัดเลือกนำเสนอข่าวเราก็เปรียบคู่แข่งอยู่บ้างว่าเขานำเสนออะไร เราจะได้ไม่ขาดตกหล่นตรงไหน และดูกระแสสังคมด้วยว่าคนไทยมองเรื่องนี้อย่างไร เช่น เรื่องชาตินิยม เราเอามาตัดสินใจในการคัดเลือกข่าวอยู่บ้าง แต่ไม่ใช่เรื่องหลักที่จะเอามาเน้นว่าต้องนำมาปลุกกระแส เราจะให้ข้อมูลในแง่ข้อเท็จจริง ไม่เลือกปฏิบัติอย่างการอภิปรายในสภา เราก็นำเสนอทั้ง 2 ด้าน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง “ทิศทางความหมายของวาทะที่ปรากฏในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช” นี้ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาในช่วงการบริหารประเทศของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช โดยสามารถสรุป อภิปรายผลการวิจัย และเสนอข้อแนะนำต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยหนังสือพิมพ์ไทยที่ผู้วิจัยเลือกมาทำการศึกษาในงานวิจัยชิ้นนี้ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ ไทยรัฐ และมติชน และหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ โลกวันนี้ และผู้จัดการรายวัน โดยศึกษาในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช

การวิจัยนี้มุ่งที่จะตอบปัญหานำวิจัย 4 ข้อ อันประกอบด้วย

4. หนังสือพิมพ์ไทยมีการกำหนดประเด็นข่าวสารกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ในประเด็นใดบ้าง และนำเสนอประเด็นดังกล่าวอย่างไร
5. วาทะใดบ้างที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช นำเสนอโดยฝ่ายใด และมีการใช้กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมายอย่างไร
6. แหล่งข่าวและสื่อมีบทบาทในการนำเสนอวาทะและวางกรอบความหมายให้ปรากฏในหนังสือพิมพ์กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ส่วนที่ 1 หนังสือพิมพ์ไทยมีการกำหนดประเด็นข่าวสารกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ในประเด็นใดบ้าง และนำเสนอประเด็นดังกล่าวอย่างไร

หนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ ไทยรัฐ และมติชน และหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ โลกวันนี้ และผู้จัดการรายวัน มีการกำหนดประเด็นข่าวสาร และกลยุทธ์ในการนำเสนอประเด็นข่าวสาร ดังนี้

1.1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีการกำหนดประเด็นข่าวสารกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ทั้งสิ้น 13 ประเด็น โดยแบ่งตามช่วงสถานการณ์ต่างๆ ได้ ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ในช่วงที่ 1 มีประเด็นข่าวสาร ดังนี้

1. ประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายรัฐบาลกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา
2. ประเด็นข่าวสารการต่อต้านของฝ่ายค้านและนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ
3. ประเด็นข่าวสารการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ
4. ประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายทหารในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร หลังจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ
5. ประเด็นข่าวสารผลกระทบต่อคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารและในประเทศกัมพูชา หลังจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ

ในช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่ต่อเนื่อง แต่ไม่ชัดเจน เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ประชานิยมที่เน้นการนำเสนอข่าวเบา ที่หลากหลาย และเป็นข่าวที่กองบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งสามารถประเมินได้ว่าเป็นประเด็นที่อยู่ในกระแสสังคม และประชาชนให้ความสนใจอยู่ในขณะนั้น อีกทั้งประเด็นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารเป็นประเด็นใหม่ในขณะนั้น เกี่ยวพันกับหลายฝ่าย และเป็นประเด็นที่ยังคลุมเครือและซับซ้อน ยังไม่สามารถจับทิศทางของเหตุการณ์ และกระแสสังคมได้ชัดเจน ทำให้ในช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการสร้างประเด็นข่าวสารที่ไม่ชัดเจน โดยยังไม่มีการสร้างประเด็นข่าวสารจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง และมีการพาดหัวข่าวรองหน้าหนึ่งในปริมาณที่น้อย แต่มีการรายงานข่าวในหน้าข่าวต่อเนื่องอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงนี้มีการใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารที่ยังไม่ชัดเจน โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการจัดลำดับการนำเสนอประเด็นในหน้าข่าวต่อเนื่อง และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าว ทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของฝ่ายค้านในการนำเสนอข่าว โดยประเด็นข่าวสารที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอมากที่สุดในช่วงที่ 1 ได้แก่ ประเด็นข่าวสาร การต่อต้านของฝ่ายค้านและนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ ในขณะที่ประเด็นข่าวสารที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐสร้างความโดดเด่นมากที่สุดในช่วงที่ 1 ได้แก่ ประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายทหาร ในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร หลังจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ไต่สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ชัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

ในช่วงที่ 2 มีประเด็นข่าวสารเพิ่มเติม ได้แก่

6. ประเด็นข่าวสารปฏิกริยาของฝ่ายรัฐบาลต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองที่สั่งระงับมติ ครม. ที่เห็นชอบในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา กรณีการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

7. ประเด็นข่าวสารปฏิกริยาของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองที่สั่งระงับมติ ครม. ที่เห็นชอบในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา กรณีการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

ในช่วงที่ 2 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่ต่อเนื่อง และชัดเจน โดยเน้นไปที่ประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับคำตัดสินของศาลปกครอง เนื่องจากในช่วงนั้นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร เริ่มมีความชัดเจนในเรื่องการเรียงเรียงที่มาที่ไป และมีการดำเนินงานจากทุกฝ่ายที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนฝ่ายต่างๆ และกระแสสังคมในขณะนั้น เริ่มมีการแสดงทัศนะและความคิดเห็นที่ชัดเจน ทำให้กองบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งสามารถประเมินได้ว่าประเด็นคำตัดสินของศาลปกครองเป็นประเด็นที่อยู่ในกระแสสังคม และประชาชนให้ความสนใจอยู่ในขณะนั้น ทำให้ในช่วงที่ 2 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการสร้างวาระข่าวสารที่ชัดเจนมากกว่าในช่วงที่ 1 โดยมีการสร้างประเด็นข่าวสารจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง และข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่งในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น และยังคงมีการรายงานข่าวในหน้าข่าวต่อเนื่องอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงนี้เริ่มมีการใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารที่ชัดเจน โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการจัดลำดับการนำเสนอประเด็นในหน้าข่าวต่อเนื่อง และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของแหล่งข่าวในการนำเสนอข่าว โดยประเด็นข่าวสารที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอในช่วงที่ 2 มีปริมาณและการสร้างความโดดเด่นที่ใกล้เคียงกันทั้งสองประเด็น เนื่องจากประชาชนให้ความสนใจทั้งปฏิกริยาของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านต่อคำตัดสินของศาลปกครอง โดยนำเสนอผ่านสำนวนเขียนข่าวในเรื่องการโต้ตอบระหว่างสองขั้วอย่างเข้มข้น

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

ในช่วงที่ 3 มีประเด็นข่าวสารเพิ่มเติม ได้แก่

8. ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลหลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

9. ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

10. ประเด็นข่าวสารการตรึงกำลังของทหารไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
11. ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
12. ประเด็นข่าวสารท่าทีของกัมพูชาในเวทีโลกกรณีการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
13. ประเด็นข่าวสารท่าทีของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

ในช่วงที่ 3 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่ต่อเนื่องและชัดเจน โดยมีความหลากหลายในประเด็นการนำเสนอ เนื่องจากในช่วงนั้นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร เข้าสู่ช่วงสุดท้าย ซึ่งเป็นช่วงคลี่คลาย โดยมีการดำเนินการเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายของฝ่ายที่เกี่ยวข้องในหลายวาระ เช่น การแถลงลาออก การประชุมระดับทวิภาคี การตรึงกำลังทหาร เป็นต้นในช่วงนั้นกองบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งจึงเลือกประเด็นในการสร้างประเด็นข่าวสารที่หลากหลาย นอกจากกระแสสังคมที่ให้ความสนใจอย่างมากแล้ว ในช่วงนั้นข่าวที่ได้รับจากแหล่งข่าวในช่วงนั้นยังมีปริมาณที่มากทั้งจากส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ทำให้ในช่วงที่ 3 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการสร้างประเด็นข่าวสารที่หลากหลายมากกว่าในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 โดยมีการสร้างประเด็นข่าวสารจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวต่อเนื่องในปริมาณที่มาก โดยในช่วงนี้มีการใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารที่ชัดเจน และเข้มข้น โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการจัดลำดับการนำเสนอประเด็นในหน้าข่าวต่อเนื่อง และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของแหล่งข่าวในการนำเสนอข่าว โดยประเด็นข่าวสารที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอในช่วงที่ 3 มีปริมาณและการสร้างความโดดเด่นมากที่สุดที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่ ประเด็นข่าวสารการตรึงกำลังของทหารไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารฯ ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารฯ และประเด็นข่าวสารท่าทีของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารฯ โดยจะเห็นได้ว่าประเด็นข่าวสารที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอมากที่สุดทั้ง 3 วาระนั้น เป็นประเด็นข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับแหล่งข่าวฝ่ายความมั่นคง และแหล่งข่าวภูมิภาคแทบทั้งสิ้น

เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีแหล่งข่าวฝ่ายความมั่นคง และนักข่าวในส่วนภูมิภาคค่อนข้างมาก ทำให้ง่ายต่อการได้รับข่าวสารจากแหล่งข่าวในบริเวณ ดังกล่าว

1.2 หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชน มีการกำหนดประเด็นข่าวสารกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาล นายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ทั้งสิ้น 12 ประเด็น โดยแบ่งตามช่วงสถานการณ์ต่างๆ ได้ ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ในช่วงที่ 1 มีประเด็นข่าวสาร ดังนี้

1. ประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายรัฐบาล กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา
2. ประเด็นข่าวสารการต่อต้านของฝ่ายค้านและนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ
3. ประเด็นข่าวสารการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ
4. ประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายทหาร ในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร
5. ประเด็นข่าวสารผลกระทบต่อคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารและในประเทศ กัมพูชา

ในช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่ต่อเนื่อง และค่อนข้างชัดเจน เนื่องจากหนังสือพิมพ์มติชนเป็นหนังสือพิมพ์คุณภาพที่เน้นการนำเสนอข่าว นักที่รายงานข่าวเชิงลึกในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อสังคมและมีผลกระทบต่อชาติบ้านเมืองในขณะนั้น โดยมีเนื้อหาข่าวที่ค่อนข้างหนักและอ้างอิงข้อมูลทางวิชาการ ทำให้ในช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์มติชนมีการสร้างประเด็นข่าวสารที่ค่อนข้างชัดเจน โดยมีการสร้างประเด็นข่าวสารจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง พาดหัวข่าวรองหน้าหนึ่ง และการรายงานข่าวในหน้าข่าวต่อเนื่อง

อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งโดยมีการใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสาร แต่ไม่ชัดเจน อันเกิดจากนโยบายขององค์กรเองที่ไม่เน้นการใช้สำนวนข่าวที่หือหวา หรือเอนเอียงไปทางด้านใดด้านหนึ่งอย่างชัดเจน และกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารเป็นประเด็นที่ค่อนข้างซับซ้อน เกี่ยวพันกับบุคคลหลายฝ่าย ทำให้มีการสร้างความโดดเด่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งค่อนข้างยาก โดยเฉพาะในช่วงที่ 1 ซึ่งยังมีความคลุมเครือในหลายๆ เรื่อง โดยในช่วงนี้มีการใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารที่ไม่ชัดเจน โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการจัดลำดับการนำเสนอประเด็นในหน้าข่าวต่อเนื่อง และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของแหล่งข่าวในการนำเสนอข่าว โดยประเด็นข่าวสารที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอและมีการสร้างความโดดเด่นมากที่สุดในช่วงที่ 1 ได้แก่ ประเด็นข่าวสารการต่อต้านของฝ่ายค้านและนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล บัทมะ เนื่องจากเป็นประเด็นข่าวสารที่ต้องใช้การติดตามรายงานข่าวและการวิเคราะห์ข่าวเชิงลึก ซึ่งเป็นประเด็นข่าวสารที่หนังสือพิมพ์มติชนให้ความสนใจอยู่ในขณะนั้น

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ได้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

ในช่วงที่ 2 มีประเด็นข่าวสารเพิ่มเติม ได้แก่

6. ประเด็นข่าวสารปฏิกิริยาของฝ่ายรัฐบาลต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองที่สั่งระงับมติ ครม. ที่เห็นชอบในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา กรณีการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
7. ประเด็นข่าวสารปฏิกิริยาของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองที่สั่งระงับมติ ครม. ที่เห็นชอบในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา กรณีการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

ในช่วงที่ 2 หนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่ต่อเนื่องและชัดเจน โดยเน้นไปที่ประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับคำตัดสินของศาลปกครอง เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เนื่องจากในช่วงนั้นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร เริ่มมีความชัดเจนในเรื่องการเรียงเรียงที่มาที่ไป และมีการดำเนินงานจากทุกฝ่ายที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนแนวนโยบายขององค์กรหนังสือพิมพ์มติชนเอง ที่มีความชัดเจนในการตามข่าวการดำเนินงานของฝ่ายค้านในการยับยั้งความเสียหายอันจะเกิดขึ้นจากผลของแถลงการณ์ร่วมฯ ทำให้ในช่วงที่ 2 หนังสือพิมพ์มติชนมีการสร้างประเด็นข่าวสารที่ชัดเจนในเรื่องนี้ โดยมีการสร้างประเด็นข่าวสารจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และยังคงมีการรายงานข่าวในหน้าข่าวต่อเนื่องอย่างต่อเนื่อง โดยมีการใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารที่ชัดเจน โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการจัดลำดับการนำเสนอประเด็นในหน้าข่าวต่อเนื่อง และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของแหล่งข่าวในการนำเสนอข่าวที่ชัดเจนขึ้น โดยประเด็นข่าวสารที่หนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอในช่วงที่ 2 มีปริมาณและการสร้างความโดดเด่นที่ใกล้เคียงกันทั้งสองประเด็นเนื่องจากประชาชนให้ความสนใจทั้งปฏิกิริยาของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านต่อคำตัดสินของศาลปกครอง โดยนำเสนอผ่านสำนวนเขียนข่าวในเรื่องการโต้ตอบระหว่างสองขั้วอย่างเข้มข้น เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

ในช่วงที่ 3 มีประเด็นข่าวสารเพิ่มเติม ได้แก่

8. ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลหลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
9. ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
10. ประเด็นข่าวสารการตรึงกำลังของทหารไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
11. ประเด็นข่าวสารท่าทีของกัมพูชาในเวทีโลกกรณีการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

12. ประเด็นข่าวสารทำที่ของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

ในช่วงที่ 3 หนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่ต่อเนื่องและชัดเจน โดยมีความหลากหลายในประเด็นการนำเสนอ เนื่องจากในช่วงนั้นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร เข้าสู่ช่วงสุดท้าย ซึ่งเป็นช่วงคลี่คลาย โดยมีการดำเนินการเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายที่เกี่ยวข้องในหลายวาระ โดยมีความเข้มข้นในประเด็นความเคลื่อนไหวของฝ่ายต่างๆ หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก โดยมีการสร้างประเด็นข่าวสารจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวต่อเนื่องในปริมาณที่มาก โดยในช่วงนี้มีการใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารที่ชัดเจน และเข้มข้น โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการจัดลำดับการนำเสนอประเด็นในหน้าข่าวต่อเนื่อง และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของแหล่งข่าวในการนำเสนอข่าว โดยประเด็นข่าวสารที่หนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอในช่วงที่ 3 มีปริมาณและการสร้างความโดดเด่นมากที่สุดที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่ ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาฯ ประเด็นข่าวสารการตั้งกำลังของทหารไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารฯ และประเด็นข่าวสารทำที่ของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารฯ โดยหนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอประเด็นข่าวสารทั้ง 3 ประเด็นในลักษณะของการนำเสนอคำตอบและบทสรุปของกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร

1.3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ มีการกำหนดประเด็นข่าวสารกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ทั้งสิ้น 5 ประเด็น โดยแบ่งตามช่วงสถานการณ์ต่างๆ ได้ ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ในช่วงที่ 1 มีประเด็นข่าวสารเพียงประเด็นเดียว ได้แก่

1. ประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายรัฐบาล กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา

ในช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่ต่อเนื่อง และชัดเจน ในประเด็นการแก้ต่างให้กับฝ่ายรัฐบาล จากการทำฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมออกมาแสดงทัศนคติต่อการกระทำดังกล่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์โลกวันนี้เนื่องจากหนังสือพิมพ์โลกวันนี้เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีนโยบายองค์กรที่เน้นการนำเสนอประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับประเด็นการดำเนินงานของรัฐบาล ภายในรัฐสภา และการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาลในประเด็นที่ถูกกล่าวหาจากฝ่ายต่างๆ ทำให้ในช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการสร้างประเด็นข่าวสารที่ชัดเจน โดยมีการสร้างประเด็นข่าวสารจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง พาดหัวข่าวรองหน้าหนึ่ง และข่าวในหน้าข่าวต่อเนื่องอย่างต่อเนื่อง และเข้มข้น และมีการใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารที่ชัดเจน โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการจัดลำดับการนำเสนอประเด็นในหน้าข่าวต่อเนื่อง การตัดตอนเนื้อหาข่าว และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของแหล่งข่าวในการนำเสนอข่าว โดยในช่วงเวลาดังกล่าวมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบต่อฝ่ายรัฐบาล กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา เพียงแค่ประเด็นเดียวเท่านั้น

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ใต้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

ในช่วงที่ 2 มีประเด็นข่าวสารเพิ่มเติม ได้แก่

2. ประเด็นข่าวสารปฏิภิกิริยาของฝ่ายรัฐบาลต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองที่สั่งระงับมติ ครม. ที่เห็นชอบในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา กรณีการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

ในช่วงที่ 2 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่ต่อเนื่อง และชัดเจน ในประเด็นการแก้ต่างให้กับฝ่ายรัฐบาลจากการที่ฝ่ายค้าน และกลุ่มพันธมิตรใช้คำตัดสินของศาลปกครอง และการยื่นคำร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญในการเอาผิดการกระทำของฝ่ายรัฐบาลเนื่องจากในช่วงนั้นฝ่ายรัฐบาลถูกโจมตีอย่างหนักจากแหล่งข่าวและหนังสือพิมพ์หลายฉบับทำให้ในช่วงที่ 2 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการสร้างประเด็นข่าวสารที่ชัดเจนในเรื่องนี้ โดยมีการสร้างประเด็นข่าวสารจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และยังคงมีการรายงานข่าวในหน้าข่าวต่อเนื่องอย่างต่อเนื่อง โดยมีการใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารที่ชัดเจน โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการจัดลำดับการนำเสนอประเด็นในหน้าข่าวต่อเนื่อง การตัดตอนเนื้อหาข่าว และมีการใช้สีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของแหล่งข่าวในการนำเสนอข่าวที่ชัดเจนขึ้น โดยในช่วงเวลาดังกล่าวมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารปฏิภิกิริยาของฝ่ายรัฐบาลต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองที่สั่งระงับมติ ครม. ที่เห็นชอบในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา กรณีการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก เพียงแค่ประเด็นเดียวเท่านั้น

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก (8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

ในช่วงที่ 3 มีประเด็นข่าวสารเพิ่มเติม ได้แก่

3. ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลหลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

4. ประเด็นข่าวสารท่าทีของกัมพูชาในเวทีโลกกรณีการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

5. ประเด็นข่าวสารท่าทีของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

ในช่วงที่ 3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่ต่อเนื่อง โดยมีความชัดเจนในประเด็นการแก้ต่างให้กับฝ่ายรัฐบาลเหมือนในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 ในขณะที่ประเด็นอื่นๆ มีการนำเสนอที่ไม่ชัดเจนและไม่โดดเด่น แต่อย่างไรก็ตามประเด็นที่นำเสนอในช่วงนี้ล้วนแต่เป็นการนำเสนอประเด็นข่าวสารไปในแง่บวกทั้งสิ้น เนื่องจากในช่วงนั้นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร เข้าสู่ช่วงสุดท้าย ซึ่งเป็นช่วงคลี่คลาย โดยมีการนำเสนอข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายรัฐบาลในภาพรวมในแง่บวก โดยมีการสร้างประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลหลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกในปริมาณที่มาก ผ่านการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวและใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารที่ชัดเจน และเข้มข้น โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการจัดลำดับการนำเสนอประเด็นในหน้าข่าวต่อเนื่อง การตัดตอนเนื้อหาข่าว และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของแหล่งข่าวในการนำเสนอข่าว โดยประเด็นข่าวสารที่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้นำเสนอในช่วงที่ 3 ที่มีปริมาณและการสร้างความโดดเด่นมากที่สุดที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่ ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลหลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

1.4 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ มีการกำหนดประเด็นข่าวสารกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ทั้งสิ้น 11 ประเด็น โดยแบ่งตามช่วงสถานการณ์ต่างๆ ได้ ดังนี้

ช่วงที่ 1 นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา (18 มิถุนายน 2551-27 มิถุนายน 2551)

ในช่วงที่ 1 มีประเด็นข่าวสาร ดังนี้

1. ประเด็นข่าวสารการต่อต้านของฝ่ายค้านและนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ
2. ประเด็นข่าวสารการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ

3. ประเด็นข่าวสารผลกระทบต่อคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารและในประเทศกัมพูชา

ในช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่ต่อเนื่องชัดเจน และเข้มข้น โดยมุ่งเน้นในประเด็นเกี่ยวกับวาระชอนเร้นและผลประโยชน์แอบแฝงของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ที่เชื่อมโยงมาจากบุคคลในรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายทักษิณ ชินวัตร ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มพันธมิตรฯ โดยมีปัจจัยจากนโยบายขององค์กร ทำให้ทิศทางการกำหนดประเด็นข่าวสารเลือกที่จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับเรื่อง การตรวจสอบรัฐบาลอย่างชัดเจน ทำให้ในช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการสร้างประเด็นข่าวสารที่ชัดเจน โดยมีการสร้างประเด็นข่าวสารจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง พาดหัวข่าวรองหน้าหนึ่ง และข่าวในหน้าข่าวต่อเนื่องอย่างต่อเนื่อง และเข้มข้น และมีการใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารที่ชัดเจน โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการจัดลำดับการนำเสนอประเด็นในหน้าข่าวต่อเนื่อง การตัดตอนเนื้อหาข่าว และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของแหล่งข่าว ในการนำเสนอข่าว ตลอดจนการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวที่เข้มข้นในการนำเสนอข่าว โดยในช่วงเวลาดังกล่าวมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารการสร้างความปลอดภัยและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายรัฐบาล กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา เพียงแค่ประเด็นเดียวเท่านั้น โดยประเด็นข่าวสารที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันนำเสนอในช่วงที่ 3 ที่มีปริมาณและการสร้างความโดดเด่นมากที่สุดที่ใกล้เคียงกันได้แก่ ประเด็นข่าวสารการต่อต้านของฝ่ายค้านและนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ และประเด็นข่าวสารการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ

ช่วงที่ 2 ศาลปกครองกลางสั่งกำหนดมาตรการ หรือการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรี ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้มติ ครม. เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 และศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพรรคประชาธิปัตย์ ได้สวนกรณี “แถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา” ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่ (28 มิถุนายน 2551-7 กรกฎาคม 2551)

ในช่วงที่ 2 มีประเด็นข่าวสารเพิ่มเติม ได้แก่

4. ประเด็นข่าวสารปฏิกริยาของฝ่ายรัฐบาลต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองที่สั่งระงับมติ ครม. ที่เห็นชอบในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา กรณีการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
5. ประเด็นข่าวสารปฏิกริยาของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองที่สั่งระงับมติ ครม. ที่เห็นชอบในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา กรณีการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

ในช่วงที่ 2 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่ต่อเนื่องและชัดเจน ในประเด็นการสร้างความปลอดภัยให้กับฝ่ายค้าน และกลุ่มพันธมิตรในการใช้คำตัดสินของศาลปกครอง และการยื่นคำร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญในการเอาผิดการกระทำของฝ่ายรัฐบาล ในขณะที่เดียวกันก็นำเสนอประเด็นท่าทีและคำชี้แจงของฝ่ายรัฐบาลในแง่ของผู้กระทำผิด ผ่านการใช้สำนวนที่มีนัยยะที่เข้มข้น โดยมีการสร้างประเด็นข่าวสารจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และยังคงมีการรายงานข่าวในหน้าข่าวต่อเนื่องอย่างต่อเนื่อง โดยมีการใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารที่ชัดเจน โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการจัดลำดับการนำเสนอประเด็นในหน้าข่าวต่อเนื่อง การตัดตอนเนื้อหาข่าว และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของแหล่งข่าวในการนำเสนอข่าว ตลอดจนการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวที่เข้มข้นในการนำเสนอข่าว โดยประเด็นข่าวสารที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันนำเสนอในช่วงที่ 2 มีปริมาณและการสร้างความโดดเด่นใกล้เคียงกัน ทั้ง 2 ประเด็น แต่นำเสนอในคนละบริบทอย่างชัดเจน โดยประเด็นข่าวสารปฏิกริยาของฝ่ายรัฐบาลต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองฯ ถูกนำเสนอในลักษณะการเปรียบเทียบอย่างมีนัยยะ ตลอดจนประชดประชัน เพื่อชี้มูลความผิด ในขณะที่ประเด็นข่าวสารปฏิกริยาของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครอง ถูกนำเสนออย่างตรงไปตรงมาและมีความน่าเชื่อถือ

ช่วงที่ 3 มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
(8 กรกฎาคม 2551-31 สิงหาคม 2551)

ในช่วงที่ 3 มีประเด็นข่าวสารเพิ่มเติม ได้แก่

6. ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลหลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
7. ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
8. ประเด็นข่าวสารการตรึงกำลังของทหารไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
9. ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
10. ประเด็นข่าวสารท่าทีของกัมพูชาในเวทีโลกกรณีการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก
11. ประเด็นข่าวสารท่าทีของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

ในช่วงที่ 3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่ต่อเนื่อง ชัดเจน และเข้มข้นในประเด็นการสร้างความปลอดภัยให้กับฝ่ายค้าน และกลุ่มพันธมิตรในการใช้คำตัดสินของศาลปกครอง และการยื่นคำร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญในการเอาผิดการกระทำของฝ่ายรัฐบาล เหมือนในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 ในขณะที่ประเด็นอื่นๆ ก็มีการนำเสนอที่ชัดเจนและโดดเด่นเช่นกัน แต่ไม่เข้มข้น โดยเป็นการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่อยู่บนพื้นฐานเรื่องวาระซ่อนเร้นของฝ่ายรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร์ สุนทรเวช โดยประเด็นที่นำเสนอในช่วงนี้ล้วนแต่เป็นการนำเสนอประเด็นข่าวสารไปในแง่ลบทั้งสิ้น เนื่องจากในช่วงนั้นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารเข้าสู่ช่วงสุดท้าย ซึ่งเป็นช่วงคลี่คลาย และรัฐบาลกำลังอยู่ในช่วงเปราะบาง กำลังอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่มั่นคง จากการชุมนุมประท้วงของกลุ่มพันธมิตรฯ จึงเป็นช่วงที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้ประเด็นดังกล่าวในการโค่นล้มรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร์ สุนทรเวชอีกทาง

หนึ่งด้วย โดยมีการนำเสนอข่าวเพื่อโจมตีการกระทำของรัฐบาลในทุกทางอย่างต่อเนื่อง และมีปริมาณที่มาก ผ่านการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวและใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารที่ชัดเจน และเข้มข้น โดยมีการสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการจัดลำดับการนำเสนอประเด็นในหน้าข่าวต่อเนื่อง การตัดตอนเนื้อหาข่าว และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของแหล่งข่าวในการนำเสนอข่าว ตลอดจนการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวที่เข้มข้นในการนำเสนอข่าว โดยประเด็นข่าวสารที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันนำเสนอในช่วงที่ 3 มีปริมาณและการสร้างความโดดเด่นใกล้เคียงกัน ได้แก่ ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาล หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก และประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก แต่นำเสนอในคนละบริบทอย่างชัดเจน โดยประเด็นข่าวสารปฏิบัติการของฝ่ายรัฐบาลต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองฯ ถูกนำเสนอในลักษณะการเปรียบเทียบอย่างมีนัยยะ ตลอดจนประชดประชัน เพื่อชี้มูลความผิด ในขณะที่ประเด็นข่าวสารปฏิบัติการของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครอง ถูกนำเสนออย่างตรงไปตรงมาและมีความน่าเชื่อถือเหมือนกับลักษณะในการนำเสนอประเด็นข่าวสารในช่วงที่ 2

เปรียบเทียบการกำหนดประเด็นข่าวสารของหนังสือพิมพ์

1. เปรียบเทียบระหว่าง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กับ หนังสือพิมพ์มติชน (บริบทของหนังสือพิมพ์ไทยประเภทประชานิยมกับประเภทคุณภาพที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐกับหนังสือพิมพ์มติชนกำหนดประเด็นข่าวสารทั้ง 3 ช่วงไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งในแง่มุมมองและประเด็นในการนำเสนอในแต่ละช่วง แต่แตกต่างกันในเรื่องการสร้างจุดเด่นของประเด็นข่าวสาร โดยในภาพรวมและนโยบายขององค์กรนั้น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมที่มีทิศทางทางการเมืองไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างชัดเจน กำหนดประเด็นข่าวสารตามกระแสสังคมและความเอนเอียงทางความคิดของผู้รับสารในช่วงเวลานั้นๆ ในขณะที่หนังสือพิมพ์มติชน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์

ประเภทคุณภาพที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น กำหนดประเด็นข่าวสารตามประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อสังคมและมีผลกระทบต่อชาติบ้านเมืองโดยรวมในขณะนั้น ผ่านการนำเสนอข่าวเชิงลึก

โดยหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับกำหนดประเด็นข่าวสารในช่วงที่ 1 ในหลายประเด็น เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าว มีเหตุการณ์เกิดขึ้นในหลายวาระและผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายออกมาแสดงทัศนะ อีกทั้งยังมีความคลุมเครือในประเด็นต่างๆ ทำให้ยังไม่มีทิศทางการนำเสนอประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่แน่ชัด โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐสร้างความโดดเด่นในประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับการสร้างความชอบธรรมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายทหาร ในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร หลังจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล บัทมะ มากที่สุด เนื่องจากบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความสนใจในเรื่องสวัสดิภาพของคนไทยบริเวณชายแดนและในประเทศกัมพูชา เพราะเป็นประเด็นที่ไม่กระทบต่อทัศนะของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และยังเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคนไทยทุกฝ่าย อีกทั้งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเองมีแหล่งข่าวความมั่นคงและนักข่าวที่อยู่ในส่วนภูมิภาคเป็นจำนวนมาก ทำให้ในแต่ละวันมีปริมาณข่าวในประเด็นดังกล่าวมีจำนวนมาก ในขณะที่หนังสือพิมพ์มติชนสร้างความโดดเด่นในประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับประเด็นข่าวสารการต่อต้านของฝ่ายค้านและนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล บัทมะ เนื่องจากบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนให้ความสนใจในเรื่องการยับยั้งการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในเชิงลึก โดยเจาะลงไปในเรื่องการดำเนินงานของฝ่ายค้านฯ เพราะประเด็นดังกล่าว บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์มติชนมีความเห็นว่าเป็นประเด็นเชิงวิชาการที่มีความซับซ้อน ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม และผู้รับสารส่วนใหญ่ยังไม่มีความกระจ่างในเรื่องดังกล่าว จึงมีคุณค่าความเป็นข่าวโดยสอดคล้องกับนโยบายขององค์กรอีกด้วย

ในช่วงที่ 2 หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับสร้างความโดดเด่นในประเด็นข่าวสารในเรื่องเดียวกัน ได้แก่ ประเด็นข่าวสารปฏิบัติการของฝ่ายรัฐบาลต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองฯ และประเด็นข่าวสารปฏิบัติการของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองฯ โดยเป็นการรายงานการดำเนินงานเท่าที่ และทัศนะ ตลอดจนการตอบโต้กันระหว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านอย่างเข้มข้น โดยเน้นประเด็นการโจมตีและเอาผิดฝ่ายรัฐบาลของฝ่ายค้าน

ในช่วงที่ 3 หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับนำเสนอประเด็นข่าวสารในหลายประเด็น เนื่องจากเป็นช่วงที่เป็นบทสรุปของกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ซึ่งมีเหตุการณ์เกิดขึ้นในหลายวาระและผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายออกมาแสดงทัศนะในภาพรวม โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐยังคงสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับฝ่ายความมั่นคงในลักษณะเดียวกับช่วงที่ 1 ได้แก่ประเด็นข่าวสารการตรึงกำลังของทหารไทย-กัมพูชา ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารฯ และประเด็นข่าวสารท่าทีของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารฯ โดยมีเหตุผลการสร้างความสำเร็จให้กับประเด็นข่าวสารเดียวกับการสร้างความโดดเด่นในประเด็นข่าวสาร ในช่วงที่ 1 ในขณะที่หนังสือพิมพ์มติชนสร้างความโดดเด่นในประเด็นข่าวสารในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบทสรุปของกรณีพิพาทดังกล่าว อันได้แก่ ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาฯ ประเด็นข่าวสารการตรึงกำลังของทหารไทย-กัมพูชา บริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารฯ และประเด็นข่าวสารท่าทีของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารฯ โดยมีเหตุผลการสร้างความสำเร็จให้กับประเด็นข่าวสารเดียวกับการสร้างความโดดเด่นในประเด็นข่าวสาร ในช่วงที่ 1 เช่นเดียวกัน

โดยกลยุทธ์ในการนำเสนอประเด็นข่าวสารของหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับ มีการใช้กลยุทธ์การกำหนดประเด็นข่าวสารในลักษณะเดียวกัน ได้แก่ การสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการจัดลำดับการนำเสนอประเด็นในหน้าข่าวต่อเนื่อง และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของแหล่งข่าวในการนำเสนอข่าว โดยมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารโดยการตัดตอนเนื้อหาข่าวและการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวเช่นกัน แต่มีในปริมาณที่น้อย โดยใช้ลีลาการเขียนข่าวที่มีนัยยะและปลูกเร้าอารมณ์ในการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งเท่านั้น แต่ไม่ชัดเจน

2. เปรียบเทียบระหว่าง หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ กับ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน (บริบทของหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น)

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้กับหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันกำหนดประเด็นข่าวสารทั้ง 3 ช่วง ไปในทิศทางที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ทั้งในแง่มุมมองและประเด็นในการนำเสนอในแต่ละช่วง โดยในภาพรวมและนโยบายขององค์กรนั้น หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์

ที่มีทิศทางทางการเมืองที่สนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาล กำหนดประเด็นข่าวสารตามสถานการณ์และนโยบายของฝ่ายรัฐบาลที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นๆ ในขณะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีทิศทางทางการเมืองที่ต่อต้านการดำเนินงานของรัฐบาล นายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช และสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มพันธมิตรฯ กำหนดประเด็นข่าวสารตามนโยบายและการดำเนินงานของกลุ่มพันธมิตร ตลอดจนการดำเนินงานเพื่อเอาผิดฝ่ายรัฐบาลของฝ่ายค้าน และฝ่ายที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล

โดยในช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการกำหนดประเด็นข่าวสารที่ชัดเจนโดยมุ่งเน้นในประเด็นข่าวสารการสร้างภาพรวมและการแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายรัฐบาล กรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา เพียงประเด็นข่าวสารเดียวเท่านั้น โดยมีปัจจัยในการเลือกประเด็นข่าวสารจากนโยบายขององค์กร และข้อจำกัดในเรื่องนักข่าวและแหล่งข่าวส่วนภูมิภาค ตลอดจนการเลี้ยงที่จะนำเสนอประเด็นข่าวสารเกี่ยวกับฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลอีกด้วย ในขณะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันสร้างความโดดเด่นในประเด็นข่าวสารประเด็นข่าวสารการต่อต้านของฝ่ายค้านและนักการเมือง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ และประเด็นข่าวสารการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ โดยมีปัจจัยในการเลือกประเด็นข่าวสารจากนโยบายขององค์กรเช่นกัน แต่เนื่องจากการดำเนินงานของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลมีหลายประเด็นและหลายฝ่าย ทำให้การกำหนดประเด็นข่าวสารในช่วงที่ 1 ของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันถูกนำเสนอในหลากหลายประเด็นมากกว่าหนังสือพิมพ์โลกวันนี้

ในช่วงที่ 2 หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับสร้างความโดดเด่นในประเด็นข่าวสารเรื่องคำตัดสินของศาลปกครอง ตลอดจนการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญของกลุ่มพันธมิตรฯ โดยหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนอย่างเข้มข้น โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้มุ่งเน้นนำเสนอประเด็นข่าวสารปฏิกิริยาของฝ่ายรัฐบาลต่อกรณีคำตัดสินของศาลปกครองฯ ในบริบทการสร้างภาพรวมและการแก้ต่างให้กับฝ่ายรัฐบาลเพียงประเด็นเดียว ในขณะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันกำหนดประเด็นข่าวสารทั้งปฏิกิริยาของฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล แต่แตกต่างกันในแง่บริบทการนำเสนอ โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันนำเสนอปฏิกิริยาของฝ่ายค้านในบริบทการรายงานการดำเนินการของฝ่ายค้านในการเอาผิดฝ่ายรัฐบาลโดยชอบธรรม ในขณะที่นำเสนอปฏิกิริยาของฝ่ายรัฐบาลในบริบทของผู้กระทำผิด

ในช่วงที่ 3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้นำเสนอประเด็นข่าวสารในหลายประเด็น โดยเป็นประเด็นที่นำเสนอบทสรุปกรณีพิพาทฯ ในเชิงบวก แต่ไม่เข้มข้น โดยยังคงเน้นสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารในเรื่องการสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายรัฐบาล ได้แก่ ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลหลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก ประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ในประเด็นการแถลงลาออกจากตำแหน่งของ นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ในขณะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน นำเสนอประเด็นข่าวสารในหลายประเด็นเช่นกัน แต่มีการนำเสนอข่าวในส่วนภูมิภาคด้วย เนื่องจากมีสถานการณ์กลุ่มพันธมิตรฯ บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ในขณะนั้น ทำให้มีแหล่งข่าว ส่วนภูมิภาคในการส่งข่าวมายังส่วนกลาง โดยในช่วงที่ 3 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน สร้างความโดดเด่นในประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาล หลังจากมติที่ประชุม คณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก และประเด็นข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา หลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ในบริบทการนำเสนอในลักษณะเดียวกับในช่วงที่ 2

โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการใช้กลยุทธ์ในการนำเสนอประเด็นข่าวสาร ได้แก่ การสร้างความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารจากการจัดลำดับการนำเสนอประเด็นในหน้าข่าว ต่อเนื่อง และมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวทั้งที่แฝงนัยยะและไม่แฝงนัยยะผ่านการอ้างอิงคำพูดและการกระทำของแหล่งข่าวในการนำเสนอข่าว การตัดตอนเนื้อหาข่าว โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวเช่นกัน แต่มีในปริมาณที่น้อย โดยมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวที่มีนัยยะและปลุกเร้าอารมณ์ ในการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งเท่านั้น แต่ไม่ชัดเจน ในขณะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ใช้กลยุทธ์ในการนำเสนอประเด็นข่าวสารในทุกรูปแบบ อย่างชัดเจน โดยมีการตัดตอนเนื้อหาข่าว และใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าว ตลอดจนลีลาการเขียนข่าวที่มีนัยยะและปลุกเร้าอารมณ์ ที่เข้มข้น

3. เปรียบเทียบระหว่าง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน กับ หนังสือพิมพ์โลกวันนี้และ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน (บริบทของหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้นกับหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน กับ หนังสือพิมพ์โลกวันนี้และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มีการกำหนดประเด็นข่าวสารที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้นมีการกำหนดประเด็นข่าวสารที่ค่อนข้างชัดเจน โดยมีลักษณะการสร้างประเด็นข่าวสารตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นๆ ในมิติต่างๆ รอบด้านอย่างค่อนข้างตรงไปตรงมาโดยอยู่บนพื้นฐานของคุณค่าข่าวและนโยบายการนำเสนอข่าวของแต่ละองค์กรในช่วงนั้นๆ ในขณะที่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น มีการกำหนดประเด็นข่าวสารที่ชัดเจน โดยมีลักษณะการสร้างประเด็นข่าวสารตามนโยบายขององค์กรที่มีแนวทางการสนับสนุนวิชาการเมืองที่ค่อนข้างชัดเจนและตามสถานการณ์ของฝ่ายของตนที่กำลังได้เปรียบ หรือเสียเปรียบในขณะนั้น ผ่านการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่เข้มข้น

โดยในช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน มีการกำหนดประเด็นข่าวสารที่ค่อนข้างชัดเจน โดยมุ่งเน้นในประเด็นข่าวสารที่หลากหลายอันเกิดจากประเด็นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารเป็นประเด็นใหม่ในขณะนั้น เกี่ยวพันกับหลายฝ่าย และเป็นประเด็นที่ยังคลุมเครือและซับซ้อน ยังไม่สามารถจับทิศทางของเหตุการณ์ และกระแสสังคมได้ชัดเจน ทำให้ในช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนมีการสร้างประเด็นข่าวสารที่ไม่ชัดเจนไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง โดยหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารจากนโยบายและข้อจำกัดในองค์กรของตนในขณะนั้น ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐสามารถนำเสนอประเด็นข่าวสารได้ในหลายประเด็นและมีข่าวสารที่จะนำเสนอต่อวันในปริมาณที่มาก เนื่องจากมีแหล่งข่าวและนักข่าวภูมิภาคในจำนวนมาก แต่เป็นในลักษณะการรายงานข่าวตามสถานการณ์ และเปิดกรอบหน้าหนึ่งให้กับชาวเบา ในขณะที่หนังสือพิมพ์มติชนไม่สามารถนำเสนอข่าวประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์บริเวณชายแดนได้ดี แต่สามารถรายงานข่าวในประเด็นต่างๆ ในเชิงลึก และให้ความสำคัญในการพาดหัวข่าวในประเด็นที่เป็นข่าวหนักอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น ในส่วนของหนังสือพิมพ์โลกวันนี้และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีการสร้างประเด็นข่าวสารที่ชัดเจนและเข้มข้น โดยหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับสร้างความโดดเด่นให้กับประเด็นข่าวสารจากนโยบายขององค์กรอย่างเต็มที่ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงมีการกำหนดประเด็นข่าวสารที่ชัดเจนตั้งแต่ช่วงที่ 1 เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายตนในขณะนั้น เช่น หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันนำเสนอประเด็นข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในประเด็นข่าวสารเรื่องการต่อต้านการกระทำของรัฐบาล เพื่อสนับสนุนการประท้วงของกลุ่มพันธมิตรฯ และปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนออกมาร่วมแสดงพลัง เป็นต้น

ในช่วงที่ 2 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้นกับ หนังสือพิมพ์โลกวันนี้และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น มีการสร้างความโดดเด่นในประเด็นข่าวสารเรื่องคำตัดสินของศาลปกครอง ตลอดจนการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญของกลุ่มพันธมิตรฯ ที่ชัดเจน แต่แตกต่างกันที่วัตถุประสงค์ของการนำเสนอ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอประเด็นข่าวสาร ดังกล่าว ตามแนวทางการเล่นข่าวในเชิงคุณค่าข่าวและนโยบายองค์กรของตน ในขณะที่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันนำเสนอประเด็นข่าวสารตามนโยบายทางการเมืองขององค์กรของตนและสถานการณ์ของฝ่ายของตนที่กำลังได้เปรียบ หรือเสียเปรียบในขณะนั้น

ในช่วงที่ 3 หนังสือพิมพ์ทั้งสี่ฉบับนำเสนอประเด็นข่าวสารในหลายประเด็น โดยหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้นมีการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่เป็นประเด็นที่นำไปสู่บทสรุปกรณีพิพาท ได้แก่ ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและนักการเมืองที่ต่อต้านการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาฯ ประเด็นข่าวสารการตั้งกำลังของทหารไทย-กัมพูชาบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารฯ และประเด็นข่าวสารท่าทีของรัฐบาลไทย-กัมพูชากรณีการประชุมเจรจาระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารฯ โดยหลังจากนายพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลาออกจากตำแหน่ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนมีการปิดประเด็นข่าวสารของตนในแต่ละประเด็นในเชิงบวกที่ชัดเจน โดยเน้นการสร้าง ความโดดเด่นของประเด็นข่าวสารในเรื่องการสร้างภาพลักษณ์ให้กับฝ่ายรัฐบาล ได้แก่ ประเด็นข่าวสารความเคลื่อนไหวและการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลหลังจากมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกประกาศรับปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ในประเด็นการแถลงลาออกจากตำแหน่งของนายพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ในขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยที่มีทิศทางทางการเมืองโอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งค่อนข้างชัดเจนนำเสนอประเด็นข่าวสารที่มุ่งเน้นการแสดงความชอบธรรมให้ฝ่ายตน โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการนำเสนอประเด็นข่าวสารเพื่อนำไปสู่บทสรุปกรณีพิพาทในเชิงบวก แต่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันยังคงใช้ประเด็นข่าวสารในเรื่องกรณีพิพาทในการโค่นล้มรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวชต่อไปโดยไม่มีการปิดประเด็นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารแต่อย่างใด

โดยหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมือง ในขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น มีการใช้กลยุทธ์ในการนำเสนอประเด็นข่าวสารที่คล้ายคลึงกัน แต่มีความแตกต่างกันในเครื่องมือที่ใช้ โดยหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น จะใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในเชิงชี้นำมากกว่า ได้แก่ การตัดตอนเนื้อหาข่าว และการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าว ตลอดจนลีลาการเขียนข่าวที่แฝงนัยยะและปลุกเร้าอารมณ์อย่างเข้มข้น

ส่วนที่ 2 วาทะใดบ้างที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช นำเสนอโดยฝ่ายใด และมีการใช้กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมายอย่างไร

วาทะที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช สามารถจำแนกได้ 4 ชุดวาทะ โดยแบ่งเป็นวาทะย่อยได้ 8 วาทะย่อย โดยมีวิธีการใช้กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย ดังนี้

(1) วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดน

จากการประมวลวาทะและการวางกรอบความหมายของวาทะ สามารถจำแนกวาทะย่อยได้ 2 วาทะย่อย ได้แก่

1.1 วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับกรกระทำของฝ่ายตนเอง

ฝ่ายรัฐบาล

ฝ่ายรัฐบาลใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวแตกต่างกันไปในทั้ง 3 ช่วง ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 ฝ่ายรัฐบาลใช้วาทะการรักษามลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายนพดล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความชอบธรรมผ่านการอ้างอิงองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้องและเลือกใช้วาทะในการปฏิเสธข้อกล่าวหาจากฝ่ายที่ต่อต้าน ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น
- การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อสนับสนุนการกระทำของตนที่ถูกต้องและชอบธรรมของตน
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นการรับรองความถูกต้องในการลงนามในแถลงการณ์ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย
- ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นความชัดเจนของเอกสารประกอบแถลงการณ์

โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ช่วงที่ 2 ฝ่ายรัฐบาลใช้วาทะการรักษามลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง ในกรณีคำตัดสินของศาลปกครองและชี้แจงการกระทำต่อศาลรัฐธรรมนูญ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความชอบธรรมผ่านการอ้างอิงองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้องและ แต่ยังคงปฏิเสธข้อกล่าวหาจากฝ่ายที่ต่อต้านในเรื่องการสูญเสียอธิปไตยเหนือดินแดน ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น
- การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจและการปฏิบัติตามคำสั่งศาล ในขณะที่เดียวกันก็ใช้ การเน้นย้ำวาทะเพื่อปฏิเสธข้อกล่าวหา
- นอกจากนี้ยังใช้การพยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลหลังจากคำตัดสินของศาลปกครอง การหลบเลี่ยงการถูกสัมภาษณ์ในฐานะจำเลย โดยจะกล่าวถึงเหตุผลดังกล่าว ในเชิงหักล้างเหตุผลนั้นๆ เมื่อแหล่งข่าวถูกสัมภาษณ์เท่านั้น

โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการเลือกภาวะผ่านการให้สัมภาษณ์มาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของภาวะนี้

ช่วงที่ 3 ฝ่ายรัฐบาลใช้วาทะการรักษามลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับกรกระทำของฝ่ายตนเอง ในกรณีการแถลงลาออกจากตำแหน่งของ นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกภาวะ โดยเลือกใช้วาทะในการเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความต้องการชอบธรรมให้กับตนเองอย่างชัดเจนผ่านการอ้างอิงการทำงานของฝ่ายตน และอ้างอิงองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยปฏิเสธข้อกล่าวหาจากฝ่ายที่ต่อต้าน ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น
- การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจและการปฏิบัติตามคำสั่งศาล ในขณะเดียวกันก็ใช้การเน้นย้ำวาทะเพื่อปฏิเสธข้อกล่าวหา เช่น “ยืนยัน” “เป็นเท็จทั้งสิ้น” “ข้อกล่าวหา” เป็นต้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น เช่น ประเด็นความรักชาติ และการทำงานอย่างเต็มที่เพื่อปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดน
- ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นการดำเนินงานที่ผิดพลาดและขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ ตลอดจนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำครั้งนี้ และไม่พูดถึงกรณีการที่ฝ่ายต่อต้านออกมาเอาผิด โดยจะพูดถึงเมื่อแหล่งข่าวถูกสัมภาษณ์เท่านั้น

โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการเลือกภาวะผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของภาวะนี้

ฝ่ายทหาร

ฝ่ายทหารใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของภาวะดังกล่าวในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 ฝ่ายทหารใช้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายนพดล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกวาทะในเชิงการสร้างความชอบธรรมให้กับตนเอง โดยอ้างอิงหน้าที่ปฏิบัติและอ้างอิงองค์การและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น
- การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อสนับสนุนการกระทำของตนที่ถูกต้องและชอบธรรมของตน เช่น “ยืนยัน” “ไม่รุกราน” “ไม่เสียดินแดน” “มีหน้าที่ปกป้อง” เป็นต้น

โดยฝ่ายทหารใช้กลวิธีทั้งการเลือกวาทะและการเน้นย้ำวาทะผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวแตกต่างกันไป โดยปรากฏในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 3 ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายนพดล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ปฏิบัติและการกระทำที่ถูกต้องชอบธรรมในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ตลอดจนการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดนของรัฐบาล โดยอ้างอิงการรายงานข่าวการแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าว
- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องการสร้างความชอบธรรมในเรื่องการรักษาอธิปไตยเหนือดินแดน เช่น “ยัน” “ไม่เสียดินแดน” “รับรอง” “ไม่มีผลกระทบ” เป็นต้น

- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นการดำเนินงาน โดยถูกต้องและชอบธรรมของฝ่ายรัฐบาลและแก้ต่างในกรณีฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ให้ข่าวเรื่องการเสียชีวิตโดยเหนือดินแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้วางตำแหน่งทั้งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าวอีกด้วย โดยนำเสนอในข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่งมากที่สุด เนื่องจากหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ให้ความสำคัญในการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในเรื่องการดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องการเมืองภายในประเทศและการอภิปรายในสภาในช่วงนั้นๆมากกว่าการติดตามประเด็นที่ต่อเนื่องยาวๆ เช่นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารหรือการเมืองระหว่างประเทศ โดยจะนำเสนอการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในวาระที่สำคัญๆเท่านั้น

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวและเขียนความนำที่มีลักษณะชี้แนะ แต่ไม่มีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความความนำ หรือเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ โดยความคิดเห็นของกองบรรณาธิการจะถูกเขียนในบทบรรณาธิการหรือบทความพิเศษเท่านั้น โดยในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้ หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้การวางรูปแบบทางภาษาเพื่อชี้แนะผ่านการอ้างการให้ข่าวของแหล่งข่าวเท่านั้น

แต่ไม่มีการยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาใช้เน้นอย่างชัดเจน โดยไม่มีการหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งหรือความนำเพื่อสร้างความโดดเด่นหรือตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้แต่อย่างใด เป็นเพียงการอ้างอิงคำพูดของแหล่งข่าวมาสรุปเท่านั้น

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวของแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลในประเด็นการสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายรัฐบาลในการกระทำดังกล่าว เป็นลำดับต้นๆ โดยเชื่อมโยงเหตุและผลต่อจากความนำที่ผู้เขียนข่าวอ้างไว้ แต่ไม่มีการใช้สำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้แนะแต่อย่างใด

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นการโจมตีของฝ่ายค้านในการอภิปรายไม่ไว้วางใจ เป็นต้น

โดยนำเสนอประเด็นดังกล่าวบ้าง แต่มีความถี่ในปริมาณที่น้อยและไม่ชัดเจน โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ช่วงที่ 3 หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง ในกรณีการแถลงลาออกจากตำแหน่งของนายพล ปัทมะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความชอบธรรมให้กับนายพล ปัทมะในเรื่องการแถลงลาออกจากตำแหน่งในบริบทของการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประเทศชาติในเรื่องการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ตลอดจนการลาออกในครั้งนี้เป็นการเสียสละเพื่อประเทศชาติ โดยอ้างอิงการรายงานข่าว การแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าว
- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องการสร้างความชอบธรรมให้กับนายพล ปัทมะ เช่น “โซวสปริต” “เสียสละ” “ถูกบีบคั้น” “ถูกกล่าวหา”
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นการลาออกโดยชอบธรรมและทำเพื่อประเทศชาติของนายพล ปัทมะและ แก่ต่างในเรื่องการลาออกจากตำแหน่งเพื่อหลีกเลี่ยงความผิดในการละเมิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมานั้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้วางตำแหน่งทั้งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าวอีกด้วย โดยนำเสนอในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งมากที่สุด แต่มีความถี่ในการนำเสนอไม่มากนัก เนื่องจากเป็นวาระสำคัญแต่ไม่ใช่ข่าวที่ต้องติดตามในระยะยาว และในช่วงนั้นมีประเด็นทางการเมืองในหลายประเด็น อีกทั้งยังมีประเด็นอื่นๆเกี่ยวกับปราสาทพระวิหารที่ต้องนำเสนออีกด้วย จึงทำให้ต้องนำเสนอประเด็นการแถลงลาออกของนายพล ปัทมะ ในปริมาณที่ไม่มากนัก แต่มีการวางกรอบที่ชัดเจน ทั้งการพาดหัวข่าวและการใช้ภาพประกอบเพื่อแสดงถึงความชอบธรรมในการลาออกครั้งนี้

การสร้างความคิดโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวและเขียนความนำที่มีลักษณะชี้้นำโดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าว ในการพาดหัวข่าว บทความความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ โดยชี้นำ และวางกรอบความคิดให้กับผู้อ่านอย่างชัดเจน

แต่ไม่มีการยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาใช้เน้นอย่างชัดเจน โดยไม่มีการหยิบ คำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งหรือความนำเพื่อ สร้างความโดดเด่นหรือตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้แต่อย่างใด เป็นเพียงการอ้างอิง คำพูดของแหล่งข่าวมาสรุปเท่านั้น

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เรียบเรียงเนื้อหาข่าวจาก การให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวของแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล ได้แก่ นายณพดล ปัทมะ โดยชี้แจงเหตุผลความจำเป็นและสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายรัฐบาล ในการกระทำความผิดกล่าว เป็นประเด็นต้นๆ โดยเชื่อมโยงเหตุและผลต่อจากความนำที่ผู้เขียนข่าว อ้างไว้ ผ่านการใช้สำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้นำ

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นฝ่ายค้านเอาผิดการกระทำที่ขัดต่อ กฎหมายรัฐธรรมนูญของนายณพดล ปัทมะ เป็นต้น

โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบ การนำเสนอมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

1.2 วาทะการรักษามลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำ ของรัฐบาล

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลใช้กลยุทธ์การวางกรอบ ความหมายของวาทะดังกล่าวแตกต่างกันไปในทั้ง 3 ช่วง ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 ฝ่ายค้านใช้วาทะการรักษามลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้าน การกระทำของรัฐบาลในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายณพดล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกภาวะ โดยเลือกใช้ภาวะในเชิงการสร้างความชอบธรรมในการต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลผ่านการอ้างอิงการดำเนินงานของรัฐบาลและหลักฐานเชิงวิชาการ และเลือกใช้ภาวะในการแสดงให้เห็นถึงความผิดพลาดในการดำเนินงานของรัฐบาล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นการนำเสนอความจริงในเชิงการตรวจสอบการกระทำของรัฐบาลโดยอ้างข้อมูลทางวิชาการ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับแผนผังที่ทับซ้อนกันระหว่างไทยและกัมพูชา เป็นต้น เพื่อสนับสนุนและกล่าวโทษการกระทำของฝ่ายรัฐบาลที่ทำให้ไทยต้องเสียอธิปไตยเหนือดินแดน
- ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นเหตุผลและความจำเป็นในการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ตลอดจนข้อตกลงในเวทีโลกของทั้งสองประเทศ

โดยฝ่ายค้านใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการอภิปรายมาใช้เป็นกลยุทธ์หลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ช่วงที่ 2 ฝ่ายค้านใช้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในกรณีคำตัดสินของศาลปกครองและชี้แจงการกระทำต่อศาลรัฐธรรมนูญ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกภาวะ โดยเลือกใช้ภาวะในเชิงการสร้างความชอบธรรมในการใช้คำตัดสินของศาลปกครองในการคัดค้านการลงนามในแถลงการณ์ ดังกล่าว ในเวทีโลก เพื่อปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดน และการเลือกภาวะในการโจมตีการทำงานของฝ่ายรัฐบาล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น เช่น ประเด็นความจริงจังในการปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดน โดยปราศจากวาระซ่อนเร้น อันได้แก่ การปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ และการโค่นล้มรัฐบาล และประเด็นการใช้คำตัดสินของศาลปกครองในการยื่นเรื่องในเวทีโลกของฝ่ายค้าน เป็นต้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความชอบธรรมและการทำงานที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของฝ่ายตนในการปกป้องประเทศชาติ

โดยฝ่ายค้านใช้กลวิธีการเลือกภาวะและสัญญาผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลยุทธ์หลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ช่วงที่ 3 ฝ่ายค้านใช้วาทะการรักษามลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในกรณีการแถลงลาออกจากตำแหน่งของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองในการเอาผิดนายนพดล ปัทมะและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยอ้างเรื่องการทำให้ไทยต้องสูญเสียต่อการสูญเสียอธิปไตยเหนือดินแดนและสิทธิอันควรจะได้รับจากการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารฝ่ายเดียวของกัมพูชา ผ่านการอ้างอิงการดำเนินงานของรัฐบาล คำตัดสินของคณะกรรมการมรดกโลก และกฎหมายรัฐธรรมนูญ
- การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อตอกย้ำการกระทำที่ผิดพลาดของรัฐบาลจนทำให้ประเทศต้องสูญเสียต่อการเสียดินแดน
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นการเสียสิทธิอันควรจะได้รับจากการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารฝ่ายเดียวของกัมพูชา เป็นต้น เนื่องจากเป็นประเด็นที่ประชาชนให้ความสนใจในขณะนั้น

โดยฝ่ายค้านฯ ใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

กลุ่มพันธมิตรฯ

กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้วาทะการรักษามลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายนพดล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกวาทะและสัญลักษณ์ โดยเลือกใช้วาทะและสัญลักษณ์ในเชิงการสร้างความชอบธรรมในการต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลผ่านการอ้างอิงการดำเนินงานที่ผิดพลาดตลอดจนวาระซ่อนเร้นของรัฐบาล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น

- การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่ผิดพลาดของฝ่ายรัฐบาลจนทำให้สูญเสียต่อการสูญเสียอธิปไตยเหนือดินแดนโดยรอบปราสาทพระวิหาร
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นผลประโยชน์แอบแฝงของรัฐบาล นายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุขนทรวุฑฒินายสมัคร สุขนทรวุฑฒินายกรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร กับประเทศกัมพูชา จนทำให้ไทยต้องสูญเสียต่อการเสียดินแดน

โดยฝ่ายค้านใช้กลวิธีการเลือกวาทะและการเน้นย้ำวาทะผ่านการขึ้นเวทีปราศรัยมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ของนายนพดล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความชอบธรรมและการรายงานการดำเนินงานของฝ่ายค้านฯ และกลุ่มพันธมิตรในการต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในทุกประเด็น โดยเฉพาะประเด็นการแลกอธิปไตยเหนือดินแดนกับผลประโยชน์ของบุคคลในฝ่ายรัฐบาล นายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุขนทรวุฑฒินายสมัคร สุขนทรวุฑฒินายกรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ตลอดจนการสร้างความชอบธรรมในการต่อต้านรักษาอธิปไตยเหนือดินแดนของรัฐบาล โดยอ้างถึงการรายงานข่าวการแถลงข่าว การอภิปรายของฝ่ายค้านฯ การปราศรัยและประท้วงของกลุ่มพันธมิตร การประชุมทางวิชาการของนักวิชาการ ตลอดจนการให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าว ตัวอย่างเช่น
- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องการดำเนินงานของรัฐบาลที่ทำให้ประเทศไทยสูญเสียต่อการสูญเสียอธิปไตยเหนือดินแดน เช่น “แฉ” “เปิดโปง” “ขายชาติ” “ยกดินแดน” เป็นต้น

- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นการโจมตีการกระทำของฝ่ายรัฐบาลที่ทำให้ประเทศไทยเสี่ยงต่อการเสียอธิปไตยเหนือดินแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ตลอดจนสร้างความชอบธรรมในการดำเนินงานของฝ่ายค้านฯ และกลุ่มพันธมิตรฯ ในการต่อต้านและเอาผิดการกระทำของฝ่ายรัฐบาล ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันยังมีข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าวอีกด้วย โดยนำเสนอในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งอย่างเข้มข้นและชัดเจน เนื่องจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันติดตามประเด็นการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ที่เชื่อมโยงจากการดำเนินงานของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตรอยู่แล้ว โดยติดตามในเรื่องวาระซ่อนเร้นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารมาตั้งแต่ต้นปี 2551 จึงมีการนำเสนอข่าวในประเด็นนี้ที่ต่อเนื่อง และเมื่อนายนพดล ปัทมะ ลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันจึงให้ความสนใจในประเด็นนี้ในขณะนั้นเป็นพิเศษ

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวและเขียนความนำที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ โดยชี้หน้าและวางกรอบความคิดให้กับผู้อ่านอย่างชัดเจนและเข้มข้น

การยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาเน้น โดยหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง เพื่อสร้างความโดดเด่นและตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวของแหล่งข่าวฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาลในประเด็นการสร้างความชอบธรรมและการดำเนินงานเอาผิดฝ่ายรัฐบาลในการกระทำดังกล่าวเป็นลำดับต้นๆ โดยเชื่อมโยงเหตุและผลต่อจากความนำที่ผู้เขียนข่าวเองอ้างอิง ผ่านการใช้สำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้หน้า

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นการรักษาความชอบธรรมของฝ่ายรัฐบาล เป็นต้น

โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษามาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

(2) วาทะชาตินิยม

จากการประมวลวาทะและการวางกรอบความหมายของวาทะ สามารถจำแนกวาทะย่อยได้ 2 วาทะย่อย ได้แก่

2.1 วาทะชาตินิยมในเรื่องความสามัคคีภายในชาติเพื่อต่อต้านการปลุกปั่นกระแศลัทธิชาตินิยม

ฝ่ายรัฐบาล

ฝ่ายรัฐบาลใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 ฝ่ายรัฐบาลใช้วาทะชาตินิยมในเรื่องความสามัคคีภายในชาติเพื่อต่อต้านการปลุกปั่นกระแศลัทธิชาตินิยม ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของ นายนพดล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในเชิงตำหนิและกล่าวโทษการกระทำของกลุ่มพันธมิตรฯ ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น
- การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อต่อต้านการกระทำของกลุ่มพันธมิตรฯ และสร้างความชอบธรรมให้กับตนเอง
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นการปลุกปั่นกระแศลัทธิชาตินิยมของกลุ่มพันธมิตรฯ ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นเหตุผลของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนที่ออกมาต่อต้านการกระทำของรัฐบาล โดยจะกล่าวถึงเหตุผลดังกล่าวในเชิงหักล้างเหตุผลนั้นๆเมื่อแหล่งข่าวถูกสัมภาษณ์เท่านั้น

โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการเลือกภาวะผ่านการให้สัมภาษณ์มาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ฝ่ายทหาร

ฝ่ายทหารใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 ฝ่ายทหารใช้วาทะชาตินิยมในเรื่องความสามัคคีภายในชาติเพื่อต่อต้านการปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายนพดล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกภาวะในการต่อต้านการปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ โดยอ้างอิงชาตินิยมในเรื่องความสามัคคีเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย และต้องการให้ประเทศไทยกลับสู่สภาวะปกติตามนโยบายของรัฐบาล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น
- การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ โดยเน้นเรื่องความสามัคคี

โดยฝ่ายทหารใช้ทั้งกลวิธีการเลือกภาวะและการเน้นย้ำวาทะผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

2.2 วาทะชาตินิยมเรื่องการขายชาติเพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ

กลุ่มพันธมิตร

กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้วาทะชาตินิยมเรื่องการขายชาติเพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายนพดล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกภาวะและสัญญา โดยเลือกใช้ภาวะและสัญญาในเชิงการสร้างความปลอดภัยในการเรียกร้องให้ประชาชนคนไทยออกมาช่วยกันต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลผ่านการอ้างอิงการดำเนินงานที่ผิดพลาดตลอดจนวาระซ่อนเร้นของรัฐบาล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น
- การเน้นย้ำภาวะ โดยเน้นย้ำภาวะในบางคำบางวลีผ่านสื่อในเชิงการปลุกปั่นกระแสชาตินิยมเพื่อปลุกจิตสำนึกให้กับประชาชน
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นผลประโยชน์แอบแฝงของรัฐบาล นายกรัฐมนตรี นายสมักร สุนทรเวช ที่เชื่อมโยงจากรัฐบาล นายกรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร กับประเทศกัมพูชา จนทำให้ไทยต้องสูญเสียต่อการเสียดินแดน เช่นเดียวกับการสร้างความโดดเด่นของภาวะข้างต้น

โดยกลุ่มพันธมิตรฯ ใช้กลวิธีการเลือกภาวะและการเน้นย้ำภาวะผ่านการขึ้นเวทีปราศรัยมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของภาวะนี้

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของภาวะดังกล่าว ในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลภาวะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการใช้ภาวะชาตินิยมเรื่องการขายชาติเพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายนพดล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและการปลุกเร้าเรื่องชาตินิยมของกลุ่มพันธมิตรในการต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในทุกประเด็น และสนับสนุนการรายงานข่าวการดำเนินงานของกลุ่มพันธมิตรฯ อย่างชัดเจน โดยเฉพาะประเด็นการปลุกเร้ากระแสคลั่งชาติในเรื่องการแลกอธิปไตยเหนือดินแดนกับผลประโยชน์ของบุคคลในฝ่ายรัฐบาล นายกรัฐมนตรี นายสมักร สุนทรเวช ที่เชื่อมโยงผลประโยชน์จากรัฐบาลอดีต นายกรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร โดยอ้างอิงการรายงานข่าวการปราศรัยและประท้วงของกลุ่มพันธมิตร อย่างเข้มข้น ตัวอย่างเช่น

- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องการปลุกเร้าอารมณ์ในการให้ประชาชนออกมาแสดงพลังเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล เช่น “ทวงคืน” “วอน” “ระดม” “ต่อต้าน” “นำทัพบุก” เป็นต้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นการเรียกร้องให้ประชาชนออกมาแสดงพลังและต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลที่ทำให้ประเทศไทยสุ่มเสี่ยงต่อการเสียอธิปไตยเหนือดินแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหารจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ตลอดจนสร้างความชอบธรรมให้กับกลุ่มพันธมิตรฯ ในการต่อต้านและเอาผิดการกระทำของฝ่ายรัฐบาล ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันยังมีข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าวอีกด้วย โดยนำเสนอในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งอย่างเข้มข้นและชัดเจน เนื่องจากในขณะนั้นหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มพันธมิตรในทุกรูปแบบอย่างชัดเจน โดยต้องการเรียกร้องให้ประชาชนออกมาแสดงพลังร่วมกับกลุ่มพันธมิตรฯ เพื่อโค่นล้มรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช โดยพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มพันธมิตรในทุกประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นการตรวจสอบการลงนามในแถลงการณ์ร่วมของนายคนพดล ปัทมะ ที่ทำให้ประเทศไทยสุ่มเสี่ยงต่อการเสียดินแดน ซึ่งเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคนไทยทั่วประเทศ สามารถปลุกเร้าอารมณ์ได้ง่าย หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันจึงพยายามสร้างความโดดเด่นในประเด็นนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวและเขียนความนำที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ โดยชี้หน้าและวางกรอบความคิดให้กับผู้อ่านอย่างชัดเจนและเข้มข้น

การยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาเน้น โดยหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง เพื่อสร้างความโดดเด่นและตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวของแหล่งข่าวกลุ่มพันธมิตรในประเด็นการสร้างความชอบธรรมในการต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลใน

บริบทของการเรียกร้องให้คนไทยออกมาแสดงพลังผ่านเรื่องชาตินิยมเป็นลำดับต้นๆ โดยเชื่อมโยงเหตุและผลต่อจากความนำที่ผู้เขียนตัวเองอ้างไว้ ผ่านการใช้สำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้้นำ

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นการประนีประนอมระหว่างฝ่ายรัฐบาลและกลุ่มพันธมิตร หรือประเด็นนโยบายการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ เป็นต้น

โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ใช้กลวิธีการการเน้นย้ำถ้อยคำผ่านการรายงานข่าวการปราศรัยของกลุ่มพันธมิตรฯ มาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

(3) วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญ

จากการประมวลวาทะและการวางกรอบความหมายของวาทะ สามารถจำแนกวาทะย่อยได้ 2 วาทะย่อย ได้แก่

3.1 วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง

ฝ่ายรัฐบาล

ฝ่ายรัฐบาลใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวแตกต่างกันไป โดยปรากฏในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 ฝ่ายรัฐบาลใช้วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายเนตล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้าง ความชอบธรรมผ่านการอ้างอิงกฎหมายรัฐธรรมนูญ และเลือกใช้วาทะในเรื่องการอ้างอิงวาระซ่อนเร้นของฝ่ายที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับตนเอง

- การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อสนับสนุนการกระทำของตน ที่ถูกต้องและชอบธรรมของตน เช่น “ไม่ละเมิด” “สามารถกระทำได้” “ถูกต้อง” เป็นต้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นการการตีความเรื่ององค์ประกอบความเป็นสนธิสัญญา หรือการตีความเอกสารประกอบการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา เพื่อหักล้างเรื่องการดำเนินการขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 190 (2) และประเด็นวาระซ่อนเร้นของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล อันได้แก่ วาระซ่อนเร้นของกลุ่มพันธมิตรฯ ในการโค่นล้มรัฐบาล
- ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นความคลุมเครือในองค์ประกอบและความหมายของแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว เช่น ความหมายของคำว่า “สนธิสัญญา” หรือ “แผนที่” สิทธิ โดยจะกล่าวถึงเมื่อมีการซักถามจากฝ่ายค้านในการอภิปรายเท่านั้น เป็นต้น

โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น มาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ช่วงที่ 2 ฝ่ายรัฐบาลใช้วาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำของฝ่ายตนเอง ในกรณีคำตัดสินของศาลปกครองและชี้แจงการกระทำต่อศาลรัฐธรรมนูญ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในการเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความชอบธรรมให้กับ การกระทำของตนเอง โดยอ้างอิงขององค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่เดียวกันก็เลือกใช้วาทะในเชิงโอนอ่อนผ่อนตามคำตัดสินแต่ยังปฏิเสธข้อกล่าวหาจากฝ่ายที่ต่อต้าน และพยายามตั้งประเด็นที่ทำให้เกิดความสงสัยเกี่ยวกับคำตัดสินดังกล่าว ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น
- การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจและการปฏิบัติตามคำสั่งศาล ดังกล่าว เช่น “ปฏิบัติตาม” “ยืนยัน” เป็นต้น ในขณะเดียวกันก็เน้นย้ำวาทะเกี่ยวกับการตั้งข้อสงสัยในการทำงานของศาลปกครอง
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นอำนาจบริหารของฝ่ายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับคำตัดสินของศาลปกครอง ที่มีความเหลื่อมล้ำ
- ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น การดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลหลังจากคำตัดสินของศาลปกครอง การหลบเลี่ยงการถูกสัมภาษณ์ในฐานะจำเลย โดยจะกล่าวถึงเหตุผลดังกล่าวใน

เชิงหักล้างเหตุผลนั้นๆ เมื่อแหล่งข่าวถูกสัมภาษณ์เท่านั้น เช่นเดียวกับการวางกรอบความหมายของวาทะข้างต้น

โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการให้สัมภาษณ์มาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

3.2 วาทะการอ้างรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล

ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวแตกต่างกันไปในทั้ง 3 ช่วง ตามการประมวลวาทะ ในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลใช้วาทะการอ้างรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายบพดล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความชอบธรรมในการต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลผ่านการอ้างอิงการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น
- การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ละเมิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่น “ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190” “ยื่นเรื่อง” “ถอดถอน” เป็นต้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ การนำเสนอความจริงเกี่ยวกับการดำเนินการขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 190 (2) ของฝ่ายรัฐบาล เพื่อสนับสนุนและกล่าวโทษการกระทำของฝ่ายรัฐบาลที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ
- ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นการตีความความหมายของแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว ว่าถือเป็นสนธิสัญญาหรือไม่ ซึ่งมีนัยยะในการตัดสินว่าฝ่ายรัฐบาลละเมิดกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หรือไม่

โดยฝ่ายค้านใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการอภิปรายมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ช่วงที่ 2 ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลใช้วาทะการอ้างรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในกรณีคำตัดสินของศาลปกครองและชี้แจงการกระทำต่อศาลรัฐธรรมนูญ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความปลอดภัยในการยื่นฟ้องศาลรัฐธรรมนูญผ่านการอ้างอิงคำตัดสินของศาลปกครอง ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นการตีความมาตรา 190 (2) เพื่อเอาผิดการกระทำของฝ่ายรัฐบาล

โดยฝ่ายค้านใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการให้สัมภาษณ์มาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ช่วงที่ 3 ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลใช้วาทะการอ้างรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในกรณีการแถลงลาออกจากตำแหน่งของนายณพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในเชิงการสร้างความปลอดภัยให้กับตนเองในการเอาผิดนายณพดล ปัทมะและผู้ที่เกี่ยวข้อง ผ่านการอ้างอิงการดำเนินงานของรัฐบาลที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นอำนาจในการเอาผิดนายณพดลตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ แม้ว่านายณพดลจะลาออกจากตำแหน่งแล้วก็ตาม เป็นต้น เนื่องจากในช่วงนั้นมีกระแสการลาออกจากตำแหน่งเพื่อหนีความผิดของนายณพดล ปัทมะ ออกมาค่อนข้างมาก

โดยฝ่ายค้านใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

กลุ่มพันธมิตรฯ

กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 1 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้วาทะการอ้างรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายนพดล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกวาทะและสัญลักษณ์ โดยเลือกใช้วาทะและสัญลักษณ์ในเชิงการสร้างความชอบธรรม ในการยื่นฟ้องต่อศาลปกครองในการระงับมติ ครม. ดังกล่าว ผ่านการอ้างอิงเหตุผลและความจำเป็นในการที่ไทยสูญเสียต่อการสูญเสียดินแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร จากการดำเนินการของรัฐบาล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น
- การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีสื่อ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ละเมิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่น “ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 190” “ยื่นเรื่อง” “ระงับ” เป็นต้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นการอ้างจุดยืนของกลุ่มพันธมิตร ในการปกป้องอธิปไตยเหนือดินแดน เพื่อแสดงความชอบธรรมในการยื่นหนังสือต่อศาลปกครอง

โดยกลุ่มพันธมิตรฯ ใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการยื่นหนังสือต่อศาลปกครองมาใช้เป็น กลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวในช่วงที่ 2 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 2 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้วาทะการอ้างรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในกรณีคำตัดสินของศาลปกครองและชี้แจงการกระทำต่อศาลรัฐธรรมนูญ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับคำตัดสินของศาลปกครอง และคำชี้แจงของนายพดล ปัทมะ ตลอดจนการดำเนินการเอาผิดของฝ่ายค้านฯ และกลุ่มพันธมิตรฯในทุกประเด็น โดยเฉพาะประเด็นท่าทีของฝ่ายรัฐบาลต่อคำตัดสินของศาลปกครอง และการดำเนินงานของฝ่ายค้านในการใช้คำตัดสินของศาลปกครองดำเนินการยับยั้งข้อตกลงในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา โดยอ้างอิงคำตัดสินของศาลปกครอง คำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ การแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์
- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องการดำเนินงานของรัฐบาลที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่น “สั่งคุมครอง” “อาจเกิดความเสียหาย” “ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 190(2)” “อ้าง” เป็นต้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นท่าทีของฝ่ายรัฐบาลต่อคำตัดสินของศาลปกครอง และคำชี้แจงของฝ่ายรัฐบาลต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการดำเนินงานของฝ่ายค้านในการนำผลของคำตัดสินของศาลปกครองไปยับยั้งแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายพดล ปัทมะ ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันยังมีข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าวอีกด้วย เนื่องจากคำตัดสินของศาลปกครองและการดำเนินงานยับยั้งแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของฝ่ายค้าน อยู่ในความสนใจของประชาชนในขณะนั้น จึงมีการนำเสนอข่าวพาดหัวในประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวจากการให้ข่าวของแหล่งข่าวที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ แต่ไม่เด่นชัด โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อตอบสนองนโยบายเชิงอัตลักษณ์ขององค์กรและทัศนคติของกองบรรณาธิการ

แต่ไม่มีการยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาเน้น โดยไม่มีการหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง เพื่อสร้างความโดดเด่นและตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้ เช่น

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวของแหล่งข่าว

ฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายค้านในประเด็นท่าทีของฝ่ายรัฐบาลต่อคำตัดสินของศาลปกครอง และคำชี้แจงของฝ่ายรัฐบาลต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการดำเนินงานของฝ่ายค้านในการใช้ คำตัดสินของศาลปกครองดำเนินการยับยั้งข้อตกลงในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาเป็นลำดับ ต้นๆ โดยไม่มีการใช้การจัดลำดับเนื้อหาที่อ้างเหตุและผลจากสำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้หน้าที่ชัดเจน

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นการแสดงความชอบธรรมของฝ่ายรัฐบาล ในเรื่องคำตัดสินของศาลปกครอง เป็นต้น

โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบ ทางภาษา เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวแตกต่างกันไป โดยปรากฏในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์มติชนใช้วาทะการอ้างรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายนพดล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการรายงานการดำเนินงานของ ฝ่ายค้านฯ และกลุ่มพันธมิตร ในการยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการลงนามในแถลงการณ์ ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา และเอาผิดการกระทำของนายนพดล ปัทมะและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยอ้างอิง คำตัดสินของศาลปกครอง คำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ การแถลงข่าว การอภิปราย และการให้ สัมภาษณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องการดำเนินงานของรัฐบาลที่ขัดต่อกฎหมาย รัฐธรรมนูญ เช่น “รื้อมติ” “ยับยั้ง” “พลาดท่า” “โมฆะ” เป็นต้น

- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นการดำเนินงานของ ฝ่ายค้านฯ และกลุ่มพันธมิตร ผ่านการใช้อำนาจศาล ในการยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจาก การลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา และเอาผิดการกระทำของนายนพดล ปัทมะและ

ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์มติชนวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันยังมีข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าวอีกด้วย เนื่องจากหนังสือพิมพ์มติชนเห็นว่าเรื่องการอ้างกฎหมายเพื่อใช้ในการยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา เป็นประเด็นเชิงวิชาการที่ซับซ้อนและถูกใช้เป็นเครื่องมือของฝ่ายต่อต้านในการสร้างวาทะ ในขณะที่นั้น และเป็นประเด็นที่นำมาแก้ปัญหาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนประเด็นดังกล่าวอยู่ในความสนใจของประชาชนในขณะนั้น จึงมีการนำเสนอข่าวพาดหัวในประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวจากการให้ข่าวของแหล่งข่าวที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ บ้าง แต่ไม่เด่นชัด โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อตอบสนองนโยบายเชิงอัตลักษณ์ขององค์กรและทัศนคติของกองบรรณาธิการ

แต่ไม่มีการยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาเน้น โดยไม่มีการหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง เพื่อสร้างความโดดเด่นและตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวของแหล่งข่าวฝ่ายค้านและกลุ่มพันธมิตรฯ ในประเด็นการดำเนินงานของฝ่ายค้าน นักการเมือง นักวิชาการ ตลอดจนกลุ่มพันธมิตรฯ ในการยับยั้งข้อตกลงในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา ผ่านการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นลำดับต้นๆ โดยไม่มีการใช้การจัดลำดับเนื้อหาที่อ้างเหตุและผลจากสำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้หน้าที่ชัดเจน

โดยหนังสือพิมพ์มติชนใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการคัดเลือกเนื้อหาข่าว เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ช่วงที่ 2 หนังสือพิมพ์มติชนใช้วาทะการอ้างรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในกรณีคำตัดสินของศาลปกครองและชี้แจงการกระทำต่อศาลรัฐธรรมนูญ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับคำตัดสินของศาลปกครอง และคำชี้แจงของนายนพดล ปัทมะ ตลอดจนการดำเนินการเอาผิดของฝ่ายค้านฯ และกลุ่มพันธมิตรฯ ในทุกประเด็น โดยเฉพาะประเด็นท่าทีของฝ่ายรัฐบาลต่อคำตัดสินของศาลปกครอง และการใช้คำตัดสินของศาลปกครองดำเนินการยับยั้งข้อตกลงในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา โดยอ้างอิงคำตัดสินของศาลปกครอง คำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ การแถลงข่าว การอภิปราย และการให้สัมภาษณ์ ในลักษณะเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องการดำเนินงานของรัฐบาลที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่น “ชี้” “เบรก” “กระทำผิดประมวลกฎหมาย” “อ้าง” เป็นต้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นท่าทีของฝ่ายรัฐบาลต่อคำตัดสินของศาลปกครอง และคำชี้แจงของฝ่ายรัฐบาลต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการดำเนินงานของฝ่ายค้านในการนำผลของคำตัดสินของศาลปกครองไปยับยั้งแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายนพดล ปัทมะ ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์มติชนวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันยังมีข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าวอีกด้วย เนื่องจากหนังสือพิมพ์มติชนเห็นว่าเรื่องการอ้างกฎหมายเพื่อใช้ในการยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา เป็นประเด็นเชิงวิชาการที่ซับซ้อนและถูกใช้เป็นเครื่องมือของฝ่ายต่อต้านในการสร้างวาทะ ในขณะนั้น และเป็นประเด็นที่นำมาแก้ปัญหาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนประเด็นดังกล่าวอยู่ในความสนใจของประชาชนในขณะนั้น จึงมีการนำเสนอข่าวพาดหัวในประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับช่วงที่ 1

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวจากการให้ข่าวของแหล่งข่าวที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ บ้าง แต่ไม่เด่นชัด โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อตอบสนองนโยบายเชิงอัตลักษณ์ขององค์กรและทัศนคติของกองบรรณาธิการ

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวของแหล่งข่าว ฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายค้านในประเด็นท่าทีของฝ่ายรัฐบาลต่อคำตัดสินของศาลปกครอง และคำชี้แจงของฝ่ายรัฐบาลต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการดำเนินงานของฝ่ายค้านในการใช้คำตัดสินของศาลปกครองดำเนินการยับยั้งข้อตกลงในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาเป็นลำดับต้นๆ โดยไม่มีการใช้การจัดลำดับเนื้อหาที่อ้างเหตุและผลจากสำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้หน้าที่ชัดเจน

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นการแสดงความชอบธรรมของฝ่ายรัฐบาลในเรื่องคำตัดสินของศาลปกครอง เป็นต้น

โดยหนังสือพิมพ์มติชนใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการคัดเลือกเนื้อหาข่าว เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

(4) วาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

จากการประมวลวาทะและการวางกรอบความหมายของวาทะ สามารถจำแนกวาทะย่อยได้ 2 วาทะ ได้แก่

4.1 วาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา เพื่อต่อต้านกระแสลัทธิชาตินิยมของคนไทยที่มีต่อประเทศกัมพูชา

ฝ่ายรัฐบาล

ฝ่ายรัฐบาลใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวแตกต่างกันไป โดยปรากฏในช่วงที่ 2 และช่วงที่ 3 ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 2 ฝ่ายรัฐบาลใช้วาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา เพื่อต่อต้านกระแสลัทธิชาตินิยมของคนไทยที่มีต่อประเทศกัมพูชา ในกรณีคำตัดสินของศาลปกครอง และชี้แจงการกระทำต่อศาลรัฐธรรมนูญ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกวาทะและสัญญาะ โดยเลือกใช้วาทะและสัญญาะในเชิงความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองประเทศ โดยอ้างอิงความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในขณะนั้น
- การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจ และการปฏิบัติตามคำสั่งศาล ดังกล่าว เช่น “ความสัมพันธ์อันดี” “เข้าใจ” “ช่วยเหลือ” เป็นต้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นความเข้าใจอันดี และการช่วยเหลือฉันมิตรประเทศ ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น การดำเนินงานของกัมพูชาในการพยายามนำปราสาทพระวิหารขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก โดยจะกล่าวถึงประเด็นดังกล่าวเมื่อแหล่งข่าวถูกสัมภาษณ์เท่านั้น

โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการเลือกวาทะผ่านการให้สัมภาษณ์มาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ช่วงที่ 3 ฝ่ายรัฐบาลใช้วาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา เพื่อต่อต้านกระแสคลั่งชาติของคนไทยที่มีต่อประเทศกัมพูชา ในกรณีการแถลงลาออกจากตำแหน่งของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การเลือกวาทะ โดยเลือกใช้วาทะในเชิงการดำเนินงานและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองประเทศ โดยอ้างอิงรายงานการประชุมระดับทวิภาคี และความสัมพันธ์ส่วนบุคคลระหว่างผู้นำทั้งสองประเทศ
- การเน้นย้ำวาทะ โดยเน้นย้ำวาทะในบางคำบางวลีผ่านสื่อ เพื่อแสดงถึงความสำเร็จและการดำเนินงานฉันมิตรประเทศของไทยและกัมพูชา เช่น “ความเข้าใจอันดี” “ราบรื่น” “ประสบความสำเร็จ” เป็นต้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ได้แก่ ประเด็นความคืบหน้าและบทสรุปของการประชุม เนื่องจากประชาชนไทยให้ความสนใจในเรื่องบทสรุปในการปักปันเขตแดนและสิทธิในอธิปไตยเหนือดินแดน โดยฝ่ายรัฐบาลพยายามกู้ภาพลักษณ์ที่ดีในเรื่องนี้ จึงพยายามสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าว
- ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น เช่น ประเด็นความคุ้มครองในเรื่องการปักปันเขตแดนและสิทธิที่ไทยจะสูญเสียในบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร โดยจะกล่าวถึงประเด็นดังกล่าวเมื่อแหล่งข่าวถูกสัมภาษณ์เท่านั้น

โดยฝ่ายรัฐบาลใช้กลวิธีการเลือกภาวะผ่านการแถลงข่าวมาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

4.2 วาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าวที่แตกต่างกันไปโดยปรากฏในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 3 ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้วาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ ในกรณีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชาของนายพล ปัทมะ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร และในประเทศกัมพูชา และความสัมพันธ์ทางการทหารบริเวณชายแดน โดยอ้างอิงการรายงานข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศ การแถลงข่าว และการให้สัมภาษณ์ของฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายทหาร และนักการทูต
- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องความไม่จริงจังของกัมพูชาในเรื่องการปักปันเขตแดน ตลอดจนสิทธิในการดูแลบริหารพื้นที่และตัวปราสาท เช่น “สื่อเค้านานปลาย” “ซ้ารอย” “เผชิญหน้า” “แฉ” “เขมรอ้าง” เป็นต้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นสวัสดิภาพของคนไทยบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร และในประเทศกัมพูชา ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ อย่างต่อเนื่อง และเข้มข้น โดยมีความถี่ในปริมาณที่มาก เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีนักข่าวภูมิภาคและแหล่งข่าวฝ่ายความมั่นคงค่อนข้างมาก จึงได้รับข่าวจากส่วนต่างๆ มาคัดสรรและนำเสนอได้ต่อเนื่อง

การสร้างความคิดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวและเขียนความนำที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าว ในการพาดหัวข่าว บทความความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ แต่ไม่เด่นชัด โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อตอบสนองนโยบายเชิงอัตลักษณ์ขององค์กรและทัศนคติของกองบรรณาธิการ

แต่ไม่มีการยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาใช้เน้นอย่างชัดเจน โดยไม่มีการหยิบ คำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งหรือความนำเพื่อสร้างความโดดเด่นหรือตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้แต่อย่างใด เป็นเพียงการอ้างอิงคำพูดของแหล่งข่าวมาสรุปเท่านั้น

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวผ่านสำนักข่าวต่างประเทศ และนักข่าวท้องถิ่นที่รายงานการดำเนินงานและท่าทีของประเทศกัมพูชาเป็นลำดับต้นๆ โดยเชื่อมโยงเหตุและผลต่อจากความนำที่ผู้เขียนข่าวเองอ้างไว้ ผ่านการใช้สำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้หน้าอย่างชัดเจน

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับกัมพูชา เป็นต้น

โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ช่วงที่ 3 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้วาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ ในกรณีการแถลงลาออกจากตำแหน่งของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในเวทีโลก และแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานที่ไม่จริงจังของฝ่ายกัมพูชา และการรายงานข่าวความสัมพันธ์ระหว่างกำลังของทหารไทยและทหารกัมพูชา ตลอดจนประชาชนไทยและประชาชนกัมพูชาบริเวณโดยรอบปราสาทพระวิหาร โดยอ้างอิงการรายงานข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศ การประชุมระดับทวิภาคีระหว่างไทยและกัมพูชา การแถลงข่าว และการให้สัมภาษณ์ของฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายทหาร และนักการทูต

- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องความไม่จริงใจของกัมพูชาในเรื่องการปักปันเขตแดน ตลอดจนจรรยาบรรณในการดูแลบริหารพื้นที่และตัวปราสาท เช่น “แฉ” “กลโกง” “นอกรอบ” “เจรจาล้ม” เป็นต้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นการดำเนินงานในเวทีโลกที่ไม่จริงใจในช่วงที่มีการประชุมระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดน ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ อย่างต่อเนื่อง และชัดเจน โดยมีความถี่ในปริมาณที่มาก เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีนักข่าวภูมิภาคและแหล่งข่าวฝ่ายความมั่นคงค่อนข้างมาก จึงได้รับข่าวจากส่วนต่างๆ มาคัดสรรและนำเสนอได้ต่อเนื่อง

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวและเขียนความนำที่มีลักษณะชี้หน้า โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ แต่ไม่เด่นชัด โดยมียุทธศาสตร์หลักเพื่อตอบสนองนโยบายเชิงอัตลักษณ์ขององค์กรและทัศนคติของกองบรรณาธิการ

แต่ไม่มีการยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาใช้เน้นอย่างชัดเจน โดยไม่มีการหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งหรือความนำเพื่อสร้างความโดดเด่นหรือตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้แต่อย่างใด เป็นเพียงการอ้างอิงคำพูดของแหล่งข่าวมาสรุปเท่านั้น

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวผ่านสำนักข่าวต่างประเทศ แหล่งข่าวฝ่ายความมั่นคง นักการทูต และนักข่าวส่วนภูมิภาคที่รายงานการดำเนินงานและท่าทีของทหารและรัฐบาลกัมพูชาเป็นลำดับต้นๆ โดยเชื่อมโยงเหตุและผลต่อจากความนำที่ผู้เขียนข่าวเองอ้างไว้

โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะดังกล่าว ในช่วงที่ 3 เท่านั้น ตามการประมวลวาทะในบทที่ 4.2 ดังนี้

ช่วงที่ 3 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้วาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ ในกรณีการแถลงลาออกจากตำแหน่งของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กลยุทธ์ในการวางกรอบความหมาย

- การคัดเลือกเนื้อหาข่าว โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในเวทีโลก และแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานที่ไม่จริงจังของฝ่ายกัมพูชา โดยยังคงมีเนื้อหาบางส่วน เกี่ยวพันกับผลประโยชน์ของบุคคลในฝ่ายรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมค์ร สุนทรเวชที่เชื่อมโยง ผลประโยชน์จากรัฐบาลอดีตนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร โดยอ้างถึงการรายงานข่าวการดำเนินงานของฝ่ายกัมพูชา การรายงานการประชุมระดับทวิภาคีระหว่างไทย และกัมพูชา ตลอดจนการให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าว
- การเน้นย้ำถ้อยคำ โดยเน้นย้ำถ้อยคำจากการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และข่าวตอนในหน้าข่าวต่อเนื่อง ที่มีนัยยะในเรื่องความไม่จริงจังของกัมพูชาในเรื่องการปักปันเขตแดน ตลอดจนสิทธิในการดูแลบริหารพื้นที่และตัวปราสาท เช่น “เขมรกดดัน” “แฉแผนเขมร” “ไร้ทางออก” “เจรจาล้ม” “สุนเซนส์หมัก” “เขมรอ้าง” เป็นต้น
- การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น โดยสร้างความโดดเด่นในประเด็นการดำเนินงานในเวทีโลกที่ไม่จริงจังในช่วงที่มีการประชุมระดับทวิภาคีในเรื่องการปักปันเขตแดน ผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การวางรูปแบบทางภาษา การยกคำพูดมาเน้น และการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ การวางตำแหน่งเนื้อหาข่าว โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันวางตำแหน่งในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่ง ข่าวพาดหัวรองหน้าหนึ่ง และการใช้ภาพประกอบ อย่างต่อเนื่อง เข้มข้น และชัดเจน โดยมีความถี่ในปริมาณที่มาก เพื่อสร้างความโดดเด่นในประเด็นดังกล่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ยังคงติดตามประเด็นการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมค์ร สุนทรเวช ที่เชื่อมโยงจากการดำเนินงานของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร มาตั้งแต่ต้น จึงมีวาระในการตรวจสอบการกระทำของกัมพูชาอย่างต่อเนื่องในลักษณะของความไม่จริงจังและ

ผลประโยชน์แอบแฝง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการจึงยังคงเล่นประเด็นดังกล่าวอยู่ถึงแม้ว่าในช่วงนั้นกรณีพิพาทกำลังจะสิ้นสุดลงแล้วก็ตาม

การสร้างความคิดเห็นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา ได้แก่ การพาดหัวข่าวและเขียนความนำที่มีลักษณะชี้แนะ โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าว บทความนำ และเนื้อหาของข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์ โดยชี้แนะและวางกรอบความคิดให้กับผู้อ่านอย่างชัดเจนและเข้มข้น

แต่ไม่มีการยกบางคำพูดของแหล่งข่าวมาใช้เน้นอย่างชัดเจน โดยไม่มีการหยิบคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นนี้มาอ้างอิงในข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งหรือความนำเพื่อสร้างความโดดเด่นหรือตอกย้ำความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นนี้แต่อย่างใด เป็นเพียงการอ้างอิงคำพูดของแหล่งข่าวมาสรุปเท่านั้น

การจัดลำดับเนื้อหา กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันเรียบเรียงเนื้อหาข่าวจากการให้ข่าวและการดำเนินงานของแหล่งข่าว โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวผ่านสำนักข่าวต่างประเทศ และนักข่าวท้องถิ่นที่รายงานการดำเนินงานและท่าทีของประเทศกัมพูชาเป็นลำดับต้นๆ โดยเชื่อมโยงเหตุและผลต่อจากความนำที่ผู้เขียนข่าวเองอ้างไว้ ผ่านการใช้สำนวนเขียนข่าวเพื่อชี้แนะ

- การมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น เช่น ประเด็นความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย-กัมพูชา และบทสรุปการประชุมในเชิงบวกของสองประเทศ เป็นต้น

โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันใช้กลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษามาใช้เป็นกลวิธีหลักในการวางกรอบความหมายของวาทะนี้

ส่วนที่ 3 แหล่งข่าวและสื่อมีบทบาทในการนำเสนอวาทะและวางกรอบความหมายให้ปรากฏในหนังสือพิมพ์กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

จากการประมวลเรื่องวาทะและการวางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่ปรากฏในข่าวหนังสือพิมพ์ไทย สามารถสรุปเปรียบเทียบวาทะและการวางกรอบความหมายของวาทะของแหล่งข่าวและหนังสือพิมพ์ไทย โดยจำแนกเปรียบเทียบระหว่างแหล่งข่าวที่มีจุดยืนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะ และระหว่างหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะ ได้ดังนี้

เปรียบเทียบวาทะและการวางกรอบความหมายของวาทะจากแหล่งข่าว

1. เปรียบเทียบระหว่าง ฝ่ายรัฐบาล กับ ฝ่ายค้าน (ในบริบทของการทำหน้าที่ทางการเมืองที่แตกต่างกัน)

ฝ่ายรัฐบาลกับฝ่ายค้านประเมินสถานการณ์กรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในบริบทของการทำหน้าที่ทางการเมืองไปในทิศทางที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยฝ่ายรัฐบาลประเมินสถานการณ์ไปในทิศทางบวก โดยมองว่าเป็นการทำหน้าที่เพื่อรักษาผลประโยชน์และอธิปไตยของชาติอย่างถูกต้องและโปร่งใส เนื่องจากมีหลายฝ่ายเป็นพยานและรับรองในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา หากไม่ดำเนินการลงนามในแถลงการณ์ดังกล่าว อาจส่งผลเสี่ยงต่อการเสียดินแดนได้ นอกจากนี้การกระทำของนายพล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ไม่ถือว่าละเมิดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 190(2) จึงไม่มีความผิดทั้งในด้านการบริหารประเทศและในทางกฎหมายตามที่ฝ่ายค้านกล่าวหา ในขณะที่ฝ่ายค้านประเมินสถานการณ์ไปในทิศทางลบ โดยมองว่าเป็นความผิดพลาดและล้มเหลวในการดำเนินงานของรัฐบาล และทำให้ประเทศไทยเสี่ยงต่อการสูญเสียอธิปไตยเหนือดินแดน อีกทั้งยังดำเนินการขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 190(2) อีกด้วย ฝ่ายรัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงต้องออกมารับผิดชอบต่อและสมควรได้รับโทษจากการกระทำดังกล่าว

โดยในกระบวนการทำงานและการทำหน้าที่ทางการเมืองนั้น ฝ่ายรัฐบาลได้ใช้การอภิปรายในรัฐสภาเป็นเครื่องมือในการวางกรอบความหมายของวาทะ ผ่านกลวิธีการเลือกวาทะและการเน้นย้ำวาทะในการอภิปรายชี้แจงการดำเนินงานและตอบข้อซักถามของฝ่ายค้าน โดยใช้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนและวาทะการอ้างอำนาจอศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นวาทะหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองและปฏิเสธข้อกล่าวหาจากวาทะของฝ่ายค้าน ในขณะเดียวกันก็ใช้การถ่ายทอดวาทะผ่านการรายงานการอภิปรายของสื่อในการเปลี่ยนทัศนคติแง่ลบของผู้รับสารอีกทางหนึ่งด้วย โดยฝ่ายค้านเองก็ใช้การอภิปรายในรัฐสภาเป็นเครื่องมือในการวางกรอบความหมายของวาทะเช่นกัน ผ่านกลวิธีการสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นเพื่อเปิดประเด็นการดำเนินงานที่ผิดพลาดของรัฐบาลจนทำให้ประเทศไทยเสี่ยงต่อการเสียดินแดนให้กับสังคมได้รับทราบและเอาผิดการกระทำของรัฐบาลในเรื่องนี้ โดยใช้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนและวาทะการอ้างอำนาจอศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นวาทะหลักเช่นเดียวกับฝ่ายรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ล้มเหลวและ

ผลิตผลของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช และนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ ตลอดจนต่อต้านวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น

2. เปรียบเทียบระหว่าง ฝ่ายรัฐบาล กับ กลุ่มพันธมิตรฯ (ในบริบทของกลไกการวางกรอบความหมายของวาทะระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชน)

ฝ่ายรัฐบาลกับกลุ่มพันธมิตรประเมินสถานการณ์กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารไปในทิศทางที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยฝ่ายรัฐบาลประเมินสถานการณ์ไปในทิศทางบวก ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ในขณะที่กลุ่มพันธมิตรประเมินสถานการณ์ไปในทิศทางลบ โดยมองว่าการดำเนินงานของรัฐบาล เป็นการทำให้ประเทศไทยเสี่ยงต่อการเสียอธิปไตยเหนือดินแดน โดยมุ่งเน้นในเรื่องผลประโยชน์แอบแฝงของบุคคลในรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ที่เชื่อมโยงมาจากอำนาจเก่าของรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร

โดยในบริบทของกลไกการวางกรอบความหมายของวาทะระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนนั้น ฝ่ายรัฐบาลซึ่งเป็นผู้ส่งสารที่มีศักยภาพในการนำเสนอชุดความจริงของตนได้อย่างเต็มที่และถูกจับตามองจากสื่อทุกแขนงนั้น ได้ใช้เครื่องมือในการวางกรอบความหมายของวาทะในทุก रूप ได้แก่ การแถลงข่าว การอภิปราย การให้สัมภาษณ์ การใช้สัญญาณ อันได้แก่ แพนผังพื้นที่ทับซ้อนบริเวณโดยรอบปราสาทพระวิหาร หรือหนังสือปกขาว เพื่อแสดงความชอบธรรม ผ่านกลวิธีการวางกรอบความหมายในทุกรูปแบบ ได้แก่ การเลือกวาทะ การเน้นย้ำวาทะ การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น เพื่อวางกรอบความคิดไปยังผู้รับสารซึ่งก็ประชาชนไทยได้อย่างเต็มที่ โดยใช้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดน และวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นวาทะหลัก และยังสามารถนำเสนอวาทะชาตินิยมและเรื่องการขายชาติเพื่อต่อต้านการปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติของกลุ่มพันธมิตรฯ ผ่านทุกสื่อในขณะนั้นได้อีกด้วย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองต่อผู้รับสารและวาทะของกลุ่มพันธมิตรสร้างขึ้น ตลอดจนโจมตีการปลุกกระดมของกลุ่มพันธมิตรอีกด้วย ในขณะที่กลุ่มพันธมิตรฯ ซึ่งเป็นพลังมวลชน ไม่สามารถวางกรอบความหมายของวาทะได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากมีเครื่องมือการวางกรอบความหมายของวาทะที่ค่อนข้างจำกัด ได้แก่การปราศรัย เดินขบวนการใช้สัญญาณในที่สาธารณะ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ขาดความน่าเชื่อถือและส่งผ่านไปยังผู้รับสารได้ยาก โดยมีเพียงการใช้สัญญาณจากการยื่นหนังสือต่อศาลปกครองในเรื่องการยับยั้งมติ ครม. ที่เห็นชอบการลงทุนในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา เท่านั้นที่เป็นเครื่องมือในการวางกรอบที่เชื่อถือได้ โดยกลุ่มพันธมิตรฯ ใช้เครื่องมือ ดังกล่าวผ่านกลวิธี

การวางกรอบความหมายในทุกรูปแบบ โดยใช้วาทะการรักษาคติประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดน และวาทะชาตินิยมและเรื่องการขยายชาติเป็นวาทะหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับผู้รับสาร โดยต้องการให้ผู้รับสารออกมาแสดงพลังร่วมกับกลุ่มพันธมิตร ตลอดจนเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น

3. เปรียบเทียบระหว่าง ฝ่ายรัฐบาล กับ ฝ่ายทหาร (บริบทของแหล่งข่าวที่สนับสนุนการกระทำของรัฐบาล)

ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายทหารประเมินสถานการณ์กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารไปในทิศทางเดียวกัน โดยประเมินสถานการณ์ไปในทิศทางบวกอย่างชัดเจน เนื่องจากทั้งสองฝ่ายเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา โดยมองว่าเป็นการทำหน้าที่เพื่อรักษาคติประโยชน์และอธิปไตยของชาติอย่างถูกต้อง โปร่งใส และมีหลายฝ่ายเป็นพยานรับรองในแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว หากไม่ดำเนินการลงนามในแถลงการณ์ดังกล่าว อาจส่งผลเสียต่อการเสียดินแดนได้ แต่มีความแตกต่างในเรื่องการแสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเนื่องจากฝ่ายทหารมีส่วนเกี่ยวข้องเฉพาะในเรื่องการตรวจสอบและให้ความเห็นชอบแผนผังซึ่งเป็นส่วนประกอบของแถลงการณ์ร่วมฯ เท่านั้น จึงออกมาแสดงความชอบธรรมและรับผิดชอบต่อส่วนที่ตัวเองเกี่ยวข้องเท่านั้น

โดยฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายทหารได้ใช้เครื่องมือในการวางกรอบความหมายของวาทะที่เหมือนกัน ได้แก่ การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การใช้สัญญาณอันได้แก่ แผนผังพื้นที่ทับซ้อนบริเวณโดยรอบปราสาทพระวิหาร เพื่อแสดงความชอบธรรม ผ่านกลวิธีการวางกรอบความหมายในทุกรูปแบบ ได้แก่ การเลือกวาทะ การเน้นย้ำวาทะ การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น เพื่อวางกรอบความคิดไปยังผู้รับสารซึ่งก็ประชาชนไทยได้อย่างเต็มที่ โดยฝ่ายรัฐบาลใช้วาทะการรักษาคติประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนและวาทะการอ้างอำนาจศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นวาทะหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองและวาทะของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ตลอดจนปฏิเสธข้อกล่าวหาเรื่องการละเมิดกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 190(2) ในขณะที่ฝ่ายทหารใช้วาทะการรักษาคติประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเป็นวาทะหลัก เพียงวาทะเดียวเนื่องจากฝ่ายทหารแสดงจุดยืนและทัศนคติที่จะไม่ร่วมรับผิดชอบในบริบทของการดำเนินงานทางการเมืองของฝ่ายรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตนเองในการตรวจสอบและให้ความเห็นชอบแผนผังซึ่งเป็นส่วนประกอบของแถลงการณ์ร่วมฯ เท่านั้น

4. เปรียบเทียบระหว่าง ฝ่ายค้าน กับ กลุ่มพันธมิตรฯ (บริบทของแหล่งข่าวที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล)

ฝ่ายรัฐบาลและกลุ่มพันธมิตรฯ ประเมินสถานการณ์กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารไปในทิศทางเดียวกัน โดยประเมินสถานการณ์ไปในทิศทางลบอย่างชัดเจน โดยฝ่ายค้านต่อต้านการกระทำของรัฐบาลในบริบทของการทำหน้าที่ทางการเมืองในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล โดยมองเป็นความผิดพลาดและล้มเหลวในการดำเนินงานของรัฐบาล และทำให้ประเทศไทยเสี่ยงต่อการสูญเสียอธิปไตยเหนือดินแดน อีกทั้งยังดำเนินการขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 190(2) อีกด้วย ฝ่ายรัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงต้องออกมาโต้ตอบและสมควรได้รับโทษจากการกระทำดังกล่าว ในขณะที่กลุ่มพันธมิตรฯ ต่อต้านการกระทำของฝ่ายรัฐบาลในบริบทของพลังมวลชน โดยมีมุมมองเช่นเดียวกับฝ่ายค้านแต่มุ่งเน้นในเรื่องผลประโยชน์แอบแฝงของบุคคลในรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ที่เชื่อมโยงมาจากอำนาจของรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร

โดยฝ่ายค้านและกลุ่มพันธมิตรฯ มีกลไกการวางกรอบความหมายของวาทะที่แตกต่างกันเนื่องจากการต่อต้านการกระทำของรัฐบาลในคนละบริบททางสังคม อันได้แก่ ภาคการเมืองกับภาคประชาชน โดยฝ่ายค้านซึ่งเป็นผู้ส่งสารที่มีศักยภาพในการนำเสนอชุดความจริงของตนได้อย่างเต็มที่ผ่านการทำหน้าที่ทางการเมือง ได้ใช้เครื่องมือในการวางกรอบความหมายของวาทะในทุก रूप ได้แก่ การแถลงข่าว การอภิปราย การให้สัมภาษณ์ การใช้สัญญาณอันได้แก่ การยื่นหนังสือ เพื่อแสดงความชอบธรรมในการต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ผ่านกลวิธีการวางกรอบความหมายในทุก รูปแบบ ได้แก่ การเลือกวาทะ การเน้นย้ำวาทะ การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น เพื่อวางกรอบความคิดไปยังผู้รับสารซึ่งก็ประชาชนไทยได้อย่างเต็มที่ โดยใช้วาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนและวาทะการอ้างอำนาจอศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นวาทะหลักเช่นเดียวกับฝ่ายรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ล้มเหลวและผิดพลาดของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช และนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ ตลอดจนต่อต้านวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น ในขณะที่กลุ่มพันธมิตรฯ ซึ่งเป็นพลังมวลชน ไม่สามารถวางกรอบความหมายของวาทะได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากมีเครื่องมือการวางกรอบความหมายของวาทะที่ค่อนข้างจำกัด ได้แก่ การปราศรัย เดินขบวน การใช้สัญญาณในที่สาธารณะ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ขาดความน่าเชื่อถือและส่งผ่านไปยังผู้รับสารได้ยาก โดยมีเพียงการใช้สัญญาณจากการยื่นหนังสือต่อศาลปกครองในเรื่องการยับยั้งมติ ครม. ที่เห็นชอบการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา เท่านั้น ที่เป็นเครื่องมือในการวางกรอบที่

เชื่อถือได้ โดยกลุ่มพันธมิตรใช้เครื่องมือ ดังกล่าวผ่านกลวิธีการวางกรอบความหมายในทุกรูปแบบ โดยใช้วาทะการรักษาคติประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดน และวาทะชาตินิยมและเรื่อง การขายชาติเป็นวาทะหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับผู้รับสาร โดยต้องการให้ ผู้รับสารออกมาแสดงพลังร่วมกับกลุ่มพันธมิตร ตลอดจนเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสารจากวาทะ ที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น

เปรียบเทียบวาทะและการวางกรอบความหมายของวาทะจากหนังสือพิมพ์

1. เปรียบเทียบระหว่าง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กับ หนังสือพิมพ์มติชน (บริบทของหนังสือพิมพ์ไทย ประเภทประชานิยมกับประเภทคุณภาพที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองใน ขณะนั้น)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐกับหนังสือพิมพ์มติชน ประเมินสถานการณ์กรณีพิพาท ปราสาทพระวิหารไปในทิศทางที่เดียวกัน โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งเป็นประชานิยมที่ไม่แสดง จุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ประเมินสถานการณ์ไปในทิศทางลบ แต่ไม่ชัดเจน โดยมองว่าปัญหาความขัดแย้งทั้งหมดเกิดจากการลงนามในแถลงการณ์ร่วมของ นายอนุตล ปัทมะ จนทำให้เกิดกระแสต่อต้านจากฝ่ายต่างๆ และลูกหลานบานปลายจนกลายเป็น ปัญหาระดับประเทศ ส่งผลให้สวัสดิภาพของคนไทยบริเวณชายแดน และในประเทศกัมพูชา เกิดความไม่มั่นคง ตลอดจนการดำเนินการ ดังกล่าว ยังละเมิดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 190(2) จึงมีความผิดทั้งในด้านการบริหารประเทศและในทางกฎหมายตามที่ฝ่ายค้านกล่าวหา ในขณะที่หนังสือพิมพ์มติชน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ไทยประเภทคุณภาพที่มีทิศทางทางการเมือง ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างชัดเจน ประเมินสถานการณ์ไปในทิศทางลบ เช่นเดียวกัน โดยมอง ในลักษณะเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐแต่ให้ความสำคัญในเรื่องการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ ในเชิงลึก เพื่อยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของรัฐบาล โดยไม่เน้นเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างเช่นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนได้ใช้กลวิธีในการวางกรอบ ความหมายของวาทะในลักษณะเดียวกัน ได้แก่ การคัดเลือกเนื้อหาข่าว การเน้นย้ำถ้อยคำ การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ในขณะที่มองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น โดยหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวที่แฝงนัยยะและปลุกเร้าอารมณ์ ตลอดจน

นำเสนอความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวผ่านการพาดหัวข่าว แต่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะมีการใช้ลีลาการเขียนข่าวที่เข้มข้นกว่าโดยปรากฏในบทนำ และเนื้อหาข่าว อีกด้วย ในขณะที่หนังสือพิมพ์มติชนจะใช้การนำเสนอความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในลักษณะการเขียนบทความพิเศษในข่าวหน้าในที่มีการเกริ่นนำในหน้าหนึ่ง โดยหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับมีวัตถุประสงค์ในการสร้างวาทะเพื่อส่งเสริมนโยบายขององค์กรเท่านั้น โดยปราศจากการวางกรอบทางความคิดในแง่อุดมการณ์ทางการเมืองไปยังผู้รับสาร

2. เปรียบเทียบระหว่าง หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ กับ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน (บริบทของหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น)

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้กับหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ประเมินสถานการณ์กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารไปในทิศทางที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีทิศทางทางการเมืองที่สนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาล ประเมินสถานการณ์ไปในทิศทางบวก โดยมองว่ากระทรวงการต่างประเทศทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์และอธิปไตยของชาติอย่างถูกต้อง ซอบธรรม และโปร่งใส หากไม่ดำเนินการลงนามในแถลงการณ์ดังกล่าว อาจสุ่มเสี่ยงต่อการเสียดินแดนได้ นอกจากนี้การกระทำของนายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ไม่ถือว่าจะเมิดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 190(2) จึงไม่มีความผิดทั้งในด้านการบริหารประเทศและในทางกฎหมายตามที่ฝ่ายค้านกล่าวหา ในขณะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีทิศทางทางการเมืองที่ต่อต้านการดำเนินงานของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช และสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มพันธมิตรฯ ประเมินสถานการณ์ไปในทิศทางลบ โดยมองว่า การดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลทำให้ไทยเสียอธิปไตยเหนือดินแดนบริเวณพื้นที่โดยรอบปราสาทพระวิหาร โดย นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสมคบคิดกับฝ่ายกัมพูชาในการลงนามในแถลงการณ์ร่วมฯ ไทย-กัมพูชา จนทำให้เสียดินแดน และยิ่งเอื้อประโยชน์ให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี รวมถึงเรียกร้องให้เอาผิดนายนพดล และบุคคลที่เกี่ยวข้องในรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช

โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ได้ใช้กลวิธีในการวางกรอบความหมายของวาทะของตนในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น การคัดเลือกเนื้อหาข่าว การเน้นย้ำถ้อยคำ การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ในขณะที่มองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น แต่มีข้อน่าสังเกตว่าหนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีการนำเสนอความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าวหรือเนื้อหาข่าวในปริมาณที่

น้อย โดยจะนำเสนอความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในลักษณะการเขียนบทความพิเศษในข่าวหน้าในที่มีการเกริ่นนำในหน้าหนึ่ง โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ใช้วาทะการรักษามลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเป็นวาทะหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความชอบธรรมและแก้ต่างข้อกล่าวหาจากวาทะของฝ่ายต่อต้านการกระทำของรัฐบาล ในขณะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันเองก็ใช้กลวิธีในการวางกรอบความหมายของวาทะของตนในทุกรูปแบบเช่นกัน โดยมีความเข้มข้นและต่อเนื่องมากกว่าหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ โดยมีการใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวลงไปใน การพาดหัวข่าวและเนื้อหาข่าว โดยใช้สำนวนที่เน้นอารมณ์อย่างชัดเจน โดยใช้วาทะการรักษามลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนและวาทะชาตินิยมและเรื่องการขายชาติเพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติเป็นวาทะหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงวาระซ่อนเร้น ความผิดพลาด และความล้มเหลวของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช และเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับสาร จากวาทะที่ฝ่ายรัฐบาลสร้างขึ้น ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้กับผู้รับสาร โดยต้องการให้ผู้รับสาร ออกมาแสดงพลังร่วมกับกลุ่มพันธมิตรฯ

3. เปรียบเทียบระหว่าง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน กับ หนังสือพิมพ์โลกวันนี้และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน (บริบทของหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้นและหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน กับ หนังสือพิมพ์โลกวันนี้และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มีการวางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้นมีการสร้างวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ตามแนวทางนโยบายขององค์กร โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะนำเสนอวาทะเพื่อสนับสนุนการเล่นข่าวที่อยู่ในกระแสสังคมในขณะนั้น ในขณะที่หนังสือพิมพ์มติชนจะนำเสนอวาทะเพื่อสนับสนุนแนวความคิดของตนในการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมในขณะนั้น โดยไม่ได้วางกรอบความคิดไปยังผู้รับสารในแง่อุดมการณ์ทางการเมืองแต่อย่างใด ในขณะที่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น มีการสร้างวาทะเพื่อวางกรอบความคิดไปยังผู้รับสารอย่างชัดเจน โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีทิศทางทางการเมืองที่สนับสนุนการทำงานของรัฐบาล มีการวางกรอบความคิดไปยังผู้รับสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลในทิศทางบวก ค่อนข้างชัดเจน ในขณะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ

รายวัน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีทิศทางทางการเมืองที่ต่อต้านการดำเนินงานของรัฐบาล มีการวางกรอบความคิดไปยังผู้รับสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลในทิศทางลบอย่างชัดเจนและเข้มข้น

เมื่อเปรียบเทียบในเรื่องกลวิธีการวางกรอบความหมายของวาทะของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน กับ หนังสือพิมพ์โลกวันนี้และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนใช้กลวิธีในการวางกรอบความหมายในลักษณะเดียวกับการวางกรอบความหมายของวาทะของหนังสือพิมพ์โลกวันนี้และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน โดยใช้กลวิธีในทุกรูปแบบทั้งการคัดเลือกเนื้อหาข่าว การเน้นย้ำถ้อยคำ การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ในขณะที่มองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น แต่มีความแตกต่างกันในเรื่องปริมาณความถี่ ความต่อเนื่องในการนำเสนอในประเด็นนั้นๆ และจำนวนการเขียนที่วางกรอบความคิดไปยังผู้รับสาร โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนมีปริมาณความถี่ในการนำเสนอประเด็นข่าวจากการพาดหัวข่าวที่ต่อเนื่องแต่ไม่คงที่ แล้วแต่สถานการณ์ความน่าสนใจของข่าวในช่วงนั้นๆ และไม่มีการใช้จำนวนการเขียนข่าวพาดหัวที่แสดงถึงจุดมุ่งหมายในการนำเสนอที่ชัดเจน โดยใช้จำนวนเขียนข่าวที่เน้นการสร้างอรรถรสให้แก่ผู้รับสารมากกว่านำเสนอเพื่อวางกรอบความคิดไปยังผู้รับสาร ในขณะที่หนังสือพิมพ์โลกวันนี้และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มีปริมาณความถี่ในการนำเสนอประเด็นข่าวจากการพาดหัวข่าวที่ต่อเนื่องในลักษณะของการติดตามประเด็นข่าวที่เข้มข้น โดยมีการใช้จำนวนการเขียนข่าวพาดหัวที่แสดงถึงจุดมุ่งหมายในการนำเสนอ อีกทั้งใช้จำนวนเขียนข่าวที่เน้นการสร้างอรรถรสและนำเสนอประเด็นข่าวและวาทะนั้นๆ เพื่อวางกรอบความคิดไปยังผู้รับสารอย่างชัดเจน

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ปรากฏ มีประเด็นน่าสนใจ และได้นำมาอภิปรายไว้ในที่นี้ 4 ประเด็น ได้แก่

- กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะกับการเมือง
- ปัจจัยอิทธิพลในการวางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ของแหล่งผู้ผลิตวาทะ
- ภาษาทางการเมืองกับการวางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช
- ความสัมพันธ์ของอุดมการณ์กับการวางกรอบความหมายของวาทะในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช

กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะกับการเมือง

ชาวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารเป็นชาวที่มีประเด็นที่หลากหลาย ซับซ้อน และเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ตลอดจนเป็นประเด็นที่ประชาชนและสื่อต่างๆ ในขณะนั้นจับตามอง นอกจากความสำคัญในบริบทอธิปไตยเหนือดินแดนแล้ว ประเด็นชาวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารยังถูกนำมาเชื่อมโยงเข้ากับเรื่องการเมืองในประเทศในขณะนั้นที่กำลังอยู่ในภาวะสั่นคลอนและแบ่งออกเป็นหลายฝักหลายฝ่าย ทำให้ในขณะนั้นจึงมีการสร้างวาทกรรมผ่านวาทะและสัญญาณที่สนับสนุนการดำเนินงานทางด้านการเมืองออกมาในหลายวาระเพื่อโจมตี ตอบโต้ และสร้างความชอบธรรมให้กับตนเอง ทั้งชุดวาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดน ชุดวาทะชาตินิยม ชุดวาทะการอ้างอำนาจอศาลและกฎหมายรัฐธรรมนูญ ชุดวาทะการอ้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อวางกรอบความคิดไปยังผู้รับสาร ซึ่งก็คือประชาชน เพื่อให้เกิดการยอมรับและสนับสนุนอุดมการณ์และความจริงที่ฝ่ายตนสร้างขึ้น ทำให้การนำเสนอชาวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในขณะนั้นมีการผลิตและการวางกรอบความหมายทางวาทะปรากฏในเนื้อหาข่าวในหลากหลายมิติทางสังคม เพื่อวัตถุประสงค์ ทั้งในแง่อุดมการณ์ นโยบายองค์กร หรือมุ่งหวังผลประโยชน์ของกลุ่มหรือฝ่ายของตน โดยแหล่งข่าวหรือหนังสือพิมพ์เอง ซึ่งเป็นผู้สร้างวาทะ ใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะผ่านการนำเสนอของสื่อไปยังประชาชนหรือผู้รับสาร โดยมีการผลิตและต่อยาวาทะนั้นๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ความจริงเหล่านั้น เป็นสิ่งที่ชอบธรรมในสังคม

Robert Entman (1993) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการวางกรอบของสื่อไว้ว่า กลยุทธ์ของสื่อในการวางกรอบข่าวสาร ได้แก่ “การเลือก (Selection) และการทำให้โดดเด่น (Saliency) โดยเลือกบางแง่มุม หรือบางมุมมองของความเป็นจริง และทำให้มันโดดเด่น โดยอาศัยบริบทของการสื่อสารต่างๆ ในอันที่จะเสนอปัญหา, ตีความสาเหตุ, ประเมินค่าทางศีลธรรม และ/หรือ แนะนำแนวทางแก้ไขต่อประเด็นนั้นๆ” สำหรับการดำเนินงานของกรอบที่ Entman ชี้ว่ากรอบจะเน้น (highlight) บางส่วนของข้อมูลที่จะใช้ในการสื่อสาร และจะจัดการมันให้โดดเด่น (saliency) คำว่าโดดเด่นในที่นี้ ก็คือการทำให้ส่วนนั้นๆ ของข้อมูล สามารถสังเกตเห็นได้ง่ายขึ้น มีความสำคัญมากขึ้น และน่าจดจำมากขึ้น (more noticeable, meaningful or memorable) ในสายตาของผู้รับสาร โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษากลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารทั้งจากหนังสือพิมพ์และแหล่งข่าว โดยพบว่ากลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะของหนังสือพิมพ์ ได้แก่ การคัดเลือกเนื้อหาข่าว การเน้นย้ำถ้อยคำ การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบการนำเสนอ การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็นผ่านการวางรูปแบบทางภาษา และการมองข้ามการนำเสนอในบางประเด็น ในขณะที่กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะของแหล่งข่าว ได้แก่ การเลือกวาทะ การเน้นย้ำวาทะ การสร้างความโดดเด่นให้กับบางประเด็น ในขณะที่พยายามไม่พูดถึงในบางประเด็น ซึ่งแต่ละแหล่งข่าว แต่ละหนังสือพิมพ์มีการใช้กลยุทธ์ดังกล่าวตามความเหมาะสมในแต่ละช่วง แต่ละวาทะที่แตกต่างกันออกไปตามที่ได้สรุปไว้ในสรุปผลการวิจัยข้างต้น

นอกเหนือจากกลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะข้างต้น จากที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การวางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ถูกนำมาเชื่อมโยงเข้ากับเรื่องวาทกรรมจากการเมืองในขณะนั้นอีกด้วย แหล่งข่าวและหนังสือพิมพ์จึงใช้กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะมาใช้ให้เหมาะสมกับประเด็นการเมืองที่เกิดขึ้นในขณะนั้น โดยมองกลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะกับการเมือง ผ่านงานวิจัยเรื่อง “กรอบวาทกรรมวิเคราะห์กับกรณีศึกษาไทย : มุมมองหนึ่งจากนิเทศศาสตร์” ของ อรวรรณ ปิณฑน์โอวาท ดังนี้

อรวรรณ ปิณฑน์โอวาท ได้ให้คำนิยามของคำว่า “การเมือง” ในงานวิจัยเรื่อง “กรอบวาทกรรมวิเคราะห์กับกรณีศึกษาไทย : มุมมองหนึ่งจากนิเทศศาสตร์” ว่าเมื่อเราเอ่ยวาทกรรมกับการเมือง ในงานวิจัยชิ้นนี้ เราจะนิยาม “การเมือง” ว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจและการต่อต้านของบุคคลผู้ได้ชื่อที่เกี่ยวข้องกับการเมือง และวาทกรรมกับการเมือง

นี้จะมองดูหน้าที่ด้านกลยุทธ์ของวาทกรรม (strategic functions) ซึ่งกำหนดไว้กว้างๆ 4 กลยุทธ์ ซึ่งจะใช้เป็นกรอบในการอภิปราย ได้แก่

1. การข่มขู่ (coercion) วาทกรรมที่ชัดเจนที่จัดอยู่ในประเภทของการข่มขู่ คือ การยับยั้ง/ยุติการกระทำ “sanctions” โดยการใช้คำสั่ง กฎหมาย บทบัญญัติ การข่มขู่ ในรูปแบบที่มองไม่ค่อยชัดเจน คนไม่สังเกต ได้แก่ การต้องตอบคำถาม การต้องตอบต่อการขอร้อง ทั้งหลายทั้งปวง วาทะอื่นๆ ที่แสดงการข่มขู่ ได้แก่ การจัดระเบียบวาระของนักการเมือง การเลือกหัวข้อในการสนทนา การวางจุดยืนของตนเองและคนอื่นในประเด็นความสัมพันธ์ รูปแบบต่างๆ สร้าง “ความจริง” ขึ้นมาบางอย่างและทำให้คนฟังต้องยอมรับเพื่อจะดำเนินการ พูดหรือเขียนต่อไปได้ นอกจากนี้ยังมีการใช้อำนาจโดยผ่านทางการใช้ภาษาอีกหลายอย่าง เช่น การเซ็นเซอร์ การควบคุมในรูปแบบต่างๆ

โดยในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร มีวาทะที่ปรากฏการใช้กลยุทธ์การข่มขู่ (coercion) ที่เด่นชัด ได้แก่ วาทะการอ้างรัฐธรรมนูญเพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล จากการยื่นหนังสือต่อศาลปกครองของกลุ่มพันธมิตรฯ และการยื่นฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ของฝ่ายค้าน เพื่อเอาผิดการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญของฝ่ายรัฐบาล เป็นต้น

แหล่งข่าวและหนังสือพิมพ์จึงวางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารผ่านการใช้กลยุทธ์การข่มขู่ เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นจำเลยของสังคม ตลอดจนการยับยั้งอำนาจของอีกฝ่ายหนึ่ง และทำให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกในแง่ลบกับจำเลยของสังคมอีกด้วย

2. การต่อต้าน (resistance/opposition and protest) เมื่อมีฝ่ายอำนาจก็ต้องมีฝ่ายต่อต้านการใช้อำนาจ วาทะในรูปแบบนี้อาทิ การพ่นสีกำแพง ที่เรียกว่า “graffiti” ของพวกคนชายขอบ การใช้โครงสร้าง/รูปแบบของภาษาชนิดต่างๆ เช่น คำขวัญ เพลง การยื่นฎีกา การปลุกกระดม

โดยในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารนั้น วาทะที่ปรากฏการใช้กลยุทธ์การต่อต้าน (resistance/opposition and protest) ที่เด่นชัด ได้แก่ วาทะชาตินิยมเรื่องการขายชาติเพื่อปลุกปั่นกระแสลัทธิชาตินิยมของกลุ่มพันธมิตรฯ และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ซึ่งมีความเด่นชัดมากที่สุด ทั้งการกระทำ และสัญลักษณ์ที่ใช้ตลอดช่วงวิกฤตกรณีพิพาท ได้แก่ การยื่นฟ้องต่อศาล การขึ้นปราศรัย การประท้วง การถือป้ายเดินขบวน การวางพวงหรีด การนั่งสมาธิ ฯลฯ

กลยุทธ์การต่อต้านในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร มักจะถูกใช้โดยฝ่ายที่ต่อต้านการดำเนินงานของนายสมัคร สุนทรเวช ได้แก่ กลุ่มพันธมิตร กลุ่มขับเคลื่อนอุดมการณ์ทางสังคม คนไทยบริเวณพรมแดนไทย-กัมพูชา โดยใช้เรื่องการแสดงออกทางประชาธิปไตยเพื่ออ้างสิทธิในการนำเสนอกลยุทธ์ รวมถึงการฝ่าฝืนกฎระเบียบบ้านเมืองก็ตาม เพื่อแสดงออกถึงอุดมการณ์ของกลุ่มตน ตลอดจนหนังสือหนังสือพิมพ์ก็ใช้กลยุทธ์นี้เช่นกัน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันที่ใช้กลยุทธ์การต่อต้านในการนำเสนอข่าวในรูปแบบของการใช้สำนวนภาษาที่เข้มข้นและภาพประกอบที่ปลุกเร้าอารมณ์

กลยุทธ์การต่อต้าน จึงถูกนำมาใช้ในการวางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นจำเลยของสังคม ตลอดจนการยับยั้งอำนาจของอีกฝ่ายหนึ่ง และทำให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกในแง่ลบกับอีกฝ่ายหนึ่งอีกด้วย

3. การปิดบังซ่อนเร้นข้อมูล (dissimulation) ซึ่งโดยนิยามแล้วก็คือ การควบคุมวาทะนั้นเอง การทำให้เป็นความลับ (secrecy) เป็นการปกปิดผู้คนไม่ได้รับข้อมูล ซึ่งเป็นกลยุทธ์ตรงข้ามกับการเซ็นเซอร์ (censorship) ซึ่งเป็นวิธีการกันไม่ให้ผู้คนให้ข้อมูล ในอีกวิธีการหนึ่งของ dissimulation คือการอนุญาตให้ผู้คนให้ข้อมูลได้ แต่มีปริมาณไม่มากพอที่จะเป็นประโยชน์แก่คนฟัง ที่นักการเมืองชาวอังกฤษเรียกสำนวนว่า “ประหยัดความจริง” (being economical with the truth) ถ้าเป็นการซ่อนเร้นข้อมูลในเชิงคุณภาพ มันก็คือการโกหกนี่เอง แต่มาในรูปแบบต่างๆ อาทิ พุดหลีกเลียง พุดปฏิเสธ หรือการพูดโดยไม่บอกแหล่งที่มาเป็นการพูดที่คลุมเครือเวลาพูดถึงการกระทำหรือสิ่งของ

ในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร กลยุทธ์การปิดบังซ่อนเร้นข้อมูล(dissimulation) ปรากฏจากแหล่งข่าวทั้งสองประเภท ได้แก่ แหล่งข่าวปฐมภูมิ และสื่อหนังสือพิมพ์เอง ที่เด่นชัดได้แก่ วาทะการรักษามลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดนเพื่อสร้างความชอบธรรมให้การกระทำของฝ่ายตนเอง ของฝ่ายรัฐบาลและหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ วาทะชาตินิยมเรื่องการขายชาติเพื่อปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติ ของกลุ่มพันธมิตรฯ และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ซึ่งเป็นวาทะที่ใช้การปิดบังซ่อนเร้นความจริงบางส่วนมากที่สุด

กลยุทธ์การปิดบังซ่อนเร้นข้อมูล ถูกใช้ในการวางกรอบความหมายของทั้งแหล่งข่าว และสื่อหนังสือพิมพ์ กรณีของแหล่งข่าวจะใช้กลยุทธ์นี้ในการสร้างความชอบธรรมให้กับตัวเอง ด้วยการสร้างความจริงที่ไม่สมบูรณ์ หมายถึง มีการหลีกเลียงความจริงบางส่วน

เช่น การตอบข้อซักถามในการอภิปรายในสภา การแถลงข่าวของฝ่ายรัฐบาล ฯลฯ หรืออีกในกรณีคือ กล่าวอ้างความจริงที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ ไม่มีแหล่งที่มา เช่น การปราศรัย การสัมภาษณ์ของกลุ่มพันธมิตรฯ และกลุ่มอุดมการณ์ทางการเมือง

ในกรณีของหนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้ใช้อำนาจความเป็นสื่อในการเป็นเครื่องมือนำเสนอความจริงของตนให้กับประชาชน ในการทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสารในการกรองข่าว โดยมีปัจจัยทางด้านนโยบายองค์กร และอุดมการณ์ มาเป็นปัจจัยในการคัดเลือกและนำเสนอข่าวกรณีพิพาทฯ ทำให้มีการจำกัดคัดทิ้งข่าวบางชิ้นที่ต่อต้านนโยบายและอุดมการณ์ของกลุ่มตัวเอง และเลือกนำเสนอข่าวที่มีวาทะที่สนับสนุนนโยบายและอุดมการณ์ของกลุ่มตัวเอง ตลอดจนใช้รูปแบบและลีลาการเขียนข่าว และการนำเสนอข่าว เพื่อกระตุ้นอารมณ์และวางกรอบความคิดไปยังผู้รับสารอีกทางหนึ่งด้วย ด้วยเหตุนี้กลยุทธ์การปิดบังซ่อนเร้นข้อมูล จึงเป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผลในการวางกรอบความหมายของวาทะไปยังผู้รับสารเป็นอย่างมาก

4. การทำให้ชอบธรรมและการทำให้ไม่ชอบธรรม (legitimization and delegitimization) หน้าที่เชิงกลยุทธ์นี้คล้ายคลึงกับการขู่ขวัญ เพราะการทำให้ชอบธรรมสร้างสิทธิให้แก่ผู้มีอำนาจว่าจะต้องมีผู้คนเชื่อฟังเขา คำถามถามว่าทำไมผู้คนถึงเชื่อฟังรัฐบาลแล้วรัฐบาลเล่าที่มีนโยบายแตกต่างกัน คำตอบคือ รัฐบาลเหล่านี้ได้ใช้ภาษาในการโน้มน้าวใจ เช่น โน้มน้าวใจเกี่ยวกับความต้องการของประชาชน หลักการทั่วไปเกี่ยวกับอุดมการณ์ บารมีและวิสัยทัศน์ของผู้นำ การโอ้อวดเกี่ยวกับผลประโยชน์และการสร้างภาพทางบวกของบรรดานักการเมือง การสร้างความไม่ชอบธรรม มีการเสนอภาพ “คนอื่น” ในทางลบ “คนอื่น” ได้แก่ คนในพรรคและคนนอกพรรคที่เป็นปฏิปักษ์ ฝ่ายตรงข้ามจากสถาบันต่างๆ ชาวต่างประเทศ วาทะที่ใช้จะเป็นการตำหนิ การกล่าวหาการดูถูก เช่น วาทะชาตินิยมในเรื่องความสามัคคีภายในชาติเพื่อต่อต้านการปลุกปั่นกระแสดังชาติของฝ่ายรัฐบาล เป็นต้น

กรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร มีการใช้กลยุทธ์การทำให้ชอบธรรมและการทำให้ไม่ชอบธรรม (legitimization and delegitimization) ในแทบทุกวาทะของแหล่งข่าวที่สามารถใช้อำนาจรัฐหรืออำนาจศาลในการแสดงวาทะของตนได้ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้าน กลุ่มพันธมิตรก็ตาม โดยใช้การอภิปราย แถลงการณ์ แถลงข่าว ตลอดจนการยื่นร้องต่อศาลเพื่อเอาผิด ฯลฯ ผ่านการนำเสนอของสื่อไปยังผู้รับสารให้รับรู้และทำความเข้าใจวาทะของตนอย่างเป็นทางการโดยทั่วกัน

กลยุทธ์การทำให้ชอบธรรมและการทำให้ไม่ชอบธรรม จึงเป็นกลยุทธ์ที่มีไว้สำหรับแหล่งข่าวบางกลุ่มเท่านั้น เช่น ฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้าน กลุ่มพันธมิตรฯ เพื่อวางกรอบความหมายของวาทะเชิงอำนาจ ในการทำให้วาทะนั้นๆ เป็นประเด็นหลักของสังคมที่ต้องหันมาใส่ใจ โดยใช้กฎหมายและระเบียบของสังคมเป็นตัวชี้วัดความถูกต้องหรือความผิด เช่น โฆษกพรรคประชาธิปัตย์แถลงเรื่องการเอาผิด นายนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น โดยอ้างกฎหมาย ที่ยื่นหนังสือไปถึงศาลปกครองเรียบร้อยแล้ว เป็นต้น

หน้าที่เชิงกลยุทธ์ทั้งสี่นี้สามารถมองได้ทั้งในเชิงการตีความ (interpretive) และในแง่การผลิต (productive) แต่ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยศึกษาในส่วนของแหล่งข่าวและหนังสือพิมพ์ ซึ่งก็คือศึกษาในแง่การผลิต ได้แก่ การศึกษาว่า ผู้สร้างวาทะได้ใช้กลยุทธ์อะไรบ้างในการผลิตวาทะและวางกรอบความหมายของวาทะสู่สังคม ทั้งในแง่เครื่องมือ และกลยุทธ์จากการศึกษาทำให้สรุปได้ว่า กลยุทธ์การวางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ทั้งแหล่งข่าวภาครัฐ แหล่งข่าวภาคเอกชน แหล่งข่าวที่เป็นนักวิชาการ ผู้มีชื่อเสียง หรือแหล่งข่าวที่เป็นประชาชนธรรมดาเองก็ตาม ต่างใช้กลยุทธ์ทุกรูปแบบ ตามความเหมาะสมของสถานการณ์และความสามารถทางสังคมของแหล่งข่าวนั้นๆ ในการนำเสนอความหมายของตน และวางกรอบความหมายของตน เนื่องจากเป็นกรณีที่มีมิติที่หลากหลายและสามารถสร้างความชอบธรรมได้ทุกรูปแบบ จึงเป็นประเด็นข่าวที่มีความสมบูรณ์ในเรื่องการใช้วาทะในการต่อสู้ระหว่างขั้วอำนาจที่โดดเด่นและชัดเจน ทำให้การศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปต่อยอดความรู้ทางด้านการวางกรอบความหมายทางวาทะที่ดีได้ต่อไป

ปัจจัยอิทธิพลในการวางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ของแหล่งผู้ผลิตวาทะ

Kurt Lewin (2540, อ้างถึงใน รสนันท์ สรรสะอาด : 37) ให้ข้อสังเกตว่า ข่าวสารมักจะไหลผ่านช่องทางต่างๆ อันประกอบไปด้วยบริเวณประตู ซึ่งมีการปล่อยหรือกักข่าวสารใดๆ ตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หรือโดยวินิจัยของผู้เฝ้าประตูว่ายอมให้ข่าวสารใดไหลผ่านไปหรือไม่ หรือกักข่าวสารใดๆ ตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หรือโดยวินิจัยของผู้เฝ้าประตูว่ายอมให้ข่าวสารใดไหลผ่านไปหรือไม่

ผู้เฝ้าประตูข่าวสารของหนังสือพิมพ์มักจะได้แก่ บรรณาธิการ หัวหน้าข่าวและ ผู้สื่อข่าว ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการปล่อยข่าวสารนั้นผ่านไปถึงผู้รับสาร หรือประชาชนทั่วไป ผู้เฝ้าประตูข่าวสารจะคอยควบคุมการไหลของข่าวสาร โดยจะเป็นผู้ตัดสินว่า ควรจะส่งข่าวสาร อะไรออกไป และควรจะตัดข่าวสารอะไรออกไป ในขณะที่แหล่งข่าวเองในการวิจัยนี้ก็เป็นผู้ที่ เปรียบเสมือนผู้เฝ้าประตูข่าวสารเช่นเดียวกัน ได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศ หัวหน้าพรรคการเมือง โฆษกประจำพรรค ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หัวหน้า แกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ นักวิชาการ หรือผู้มีชื่อเสียงทางสังคม โดยจะเห็นได้ว่าผู้ที่สามารถคัดกรอง ตัดถอน มักจะเป็นผู้ที่ เป็นหัวหน้าหรือตัวแทนขององค์กรหรือกลุ่มบุคคลนั้นๆ เนื่องจาก มีความน่าเชื่อถือและมีความชอบธรรมในการให้นโยบายของกลุ่มหรือฝ่ายของตน โดยแหล่งข่าว มีการผลิตวาทะผ่านการอภิปราย การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การปราศรัย หรือแม้แต่ การใช้สัญญาณต่างๆ เช่น การยื่นหนังสือ การใช้ป้าย การเดินขบวน เป็นต้น

D.M.White (2540, อ้างถึงใน รสนันท์ สรรสะอาด, อ้างแล้ว : 37) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวของผู้เฝ้าประตู ได้แก่ ทักษะคติของบรรณาธิการที่มีต่อข่าว ความเร่งรีบของเวลาที่มีต่อข่าว คุณค่าของข่าว คุณภาพของการเขียนข่าวและวิธีการเขียนข่าว หลักที่ยึดถือในการบริหาร การมองความต้องการของผู้อ่าน และการแข่งขันของสื่อ โดยปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ก็คือปัจจัยในการวางกรอบความหมาย ของวาทะในอีกทางหนึ่งนั่นเอง โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการคัดเลือกข่าวของผู้เฝ้าประตูข่าวสารทั้งจากหนังสือพิมพ์และแหล่งข่าว สามารถอภิปราย ผลได้ว่า

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกวาทะและสัญญาณของแหล่งข่าว อันได้แก่ ฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายทหาร ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล และ กลุ่มพันธมิตรฯ ในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร มีปัจจัยอิทธิพลต่อการคัดเลือกวาทะและสัญญาณ เป็นไปตามบทบาทขององค์กรของตนภายใต้โครงสร้างทางสังคม และจุดมุ่งหมายในการนำเสนอ วาทะของฝ่ายตน ดังนี้

แหล่งข่าวที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของภาครัฐที่สนับสนุนการดำเนินงาน ของรัฐบาล อันได้แก่ ฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายทหาร และแหล่งข่าวภาครัฐที่ต่อต้านการดำเนินงานของ รัฐบาล อันได้แก่ ฝ่ายค้าน นักการเมือง และนักวิชาการที่ต่อต้านการกระทำของรัฐบาล มีปัจจัยอิทธิพลในการวางกรอบความหมายของวาทะที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ ทักษะคติของแหล่งข่าว

ความเร่งรีบของเวลาที่มีต่อการให้ข่าว คุณค่าของวาทะ วิธีการให้ข่าว นโยบายองค์กร การมองความต้องการของผู้รับสาร การตอบโต้ข้อกล่าวหาของฝ่ายตรงข้าม

ในขณะที่แหล่งข่าวที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่ต่อต้านการดำเนินงานของรัฐบาล ได้แก่ กลุ่มพันธมิตรฯ มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกวาทะและสัญญาณของแหล่งข่าว ที่น้อยกว่า แต่มีความเข้มข้นมากกว่า ได้แก่ ทศนคติของแหล่งข่าว ความเร่งรีบของเวลาที่มีต่อการให้ข่าว วิธีการให้ข่าว นโยบายขององค์กร และการตอบโต้ข้อกล่าวหาของฝ่ายตรงข้าม

ในส่วนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกวาทะและสัญญาณของหนังสือพิมพ์ ในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารนั้น มีปัจจัยอิทธิพลต่อการคัดเลือกวาทะและสัญญาณ เป็นไปตามการแสดงจุดยืนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ดังนี้

หนังสือพิมพ์ไทยที่ไม่แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน มีปัจจัยอิทธิพลในการวางกรอบความหมายของวาทะที่แตกต่างกัน โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีนโยบายองค์กรในการนำเสนอข่าวเบาที่หลากหลาย ตลอดจนข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจ และการเขียนข่าวที่เอนเอียงไปตามความคิดเห็นของกระแสสังคมในการพาดหัวข่าว ดังนั้นปัจจัยอิทธิพลในการวางกรอบความหมายของวาทะจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจึงขึ้นอยู่กับกระแสสังคมในขณะนั้น ในขณะที่หนังสือพิมพ์มติชนมีนโยบายองค์กรในการนำเสนอข่าวหนักที่เกี่ยวข้องกับสังคมส่วนใหญ่ในระดับมหภาคในการพาดหัวข่าว โดยอ้างอิงเหตุผลในเชิงวิชาการในการนำเสนอข่าว ปัจจัยอิทธิพลในการวางกรอบความหมายของวาทะของหนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอในขณะนั้น จึงขึ้นอยู่กับประเด็นสังคมที่มีผลกระทบต่อประชาชนไทยในขณะนั้น ในส่วนของปัจจัยอิทธิพลอื่นๆ ในการวางกรอบความหมายของวาทะของหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับ มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันแต่แตกต่างกันที่กรอบความคิด และรูปแบบการนำเสนอของฝ่ายบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ตลอดจนความพร้อมและขนาดขององค์กรนั้นๆ อันได้แก่ ทศนคติของบรรณาธิการที่มีต่อข่าว ความเร่งรีบของเวลาที่มีต่อข่าว คุณค่าข่าว คุณภาพของการเขียนข่าวและวิธีการเขียนข่าว ซึ่งมีความแตกต่างกันไปภายใต้แนวทางนโยบายขององค์กรที่กล่าวมาข้างต้น

ในขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยที่มีจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนในความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้แก่ หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน มีปัจจัยอิทธิพลในการวางกรอบความหมายของวาทะที่คล้ายคลึงกัน โดยหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับ มีนโยบาย

องค์กรในการนำเสนอข่าวที่สนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายตนเองอย่างเข้มข้น โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้มีนโยบายขององค์กรที่สนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลอย่างชัดเจน ในขณะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันมีนโยบายขององค์กรที่ต่อต้านการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาลและสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มพันธมิตรฯ อย่างชัดเจน ในส่วนของปัจจัยอิทธิพลอื่นๆ ในการวางกรอบความหมายของวาทะของหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับ มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันแต่แตกต่างกันที่รูปแบบการนำเสนอของฝ่ายบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ตลอดจนความเหมาะสม ความพร้อม และขนาดขององค์กรนั้นๆ อันได้แก่ ทัศนคติของบรรณาธิการที่มีต่อข่าว ความเร่งรีบของเวลาที่มีต่อข่าว คุณค่าข่าว คุณภาพของการเขียนข่าวและวิธีการเขียนข่าว ซึ่งมีความแตกต่างกันไปภายใต้แนวทางนโยบายขององค์กรที่กล่าวมาข้างต้น

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยอิทธิพลในการวางกรอบความหมายของวาทะของแหล่งผู้ผลิตวาทะในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนคร สุนทรเวชได้แก่นโยบายขององค์กร โดยนโยบายขององค์กรของหนังสือพิมพ์ของแต่ละฉบับจะมีวางกรอบความคิดและรูปแบบการนำเสนอวาทะมายังผู้เฝ้าประตูข่าวสาร โดยมีการการใช้กลยุทธ์ต่างๆ แตกต่างกันไป ตามความเหมาะสม ความพร้อม และขนาดขององค์กรนั้นๆ ในขณะที่นโยบายขององค์กรของแหล่งข่าวจะมีวางกรอบความคิดและรูปแบบการนำเสนอวาทะผ่านผู้นำขององค์กรผู้ที่เกี่ยวข้องระดับสูง หรือหัวหน้ากลุ่มขับเคลื่อนสังคมในขณะนั้น โดยมีการใช้กลยุทธ์ต่างๆ แตกต่างกันไปตาม บทบาทขององค์กรของตนภายใต้โครงสร้างทางสังคม และจุดมุ่งหมายในการนำเสนอวาทะของฝ่ายตน

ภาษาทางการเมืองกับการวางกรอบความหมายของวาทะกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร กล่าวโดยสรุป ประเด็นหลักของEdelman ที่เกี่ยวกับภาษาโดยทั่วๆ ไป และภาษาการเมือง ดังที่ได้ประมวลไว้ในบทที่ 2 เรื่อง ภาษาในข่าวการเมืองสามารถอภิปรายเรื่องภาษาข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวชได้ว่า กรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช เป็นประเด็นที่มีการเชื่อมโยงเรื่องการเมืองภายในประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เนื่องจากในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อทางการเมืองจากรัฐบาลคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ มาเป็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง มีการตรวจสอบ

การทำงานของรัฐบาลจากฝ่ายค้าน และประชาชน ประกอบกับมีช่องทางการเมืองหลายฝ่าย โดยต่างฝ่ายต่างใช้วาทะต่อสู้แย่งชิงความถูกต้องและความชอบธรรมผ่านสื่อเป็นจำนวนมาก จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ประเด็นกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารจะกลายเป็นประเด็นหลักที่ชี้ทางการเมืองต่างๆ นำมาเป็นประเด็นในการต่อสู้ทางวาทะในสื่อในขณะนั้น นอกจากลักษณะความเป็นข่าวการเมืองโดยเนื้อหาของเรื่องแล้ว ภาษาของข่าวกรณีพิพาทฯ ที่แหล่งข่าวใช้เอง ยังมีคุณสมบัติในการเป็นความเป็นภาษาข่าวการเมืองตามแนวคิดของ Edelman ดังนี้

ภาษาการเมืองในข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารทั้งจากแหล่งข่าว และหนังสือพิมพ์บางฉบับได้สร้างความรู้สึกลูกเจ้าอารมณ์ให้กับผู้อ่าน เช่น การพาดหัวของหนังสือพิมพ์บางฉบับ อาทิ “แฉ กรม อภัยชยาชาติ รุมต้าน “นพดล” ยกดินแดนให้เขมร” “ชยาชาติเสริจ “นพดล” เผ่น” “วันวิบัติ รัฐบาลหุ่นเชิด มติ พระวิหาร ชัด รธน.-ใบแดง ยุทธ ถึงยุบพรรค” เป็นต้น

ภาษาการเมืองในข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารสร้างความเป็นจริงทางการเมืองชุดหนึ่งขึ้นมาผ่านการเชื่อมโยงและตอกย้ำอุดมการณ์หลักในสังคม และผ่านการบิดเบือนเบี่ยงเบนเพื่อสร้างความมายาคติ ภาพลวงตาและความเชื่อทางการเมืองชุดหนึ่งขึ้นมา ด้วยการสร้างความหมายหรือการตีความเฉพาะแบบหนึ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์การกระทำ ปัญหา และปรากฏการณ์ต่างๆ โดยจะสังเกตได้จากการแถลงข่าว การปราศรัย การให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าว ในแต่ละช่องทางการเมือง ตลอดจนการนำเสนอข่าวด้านเดียว ประเด็นเดียว หรือบิดเบือนเบี่ยงเบนข้อเท็จจริงของข่าวพาดหัวให้เข้าใจผิด หรือสร้างมายาคติเกี่ยวกับอธิปไตยของชาติ หรือวาระซ่อนเร้นของรัฐบาล หรือสร้างความถูกต้องให้แก่รัฐบาลเองก็ตาม

เป้าหมายหลักของภาษาการเมืองในข่าวคือการเรียกร้องการกระทำหรือไม่กระทำ การบางอย่างจากประชาชนนั่นเอง โดยภาษาการเมืองไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องการเมืองโดยตรง แต่อาจมีนัยยะแฝงเพื่อหวังผลในการสนับสนุน หรือตอยอดอุดมการณ์ทางการเมืองของฝ่ายตนก็ได้ ตัวอย่างภาษาการเมืองในข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารที่มีการเรียกร้องการกระทำจากประชาชนที่เด่นชัด ได้แก่ การปลุกปั่นให้ประชาชนออกมาขับเคื้อนสังคมผ่านวาทะในเรื่องชาตินิยม ได้แก่ การประท้วง การปราศรัย การวิพากษ์ ของกลุ่มพันธมิตรฯ เพื่อต่อต้านการกระทำของรัฐบาล เช่น

“จากนั้นนายสนธิ กล่าวว่า 62 ปี แห่งการครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระองค์นี้ เราไม่เคยเสียดินแดนแม้แต่ตารางนิ้วเดียว และต้องเป็นเช่นนั้นตลอดไป และเราในฐานะที่เป็นทหารชาวบ้านของพระราชินี เป็นชาวบ้านบางระจัน ถึงเวลาแล้วที่เราต้องเอาประเทศไทยของเราคืนมา เราต้องมาร่วมกันรักษาชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักษาราชวงศ์จักรี ดังนั้น วันศุกร์ที่ 20 มิ.ย.นี้ เวลาบ่ายโมงตรง พบกันที่หน้าทำเนียบรัฐบาล เราจะเก็บข้าวเก็บของไปหมด ทูบหม้อ ข้าว ไม่ชนะไม่กลับ นายสนธิ กล่าวอย่างหนักแน่น พร้อมเรียกร้องให้ทุกคนในชาตินี้ ถ้ารักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ให้มาร่วมกับพวกเรา...” (ผู้จัดการรายวัน, ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551)

จะเห็นได้ว่ากลุ่มพันธมิตรฯ ใช้วาทะชาตินิยม และวาทะการรักษาผลประโยชน์ชาติและอธิปไตยเหนือดินแดน เพื่อเรียกร้องให้ผู้รับสาร ซึ่งก็คือ ประชาชน ออกมาแสดงพลัง โดยมีนัยยะทางการเมืองคือการโค่นล้มรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช ผ่านการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกัน หรือ การเรียกร้องไม่ให้กระทำการบางอย่างจากประชาชนที่เด่นชัดในเรื่องเดียวกัน ได้แก่ การต่อต้านการปลุกปั่นกระแสคลั่งชาติของกลุ่มพันธมิตรฯ จากฝ่ายรัฐบาล เช่น

“นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม กล่าวในรายการ “สนทนาประสาสมัคร” เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน ถึงกรณีปัญหาเขาพระวิหารที่ประเทศกัมพูชาเสนอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ซึ่งมีใจความสำคัญตอนหนึ่งว่า เรื่องเขาพระวิหาร ถ้าไม่อธิบายความให้ฟังคงไม่ได้ เพราะดูเหมือนจะมีการจูดชนวนให้ลุกลามกันต่อไป...”

“...เรื่องนี้ต้องอธิบายให้ฟังให้ชัดเจน เพราะเอามาปลุกระดมกันแล้วน่ากลัว ขนาดผู้หญิงเป็นช่างตัดเสื้อที่เดิมตัดชุดละ 1,000 บาท ตอนนี้ชุดละ 10,000 บาท บอกว่าไม่ยอมตัดเสื้อแล้ว จะไปชุมนุมเรื่องเขาพระวิหาร ไทยจะเสียเขาพระวิหาร สรุปคำได้ว่าถ้าฉันจะตายเพราะเรื่องเขาพระวิหารก็จะยอมตาย เรื่องนี้เอามาปลุกระดมกันเกินเหตุถึงขนาดจะเอาไปศาลปกครอง แต่เชื่อว่าทางศาลปกครองก็อายุมากพอที่จะรู้ว่าอะไรเป็นอะไร” (มติชน 23 มิถุนายน 2551)

จะตัวอย่างข้างต้น ฝ่ายรัฐบาลได้ใช้วาทะชาตินิยม เพื่อเรียกร้องให้ผู้รับสาร ซึ่งก็คือ ประชาชนอย่าหลงเชื่อการปลุกปั่นของกลุ่มพันธมิตร โดยมีนัยยะคือรักษาเสถียรภาพทางการเมืองให้กับฝ่ายของตนเอง

จากที่ได้กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า ภาษาการเมือง เป็นภาษาที่มีตัวบทที่มีเหตุและผล สามารถปลุกเร้าอารมณ์ และมีความน่าเชื่อถือ ตลอดจนมีศักยภาพในการใช้เป็นกลยุทธ์ ในการวางกรอบความหมายของวาทะได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะวาทะที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ ของคนหมู่มาก หรือระดับประเทศ

ความสัมพันธ์ของอุดมการณ์กับการวางกรอบความหมายของวาทะในกรณีพิพาท ปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช

ความสัมพันธ์ของอุดมการณ์กับการวางกรอบความหมายของวาทะในกรณี พิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช สามารถอธิบายได้ด้วย กระบวนการสร้างความหมายของ Roland Barthes ดังนี้

กระบวนการสร้างความหมาย (Signification)

Roland Barthes (1915 – 1980) ได้ขยายความคิดดังกล่าวออกไปและชี้ให้เห็น ว่ากระบวนการสร้างความหมายจะมีอยู่สองขั้นตอน คือ ความหมายทางปรนัย (denotation) ซึ่ง Barthes เรียกว่า เป็นเพียงกระบวนการสร้างความหมายในขั้นแรก (primary signification) เท่านั้น กับความหมายทางสังคม (connotation) ซึ่งเกิดในระบบเดียวกับมายาคติ (myth) ที่เขา กำหนดให้เป็นกระบวนการสร้างความหมายในขั้นที่สอง (secondary signification)

กระบวนการสร้างความหมายขั้นต้นแรก หรือความหมายทางปรนัย (denotation) ความหมายในขั้นนี้จะมีลักษณะเป็นสากล (universality) คือ มีความหมายเดียวกัน สำหรับทุกคน และเป็นสภาวะวิสัย (objectivity) คือ อ้างอิงขึ้นมาโดยไม่มี การประเมินคุณค่า จากการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรี นายสมัคร สุนทรเวช ปราบกฏคำที่มีความหมายทางปรนัย ในหลากหลายทิศทาง เนื่องจาก ความหมายปรนัยเป็นความหมายพื้นฐานของตัวบท เพื่อให้ตัวบทสมบูรณ์ เช่น ศัพท์ทางด้านการเมือง ศัพท์ทางด้านการเมืองระหว่างประเทศ ศัพท์ด้านกฎหมาย ตำแหน่ง และยุค รวมถึงคำศัพท์ที่แสดงการกระทำหรืออารมณ์พื้นฐานของมนุษย์ ที่มีความหมายตรงตาม คำศัพท์นั้นๆ ฯลฯ

กระบวนการสร้างความหมายขั้นที่สอง หรือความหมายทางสังคม (connotation) ความหมายในขั้นนี้จะมีการแปรเปลี่ยนไปตามวัฒนธรรมในการรับสาร จากการวิเคราะห์เนื้อหา ปรัชญาคำที่มีความหมายทางสังคมในทิศทางที่เป็นการปลุกปั่น ยั่วยุ โจมตี ต่อด้าน หรือปกป้องตัวเอง ในเวทีการเมือง เนื่องจากเป็นความหมายที่มีนัยยะแอบแฝง นัยยะที่ผลิตความหมาย และอุดมการณ์ไปยังผู้รับสาร เช่น ปลุก ทวงคืน ลงชื่อ เดินเกม กระบวนทัพ ห้องมืด เป็นต้น

นอกจากนี้กระบวนการสร้างความหมายขั้นที่สอง ยังสามารถปรากฏได้ในลักษณะของมายาคติ (myth) หรือความเชื่อที่ยึดต่อกันมาจนเป็นตำนานหรือประสบการณ์บางอย่างของสังคม จากการวิเคราะห์เนื้อหาปรัชญาคำที่มีความหมายทางมายาคติ ในทิศทางที่เกี่ยวกับประเทศชาติ จิตสำนึกของคนไทย หรือการตอบโต้กระทบกระทั่งเปรียบเทียบเปรียบเทียบให้เห็นถึงความผิดพลาด เช่น เสียดินแดน กอบกู้ชาติ พันวิฤต หลักธรรมมาภิบาล หรือการกระทำสัญลักษณ์ เช่น ร้องเพลงชาติ โบกธงชาติ

ในขณะเดียวกัน Fiske and Hartley (1987 : 45-47) ได้นำกระบวนการสร้างความหมายทั้งสองขั้นตอนมาพัฒนา และเสนอความเห็นว่าการสร้างความหมายในขั้นที่สอง คือ ความหมายทางสังคม และมายาคตินั้น หากมีการต่อยอดความหมายบ่อยครั้ง ก็อาจนำไปสู่กระบวนการสร้างความหมายในขั้นที่สาม ซึ่งมีลักษณะเป็นความหมายเชิงอุดมการณ์ (ideology) หรือความคิด/ความเชื่อของสังคมนั่นเอง จากการวิเคราะห์เนื้อหาวาทะของแหล่งข่าว และหนังสือพิมพ์ไทย และการสัมภาษณ์เชิงลึก สามารถแบ่งอุดมการณ์ได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

อุดมการณ์หลักกรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ได้แก่ อุดมการณ์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นข่าว อุดมการณ์ประเภทนี้จะมีความหมายและวัตถุประสงค์ที่ปราศจากข้อที่มีความเห็นที่แตกต่างในเชิงอุดมคติและทัศนคติ โดยอุดมการณ์หลักของกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารจะเกี่ยวข้องกับอธิปไตยเหนือดินแดน และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น อุดมการณ์ความเป็นชาติ ความเป็นคนไทย การที่ปกป้องอธิปไตยและสมบัติของชาติ เป็นอุดมการณ์ของคนไทยทุกคน ไม่มีใครปฏิเสธอุดมการณ์ดังกล่าวได้

อุดมการณ์ที่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ได้แก่ การวางกรอบอุดมการณ์ที่มีเป้าหมายของการกระทำที่ชัดเจน เป็นอุดมการณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อวาระ หรือสถานการณ์หนึ่งๆ โดยในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช อุดมการณ์ที่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ได้แก่ อุดมการณ์ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล ตลอดจนวาระซ่อนเร้น โดยมีกระบวนการวางกรอบ

อุดมการณ์ คือ 1. สร้างความสงสัยในตัวรัฐบาลให้กับประชาชน 2. สร้างความรู้สึกผิดหวังในการทำงานของรัฐบาล และตีค่าด้านลบให้กับรัฐบาล 3. ลงโทษผู้กระทำผิด ได้แก่ การไล่ออก ลาออก หรือดำเนินการทางด้านกฎหมาย จนท้ายที่สุดคือการยุบสภานั้นเอง และจากการวิเคราะห์อภิปราย ได้ว่า ผู้สร้างอุดมการณ์ที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจน ได้แก่ ฝ่ายค้าน กลุ่มพันธมิตร และกลุ่มขับเคลื่อนทางสังคมต่างๆ โดยเป้าหมายของผู้สร้างอุดมการณ์เหล่านี้ อาจเป็นคนละกลุ่มคนละพวก หรือคนละผลประโยชน์เดียวกัน

ดังนั้นอาจกล่าวสรุปได้ว่า การวางกรอบความหมายของวาทะในกรณีพิพาทปราสาทพระวิหารในช่วงรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช เพื่อสร้างอุดมการณ์ทางสังคมร่วมกันให้กับผู้รับสาร ซึ่งคือประชาชน ให้อุดมการณ์เหล่านั้น และให้อุดมการณ์เหล่านั้นขับเคลื่อนสังคม เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของผู้สร้างวาทะนั้นๆ นั่นเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. การศึกษาการวางกรอบความหมายของวาทะในหนังสือพิมพ์ไทยในครั้งต่อไป ควรมีการศึกษากรอบความหมายของผู้รับสาร โดยอ้างอิงจากเรื่อง การวางกรอบข่าวสารของผู้รับสาร เนื่องจาก กรอบของผู้รับสาร เป็นกรอบข่าวสารประเภทหนึ่ง โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ การสำรวจความคิดเห็น โดยสำรวจการรับรู้กรอบความหมายของวาทะของผู้รับสาร เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับกรอบความหมายของวาทะของแหล่งข่าว และกรอบความหมายทางวาทะของหนังสือพิมพ์ เพื่อนำไปอภิปรายผลเรื่องประสิทธิผลของการวางกรอบข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์ต่อผู้รับสารต่อไป
2. การศึกษาในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาการวางกรอบความหมายของวาทะในหนังสือพิมพ์ไทยเชิงเปรียบเทียบ เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา นำไปสู่ผลการวิจัยที่มีความชัดเจนในมิติทางสังคมที่หลากหลาย เช่น การเปรียบเทียบช่วงเวลาการดำเนินงานของรัฐบาลที่แตกต่างกัน หรือประเด็นข่าวที่แตกต่างกัน
3. การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับวาทะทางการเมืองในสื่อหนังสือพิมพ์ เป็นเรื่องที่ซับซ้อนอ่อนไหว เกี่ยวพันกับผลประโยชน์และภาพลักษณ์ขององค์กรสื่อหนังสือพิมพ์นั้นๆ และเป็นเรื่องนามธรรมที่เข้าใจยาก บางทีอาจเกิดการหลงประเด็น หรือเข้าใจไปคนละอย่างได้ ผู้วิจัยควรมีการกำหนดคำถามสัมภาษณ์ที่มีประสิทธิภาพ รัดกุม หรือมีวิธีการสัมภาษณ์ที่วัดค่าผู้ถูกสัมภาษณ์ได้จริง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระสุน สกุลโพณ. (2544) กรอบในเนื้อหาเชิงลบของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับรัฐบาล ช่วงปลายสมัยรัฐบาลบรรหาร ชวลิต และชวน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การุณย์ มีถม. ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2552.

จันทิกา สุภาพงษ์. (2543) บทบาทของหนังสือพิมพ์ไทยในการวางกรอบอุดมการณ์ทางสังคมในกรณีการนำเสนอบทละครกรรมกาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2545) สัญวิทยา. โครงสร้างนิยม. หลังโครงสร้างนิยม กับการศึกษารัฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิภาษา.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2551). ภาษากับการเมือง/ความเป็นการเมือง. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ช่อแก้ว กฤษกร ณ อยุธยา. (2551) สัญญาะ วาทกรรม และอำนาจ ในภาพยนตร์ชุดเดอะเมทริกซ์ : การวิเคราะห์ตัวบท. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

นิต ศุภรัตน์. หัวหน้าหน่วยข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์โลกวันนี้. สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2552.

นันทพร ผลอนันต์. (2547) วาทกรรมในการนำเสนอข่าวชุมชนกรณีความขัดแย้งเรื่องที่ดิน จังหวัดลำพูน เปรียบเทียบระหว่างหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์กับสำนักข่าวประชาธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เบญจวรรณ สมสิน. (2548) กลยุทธ์การกำหนดวาระข่าวสารของนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วลีรัตน์ อนุตรวัฒน์กุล. (2545) กระแสความคิดที่หยุดนิ่งและความคิดที่เคลื่อนไหวกรณีข่าวสามเณรีในหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิไลวรรณ ชั่งปรีดา. (2551) วาทกรรมของหนังสือพิมพ์ไทยในสงครามอิรัก 2003. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสาวรส วัฒนเกียรติ. หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์มติชน. สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2552.
สุวิซชา เพียงราษฎร์. หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน. สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2552.
อรรวรรณ ปิณฑน์โอวาท. (2549) กรอบวาทกรรมวิเคราะห์กับกรณีศึกษาไทย : มุมมองหนึ่งจาก นิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Fairclough, N. (2003) Analysis discourse : Textual Analysis for Social Research. New York : Routledge.

McCombs, ME and D.L. Shaw (1972) The Agenda-Setting Function of Mass Media. Public Opinion Quarterly 36 : 176-187

McQuail, D. (1994) Mass Communication Theory. (3ed) London : Sage.

Stanley J Baran and Dennis K. Davis. (1995) Mass Communication Theory. California : Wadsworth Publishing.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายตุลย์ รักเรือง เกิดเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ.2522 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากคณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในปีการศึกษา 2544 หลังจบการศึกษาได้เข้ารับราชการในตำแหน่งนักวิชาการที่กระทรวงการต่างประเทศ ผู้เขียนได้เข้าศึกษาต่อชั้นปริญญาโทในสาขาวิชาการวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2550 และสำเร็จการศึกษาในปี 2552

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย